
3 1761 07461868 7

C. Hostrup's

Komedier.

Fjerde Udgave.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.

Gyldendalske Boghandels Forlag (F. Hegel & Søn).

Græbes Bogtrykkeri.

1886.

LIBRARY
NOV -1 1968
UNIVERSITY OF TORONTO

Indhold af tredie Bind.

Mester og Lærling.

Romantisk Sangspil.

(1852.)

Personer.

Bjerno, Justitsraad.
Therese, hans Datter.
Fru Bøgedal, hans Svigerinde.
Sofus Brink, hans Søstersøn.
Grønholt, Redaktør af „Folkevillien".
Charlotte Lupin.
Mogens, } Tjenestefolk hos Bjerno.
Trine, } Tjenestefolk hos Bjerno.
Aage.
Grim, Ellemand.
Omma, Ellepige.
Ellefolk og Mennesker.

Handlingen foregaar i Nærheden af Kjøbenhavn ved Sundet.

Første Akt.

Skov. I Baggrunden en rund, lav Kæmpehøj. Sommeraften.

Første Scene.

Sagte Musik. **Therese** sidder tankefuld paa en Græsbænk.

Mel. af Fjeldeventyret (Thrane).

Therese.

1.

Lys og Skygge fly paa Stand,
  Dagens Farver graane,
svagt kun bleges Højens Rand
  af den hvide Maane.
Hvor den milde, dunkle Ro
dog gjør Sindet let og fro!

2.

Ej en Lyd; nu tav til sidst
  Aftenvindens Stemme.
Hjertet, træt af Støjen hist,
  føler her sig hjemme,
hviler ud fra Dagen varm,
drømmer sødt ved Nattens Barm.

3.

O jeg elsker disse Træer,
  Højen hist, den runde!
hver en Plet mig Hilsen bær
  fra de Aar, som svunde;
her min Barndoms bedste Drøm
dukker op af Mindets Strøm.

Fru Bøgedal (udenfor). Therese!

Therese (rejser sig). Naa, der er Tante. (raaber) Her!

Anden Scene.

Therese. Fru Bøgedal.

Fru Bøgedal. Men Herregud, Barn, hvad gjør du her? Vi kunde ikke begribe, hvor du var bleven af.

Therese. Aa jeg havde blot Lyst til at være lidt alene.

Fru Bøgedal. Du? det var da besynderligt.

Therese. Ja jeg kan ikke lide denne højrøstede Lystighed om Aftenen i en Skov. Den hører ikke hjemme her, det er ligesom om man vilde give sig til at danse i en Kirke.

Fru Bøgedal (i stille Forundring). Nej, det er dog mærkeligt.

Therese. Jeg kunde ikke døje flere af Hr. Grønholts kjøbenhavnske Byrygter, og saa løb jeg min Vej, medens I sad der henne ved Kilden.

Fru Bøgedal. Men mit kjære, søde Barn! hvor det glæder mig! Saa har jeg da en Gang faaet den Fornøjelse af dig, at du er bleven rigtig forelsket.

Therese (ler). Jeg? Hvor falder du paa det, Tante?

Fru Bøgedal. Tror du ikke, jeg kjender de Symptomer fra min egen Ungdom? Da skulde jeg ogsaa altid om Aftenen rende om i Skove og Ørkener og ligge i det vaade Græs og pille Gaaseurter i Stykker. „Han elsker — af Hjerte — med Smerte" — ja du veed nok, det var den Gang jeg var forelsket i min salig Mathis. Men hør, søde Therese, hav saa Fortrolighed til mig! Du veed, at jeg kjender til det. Hvad er det for en Ring, du har lagt dig til i de sidste Dage? Saadan en pæn, gammeldags Sølvring.

Therese (alvorligere). Naa den! Ja den har jeg haft fra jeg var et lille Barn.

Fru Bøgedal. Naa det har du? Og hvor har du saa faaet den fra?

Therese. Aa jeg har nok — jeg har nok fundet den. Forleden traf jeg paa den i mine Gjemmer, og saa fik jeg det Indfald at tage den paa.

Fru Vogedal. Naa du har fundet den? Ja jeg forstaar det. Det sagde jeg ogsaa i min Ungdom.

Therese. Men Tante dog! Hvor skulde jeg faa den Inklination fra? Jeg kjender jo ikke en eneste Herre, i hvem det var Umagen værdt at forelske sig i fem Minutter.

Fru Vogedal. Ja saadan sagde jeg ogsaa i min Ungdom. Desuden kjender du da Mandfolk nok.

Therese. Ja mer end nok, om du vil. I de fire Aar, jeg var i Kjøbenhavn, har jeg rigtig faaet Øjnene op for deres Elskværdighed.

Fru Vogedal. Aa det er kun Udflugter for at slippe fra mig; men jeg skal nok komme efter det. — Hør, sig mig, Therese! hvorfor kommer denne Avisskriver, Hr. Grønholt, her saa meget i den senere Tid?

Therese. Han gjør maaske Kur til dig, lille Tante.

Fru Vogedal (godmodig). Til mig, din syndige Skjælm! Ak nej, den Fornøjelse faar jeg nok ikke mere i dette Liv.

Therese. Du skal saamænd ikke sige det. For Resten veed du jo nok, at det er Fader, der har trukket ham til Huset, fordi han har saadan en forskrækkelig Kjærlighed til alt, hvad der hedder Bladskrivere. Han er saa bange for at støde Hr. Grønholt, som om det var Kejseren af Rusland; men for mig maatte han helst blive borte, for jeg finder ham baade grim og dum.

Fru Vogedal. Dum! En Mand, hvis Ord læses af saa mange tusinde Mennesker! Nej veed du hvad, „Folkevillien" er saamænd et rart Blad. Men jeg ser nok, at det ikke kan være ham, du er forelsket i. Saa maa det vel være din Fætter, Digteren?

Therese. Sofus? U, han er jo saa vammel som søde Asier.

Fru Vogedal. Ja hvem kan det saa være?

Therese Ja sig mig det, saa skal du have Tak!

Nej, at kaste sin Kjærlighed paa Herrerne, det er i vore Dage et altfor utaknemmeligt Arbejde. Vor Tids Herrer har slet ingen Sans for det.

Mel. af Kalifen af Bagdad. (Boyeldieu.)

1.

Nutidens Herre tænker forstandig,
han er saa sat, alvorlig og mandig,
Kjærligheds Længsler
aldrig ham fængsler,
Hjertet han vogter for hver en Skavank.
Elske og sukke, det gider han ikke;
sværme han gjør kun for Mad og for Drikke —
det, maa du vide.
er det solide.
Kjærlighed er ham i Grunden kun Pjank.

2.

Fru Bøgedal.

Det er kun Snak, som let jeg kan vise,
Kjærlighedslykken alle jo prise.

Therese.

Jo jo, jeg takker,
prægtig man snakker,
Affektation er jo Tidens Skavank.
Drengene dog er lidt bedre end Resten,
de sig forelske, mens de gaar til Præsten;
ak, men hvor længe?
tossede Drenge,
snart I forstaar, at det hele var Pjank.

3.

Fru Bøgedal.

Men du min Gud! der sluttes Partier,
fast hvert et Mandfolk bliver jo Frier;
Kjærligheds Vælde
kan ham dog fælde.

Therese.

Nej, det benægter jeg frejdig og frank.
Man bli'r forkølet, faar Feber og Snue,
bilder sig ind, det er Kjærligheds Lue;
man sig forlover,
saa gaar det over,
og man forstaar, at det hele var Pjank.

Tredie Scene.

Therese. Fru Bøgedal. Brink.

Brink. God Aften! God Aften, Therese!

Therese. A, det er dig, Sofus! Vil du maaske besøge os?

Brink. Ja jeg kommer fra en Skovtur og gider ikke tage til Byen. I kan vel nok huse mig i Nat?

Therese. Ja vi bliver vel nødte til det. Men hvad fejler dig? du ser saa gnaven ud.

Brink. Aa jeg har haft en af mine sædvanlige Skuffelser; du kan ikke tænke dig, hvor ærgerlig jeg er. Nu skal du høre. (Fru Bøgedal stikker nysgjerrig Hovedet frem) Ja, Fru Bøgedal, det er ingen Hemmelighed. — Jeg kom gaaende nede paa Strandvejen, da en Karet kom rullende forbi med to Damer i. De var begge tilslørede; men den ene havde lagt sin Haand op i det aabne Karetvindue. Aa jeg har aldrig set Mage til Haand! Den var saa fuldkommen aristokratisk formet og saa blændende hvid.

Therese. Men havde hun da ingen Handsker paa?

Brink (usikker). Nej—nej hun havde ikke. Nok sagt, jeg maatte vide, hvordan hun saae ud, og jeg betænkte mig ikke, men svang mig op bag paa Vognen og kjørte med.

Therese. Gjorde du?

Brink. Ja hvad skulde jeg gjøre? Ved Kroen standsede vi, for at Hestene kunde faa Vand. Men medens Kusken gaar ind i Huset, bliver de pludselig gale over noget — det var en lille Dreng, der løb med et Dannebrogsflag — og de begyndte at løbe løbsk.

Fru Bøgedal. Du milde Gud!

Brink. Naturligvis styrter jeg efter dem, jeg kaster mig foran dem med et Skrig, og det hjalp — de stod paa Minuttet.

Therese. Det var meget høfligt af dem.

Brink. Tænk dig min Triumf! Jeg løfter de besvimede Damer af Vognen og bærer dem ind i Kroen.

Den ene — det var hende med Haanden — kom først til sig selv og takkede mig med en sølvklar Klokkestemme, som bragte min Henrykkelse til det højeste. Jeg saae, at hun begyndte at trække Sløret til Side, og jeg kunde neppe aande, saa spændt var jeg. Men min Gud — hvilken Rædsel! Det var et fladt, mopset Fjæs med temmelig tydelige Knebelsbarter. Jeg kunde ikke svare, jeg styrtede ud af Kroen og standsede først her inde i Skoven, hvor jeg kastede mig paa Jorden — ja, Therese, jeg siger det rent ud — jeg græd.

Fru Vogedal. Virkelig! Therese, hvad siger du dertil? Det var dig, som paastod, at de unge Herrer slet ingen Sans havde for Kjærlighed.

Brink. Siger Therese det?

Therese. Ja, Sofus, du skal have Tak for din Historie! den var meget opbyggelig, men det var et Digterværk.

Brink. Jeg forsikrer dig, at det er den rene Sandhed.

Therese. Som dog er pyntet lidt ud. Jeg skal prøve paa at klæde den Historie lidt af. For det første løb Hestene nu ikke løbsk.

Brink. Jo de var virkelig ganske nær ved det.

Therese. Ja men du behøvede altsaa ikke at kaste dig foran dem med et Skrig, og Damerne faldt naturligvis heller ikke i Besvimelse.

Brink. Aa du er saa prosaisk.

Therese. Ja det er din Ulykke. Fremdeles skal du aldrig bilde mig ind, at du sprang op bag paa Vognen.

Brink. Hvorfor skulde jeg ikke kunne gjøre det?

Therese. Tror du ikke, jeg kjender dig? Du er altfor pyntet i Dag; du har saamænd ikke Lyst til at smøre dig paa en støvet Vogn.

Brink. Hør, hvis det ikke var dig, saa blev jeg vred.

Therese. Hele Historien reducerer sig altsaa til, at du har set en Vogn kjøre forbi. Det øvrige har du fanget i Luften.

Brink. Nej jeg forsikrer dig, der sad to Damer i Vognen.

Therese. Aa ja, det er endda tænkeligt. — Naa Tante, hvad siger du saa om den Herres ridderlige Elskværdighed? Hvad er det hele? Pjank!

Fru Bøgedal. Naa Therese, du er for slem mod den stakkels Fyr! (til Brink) Arme Menneske, jeg kan se paa Dem, at De har Hjertesorg.

Brink. Ja det har jeg.

Fru Bøgedal. Ak det kjender jeg saa godt fra min Ungdom. De er forelsket, ikke sandt?

Brink. Nej desværre!

Fru Bøgedal. Hvordan det? Det kan jeg ikke forstaa.

Brink. Gid jeg var forelsket! Jeg har en uendelig Trang dertil, det beskjæftiger mig Dag og Nat. Men det er min tragiske Skjæbne, at jeg aldrig kan finde nogen, der svarer til mit Ideal. — Tænk Dem, Fru Bøgedal! et kjærlighedsfuldt Hjerte, som uafladelig søger — og altid forgjæves.

Mel. af Dragedukken. (Kunzen.)

1.

Fra Morgen til Middag paa Gaden jeg render,
jeg møder i Tivoli, naar Klokken er sex;
jeg fængsles af Lokker, af Fodder og Hænder,
en blændende Nakke gjør mig ganske perplex.
Et Blik nu mig saarer,
et Smil mig bedaarer,
og henrykt jeg skimter min Sol gjennem Skyer.
Ak Læber og Øjne
var glimrende Løgne,
jeg hører kun Stemmen — og med Rædsel jeg flyr.

Fru Bøgedal.

Med Rædsel De flyr.

Brink.

Med Rædsel jeg flyr.

Therese. Hør, Sofus, er du færdig med din Tragedie? Jeg mener ikke med denne her, men med den, du skriver paa.

Brink. Nej!

Therese. Den maa blive grumme lang, for nu har du skrevet paa den i fem Aar, tror jeg.

Brink. Ja jeg kunde jo sagtens gjøre den færdig. Men — nej! der mangler mig noget — Livsfylde — Vinger. Det bliver aldrig til hvad det skal, før jeg finder hende.

2.

Ja dybt jeg det føler, kun Kjærlighed er det,
som atter skal hæve mig mod Himlen den blaa;
som Romeo gaar jeg med Flammen i Hjertet,
ak, hvor er min Julie? kun Juller jeg saa.
Hvor er hun at finde,
den eneste Kvinde?
Er Billedet her da kun Affind og Tant?
O kjækt som en Svane
paa Ætherens Bane
min Aand skulde hæve sig, hvis hende jeg fandt.

Fru Bøgedal.

Hvis hende De fandt.

Brink.

Hvis hende jeg fandt.

Therese. Hør, det er sandt — der er noget, jeg vil spørge dig om.

Brink (mørk). Hvad er det?

Therese. Hvad har du faaet til Middag i Dag?

Brink (vred). Aa!

Therese. Du har bestemt drukket Vin, siden du er saa usædvanlig lystig.

Brink. Hør, Therese, ønsker du, at jeg skal gaa? Nu vel! Jeg vil hellere trodse Mulm og Mørke, end jeg vil —

Fru Bøgedal. Men kjære unge Mand!

Therese. Nej du veed jo meget godt, at du er velkommen. Der er ogsaa en anden Grund, hvorfor du absolut maa blive. Vi har en Overraskelse til dig.

Brink. Hvad er det?

Therese. Det er Hr. Grønholt. Du har saa tidt talt om, at du kunde have Lyst til en Gang at træffe ham, for rigtig at tage ham i Skole. Se, nu har du en god Lejlighed dertil.

Brink. Nej, nu har jeg ingen Lyst. „Folkevillien“ er rigtig nok i alle Maader en ussel Avis, men den bliver meget læst, og er desværre et Orakkel for mange Mennesker. Det kan ikke nytte noget at lægge sig ud med det Kram.

Therese. Du er virkelig en fornuftig Sværmer. Ja gjør dig rigtig gode Venner med ham, saa kan du blæse ad Kritikken. Der har vi nok den store Mand.

Fjerde Scene.

De forrige. Bjernø, Grønholt og nogle **Herrer. Mogens** (med en Kurv paa Armen).

Bjernø. Naa der har vi vore Damer.

Grønholt. A, det var jo meget behageligt, at jeg kan faa Lov til at sige Dem Farvel.

Brink. God Aften, Onkel!

Bjernø. Er det dig, Sofus? Maa jeg forestille de Herrer for hinanden! Hr. Redaktør Grønholt — der behøves ingen bedre Anbefaling end den, der ligger i Navnet — min Søstersøn, Sofus Brink, Studiosus — ja hvad studerer du nu? Han er egentlig en Smule Digter.

Grønholt. Det er Digteren Brink? A, det er mig en stor Satisfaktion at gjøre Deres Bekjendtskab. Jeg synes, det er saa længe siden vi har hørt fra Dem.

Brink. Ja De mindes maaske, at jeg for en fire, fem Aar siden skrev en Roman, som blev haardt medtagen i Bladene. Saadan en Modtagelse maatte naturligvis lamme en ung Forfatters Kræfter.

Grønholt. Aa det skal De saamænd ikke tage Dem saa nær. De har vel haft Fjender og Misundere, eller ogsaa har De lagt Dem ud med de Herrer Redaktører.

Bjernø. Ja, Sofus, det maa du fremfor alt vogte dig for.

Grønholt. Ja jeg har ingen Skyld, for min Avis existerede jo ikke den Gang. Men De har da heller ikke derfor rent slaaet Haanden af Muserne?

Brink. Nej jeg har i længere Tid arbejdet paa en Tragedie. Jeg skal sige Dem, mit egentlige Fag er det pathetiske.

Grønholt. Det pathetiske! Naa ja! det er jo et godt Fag. Det er vel saadan à la Scribe?

Brink. Scribe er da ikke pathetisk.

Grønholt. Aa nej! naar man saadan tager Ordene i den sædvanlige Bemærkelse, saa kan man jo ikke egentlig sige, at han staar — paa det pathetiskes øverste — Fjeldtop; men det er ellers en udmærket Forfatter. Saadan som han forstaar at skildre det højere Liv!

Bjernø. Ja det er herligt!

Grønholt (til Brink). Naa, De skriver altsaa en Tragedie? ja det var Ret, den skal være os velkommen. (halvhøjt) Skulde De ønske en lille orienterende Artikkel derom i „Folkevillien", saa er jeg til Tjeneste.

Brink. Jeg takker.

Bjernø. Ja „Folkevillien" bliver læst saavel i Palladset, som i Hytten. Det er sikkert det mest udbredte af vore Blade.

Grønholt. Nej — ikke endnu; men det kommer. Ja, er det ikke mærkværdigt! For to Aar siden kom jeg hertil som en ung, ubemidlet Mand uden andre Forstudier end dem, som jeg havde gjort i det praktiske Liv. Jeg har nemlig tidligere været anbragt i forskjellige Livsstillinger, dels ved Handelen, og dels ved — det industrielle.

Bjernø. Ja det er den rette Skole for en Folkets Mand.

Grønholt. Det tror jeg med. Folk kan nu ikke lide den hovmestererende Tone, som visse Organer paatage sig,

fordi de har samlet sig en ubrugelig Kundskabsmasse. Det forstaar sig, en Redaktør skal være hjemme i alle Fag.

Brink. Ja han skulde være dannet.

Grønholt. Ja! — Og Justitsraaden veed nok, at det er fra den Side mine Modstandere især har angrebet mig, fordi jeg ikke har taget saa og saa mange Examiner.

Bjernø. Ja det er en mageløs Frækhed.

Grønholt. Ja jeg er bleven krænket og insulteret paa saa mangfoldige Maader, at jeg til sidst blev nødt til at statuere et Exempel. De kjender Historien med Assessor Prunk?

Bjernø. Ja.

Grønholt. Jeg har ikke fornærmet den Mand med det mindste Ord, ja jeg har aldrig set ham for mine Øjne, og dog træder han gjentagne Gange op i Athenæum og forlanger „Folkevillien“ afskaffet.

Bjernø. Det var meget uklogt af ham.

Grønholt. Det kunde og burde jeg ikke taale. Heldigvis kjendte jeg nogle Misligheder fra hans Embedsførelse ovre i Jylland, og saa — prostituerede jeg ham. — Ja Justitsraaden synes maaske ikke derom?

Bjernø (ivrig). Jo tvertimod. Det er jo Deres Pligt at blotte slige Bedragerier.

Grønholt. Ja jeg følte, at det var min Pligt. Jeg forsikrer Dem helligt, at jeg aldrig tænkte paa at hævne mig, men jeg har jo en Gang indviet mig til Sandhedens Tjeneste, — saa kunde jeg ikke tie.

Bjernø. Hvor mange Abonnenter har De nu, Hr. Grønholt?

Grønholt. Omtrent sextusind. Naar man for Fremtiden vil angribe mit Blad, saa peger jeg blot paa mit Abonnentantal. Det er et Slags Bevis for, at det ikke kan være ganske uden Værdi.

Bjernø. Ja det er et ypperligt Bevis.

Grønholt. Det er et slet og ret Fakta. (til Therese) Men

det er sandt, Frøken, hvad synes De om den Roman, der staar i vores Feuilleton?

Therese. Jeg har saamænd ikke læst den.

Bjerna. Men, Therese! du plejer jo ellers altid at læse „Folkevillien“.

Grønholt. Nej, jeg har nok mærket, at Frøkenen ikke er gunstig stemt for min stakkels Avis.

Bjerna. Gudbevares! hvor kan De tro det?

Therese. Jeg har saamænd ikke andet imod den, end at den ikke duer til at pakke ind i.

Grønholt (lidt forlegen). Hahaha! det er meget godt.

Bjerna. Men, Therese! — Jeg forsikrer Dem, at jeg gjemmer ethvert Nummer af „Folkevillien“ paa det omhyggeligste. Vi bruger altid Berlingeren til at rive i Stykker. — Ikke sandt, Therese?

Therese. Skal De kjøre hjem med Omnibus, Hr. Grønholt?

Grønholt. Ja, nu kan jeg netop komme i rette Tid. Jeg kommer altsaa til at sige Farvel — nolus volus.

Bjerna. Og hør, Hr. Grønholt! saa kommer De snart igjen ud til os?

Grønholt. Ja Tak! men fra Mandag har jeg rigtig nok meget travlt, for De veed, jeg tænker paa at rejse til Paris med det første.

Bjerna. Men hvad siger De om i Morgen, naar De er færdig med Deres Forretninger? Saa kunde De jo med det samme blive her om Søndagen.

Grønholt. Jeg takker — hvis det ikke generer Frøkenen for meget.

Bjerna. Nej, hvor kan De tro? Naa, saa er det da afgjort. Men vi skulde have os et Glas paa Falderebet. Mogens, byd Glassene omkring og lad os faa en Flaske! Værsgo, mine Herrer, at forsyne Dem med Glas! (skjænker) Det er en gammel Skik, at vi følger vore kjøbenhavnske Hædersgjæster hertil og drikker et Afskedsglas med dem under aaben Himmel.

Fru Vogedal. Aa Hr. Grønholt! saa husker De endelig paa at fortælle mig, hvis De hører om nogen Forlovelser.

Grønholt. Fruen kan stole paa mig. Jeg hører alt hvad der sker.

Bjernø. Mine Venner! Digteren siger: „Jeg føler mig saa dansk i Sind i Maaneskin." Det er baade skjønt og sandt. Her, i den danske Bøgeskov, i den milde Sommeraften, føle vi os ret som danske Mænd; vi føle Folkets Røst paa vore Tunger og Folkevillien i vore Hjerter.

Grønholt. Bravo! en herlig Tanke!

Bjernø. Jeg siger Folkevillien, og vi veed alle, at den i den sidste Tid har faaet en Tolk, et Organ, en — en Tolk, som uden at se til højre og venstre med dristig Sandhedskjærlighed og sandhedskjærlig Dristighed vover at udsige alt hvad — alt hvad — alt hvad den vil. Dertil hører et stort Mod, mine Venner, og det er Modet, der er Mandens ædleste Prydelse. (betænker sig) Har De alle faaet skjænket i Deres Glas?

Alle. Ja.

Brink (affides). Herregud! hvad skal det blive til?

Bjernø. Jeg skal fatte mig i Korthed.

Mel. Fr. Ep. 76.

1.

Hil den Dannemand, som daglig uforfærdet
træder i Skranken for Folkets Sag,
der med Pen i Haand, som Ridderen med Sværdet,
fører mod Løgnen sit knusende Slag!
O Venner, et Leve til den ædles Pris!

Bjernø og de fremmede.

Leve Grønholt med samt hans Avis!

Grønholt.

Tusind Tak — jeg be'r!

Bjernø og de fremmede.

Gid han uforfærdet
længe maa svinge sit Tugtens Ris!

2.

Grønholt.

Af, kun halvfortjent er Æren, som jeg høster;
tilgiv! min Tak ej jeg tolke kan.

Brink (til Therese).

Nej, læg Mærke til, hvor Flynderen sig bryster!

Therese.

Naadig han smiler, den store Mand.

Bjernø.

Vi tømme vort Glas i et begejstret Drag.

Bjernø og de fremmede.

Skaal, Hr. Grønholt! og Tak for i Dag!

Grønholt (klinker med dem).

Jeg er næsten rørt.

Bjernø og de fremmede.

Snart den Fryd vi høster
atter at se Dem i Vennelag.

(De drikke, og Mogens samler Glassene sammen.)

3.

Grønholt.

Saa far vel da! jeg maa Tiden ej forsømme.

(til Bjernø)

Snarlig De ser mig i Deres Hjem.

(til Therese)

Dem jeg ønske vil behagelige Drømme.

Therese (halv for sig selv).

Aa ja, jeg drømmer vist ej om Dem.

Bjernø.

God Nat da! i Morgen vi Dem ser igjen?

Bjernø og de fremmede.

Leve Grønholt, vor værdige Ven!

Grønholt.

En god rolig Nat!

Alle.

Skoven maa vi rømme.
Natten os kalder til Hvilen hen.

(De gaa.)

Femte Scene.

Grønholt. Det var virkelig en smuk Aften; det er saa styrkende for en ung Mand, naar hans Stræben møder Anerkjendelse. Naar blot det Pigebarn var som sin Fader, men det er Knuden. Det var netop en Kone for mig. Mit Parti er allerede temmelig stort, men — jeg veed ikke, hvor det kan være — man har ingen rigtig Respekt for mig. Kunde man komme ind i saadan en pæn Familie — det hjælper uhyre meget i Kjøbenhavn. Hun har Penge, vi holder et stort Hus og inviterer alle Kunstnere og Videnskabsmænd og alt det Djævelskab. Det giver Anseelse. Saa bryder jeg med Krapylet — det er dog heller ikke noget for mig. Naar jeg blot kunde faa den lille Stivnakke til at dele mine Følelser. Aa hvad! Justitsraaden er enten bange for mig, eller ogsaa ønsker han min Hjælp til et eller andet — det gaar nok. Jeg er jo Lykkens Yndling — per ardua ad castra! (Musik fra Højen) Musik! hvor kommer den fra? Mon det skulde være til Ære for mig? en Overraskelse?

(Højen hæver sig paa luende Søjler, saa at den faar Form af et Tempel, under hvilket ses en Mængde Ellefolk af begge Kjøn.)

Sjette Scene.

Grønholt, Ellefolk, deriblandt **Omma.**

Mel. af Liden Kirsten. (Hartmann.)

Kor af Ellefolk.

Hilset vær,
Vismand kjær,
venlig mødt i Maaneskjær!
Ellegaard
aaben staar,
dig at favne den attraar.

Omma.

(fulgt af Pigerne, træder frem med et Guldhorn i Haanden).

Vi til Gjæst dig byde fro
i vort stille Rige:
store Vismand, i vor Bo
ned med os du stige!

Grønholt.

Ha — hvad skal dette sige?

Omma.

Frygt kun ej!
Vi vil ej dig svige.

Grønholt.

Man maa næsten blive bange.
Hvorfra kommer disse mange?

Kor.

Du skal ikke være bange,
rolig du med os kan gange.
Kom saa med!

Grønholt.

Jeg er i en hæslig Klemme,
gid jeg laa i Sengen hjemme!

Kor.

Vise Mand, lad ej dig skræmme!
venlig kalder dig vor Stemme.
Kom saa med!

Grønholt.

Nej det er jo Hexeri.

Kor.

Du os føje maa deri.

Omma.

Følg nu med! vi venlig bede.

Grønholt.

Maa jeg ikke være fri!

Kor (omringer ham).

Vise Mand,
kom paa Stand,
følg nu med!
Hilset vær,
Vismand kjær,
venligt modt i Maaneskjær!
Ellegaard
aaben staar,
dig at favne den attraar.

(Under Slutningen af Koret slaa de en Kreds om ham og drage ham ind i Højen.)

Syvende Scene.

En underjordisk Hal hos Ellemanden.

Fra den ene Side kommer **Grim** og **hans Hustru**, fra den anden **Ellefolkene** med Fakler, førende **Grønholt** med sig.

Mel. af Svanehammen. (Rung.)

Kor.

Hilsæl, du store Vismand, vær velkommen!

Grim.

For første Gang, o vise Mand!
under mit Tag du staar;
jeg byder dig af Hjerte
velkommen i Ellegaard.

Kor.

Hilsæl, du store Vismand, vær velkommen!

(Grim træder hen til ham.)

Grønholt (afsides). Drømmer jeg, eller er jeg vaagen? Jeg veed hverken ud eller ind. Imidlertid synes det at være meget høflige Folk. (højt) De vil ikke tage mig fortrydelig op, at jeg tager mig den Frihed at spørge, hvor jeg er, og hvem jeg har den Ære at tale med.

Grim. Du staar i min Bolig. Mit Navn er Grim, og jeg hører til Ellefolket.

Grønholt. Ellefolket?

Grim. Du har sikkert hørt Sagn om vor Færd. Nu ses vi kun sjelden over Jorden, men de runde Høje paa Mark og i Skov er Tagene af vore Borge, og mangen dristig Bondeknøs har set vore Piger, naar de i Maaneskin svinge sig paa Engen.

Grønholt. Ja jeg mindes nok, at jeg har hørt derom i min Barndom, men jeg troede — sit venia verbum — at det var noget Sludder. Men efter hvad jeg nu ser og hører, saa — (afsides) Jeg maa dog bestemt drømme.

Grim. Du er en vis Mand blandt Menneskene — ej saa?

Grønholt (bukker). Aa!

Grim. Men du er meget ung.

Grønholt. Ja hos os kommer det ikke an paa Alderen. De gamle blive tidt upraktiske og sluddervorne.

Grim. Ej sandt: du er en af dit Folks Høvdinger, du raader det i Farens Stund, og tusinder lytte til din Røst?

Grønholt. De kjender mig. (afsides) Det er jo dannede Folk. (højt) Men hvoraf veed De alt det? Er min Avis maaske ogsaa kommen her ned?

Grim. Nej.

Grønholt. Naa De holder maaske Deres egne Journaler?

Grim. Vi kjende ikke til sligt.

Grønholt. Hvad for noget! Har De slet ingen Dagspresse? Ikke saa meget som en Adresseavis? (Grim ryster paa Hovedet.) (afsides) De er forskrækkelig langt tilbage. (højt) Men, højstærede! maa jeg da spørge, hvorfra De kjender mig.

Grim. Jeg hørte nylig, at en Skare Mennesker priste dig med høj Røst.

Grønholt. Hvor?

Grim. Her ovenfor, i Skoven.

Grønholt. Naa — ja det er sandt. Saa det har De hørt? Ja det var en lille Folkehylding. Det er jeg nu saa vant til.

Grim. I længere Tid har jeg ønsket at finde en Mand som dig. Og jeg har indbudt dig for at bede om din Hjælp.

Grønholt. Med Fornøjelse, hvis jeg kan være Dem til nogen Tjeneste. Dersom De ønsker nogen Oplysning om vore Forhold der oppe, saa vil jeg henvise Dem til „Folkevillien"; det er det billigste Dagblad i Kjøbenhavn.

Grim. Vise Mand, vil du laane Øre til min Fortælling?

Grønholt. Med Fornøjelse. Men hvem er den ærværdige Dame, der staar?

Grim. Det er min Hustru, Brinna.

Grønholt. Det glæder mig at gjøre Fruens Bekjendtskab. Men alle de unge Herrer og Damer, som modtog mig?

Grim. Det er vore Børn.

Grønholt. Alle sammen! Det er saamænd en pæn lille Slump.

Grim. Min Hustru havde endnu en Søn, som vi havde bestemt at sætte ud blandt Menneskene. Du har vel hørt tale om sligt?

Grønholt. Ja — ja!

Grim. Oppe bag Skoven laa et Hus. Der sad en ung Kvinde med et spædt Barn. Om Natten, medens hun sov, steg jeg derop; jeg tog hendes Søn og lagde min egen i Stedet.

Grønholt. Men Gudbevares! det var jo ulovligt.

Grim. Det er Lov hos os.

Grønholt. Ja saa?

Grim. Hint Menneskebarn voxede op hos os og blev stort og fagert. Men min Hustru, Brinna, forraadte ham en Gang i Vrede hans Byrd og Herkomst, og fra den Tid var han ikke glad i Ellemandens Bolig. Han længtes efter den brændende Sol og sine urolige Brødre, og det var hans stadige Ønske at drage ud i ridderlig Færd og vinde Land og ægte en dejlig Kongedatter.

Grønholt. Ja saadant noget lader sig virkelig ikke gjøre mere. Kongerne holde stærkt paa deres Døtre og endnu mere paa deres Lande. Hvor gammel er den Fyr?

Grim. Han er en Ungersvend i sin bedste Kraft. Paa Jorden vilde han maaske være bleven ældre; men her i Skyggen voxe vi langsomt.

Grønholt. Men apropos! hvor blev eders rigtige Søn af?

Grim. Derom vil jeg spørge dig.

Grønholt. Mig?

Grim. Den unge Kvinde rejste bort over Havet med

den spæde. Men derover kan mit Blik ikke naa, og min Fod standses af de sorte Bølger. Kan du ikke i din Visdom sige mig, hvor min Søn nu stedes?

Grønholt (afsides). De anser mig nok for en Troldmand. Hm, det kan ikke skade.

Grim. Store Vismand, læs i Stjernerne og trøst en Faders Hjerte!

Grønholt. Ja det er mig for Øjeblikket noget difficilt, men jeg skal se hvad jeg kan gjøre. Min Visdom har for Resten ikke saa meget været henvendt paa Himlen, som paa Jorden og paa Menneskene.

Grim. Ogsaa i dette trænge vi til din Hjælp.

Grønholt. Naa ja, kan jeg som Statsmand eller Videnskabsmand tjene jer med noget, saa tal kun frit ud. Stjernetyderiet har jeg ikke givet mig saa meget af med. Det betragter jeg mere som en Bisag.

Ottende Scene.

De Forrige. Aage.

Aage (styrter ind). Er han her? (kaster sig paa Knæ for Grønholt) Store Vismand, skjænk mig din Naade!

Grønholt. Staa op, unge Mand! Hvad begjærer du af mig?

Grim. Det er min Plejeson, Aage.

Grønholt. Naa, Aage, hvad vil du?

Mel. af Svanehammen. (Rung.)

1.

Aage.

Til Dagens Liv og Solens Skin
mig drager en lønlig Stemme;
hvor Natten bor med blegen Kind,
jeg mig aldrig følte hjemme.
Didop, didop min Hu sig svang,
og aldrig Jorden kølte
den Uro, som min Sjæl betvang.

Saa længselsfuldt jeg følte —
jeg følte — ja jeg følte:
I Dagens Liv, i Solens Skin,
der havde mit Hjerte hjemme.

Kor.

Han følte — ja han følte:
I Dagens Liv, i Solens Skin,
der havde hans Hjerte hjemme.

2.

Aage.

Ja bort mig drog en vældig Trang
fra Graven, saa mørk og øde,
til Lys og Daad, til Kæmpegang
og de fagre Roser røde.
Mit Hjem, mit Hjem, min Længsels Bo,
hvor Livet farvet strømmer
og aldrig mat sig slaar til Ro,
ak derom kun jeg drømmer;
jeg drømmer, ja jeg drømmer
om Liv og Daad og Solens Skin
og alle de Roser røde.

Kor.

Han drømmer, ja han drømmer
om Liv og Daad og Solens Skin
og alle de Roser røde.

3.

Aage.

Afsted jeg maa — ja bort paa Stand
at nyde min Ungdoms Dage!
Saa tag mig med, du vise Mand,
naar du vender did tilbage!
O hør, o hør min varme Bøn
og led fra Mulmet atter
mig til din Verden lys og skjøn!
Kun du min Længsel fatter,
du fatter, ja du fatter,
at Dagens Liv og Solens Skin
mig kalder med Magt tilbage.

Kor.

Du fatter, ja du fatter,
at Dagens Liv og Solens Skin
ham kalder med Magt tilbage.

Grønholt (affides). Han er skrækkelig affektert. (høit.) Ja, unge Mand, det er en meget prekær Sag. Du ønsker, at jeg skal tage dig op mellem Menneskene; men hvad vil du saa gjøre der? forstaar du nogen Haandtering eller —

Grim. Jeg indbød dig for at bede om din Hjælp.

Grønholt. Ja det har du fortalt mig, men —

Grim. Aage kan ikke længer finde Plads ved min Arne, og jeg har længe søgt efter en Mand, der kunde føre ham ind iblandt Menneskene og lede hans Fjed.

Grønholt. Og dertil har du udsøgt mig? Nej hør, det er en meget ubehagelig Forretning. Hvad skal jeg fange an med det lange Menneske, der efter al Rimelighed er skrækkelig forsømt? Desuden maa du betænke, at man ikke oppe hos os kan leve af Snegle og Firben, eller hvad I spiser; det koster min Tro Penge at leve i Kjøbenhavn.

Grim. Jeg veed, at Menneskene behøve Guld, og min Plejesøn skal aldrig mangle. Jeg mægter vel at give ham hvad der er nok for eder begge.

Grønholt. Saa? (affides) Det var en anden Sag. Det er saadan en Nabob. (høit) Ja for min Skyld kan det være ens Vier, thi den vise foragter Guldet. Men hvorfor vil I egentlig saa gjerne af med Aage? der maa dog være en Hage derved.

Grim. Vi skilles saare nødigt fra Aage, men den unge Ørn vil prøve sine Vinger.

Grønholt. Det var en smuk Tanke, den slog mig. Naa, Aage, lad gaa! du følger med mig.

Aage (paa Knæ). Aa Tak!

Grim (paa Knæ). Tak!

Alle Ellefolkene (paa Knæ). Tak!

Grønholt. Naa staa kun op, Børn! Jeg vil forbarme mig over jer. Naa, min unge Ven, hvad skal vi nu anbringe dig til? Studere — det er nu ikke værdt, for du er vel gammel, og desuden gjør det Folk

saa storsnudede. Men maaske du for det første kunde skrive lidt paa mit Kontor. Kan du noget Fransk? Comment vous portez-vous?

Aage. Jeg veed ikke hvad det er.

Grønholt. Naa saa det kjender du slet ikke? Det var slemt. Men Tysk har du da lært?

Aage. Nej.

Grønholt. Men Gud forbarme sig! ikke en Gang Tysk! det er jo en skammelig Opdragelse, du har faaet. Har du heller ikke lært noget aparte, saadan noget Æsthetik, eller — Filosofi, eller — Botanik, eller —

Aage. O lær mig noget af din vidunderlige Visdom!

Grønholt. Ja du kommer jo til at begynde helt forfra. (til Grim) Men det er dyrt at holde Lærere i Kjøbenhavn, de tager fem Daler Timen, saa I maa endelig ikke forsyne ham for knapt med Penge.

Grim. Dit Guld skal du faa, naar du gaar bort.

Grønholt. Ja det er bedst, vi skynder os lidt, for vi maa se at komme med en Kildevogn. Men Død og Plage, i den Dragt kan jeg sgu ikke føre ham op blandt dannede Mennesker.

Grim. Frygt ikke for det! Aage, min Søn, træd her hen! — Er det endnu din faste Villie at forlade dit Barndomshjem?

Aage (efter en Kamp). Ja.

Grim. Nu vel, saa drag da bort!

Mel. Svensk Folkevise.

1.

Grim.

Sædet du drager ved Vennernes Bord.

Kor.

Som har dig saa kjær.

Grim.

(lægger Haanden paa hans Hoved, Elledragten forsvinder, og han staar i en elegant Sommerdragt.)

Nu er dit Hjem paa den støjende Jord.

Kor.

O hvad vil du der?

Grønholt.

Min Frygt maa sig fjerne;
saa ser jeg dig gjerne,
den Dragt er moderne.
Saa kom, gjør Pinen kort!

Aage.

O at skilles er saa haardt,
og dog — jeg maa bort.

(En Ellepige bringer ham en Hat.)

2.

Grim (til Grønholt).

Kjærlig og trofast du skjærme ham maa.

Kor.

Vi stande paa Vagt.

Grim.

Hvis du ham sviger, vor Hævn skal dig naa.

Kor.

Ja tag dig i Agt!

Grønholt.

Vær rolig, min kjære!
Jeg skal paa min Ære
en Fader ham være.
(til Aage) Naa gjør nu ingen Spræl!

Aage.

Nej, afsted til Liv og Held!
Hav Tak og lev vel!

Mel. af Liden Kirsten. (Hartmann.)

Kor af Ellefolk.

Saa drag da bort fra Hjemmets Ro,
du kjære!
Vi blive dig dog evig tro,
vor Tanke vil hos Vennen bo.

Kvinderne.

Din Vej gaar vidt i Verden hen.

Mændene.

Vi sidde her med Savn igjen.

Kvinderne.

O lev da vel!

Mændene og Aage.

O lev da vel!

(Aage og Grønholt gaa.)

Kvinderne.

Glem os ej!

Mændene.

Kom igjen!

Kor (følger efter).

Saa drag da bort til Lys og Held.
du kjære!
O glem os ej! far vel! far vel!

(De gaa med Faklerne, saa at Hallen bliver mørk. Slutningen af Koret høres bag Scenen, svagere og svagere.)

Anden Akt.

Bjernøs Have. Til venstre en Bænk under et Træ, til højre en Stakitlaage i Buskadset.

Første Scene.

Grønholt og Aage komme fra venstre.

Grønholt. Se her ligger Stedet, hvor vi skal ind. Nu veed du, at du kalder mig Fætter og siger ganske frit du til mig; til alle de andre maa du derimod sige De. Kan du nu huske alle de Forskrifter, som jeg har indpræget dig?

Aage. Aa du kan være ganske tryg! Mit Hjerte har hængt ved din Læbe for at suge Visdom.

Grønholt. Sikken et Svar! Hvad skal nu alle disse forskruede Talemaader til? En lille Smule deraf kan

gjøre en udmærket Effekt! jeg pynter ogsaa gjerne min Stil med smaa poetiske Blomster; men jeg gjør det med en fornuftig Sparsommelighed. Ja det nytter nu ikke, alt hvad man siger til dig, for du er saa bundaffektert. — Naa, hvad fejler dig?

Aage (paa Knæ). Aa tilgiv mig og tag ikke din Naade fra mig!

Grønholt. Naa staa nu op! Du maa for Guds Skyld lade være med den Knælen og alle de Theaterfagter. Du gjør Skandale dermed. Havde jeg ikke holdt paa dig, saa havde du jo min Sjæl kastet dig paa Knæ for mig midt paa Østergade.

Anden Scene.

De forrige. Bjernø.

Bjernø (kommer fra Baggrunden). A, velkommen, Hr. Grønholt, inderlig velkommen! Vi har gaaet og længtes efter Dem.

Grønholt. Jeg har taget mig den Frihed at medtage en Fætter, som er i Besøg hos mig. (affides) Han er lidt indskrænket. (højt) Han er fra Jylland.

Bjernø. Det skal De ret have Tak for. Det fornøjer mig særdeles at gjøre Deres Bekjendtskab, Hr. —

Grønholt. Aage.

Bjernø. Hr. Aage!

Grønholt (affides, puffer til Aage). Naa kom nu med det!

Aage. Jeg beder om Forladelse, fordi jeg har taget mig den — den —

Grønholt (hviskende). Dristighed.

Aage. Den Dristighed at følge med Justitsraaden ud til min Fætters —

Grønholt. Flynder!

Aage. Jeg kan ikke huske det.

Grønholt. Ja Justitsraaden ser, at han mangler en Del i den sociale Dannelse.

Bjernø. Aa Bagatel! Han har jo et godt Ansigt, og Deres Anbefaling, Hr. Grønholt! den er mig mere end alt det øvrige.

Grønholt. Kunde jeg gaa op og hilse paa Damerne?

Bjernø. Ja, vil De have den Godhed! Jeg skulde ned og sige et Par Ord til Gartneren.

Grønholt (til Aage). Bliv du her! (affides) Man maa dog forberede dem lidt paa, hvordan Fyren er.

(gaar op til Huset.)

Tredie Scene.

Aage. Bjernø.

Bjernø. De holder vist meget af Deres Fætter?

Aage. Ja det er en udmærket Mand.

Bjernø. Ganske vist! overordentlig udmærket.

Aage. Og saa har han denne ubegribelige Visdom. Han kjender alt, og der er ingen Ting saa skjult, at han ikke kan opdage det.

Bjernø (ængstelig). Saa? tror De virkelig det?

Aage. Ja det er ganske vist, for han har selv sagt mig det.

Bjernø. Naa?

Aage. Aa det maa være herligt saadan at være Raadgiver for et helt Folk. Jeg havde altid drømt, at jeg vilde drage ud i Verden med blanke Vaaben og dræbe Røvere og Trolde.

Bjernø. Ak ja, da vi var uskyldige Børn, havde vi saadanne gale Ideer.

Aage. Aa men nu vilde jeg langt hellere ønske, at jeg en Gang kunde komme saa vidt, at jeg kunde blive Redaktør.

Bjernø. Ja det er en overordentlig indflydelsesrig Stilling. Det er ordentlig forfærdeligt, hvad Magt de Blade har faaet i den senere Tid. De kan uden videre

gaa hen og blamere hvem de vil. Man kan aldrig være sikker.

Aage. Sikker?

Bjernø. Ja jeg har nu ikke noget at være bange for; jeg er privat Mand og er ikke i Embede længer, saa mig kan de ingen Ting gjøre.

Aage. Men det er dog skjønt, at der altid er nogen, som aabent vil forkynde Sandheden.

Bjernø. Meget rigtig! det er Modet, der er Mandens ypperste Prydelse. Saadan dette her — at gaa lige paa uden at lade sig skræmme af nogen Ting, uden at se til højre eller venstre — det kalder jeg den ægte Mandighed, og den skal man stræbe efter.

Aage. Det er herligt. De er vist ogsaa saadan en rigtig Mand?

Bjernø. Aa ja — jeg har altid bestræbt mig for at være en mandig Karakter. Men, min unge Ven, Selvros — lugter ilde. (tager sig en Pris) Undskyld, at jeg maa forlade Dem. (byder ham Tobak) Behager De?

Aage (som har set paa Bjernøs Fagter, snuser og nyser).

Bjernø. Gud velsigne Dem! (gaar ud til venstre.)

Fjerde Scene.

Aage. Aa Tak! — Han sagde: Gud velsigne Dem! den ædle, mandige Olding gav mig sin Velsignelse. Aa det er nogle herlige Mennesker, jeg træffer paa. Ja det er rigtig nok et andet Liv, end nede i Jorden. Og hvor her er dejligt! Solen skinner, og Fuglene synge.

Mel. af E. Bruun.

1.

O min Lykke kan jeg neppe fatte,
Jordens rige, underfulde Skatte
nu paa en Gang den til mig betror.
Sorg og Savn har ganske jeg forgjettet,
nu jeg lever, nu jeg aldrig trættet
følger Glæden i dens lette Spor.

2.

Høje Sol, saa stærk og mild tillige!
end jeg staar som fremmed i dit Rige,
o men kjærlig dog din Søn modtag!
Lad dit Øje huldt min Vej beskinne,
lad min fejre Ungdomstid henrinde
som en lys og liflig Sommerdag!

Femte Scene.

Aage. Trine (kommer med et Skrig fra venstre, forfulgt af **Mogens**.

Aage. Holdt! (løber efter Mogens og kaster ham til Jorden.)

Mogens. Av, av!

Aage. Du skjændige Voldsmand! jeg skal lære dig at forfølge værgeløse Kvinder.

Mogens (rejser sig). Men det var jo kun Plaser.

Trine (kommer tilbage). Ja Herren maa saamænd ikke tro, at han vilde gjøre mig Fortræd.

Aage. Men hvorfor skreg du da saa ynkelig?

Mogens. Det skal jeg forklare. — Herren har ellers en Næve, som kan tage fat, saa det knager. — Men det var det, jeg vilde fortælle. Trine der er nu min Kjæreste, og saa vilde jeg med Respekt at sige kysse hende —

Trine Det er slet ikke sandt.

Mogens. Jo bestemt er det saa. Og Herren maa ikke tro, der var noget i Vejen, for hun vil hellere end gjerne.

Trine. Hvis du ikke tier stille, saa beder jeg Herren om at sla' dig igjen.

Mogens. Nej nej, det er Løgn i min Hals. Hun vilde slet ikke, for — jeg skal sige Herren — vi blev først forlovede igaar Aftes.

Aage. Forlovede! hvad skal det sige?

Mogens. Hvad for noget? veed Herren ikke, hvad det er at være forlovet?

Aage. Nej.

Trine. Men du Fredsens Gud! det har jeg saamænd vidst, fra jeg var to Aar. Hvor er Herren da fra?

Aage. Jeg er fra Jylland.

Mogens. Ja det maa jeg tro, for der skal de være fælt langt tilbage.

Trine. Da var dog min forrige Kjæreste en Jyde, og han forstod det meget godt.

Mogens. Ja men saa er det vist dig, der har lært ham det.

Aage. Men jeg forstaar slet ikke, hvad I har at gjøre med hinanden. Hvad vil det sige, at I er forlovede?

Trine. Ja, gode Herre, at jeg er forlovet med Mogens, det vil ikke sige andet, end at han er min Ven. Det kan Herren jo nok forstaa.

Aage. Ja det forstaar jeg godt. Paa den Maade er jeg jo ogsaa forlovet.

Trine. Saa? er Herren forlovet?

Aage. Ja med Hr. Grønholt.

Trine og **Mogens** (le).

Aage. Men Herregud, hvad ler I af?

Mogens. Nej, hvis Herren vil forlove sig — hahaha! saa maa det være med et Fruentimmer. To Mandfolk kan da ikke være Mand og Kone.

Aage. Naa, er I Mand og Kone?

Mogens. Nej endnu ikke, men vi laver os til, for at vi en Gang kan blive det.

Aage. Men hvorfor bliver I det da ikke strax?

Mogens. Nej det gaar ikke saadan. Som for Exempel, om jeg vilde sige, at jeg skulde være Snedker, saa maatte jeg dog først i Lære for at faa det rigtige Handelav derpaa.

Trine. Desuden er det jo slet ikke sagt, at man bliver gift, fordi man er forlovet, for naar man bliver kjed af hinanden, saa sla'r man op.

Mogens. Jeg bliver aldrig kjed af dig, Trine.

Trine. Da kan det saamænd gjerne være, at jeg bliver det af dig.

Mogens. Aa nej!

Aage. Men er det da saa rart at være forlovet?

Mogens. Ja jeg har jo rigtig nok kun prøvet det saa kort; men jeg finder, at det er dejligt. Hvad siger du, Trine!

Trine. Aa!

Mogens. Ja gift har jeg nu ikke været, saa det kan jeg ikke snakke om; men Herren kan selv tænke sig, hvad Plaser det maa være at have saadan en pæn lille Kjæreste.

Mel. Dansk Bondevise.

1.

Hvis De Dem for Øjet
vil stille den Sag,
De sagtens min Lykke forstaar.
Naar om man har støjet
den udslagne Dag,
og træt fra sit Arbejd man gaar,
det dejligt er at finde
en lille Veninde,
med hvem man sin Aften forslaar.

Alle tre.

Det dejligt er at finde
en lille Veninde,
med hvem man sin Aften forslaar.

2.

Mogens.

Ja hør, naar man ta'r den
Plaser, som den skal,
gaar Livet saa frydeligt hen.

Trine.

Og vil man paa Farten,
og vil man til Bal,
saa gaar det saa nemt med en Ven.

Mogens.

Og har man i sin Kvide
en Glut ved sin Side,
o hvem vil da græde for den?

Alle Tre.

Og har man i sin Kvide
en Glut ved sin Side,
o hvem vil da græde for den?

3.

Mogens.

Ja spiser jeg ene,
det smager mig ej,
hvad Retter saa for mig de bær.

Trine.

Og gaa vi alene
en skyggeløs Vej,
er tidt os den Vandring for svær.

Mogens.

Men hvad der saa skal hænde,
det glider for tvende,
som trofast hinanden har kjær.

Fru Vogedals Stemme (fra Huset). Trine!

Trine. Fruen kalder. (løber op til Huset).

Mogens. Og jeg skal ud i Marken. Far vel, gode Herre! (gaar ud til højre.)

Sjette Scene.

Aage.

Men hvad der saa skal hænde,
det glider for tvende,
som trofast hinanden har kjær.

Ja det er bestemt sandt. O det er en herlig Opfindelse med den Forlovelse! Hr. Grønholt er jo rigtig nok min Ven, men han er saadan en stor, udmærket Mand, og jeg undser mig for at plage ham med alt hvad jeg har paa Hjerte. Men saadan en lille Pige — hende behøver jeg da ikke at være bange for. Og disse Kvinder her oppe, de er saa forunderlig dejlige. De ser ud, som om de havde indsuget al Solens Varme, og den straalede igjen ud af deres Øjne. — Forlovet! det er

forunderligt, jeg har altid gaaet og drømt derom, uden at vide hvad det var. Jeg havde allerede en Anelse derom, den Gang jeg som lille løb og legede med hende. — Ja hvor mon hun nu er bleven af? Mon hun ogsaa er bleven stor og smuk? Og mon jeg aldrig skal træffe hende igjen? — Ja, jeg vil ikke længer være Redaktør, jeg vil være forlovet. Det kan da ikke være saa svært, og det duer jeg bestemt ogsaa bedre til.

(sætter sig paa Bænken og falder i Tanker.)

Syvende Scene.

Aage, Charlotte, Grønholt og **Brink** (komme fra Baggrunden).

Charlotte. Vi maa endelig snakke med det Vidunder. Det er vel saadan en rigtig tyk, rødmusset Klodrian?

Grønholt. Ja — hahaha! — en stor Klodrian er han rigtig nok. — Der sidder han.

Charlotte. Han? Men det er jo et net Menneske.

Grønholt. Ja hvad Exterieuret angaar, saa har jeg jo maattet anvende hele Formiddagen paa at polere ham lidt af; men hans indre Menneske — hvis jeg tør udtrykke mig saaledes — er rigtig nok som en tom Jydepotte, hahaha! Frøkenen kan ikke tro, hvor det er difficilt at faa Bugt med denne indgroede Jyskhed.

Charlotte. Jo jeg vil nok tro det. De er jo selv en Jyde?

Grønholt. Nej jeg beder meget om Forladelse, jeg er født her ovre; rigtig nok var jeg meget ung, den Gang mine salig Forældre rejste til Jylland, men — som Frøkenen selv veed — Barndomserindringer og Ungdomsdrømme —

Charlotte. Hvor gammel var De da?

Grønholt. Ja jeg var kun et Par Aar, men jeg gjaldt for et temmelig opvakt Barn.

Charlotte. Ja det er De ikke mere. Jeg mener — ingen Barn.

Grønholt. Nej Gud ske Lov, hahaha!

Brink (som har betragtet Aage). Hør, Hr. Grønholt! det er et udmærket Ansigt, der sidder paa Deres Fætter.

Charlotte. Ja De maa præsentere os for ham.

Grønholt. Med Fornøjelse! Aage, maa jeg forestille dig Frøken Lupin og den berømte Digter, Hr. Brink.

Brink. Aa mit Navn er vist ikke naaet til Jylland endnu. De har vist aldrig hørt tale om mig før?

Aage. Nej jeg har ikke.

Grønholt. Det skal De ikke bryde Dem om, Hr. Brink. Jeg kan indestaa Dem for, at De er meget yndet i Jylland, og at man venter sig noget overordentligt stort af Dem.

Charlotte. Hr. Aage, synes De godt om at være her ovre?

Aage. Ja jeg har aldrig været saa lykkelig, som jeg er i Dag.

Charlotte. Saa De længes slet ikke efter Jylland?

Aage. Ak Gud nej! jeg føler saa klart, at her er mit rette Hjem. Jeg kunde ikke holde ud at komme herfra, jeg vilde bestemt dø af Længsel.

Grønholt. Aa — haha! man dør ikke saa let.

Aage. Jo tro mig! Jeg har en Gang prøvet paa at tage en Rose ned med under Jorden —

Charlotte. Under Jorden? det var da en sælsom Ide.

Grønholt. Han mener, at han satte den ned i en Kjælder.

Aage. Den stakkels Blomst tabte sin Farve og blev ganske hvid. Og saadan vilde det ogsaa gaa mig, naar jeg skulde tilbage til — Jylland. O Fætter, du maa beholde mig hos dig!

Grønholt. Ja naturligvis. (afsides til de andre.) De ser, hvor kejtet og forskruet han er.

Brink. Nej det er jo et fortræffeligt Menneske. Et rigtig poetisk, uforfalsket Naturbarn! Jeg finder ham overordentlig tiltrækkende.

Grønholt. Ja for en Digter kan han maaske være interessant. Jeg holder mere af at omgaaes Folk, som har den sociale Konversationstone.

Charlotte (til Aage). Det smigrer os som Kjøbenhavnere, at De befinder Dem saa vel her ovre. Og De kan dog ikke have set ret meget endnu.

Aage. Jo alt, hvad jeg ser, er dejligt, og det ene er bestandig smukkere end det andet. De kan tro, jeg har i Forvejen drømt saa meget derom, men det er kun som en Skygge mod hvad jeg nu ser.

Charlotte. Men hvad har De da fundet allersmukkest her ovre?

Aage. Allersmukkest?

Charlotte. Ja.

Aage. Forlanger De, at jeg skal sige det?

Charlotte. Ja hvis De ikke har noget derimod.

Grønholt. Ja det kan du jo sagtens sige. Hvad synes du allerbedst om?

Aage (til Charlotte). Om — Dem.

Grønholt. Hahaha!

Brink. Det er et elskeligt Menneske.

Charlotte. Hr. Grønholt! gaar De lidt med ned i Haven? (Grønholt og Charlotte gaa ud til venstre.)

Ottende Scene.

Aage. Brink. Siden Grønholt.

Aage. Hun gik sin Vej — tror De, hun blev vred paa mig?

Brink. Nej det kan De saamænd være ganske rolig for. Saadant noget tager en Dame aldrig ilde op.

Aage. Ja men hvorfor gik hun saa pludselig?

Brink. Aa Koketteri! De kjender ikke Menneskene. Men det er netop det, jeg elsker hos Dem. De er en aaben, poetisk, ufordærvet Natur — det er jeg ogsaa.

Vi staar begge alene midt i den prosaiske Verden. Kom, vi passer for hinanden; vi vil være Venner.

Aage (adspredt). Ja Tak! Synes De ikke, at hun er dejlig?

Brink. Frøken Lupin? Jo det er unægtelig en ret kjøn Pige.

Aage. Der var saadan en Varme i hendes Øjne, de brændte mig lige ind i Sjælen.

Brink. Ja jeg tror virkelig, at hun har smukke Øjne. Ja bestemt har hun saa. Det er forunderligt, at det aldrig er faldet mig ind før.

Aage. Og saa ser hun saa god ud — og saa klog. Man kunde staa og se paa hende hele Dagen og aldrig blive træt. Er det ikke sandt?

Brink. Jeg tror næsten — at De har Ret. (affides) Det er forunderligt med disse Naturbørn. De har dog et langt skarpere Blik end vi andre. Det er aldrig før faldet mig ind, at der var noget betydeligt ved Charlotte Lupin, og nu forekommer hun mig paa en Gang saa forunderlig tiltrækkende. (højt) Hør, De har Ret, det er en ualmindelig Pige.

Aage (glad). Ja er det ikke sandt?

Brink. Vi vil være Venner og tale sammen om hende.

Aage. Ja det kan blive dejligt. Hvad er det, hun hedder?

Brink. Charlotte Lupin.

Aage. Lupin! hvad betyder det?

Brink. Det er en Blomst.

Aage. Det er herligt! Ja hun ligner ogsaa en Blomst.

Brink. Ja sandelig, det gjør hun. En underfuld Blomst. (affides) Jeg tror virkelig, at jeg interesserer mig for den Pige.

Mel. Tysk Folkesang.

1.

Aage.

Ja som Rosen hun brammer i rigeste Pragt!

Brink.

Rigeste Pragt!

Aage.

Blandt alle de Blomster smaa.
Paa den rødmende Kind har sig Solstraalen lagt —

Brink.

Solstraalen lagt!

Aage.

Og trængt sig til Hjertets Vraa.
Farvens Skjær,
Duften, hun bær,
spreder hun venligt til hver.
O hun har i sit Blik en tryllende Magt —

Brink.

Tryllende Magt!

Aage.

Ja jeg har følt den her.
(lægger Haanden paa Hjertet.)

2.

Brink.

Ja nu skuer jeg klart, hun er yndig og fin, —

Aage.

Yndig og fin!

Brink.

En Stjerne paa Nattens Karm;
hun er liflig og hed som den skummende Vin —

Aage.

Skummende Vin!

Brink.

Og daarer som den vor Barm.

Aage.

Glæden gror
i hendes Spor,
Livet hos hende kun bor.
I mit Hjerte det klinger: Gid hun var min!

Brink.
Gid hun var min!
Begge.
Da var min Rigdom stor.

Brink (affides). Ja jeg føler, at der er en ny Verden opgaaet for mig. Jeg er virkelig bleven forelsket. O Gud være lovet!

Grønholt (kommer). Naa, Fætter!

Brink (affides). Charlotte! Jeg maa tale med hende, jeg maa udgyde mit Hjerte for hende. Jeg har ingen Ro.
(iler ud til venstre.)

Niende Scene.

Aage. Grønholt.

Grønholt. Naa, Fætter, du staar nok i Giftetanker?

Aage. Nej jeg tænker blot paa at forlove mig.

Grønholt. Du — hahaha! Ja du er klassisk.

Aage. Hvorfor ler du?

Grønholt. Aa det var ingen Ting, hahaha! — Naa saa du vil forlove dig? Det er formodentlig med Frøken Lupin?

Aage. Du er saa vis, jeg kan ingen Ting skjule for dig.

Grønholt. Nej det er ganske vist, jeg veed al Ting. Naa — hahaha! du vil altsaa forlove dig? Naar skal det ske?

Aage. Strax.

Grønholt. Ja det forstaar sig, hahaha! Veed du ogsaa, om Frøken Lupin vil have dig?

Aage (nedslaaet). Nej det er ogsaa sandt. Det har jeg ikke tænkt paa. Aa men sig mig hvad skal jeg gjøre, for at hun kan komme til at elske mig!

Grønholt. Ja det er ikke saa let.

Aage. Aa jeg vil ikke sky nogen Besværlighed; jeg vil nægte mig enhver Glæde, indtil Maalet naaes; jeg

vil arbejde Dag og Nat. Aa sig mig hvad jeg skal gjøre! du veed det dog.

Grønholt. Ja naturligvis veed jeg det. (afsides) Han er gruelig besværlig. (højt) Hør, gaa du op i Huset der og hils paa Fru Bogedal.

Aage. Fru Bogedal?

Grønholt. Ja det maa du gjøre. Og det er en excellent Kone. Giv dig blot i Snak med hende, saa vil hun fortælle dig ligesaa mange Kjærlighedsgeschichter, som du vil have.

Aage. Men —

Grønholt. Gjør du, som jeg siger. Du er altid bedst tjent med at følge mine Raad.

Aage. O Tak for dit Venskab! (gaar.)

Tiende Scene.

Grønholt. Stakkels Fæ! Han maa tage sig svært op, inden han skal gjøre Lykke hos Damerne. Hm, det er sgu ikke morsomt at være Goldamme for saadan en Fyr. Men jeg vil tage mig det saa let som muligt — lad ham saa rende og skabe sig, som han vil. Man skulde ikke tro det, men der er virkelig ogsaa noget tilfredsstillende ved at omgaas med den Slags Folk; lige overfor saadan en raa Natur føler man først rigtig, at man selv er noget og kan noget. Det lader virkelig ogsaa til, at de synes ganske godt om ham her i Huset, hvis det ikke er for min Skyld. Fru Bogedal og han vil nu blive som to røde Køer — hahaha! det var et udmærket Indfald af mig.

Ellevte Scene.

Grønholt. Charlotte. Brink.

Grønholt. Naa er De der? Jeg vilde netop spørge Dem, om De havde Lyst til at gaa Frøken Therese imøde. Hun er her ovre i Skoven.

Brink. Aa ja, det vil vi. Ikke sandt?

Charlotte. Nej Tak, maa jeg være fri! Tyren staar der ude paa Marken.

Brink. Aa Frøken, naar De har to Mænd med Dem, hvor kan De saa være bange? Vi Kjøbenhavnere frygter aldrig for Tyre.

Charlotte. Ja det er fordi De ikke kjender noget til dem.

Brink. Jo men jeg er sikker paa, at den Slags Dyr er lette at tæmme. Jeg har saa tidt haft Lyst til at træffe saadant et vildt Kreatur; for jeg er overbevist om, at naar man gaar det imøde med et rigtig fast og bestemt Blik, saa føler det øjeblikkelig Menneskenaturens Højhed og piller af.

Charlotte. Men da jeg nu ikke har saadant et Blik til min Raadighed, saa vil jeg blive hjemme.

Brink. Aa Frøken! Deres Blik kan tæmme Krokodiller.

Charlotte. Ja men jeg gaar dog ikke med.

Brink. Ja saa gaar jeg heller ikke med.

Grønholt. Gudbevares! naar Hr. Brink ikke vil nøjes med min ringe Konversation, maa jeg gaa alene.

Charlotte. Aa bi lidt, Hr. Grønholt! Hr. Brink, De maa med.

Brink. Vil De virkelig forvise mig fra Deres Øjne?

Charlotte. Ja er De saadan en Dyretæmmer, saa er det jo rimeligt, at De gaar med for at beskytte Therese. Jeg fordrer det.

Brink. Jeg lystrer.

Mel. Fr. S. 54.

1.

Da paa den Vis De taler,
saa har jeg intet mere her at svare;
ja naar Frøknen befaler,
jeg iler glad i Kamp mod hver en Fare.
At jeg nu mig fra Dem skal fjerne,
det dog knap jeg kan bære.

Charlotte.

Men ifald jeg nu ser det gjerne —

Brink.

Skal en Pligt det mig være.

Grønholt.

Kom nu, kom nu!
Afsted, afsted!
Naa vil De med?

Brink.

Saa far vel! jeg skal da gange.

Charlotte.

Gid Dem Tyren ej maa stange!

Brink.

Aa lad saa være!
Det paa min Ære
bli'r til dens Fortræd.

2.

Brink.

(som vender tilbage, idet de skal gaa ud ad Laagen).

Ikke sandt, De forærer
dog først en Gave mig, til Trøst i Vaanden?
O jeg ser, at De bærer
et udtrykt Billed af Dem selv i Haanden.
Denne Rose maa De mig skjænke,
den skal mildne min Klage.

Charlotte.

Ja jeg derpaa skal mig betænke,
til De vender tilbage.

Grønholt.

Kom nu, kom nu!
Men bedste Ven,
hvor vil De hen?

Brink.

De vil ej min Gang forsøde?

Charlotte.

Tyren lider ej det røde.

Grønholt.
Naa, faar det Ende?
Brink.
Ja lad os rende!
Alle tre.
Snart vi ses igjen.
(Brink og Grønholt gaa.)

Charlotte. Han har nok Luner. Før vidste han neppe, om han vilde snakke til mig, og nu er han saa forekommende, at jeg næsten ikke veed, hvad jeg skal tro. Det er ellers et pænt Menneske, men han gjør nok ikke meget ved sin Examen. Gud veed, om han duer noget som Digter? Naar han endda kunde blive til noget paa den Vej! (sætter sig tankefuld paa Bænken.)

Tolvte Scene.

Charlotte. Fru Bogedal. Aage.

Fru Bøgedal. Ja nu er den Lykke forbi. Min stakkels Mathis er død og borte.

Aage. Er han død?

Fru Bøgedal. Ja — og begravet med.

Aage. Men hvorledes har De da kunnet overleve det?

Fru Bøgedal. Ja det har selv forundret mig. Ak vi var saa lykkelige, for, jeg skal sige Dem, vi havde ingen Børn, og saa havde vi kun os selv at holde af. Jo det var en Ægtemand! Der var jo rigtig nok onde Tunger, som sagde, at han drak.

Aage: Hvad drak han?

Fru Bøgedal. Ikke andet end Øl, saa sandt jeg er en Synder, for, næst efter mig, holdt han rigtig nok mest af det Øl. Men det gjør saamænd ingen Mand Fortræd, og det gjorde jeg da heller ikke. Tys! — der sidder Frøkenen.

Aage. Det er hende.

Fru Bøgedal. Er det hende, som De — (Aage nikker.) Det var Ret. De har en god Smag. Hun er kjøn.

Aage. Ja — dejlig.

Fru Bøgedal. Kom — nu skal vi snakke til hende!

Aage. Aa nej — jeg tør ikke.

Fru Bøgedal. Stol blot paa mig; jeg forstaar mig paa det. Og jeg holder saa meget af at hjælpe unge Mennesker til at blive ligesaa lykkelige, som jeg selv har været. (højt) Frøken Lupin! maa jeg forestille Dem Hr. Aage?

Charlotte. Jeg har talt med Hr. Aage før.

Fru Bøgedal. Saa? (afsides til Charlotte) Er det ikke et velsignet Menneske? Han er ganske forlibt i Dem.

Charlotte. Aa nej vel!

Fru Bøgedal (som før). Tro mig kun, han brænder rent op. (afsides til Aage). Det gaar ypperligt. Hun kan godt lide Dem.

Aage. Virkelig? Tror De, hun vil forlove sig med mig?

Fru Bøgedal (til Aage). Ja det kommer nok. Nu skal jeg begynde Samtalen, tag saa fat med! (højt) De sidder saa eftertænksomt, lille Frøken; der er bestemt noget i Vejen med det lille Hjerte.

Charlotte. Nej, mit Hjerte er i bedste Velgaaende.

Fru Bøgedal. Ja jeg har ogsaa været ung. Jeg veed nok, hvordan unge Mennesker har det. Ikke sandt, Hr. Aage?

Charlotte. Verden har vist forandret sig meget siden Deres Ungdom.

Fru Bøgedal. Ja det vil jeg tro. Jeg talte før med en om, hvordan en ung Herre nu til Dags skal være for at gjøre Lykke hos Damerne. (til Aage) Pas nu paa!

Charlotte. Aa Smagen er vist saa forskjellig.

Fru Bøgedal. Ja men jeg mente, at saadant et ungt, ufordærvet Menneske med et varmt Hjerte, han vilde altid blive godt modtaget.

Charlotte. Det er meget muligt. Jeg tror nu, at Damerne vilde sætte mere Pris paa en Mand med Karakter, som kjendte Verden.

Fru Bogedal (til Aage). Kjender De Verden?

Aage. Nej!

Fru Bogedal. Det var slemt.

Charlotte. Saadan et rent Flødeskjæg vil neppe gjøre Lykke; man maa jo dog have en Stilling i Livet for at træde frem med Værdighed.

Fru Bogedal (til Aage). Har De nogen Stilling i Livet?

Aage. Ak nej!

Charlotte. Fremfor alt tror jeg rigtig nok, at en Mand maa kunne tale for sig selv, og ingen Ting er værre, end naar han staar og maaber som et Klokkefaar.

Fru Bogedal. Nej hør, veed De hvad! Hr. Aage er ved Gud ingen Klokkefaar.

Charlotte. Hvem taler om Hr. Aage?

Fru Bogedal. Jo, Frøken Lupin, det er sandelig ikke net sagt. (til Aage) De skal ikke blive forknyt for det.

Aage. Er det saa slemt at være et Klokkefaar?

Fru Bogedal. Aa nej — der er det, som er værre.

Aage. Hun kan bestemt ikke lide mig.

Charlotte (som sidder lige for Laagen). For Guds Skyld — lad være! den bliver gal.

Fru Bogedal. Hvad er det?

Charlotte. Aa se — hjælp, hjælp! (besvimer paa Bænken.)

Aage (ser ud). Min Gud! (styrter ud af Laagen).

Trettende Scene.

Charlotte. Fru Bogedal. Siden Brink, Bjerno, Gronholt, Aage og Therese.

Fru Bogedal. Men hvad er der paa Færde? den stakkels Pige!

Mel. af C. J. Hansen.

Se, hun blegner jo alvorlig,
rhster paa sin hele Krop!
Sode Barn bliv ikke daarlig,
lad mig hægte Kjolen op!

Brink (kommer i Løb fra Laagen).

Hejda, stop!

(løber ud til venstre.)

Bjernø (fra Huset)

Hvad betyder denne Skrigen?
hvad er hændet? hvem har faldt?

Fru Bøgedal.

Kom og hjælp mig dog med Pigen!
i Besvimelse hun faldt.

Grønholt (fra Laagen.)

Hej, Gevalt!

(støtter sig pustende ved et Træ.)

Bjernø.

Gode Hr. Gronholt, saa sig mig dog bare,
hvad er i Vejen? jeg er saa spændt!

Grønholt (forpustet.)

Aa jeg kan — jeg kan ikke svare.

Fru Bøgedal.

Kom dog og hjælp mig!

Grønholt.

Aa — jeg har rendt.

Bjernø.

Men du min Skaber — hvad er der hændt?

Bjernø og Fru Bøgedal.

Damerne daane, Mændene skrige;
hvad skal man tænke? hvad skal man sige?
hvad er der hændt?

Grønholt
(peger paa Brink, som kommer tilbage.)

Skylden er hans.

Bjernø.

Naa, Sofus, saa tal!

Brink.

Ja — (opdager Charlotte) Charlotte!
(han beskjæftiger sig med hende under de følgende Replikker.)

Bjernø (til Grønholt.)

Hvad gjorde da Fyren?
Svar mig — jeg be'r Dem.

Grønholt.

Han gjorde ham gal.

Bjernø.

Hvem blev gal? blev Sofus?

Grønholt (med Anstrængelse).

Nej, Tyren!

Bjernø.

Tyren! hvordan? jeg ikke det fatter —

Grønholt.

Aa hvor vi rendte!

Bjernø.

Men hvor er min Datter?

Grønholt.

Ha, det er sandt!

Bjernø.

Hvor er hun?

Grønholt.

Den arme!

Alle.

(Charlotte er kommen til sig selv.)

Gud sig forbarme!

Bjernø (iler til Laagen).

O der er hun!

Grønholt.

Der er hun tilbage!

Alle.

Endt er vor Skræk og vor Klage.

Aage og Therese (komme).

Alle (tilligemed de indtrædende).

Ja her er hun, her er hun tilbage,
endt er vor Skræk og vor Klage.

Bjernø. Naa, min søde Pige! hvordan har du det?

Therese. Aa jeg blev blot lidt angst. Jeg vil gaa op og hvile mig et Øjeblik.

Aage. Maa jeg følge Dem?

Therese. Tak! (tager hans Arm; de gaa.)

Bjerno. Naa forklar mig nu, hvordan det hænger sammen?

Grønholt. Aa det var Digteren, som tvert imod min Advarsel amuserede sig med at drille Tyren og kaste Sten paa den.

Brink. Ja hvor kunde jeg tro, at den var saa glubsk!

Charlotte. Jeg sad paa Bænken, da jeg paa en Gang fik Øje paa de tre, som blev forfulgte af Tyren. Da blev jeg saa forskrækket, at jeg tabte Bevidstheden.

Fru Bøgedal. Ja det er noget fælt noget med den Krampe.

Charlotte (ærgerlig). Aa det er ikke Krampe.

Fru Bøgedal. Jo jeg veed nok fra mine unge Dage, at man gjerne vil have sit Tøj for stramt.

Fjortende Scene.

Charlotte. Brink. Bjerno. Grønholt. Fru Bøgedal. Aage. Mogens (fra Laagen).

Brink (til Charlotte). Men det var mig, som vakte Dem til Live.

Bjerno. Men hvordan gik det saa videre?

Mogens. Det skal jeg fortælle. For jeg stod der ude ved det store Egetræ med Mads Røgter, og saa saae vi at Tyren begyndte at blive katholsk i Hovedet. Naa du søde Grød, hvor de to Herrer smurte Haser! Jo det gik ligesom der staar i en gammel Historiebog, at der var en Djævel med en Puster, som blæste dem i —

Grønholt. Du kunde gjerne bruge dine Lignelser lidt bedre.

Mogens. Ja jeg kan ikke bruge dem saa godt, som Herren brugte sine Ben, for det var ordentlig fælt at se, hvor de skridtede ud.

Grønholt. Jeg skyndte mig naturligvis for at bringe Hjælp.

Mogens. Ja jeg kan tænke, at Herren vilde til Byen for at hente Politiet.

Bjernø. Mogens, fortæl ordentlig!

Mogens. Naada! De to Herrer stak nu af, det bedste de havde lært. Men Frøkenen havde nu ikke saa langt et Fodskifte, saa hun blev bagefter. Til sidst veed jeg ikke hvordan det gik — om det var af Skræk eller hvad det var — nok sagt, hun bras ned i Græsset, saa lang som hun var, og Tyren foer nu lige ind paa hende.

Bjernø. Men Gudbevares!

Mogens. Men saa var der den unge Herre der (peger paa Aage), han var ogsaa kommen der ud, og han var inte forknyt, for han røg lige ind paa Kreturet uden Komplimenter og gav ham en med sin knytte Næve lige i Gefæset. Bæstet blev noget flov derved og smagte lidt paa den Lussing, men det kunde jo have bleven galt, hvis ikke Mads Røgter og jeg var kommen bagfra og havde faaet ham fat hver i sit Horn.

Grønholt. Sat sapientia! Nu har vi nok. Du kan gjerne gaa.

Mogens. Ja gaa kan jeg nok, men jeg kan sgu ikke rende saadan som Herren.

Bjernø. Ja gaa nu, Mogens, og Tak skal du have! (Mogens gaar.) Og Dem, min brave unge Mand, hvordan skal jeg takke Dem? Jeg skylder Dem min evige Taknemmelighed.

Fru Bøgedal. Ja det er et ypperligt ungt Menneske.

Brink (til Charlotte). Frøken! De gav mig før Haab om den Rose.

Charlotte. Har De fortjent den som Dyretæmmer?

Brink. Jeg maa forklare mig nøjere. Jeg tabte sandelig ikke Modet, men da jeg ude fra Marken saae Dem synke besvimet om paa Bænken, saa var det jo naturligt, at jeg glemte alt andet for at komme Dem til Hjælp.

Bjernø. Men du løb nok for langt, for du var jo helt nede i Haven.

Brink. Jeg blev saa forvirret og —

Bjerno. Ja vist. Skal vi ikke gaa op og se til Therese?

Charlotte. Jo lad os det. Hr. Aage! (rækker ham Rosen. Bjerno og Charlotte gaa.)

Fru Bøgedal (til Aage). Lykkelige Menneske — jeg gratulerer Dem. (gaar.)

Brink. Aa jeg er fortvivlet!

Aage. Hvorfor?

Brink. Ja De kan nu ikke begribe det, for Dem falder Lykken lige i Skjødet. Men et Digterhjerte er nu en Gang udset til at være en Bolt for Kjærlighed og Skinsyge og Fortvivlelse og alle mulige Lidenskaber. O gid jeg kunde sætte mig paa en vild Hest og fare ud i den vide Verden! (gaar.)

Femtende Scene.

Aage. Grønholt. Siden Therese.

Grønholt. Hør, Aage! du maa endelig ikke tro, at du har gjort noget særdeles fortjenstligt. Vi andre beregne Omstændighederne og gaa derfor forsigtigere til Værks, men du kjendte jo slet ikke Faren.

Aage. Nej det er sandt. I det Øjeblik tænkte jeg slet ikke paa, at der var nogen Fare.

Grønholt. Ja det er netop Fejlen. Om man nu gjør lidt Stads af dig, fordi du til Dels har bidraget en Smule til Frøkenens Frelse —

Aage (glad). Har jeg virkelig det?

Grønholt. Kun tilsyneladende, for ellers havde jeg naturligvis bragt sikrere Hjælp. Din Opførsel var egentlig temmelig ubesindig og dumdristig.

Aage. Aa vær ikke vred paa mig! Jeg vidste ikke bedre.

Grønholt. Naa naa! En anden Gang vil du jo bære dig fornuftigere ad. Jeg tilgiver dig.

Aage. Tak!

Therese (kommer).

Grønholt. A, Frøken, hvordan befinder De Dem nu?

Therese. Meget godt. Nu er jeg i Stand til ordentlig at takke min modige Redningsmand.

Grønholt. Tal dog ikke her om Mod! Det var kun et dyrisk Instinkt.

Therese. Ja men det Instinkt klæder en Mand ganske godt.

Grønholt (affides). Forbandet! (gaar.)

Sextende Scene.

Aage. Therese.

Therese. Hr. Aage, jeg maatte dog endnu en Gang takke Dem for den store Tjeneste, De har vist mig.

Aage. Aa jeg veed nok, at jeg har baaret mig dumt ad.

Therese. Dumt? hvor falder De paa det?

Aage. Jo det har Hr. Grønholt sagt, og han veed det.

Therese. Aa hvad vil De bryde Dem om hvad det Brøvl siger.

Aage. Min Gud, kalder De min Fætter et Brøvl? Fy, det er ikke smukt! Han er min Velgjører, og det er den viseste og ædleste Mand, som jeg kjender.

Therese. Ja saa tager jeg mine Ord tilbage, for jeg kjender ham slet ikke. Men hvad han saa siger, saa takker jeg Dem alligevel, for det er min Overbevisning, at De har frelst mit Liv.

Aage. Tror De virkelig? Aa hvor det glæder mig! Jeg veed nok, at jeg ingen Fortjeneste har deraf, men jeg vil saa gjerne høre Ros af Deres Mund.

Therese. Holder De af at kjøre?

Aage. Ja det er dejligt. Jeg kjørte i Dag her ud paa en Vogn med to store Heste for, og det gik i en

flyvende Fart langs med den blaa Strand. Aa der var tusinde Ting at se paa.

Therese. Vi havde i Sinde at gjøre en lille Kjøretur, og vi vilde gjerne have Dem med; men Frøken Lupin vil jo rigtig nok helst blive hjemme —

Aage. Frøken Lupin! Men hvad gjør det? Tager De ikke med?

Therese. Jo jeg, men —

Aage. Men saa bryder jeg mig slet ikke om de andre. Skal vi to kjøre alene?

Therese (ler). De er et forunderligt Menneske. Man skulde tro, at De for et Par Timer siden var falden ned fra Maanen.

Aage. Ja det er jeg egentlig ogsaa paa en Maade. Men det skal jeg en Gang forklare Dem, naar vi bliver nærmere bekjendte. For vi maa dog blive nærmere bekjendte — ikke sandt?

Therese. Ja det beror paa Dem selv.

Aage. Ja det maa vi; Dem undser jeg mig ikke for, saadan som for de andre. Dem kan jeg rigtig tale med.

Therese. Men Frøken Lupin?

Aage. Ja hun er dejlig. Men hun er ligesom en Blomst, der staar paa en høj Stilk, for at alle kan se paa den. Men naar man vil gjøre nøjere Bekjendtskab med den, naar man vil røre ved den, saa visner den, ligesom denne her. (kaster Rosen bort) Men De er som en af de smukke Fugle, der gaar oppe i Gaarden.

Therese (lystig). Aenderne?

Aage. Nej fy! — Duerne! De er en Due, for Dem kan man gjøre tam og blive rigtig gode Venner med.

Therese (ler). Aa De er et godt Barn.

Aage. Hvorfor kalder De mig et Barn?

Therese. Det er sandt, De har for et Øjeblik siden vist, at De ogsaa kan handle som Mand. Tro ikke, at jeg mente noget ondt dermed.

Aage. Nej De maa kalde mig hvad De vil. Men det er sandt, hvad hedder De?

Therese (smilende). Jeg hedder Therese.

Aage. Therese! Det Navn glemmer jeg aldrig. Men hør — der er noget, som er mig besværligt, fordi jeg ikke er vant til det. Kunde det ikke gaa an, at vi sagde Du til hinanden?

Therese (som før). Nej det gaar ikke an.

Aage. Ikke? Det var slemt.

Therese. Men lad os nu tale om Kjøreturen, for Vognen er ifærd med at blive forspændt. Fader sidder hos Kusken, og paa det andet Sæde maa vi have min Tante og Hr. Grønholt, saa De maa nøjes med at sidde paa det bagerste med mig.

Aage. Skal jeg virkelig sidde hos Dem? Aa Gud ske Lov! Og hvor kjøre vi saa hen?

Therese. Aa her er smukt alle Vegne.

Mel. af P. Heise.

1.

Therese.

Lystig vi fare
med Vognen den snare,
og ind gjennem Skovene ruller den flink.

Aage.

Fremad haster
i Skyggen vi spøgende.

Therese.

Solen kaster
sit Guld gjennem Bøgene.

Aage.

O jeg skal fange hvert evige Blink.

2.

Therese.

Hist i de svale,
de lovtakte Sale
fra Vognen vi vandrer i Tykningen ind.

Aage.

Ja i Moser
og Krat skal jeg dølge mig.

Therese.

Jeg dem lodser,
ifald De vil følge mig.

Aage.

Lydig jeg agter paa hvert Deres Trin.

3.

Aage.

Rundt jeg i Skoven
mig trænger forvoven.

Therese.

Vi løber omkaps med den flygtende Hjort.

Aage.

Kjæk jeg iler,
hvor blot er fremkommeligt.

Therese.

Og man hviler
ved Kilden guddommeligt.

Aage.

Hvor er et Sæde da lifligt som vort?

4.

Therese.

Men naar omsider
mod Aften det lider,
ad Vejen ved Stranden da kjøre vi hjem.

Aage.

Taagen svæver
da let gjennem Lundene.

Therese.

Sagte hæver
sig Havet, det blundende.

Aage.

Og jeg skal drømme ved Siden af Dem!

Bjernos Stemme (fra Huset). Therese! Vognen er forspændt.

5.

Aage.

Ja lad os fare
med Hestene snare!

Therese.

Nu stampe de alt mod den stenede Bro.

Aage.

Solen blinker
saa venligt og varmende.

Therese.

Bøgen vinker
og vifter med Armene.

Begge.

Ja vi til Skoven skal kjøre saa fro.

Tredie Akt.

Værelse hos Bjernø. I Baggrunden er en Glasdør ud til Haven. Det er endnu lys Dag, men mørknes efterhaanden.

Første Scene.

Charlotte (sidder i en Lænestol), **Brink** (paa en Skammel og holder Garn for hende).

Mel. En Vuggevise.

Brink.

1.

„Vinde, vinde Nogle Garn!"
Jeg skal sidde som et artigt Barn.
Vind kun Traaden af min Arm,
vind kun Hjertet ud af min Barm,
vind alt mit, jeg er beredt,
men vind ikke Lykken fra den stakkels Poet!

2.

„Vinde, vinde Nogle Garn!"
Lykken mod mig har været et Skarn;

men fra den Gang Dem jeg saae,
smiler den huldt med Øjne blaa,
og jeg gi'r med henrykt Aand
min Lykkes Traad i Deres lille bitte Haand.

3.

„Vinde, vinde Nøgle Garn!"
Nu er jeg Lykkens Skjødebarn.
Se, hvor Traaden, blød og fin,
knytter Deres Haand til min!
Men er den lidt skjør endnu,
o vind da forsigtigt, at den ej gaar itu!

Charlotte. Ja deri kan jeg rigtig nok ikke føje Dem, for nu har jeg nok. (river Traaden over) Nu skal De have Tak!

Brink. Aa det er Dem, der skal have Tak, fordi De endelig lod Dem forsone og kom ud til mig igjen.

Charlotte. Ja jeg var virkelig syg oven paa den Forskrækkelse og maatte holde mig lidt i Ro.

Brink. Men De kan ikke tænke Dem min Fortvivlelse; jeg gik her omkring i de tomme Værelser og vred mine Hænder. Aa det var ikke blot, fordi De skjulte Dem for mig; men den Rose, som jeg havde bedt Dem om, gav De til Aage.

Charlotte. Havde De da ikke nok fortjent, at jeg drillede Dem lidt?

Brink (henrykt). Hvad siger De? De gjorde det altsaa for at drille mig? De gav ham Rosen for min Skyld? Aa jeg kan ikke længer lægge Skjul paa mine Følelser. Det maa frem. (kaster sig paa Knæ) Charlotte!

Charlotte (rejser sig undselig). Hr. Brink — rejs Dem!

Brink. Nej jeg vil blive liggende for Deres Fødder, indtil De skjænker mig Liv eller Død. Aa svar!

Charlotte. Men for Guds Skyld — hvis de andre nu kom hjem. Rejs Dem, saa skal jeg —

Brink (rejser sig). Saa vil De bønhøre mig?

Charlotte. Nej der er først noget, som jeg vilde spørge Dem om.

Brink. Spørg om alt, hvad De vil!

Charlotte. Jeg vilde gjerne vide, hvad det egentlig er, De studerer.

Brink. Studerer?

Charlotte. Ja vil De ikke sige mig, hvad De egentlig vil være!

Brink. Aa hvad kommer det an paa, hvad jeg vil være; spørg blot, hvad jeg er!

Charlotte. Men hvad er De da?

Brink (heftig). Aa jeg er ingen Ting! — Men Herregud! hvad gjør det til Sagen? Hvorfor vil De pine mig med disse Spørgsmaal?

Charlotte. Jo jeg mente, at naar De virkelig vil — naar De tænker paa — paa saadant noget, saa maa De vel ogsaa have nogen Udsigt — (en Vogn høres).

Brink. Der er Vognen!

Charlotte. Saa maa vi ud og tage imod dem.

(gaar.)

Brink. Igjen en Skuffelse. Og det var hende, som jeg ansaa for en Engel fra Himmelen, og saa snakker hun om Udsigter og Examiner. Aa der er ikke een Kvinde, som fortjener en Digters Kjærlighed. Og jeg med hele det Liv, som dæmrer her inde (lægger Haanden paa Hjertet) — jeg med min ufødte Poesi — jeg maa gaa til Grunde!

Anden Scene.

Brink. Fru Bogedal, Therese, Grønholt, Aage, Bjerno, (alle i Rejsedragt undtagen Aage.) Charlotte.

Bjerno. Naa saa kom vi da hjem igjen. Nu skal vi sandelig have noget at leve af.

Charlotte. Hvordan har De saa moret Dem?

Grønholt. Jo det var en meget behagelig Tur, og den blev begunstiget af det skjønneste Vejr. Hjemkjørselen var jo rigtig nok lidt kold.

Therese. Ja, Hr. Grønholt! De sad jo ogsaa og sov.

Grønholt. Jeg — Gudbevares, Frøken! Jeg var lidt tavs, som man saa let bliver det i en højtidelig Aftenstund.

Therese. Nej De sov — det kunde man baade se og høre. De og Tante sad jo uafladelig og stødte Hovederne sammen.

Fru Bøgedal. Ak, jeg sad og tænkte paa min stakkels Mathis. Den Gang, jeg første Gang var ude at kjøre med ham —

Bjernø. Ja, lille Svigerinde, da sov du nok ikke, hahaha! Men vi maa se at faa Tøjet af os, og saa skal vi have lidt at varme os paa. Hvad siger De, Hr. Grønholt!

Grønholt. Ja. (vigtig) Vi aflægge altsaa den udvendige Varme og tyer til den indvendige, hahaha!

Bjernø. Hahaha! det er godt. Kom saa!

(Fru Bøgedal, Therese, Charlotte, Bjernø og Grønholt gaa.)

Tredie Scene.

Brink. Aage.

Aage. Ja det var en mageløs Tur! Det var stor Skade for Dem, at De ikke var med,

Brink. Det var i det mindste ingen Skade til, om jeg havde været med. Men hvorledes kunde De more Dem saa godt? Savnede De slet ikke — Frøken Lupin?

Aage. Nej det gjorde jeg rigtig nok ikke. Men hvor kan man ogsaa det, naar man har alle de andre? Og tænk — jeg kjørte hele Vejen ved Siden af Frøken Therese, og hun spaserede med mig — aa hun var saa elskværdig! Hvor var det saa muligt at savne noget?

Brink. Ja saa? (affides) Naa han er min Tro flygtig nok. (højt) Nu vil De da formodentlig forlove Dem med min Kusine?

Aage. Forlove! Nej saadant noget tænker jeg slet ikke paa. Nej, jeg er blot saa inderlig glad.

Brink. Men, kjære Ven! i Middags vilde De jo have Frøken Lupin.

Aage (ler). Ja kan De begribe, hvor jeg fik det tossede Indfald? Men nu har jeg slet ikke noget saadant Ønske mere, nu har jeg det saa godt, som det er muligt. Naar det blot kan blive saadan ved, naar jeg blot bestandig kan leve sammen med alle disse udmærkede Mennesker, med Therese og min Fætter — og Therese og alle de andre, ja saa forlanger jeg slet ikke mere.

Brink. Jeg vil ikke vække Dem af Drømmen. Forunderlige Naturbarn! „Jeg lider dig, fast som du var en Kvinde." — Jeg var afskyeligt nedstemt, da De kom; men De er som en frisk Foraarsluftning, der bringer Livet og Ungdommen med Dem. Kom — vi vil slutte os nærmere sammen og forsage Kvinderne. Det er dog en aandløs og hjerteløs Slægt.

Aage. Hjerteløs? De kalder da ikke Therese hjerteløs?

Brink. Jo! Hun er smuk og forstandig, og derfor har hun bedaaret Dem; men Følelse har hun ikke en Draabe af.

Aage. Aa De kjender hende ikke.

Brink. Gjør jeg ikke?

Aage (heftig). Nej!

Brink. Jeg har kjendt hende, fra hun laa i Vuggen.

Aage. Ja saa er De blindere end en Muldvarp.
(gaar frem og tilbage.)

Brink. Men, kjære, hvad interesserer hun sig da for? Kan De sige mig noget, som hun virkelig elsker?

Aage (standser). Aa hun elsker alt, hvad der er Kjærlighed værdt: den dunkle Skov og det blaa Hav og den milde Aftenstund. Har De nogensinde siddet og talt med hende ved Stranden i en Aften som denne?

Brink. Ja det har jeg mange Gange. Men hun taler aldrig til mig om andet end Mad og Drikke.

Aage. Aa saa er det, fordi De ikke har Sans for andet.

Brink. Jeg? en Digter?

Aage. Ja De bilder Dem ind, at hele Verden er ligesaa kold og søvnig, som De er selv.

(gaar ud ad Havedøren.)

Fjerde Scene.

Brink. Jeg — kold og søvnig! Jeg — ikke have Sans for andet end Mad og Drikke! Nej han er kostelig, hahaha! — Men mærkeligt er det dog med Therese. Affektert er hun ikke — det maa man lade hende; skulde hun da virkelig i sit Indre skjule et Følelsesvæld, som jeg ingen Anelse havde om? Smuk er hun og klog, men jeg har altid anset hende for et prosaisk Hverdagsmenneske uden højere Interesser. Skulde jeg have taget fejl? — det var dog værdt at undersøge.

Femte Scene.

Brink. Therese.

Therese. Naa det var Ret, Sofus! Jeg hører, at du har været saa elskværdig og underholdende, mens vi var borte.

Brink. Hvem siger det?

Therese. Det gjør Charlotte. Hun har haft stor Glæde af dig.

Brink. Da har jeg kjedet mig gyselig med hende.

Therese. Ja hvorfor tog du ikke med? Men det er altsammen Følgen af at binde an med sin Overmand.

Brink. Min Overmand?

Therese. Ja ham med Hornene.

Brink (ærgerlig). Aa! (assides) Nej hun er prosaisk. (højt) Tak skal du have for din Delikatesse! Synes du, det er smukt at haane en stakkels Fyr, fordi han har forløbet sig?

Therese. Det er sandt — vær ikke vred paa mig!

Brink. Hvorfor vil du altid drille mig?

Therese. Ja det er stygt af mig, men jeg skal ikke gjøre det mere. Kom, nu slutter vi Fred.

Brink. Og saa er du en rigtig god Kusine!

Therese. Ja vist — men saa maa du heller ikke blive gnaven, hver Gang man spøger med dig.

Brink. Nej det lover jeg. (afsides) Hun er dog nydelig.

Therese. Men hør, har du ikke set noget til Hr. Aage?

Brink. Jo han gik ud i Haven.

Therese. Skal vi ikke ogsaa gaa der ud? Det er dog Synd at sidde inde i en saadan Aften.

„Se, hun kommer, tavs og bleg,
Nattens høje Herskerinde."

Kan du huske det?

Brink (glad). Det er jo et Digt af mig. (afsides) Hun har Følelse. (højt) Og det har du ikke glemt endnu?

Therese. Nej jeg kan det udenad. Det er virkelig smukt.

Brink. Finder du? (afsides) Hun har megen Følelse. (højt) Ja kom, lad os gaa der ud, kjære Therese!

Therese. Ja, og opsøge Hr. Aage.

Brink. Ja vist, og høre paa Nattergalen. Den maa vist nu have begyndt at slaa. Kom, min lille Kusine!

(De gaa ud ad Havedøren.)

Sjette Scene.

Fru Bøgedal. Grønholt.

Fru Bøgedal. Therese! hun gik ud i Haven. (Grønholt kommer) Ja Hr. Grønholt! nu skal vi strax komme til at spise.

Grønholt. Ja jeg er — rent ud sagt — sulten.

Fru Bøgedal. Hør, jeg maa sige Dem noget. De har Ære af Deres Fætter. Det er et elskeligt Menneske.

Grønholt. Det smigrer mig virkelig, for hvis han er lidt manerlig, saa er det alene min Skyld. Han kom hertil igaar Aftes som en komplet Vildmand uden Spor

af Tournure eller sligt. Combien — hvad var der at gjøre? Jeg tog ham ordentlig i Skole, jeg polerede ham af, for saa vidt som det lod sig gjøre i en Fart, men det blev jo rigtig nok kun den ydre Skal —

Fru Bøgedal. Aa han har — hvad jeg saa godt kan lide hos unge Mennesker — han har saadan et kjærlighedsfuldt Hjerte.

Grønholt. Ja det skal man just ikke rose ham for. Hvad ligner det for et Menneske i hans Alder, som ingen Ting er og ingen Ting kan, at gaa og tænke paa at forlove sig med Frøken Lupin?

Fru Bøgedal. Ja men det tænker han heller ikke paa mere.

Grønholt. Er De saa vis paa det?

Fru Bøgedal. Ja det er da let at se, at han er forlibt i en ganske anden.

Grønholt. Hvem?

Fru Bøgedal. De har rigtig nok ikke haft Øjnene med Dem, Hr. Grønholt! Har De da ikke lagt Mærke til paa vores Kjøretur, hvordan han hele Tiden har kuret til Therese?

Grønholt. Til Frøken Bjernø! Men er han da tosset?

Fru Bøgedal. Nej det er da ikke saa meget tosset. Og hun synes vist ogsaa godt om ham, for han reddede jo hendes Liv, den Gang de andre rendte.

Grønholt. Ja det er sandt — han gjør virkelig Kur til hende. Men det gaar for vidt. Den Gadedreng, den uopdragne Lømmel, vil han ogsaa gjøre sig vigtig? vil han stille sig i Vejen for Mænd med Fortjeneste og Kundskaber, Mænd som —

Fru Bøgedal. Hvad for Mænd?

Grønholt (fort). Aa det veed jeg nok. Men det er for galt. Det vil jeg ikke taale. Jeg skal have fat i ham; jeg skal befale ham paa Øjeblikket at slaa de Nykker af Hovedet.

Fru Bøgedal (ler). Ja det skal godt hjælpe. Saa bliver han jo meget mere forlibt, end han er.

Grønholt. Det er ogsaa sandt. Man maa tage det fint. (affides) Gud ske Lov, jeg fik det tidsnok at vide, at jeg nærede en Slange ved min Barm. Men nu har det ingen Fare. Nu skal min gode Aage komme tilkort.

Fru Bøgedal (affides). Den Avisskriver tror, at han saadan kan kaste Kjærligheden paa Døren. Nej Hr. Aage sidder saamænd i det lige op til Halsen, hvis jeg ellers forstaar mig noget derpaa. (gaar til Havedøren og kalder) Therese!

Grønholt. Er Frøkenen der nede?

Fru Bøgedal (drillende). Ja hun er der med Deres Fætter, hahaha!

Grønholt (affides). Nu gjælder det at være diplomatisk fin!

Syvende Scene.

Fru Bøgedal. Grønholt. Therese. Aage.

Fru Bøgedal. Hør, min søde Therese! vi skulde have Bordet dækket. Hr. Grønholt er sulten.

Grønholt. Frøkenen maa endelig ikke lade Dem forstyrre. Jeg kan godt vente.

Therese. Nej Deres Ædelmodighed gaar for vidt, Hr. Grønholt. Hvad vilde alle Deres sextusinde Abonnenter sige, hvis vi sultede Dem ihjel?

Grønholt. Ja jeg haaber rigtig nok, at de ikke vilde synes godt om det.

Therese. Nej Gud, Kjøbenhavn kan jo aldeles ikke bestaa uden „Folkevillien". Kom saa, Tante!

(Therese og Fru Bøgedal gaa, Aage vil følge.)

Ottende Scene.

Grønholt. Aage.

Grønholt. Hør, min Ven! maa jeg tale lidt med dig.

Aage (vender om). Ja gjerne.

Grønholt. Du veed, at jeg er en Mand, som elsker Sandheden højere end Livet.

Aage. Ja det veed jeg.

Grønholt. Du veed ogsaa, at jeg er din sande Ven.

Aage. Ja.

Grønholt. Fremdeles erkjender du, at jeg har en temmelig — detailleret Indsigt i det menneskelige Livs Mysterier. Ja jeg roser mig ikke deraf, men du veed, at jeg har denne Indsigt.

Aage. Ja jeg ærer din Visdom.

Grønholt. Vi to er begge unge Mænd. Men jeg har dannet min Aand, jeg har skærpet mit Blik, jeg har beriget mit indre, intellektuelle Menneske med de Skatte, som Møl ikke kan fortære, som Rust ikke kan — ikke kan — gnave. Du derimod —

Aage. Aa jeg føler dybt, hvor højt du staar over mig. Jeg skal altid betragte dig som min ledende Stjerne.

Grønholt. Det vil du gjøre vel i. Og naar jeg derfor ifølge min mere udviklede Erfaring giver dig et Raad —

Aage. Saa følger jeg det med Taknemmelighed.

Grønholt. Hør da! der er en Ting, som man kalder — (afsides) Ja hvad Fanden skal jeg hitte paa? — (højt) Der er en Ting, som du mangler, og som man kalder — ja man kalder det point d'esprit. Ja du veed nu ikke, hvad det er?

Aage. Nej — hvis det ikke skulde være det, at jeg ikke kjender Menneskene, for det siger de rigtig nok alle sammen.

Grønholt. Aa jo, det er ganske rigtigt. Point d'esprit er netop det, som vi paa Dansk kalder Menneskekundskab. Og den mangler du aldeles.

Aage. Ja det kan jeg nu rigtig nok ikke forstaa.

Grønholt. Jeg skal give dig et Exempel. Frøken Bjernø er en dannet Pige, en meget intellektuel Pige, som staar højt over dig. Men da du ingen Menneske-

kundskab har, saa behandler du hende som din Ligemand, som din Legekammerat — kort du bærer dig rent forkert ad med hende.

Aage. Aa sig mig da, hvad jeg skal gjøre?

Grønholt. Du skal ikke bestandig rende i Hælene paa hende; du skal ikke tude hende Ørene fulde med din Snak; naar hun gjør dig den Ære at tale til dig, saa skal du høflig svare hende et Ja eller Nej, men heller ikke mere.

Aage. Men Herregud, hvorfor?

Grønholt. Fordi du mangler denne point d'esprit.

Aage. Men alle de andre taler jo med hende.

Grønholt. Ja for vi har den Menneskekundskab, som er nødvendig for med Sikkerhed at bevæge sig i Livets — Fænomener. Forstaar du?

Aage. Nej jeg forstaar ikke et Ord deraf.

Grønholt. Saa er du virkelig meget dum. Det er jo klart som Dagen. Du har ingen Menneskekundskab. Den, som ingen Menneskekundskab har, kan ikke omgaas Menneskene, han skal lade være.

Aage. Men min Gud! vil du da sende mig tilbage til Ellegaard igjen?

Grønholt. Aa nej, naar du vil følge mit Raad, saa behøves det ikke. Du skal blot holde dig mere tilbage.

Aage. Men hvorfor?

Grønholt. Fordi du ingen Menneskekundskab har.

Aage. Men hvor længe skal det da vare?

Grønholt. Saa længe til du faar den nødvendige Menneskekundskab.

Aage. Menneskekundskab! (heftig) Aa jeg forstaar ikke et Ord deraf.

Grønholt. Aage! — Tror du, at Sandhed og Ret er mig hellig? Tror du, at jeg er din oprigtige Ven? Eller mener du maaske, at jeg vil give dig et falsk Raad?

Aage (rørt). Tilgiv mig! Jeg adlyder dig i al Ting.

(gaar ud i Haven.)

Niende Scene.

Grønholt. Er jeg nu ikke Diplomat, hahaha! Ja Massen af Publikum staar virkelig paa samme Kulturtrin som denne Person, og lader sig akkurat lige saa let imponere. — Nu skulde man til at arbejde for sig selv. For har jeg altid haft det Valgsprog: Festina lenta! men nu er det ikke raadeligt længer. Det er jo rigtig nok umuligt, at Aage kan interessere den dannede Pige; men hun viser ham aabenbart nogen Opmærksomhed. Skulde det være af Høflighed mod mig? Hun har virkelig været usædvanlig venlig mod mig i Eftermiddag. Ja det er tydeligt. (ordner sit Haar og sit Halstørklæde.) Fra nu af skal Husets Damer se mig i en ganske ny Skikkelse. Jeg aflægger hele min forrige Værdighed; jeg hjælper dem med at dække Bord og byde om; jeg beundrer deres Haandarbejde; jeg gjør et kejtet Forsøg paa at strikke eller hækle. Hahaha! Det vil gjøre stor Virkning — gribende Virkning. (gaar.)

Tiende Scene.

Brink (kommer fra Haven). Ja nu er jeg paa det rene med mig selv. Jeg har omhyggelig ransaget mit Hjerte. Hende er det — kun hende. Jeg har aldrig kjendt hende før, jeg har aldrig før hørt hende tale saadan. Ja hvor hun talte! hendes Ord var varme, inderlige, bevingede. — Aa jeg har altid elsket hende, men jeg vidste det ikke. Hendes Drilleri — ja hvorfor drillede hun mig? hvorfor netop mig? hvorfor denne Maske lige overfor mig? skulde den skjule en Følelse, en Lidenskab, som — O min poetiske Genius! hjælp mig at skue ind i den fintslyngede Labyrint, som kaldes et Kvindehjerte.

Ellevte Scene.

Brink. Charlotte.

Charlotte (kommer med to Lys, som hun sætter fra sig.) (affides.) Her er han.

Brink (koldt). A, Frøkenen!

Charlotte (affides). Han maa da begynde. (Pavse, under hvilken Brink gaar frem og tilbage.) Hr. Brink!

Brink. Hvad behager?

Charlotte. Jeg vilde blot sige Dem, at vi strax skal til at spise.

Brink. Saa?

Charlotte. Det vil kun vare et lille Øjeblik.

Brink. Ja saa?

Charlotte (affides). Men hvor han er underlig. (højt) Jeg tænker, at vores Vogn kommer og henter mig lige efter Bordet.

Brink. Saa? er det en Wienervogn?

Charlotte. Ja — men Fader er vist med. (affides) Stakkel! han har vist glædet sig til at kjøre med mig; men det gaar ikke an, førend det er deklareret.

Brink. Holder Deres Fader mere end een Vogn?

Charlotte. Jo vi har tre; en Wienervogn og to Holstenskvogne. (affides) Gud veed, hvorfor han spørger om det. (højt) Jeg kan komme til at kjøre, saa meget som jeg vil.

Brink (affides). Ja kjør kun du!

Charlotte (affides). Jeg var vist for slem imod ham før. (højt) Hr. Brink! hvis De vilde tale med Fader —

Brink. Nej Tak! (affides) Jeg har mere end nok af Datteren.

Charlotte (affides). Jeg maa give ham Mod. (højt) De er da ikke vred paa mig, fordi jeg før spøgede lidt?

Brink. Nej, naar De blot ikke er vred paa mig.

Charlotte (affides). Naa endelig! (højt, lidt koket) Ja Hr. Brink, De var rigtig nok —

Brink. Ja jeg var maaske for fri i min Spøg.

Charlotte (assides). Spøg!

Brink. Jeg bliver let for lystig og overgiven. Therese havde bedt mig underholde Dem paa det bedste, og hendes Villie er min Lov. — Hun er vel inde i Spisestuen?

Charlotte. Ja — skynd Dem lidt!

Brink. Ja det vil jeg ogsaa. For naar jeg ikke kan faa hende til min Borddame, saa smager Maden mig ikke. — De undskylder! (gaar.)

Charlotte. Aa det er uforskammet. Han har ligefrem gjort Nar af mig. Nej før var det sandelig Alvor. — Men det er Therese — hun har bagtalt mig — hun er ondskabsfuld og misundelig, fordi jeg gjør mere Lykke end hun. Aa det skal jeg aldrig tilgive hende. (gaar.)

Haven.

Tolvte Scene.

Aage. Siden Grim.

Aage. Ja han har Ret. Jeg stakkels, forsømte Menneske er intet Selskab for hende. Og dog — nej hun er saa god, hun nænner ikke at sige mig det. Men alligevel forstaar jeg det ikke. Kjender jeg ikke disse Mennesker her? Og hvor skal jeg faa den Menneskekundskab fra, naar jeg ikke maa tale med dem?

Musik. Grim hæver sig op af Jorden.

Grim. Aage!

Aage. Fader Grim, er du her?

Grim. Jeg maatte vide, hvorledes du har det.

Aage. Aa jeg har det godt.

Grim. Og den vise Mand?

Aage. Ja han er, som vi ventede, et udmærket og ædelt Menneske, og han er min sande Ven. — Aa jeg har været saa uendelig lykkelig hele Dagen — der er kun een Ting, jeg mangler.

Grim. Og hvad er det?

Aage. Det er noget, som de kalder Menneskekundskab. Men hvad nytter det, jeg siger det til dig? du kan dog ikke hjælpe mig.

Grim. Maaske dog. — I længst forsvundne Tider, da vi ofte færdedes blandt Menneskene, bleve vi nødte til at bruge et kløgtigt Middel for at undgaa deres Rænker.

Aage. De kjender ikke til Rænker.

Grim. Den Gang var det en svigefuld Slægt. Og min Stammefader, Grim hin vise opfandt derfor en kostelig Salve, som, gnedet paa Øjnene, gjorde ham klartskuende, saa at han kunde læse den skjulte Skrift i Menneskets Hjerte.

Aage. Har du den endnu?

Grim. Ja! (giver ham en lille Krukke) Vil du prøve et Menneske, da gnid dig med Salven over Øjnene, og naar du da fæster dit Blik fast paa ham, da vil han intet kunne dølge for dig; da vil den lønligste Tanke i hans Bryst, da vil det sagteste Suk, den inderste Trang i hans Sjæl flyve frem af sit Skjul, ligesom den sky Flaggermus, naar Mørket falder.

Aage. Og jeg behøver blot at gnide Øjnene med dette?

Grim. Du maa gjentage det ved ethvert nyt Forsøg.

Aage. Aa det er en herlig Gave. Jeg vil strax ile op til Huset og prøve.

Grim. Nej ikke der oppe! Hjertets Skrift læses bedst i Mørke. Og saa far vel! Glem os ikke, min Søn! Vi følge dig, hvor du gaar.

Mel. af Lulu (Kuhlau).

1.

Ja naar Uglen fra Reden er fløjen
med Skrig til sin natlige Færd,
da vor Længsel os driver fra Højen
og hen til vor Yndling os bær.
Hvad dig saa hænder,
glem ej dine Venner!
Vi staa dig nær.

Usynligt Kor af Ellefolk.

Hvad dig saa hænder,
glem ej dine Venner!
Vi staa dig nær.

2.

Grim.

Men hvis nogen her oppe dig krænker
og rover dit Hjerte sin Ro,
hvis han moder din Tillid med Rænker,
til Hævn vi da væbner os fro,
Hvad dig saa hænder,
glem ej dine Venner!
Vi er dig tro.

Usynligt Kor.

Hvad dig saa hænder,
glem ej dine Venner!
Vi er dig tro.

3.

Grim.

Verdens goglende Glans vil forsvinde
og vise dig Tomhed og Savn;
o forsag den da og du skal finde
i Ellegaard altid en Havn.
Hvad dig saa hænder,
glem ej dine Venner!
Ty til vor Favn!

(synker i Jorden.)

Usynligt Kor.

Hvad dig saa hænder,
glem ej dine Venner!
Ty til vor Favn!

Aage. Tak, Tak! — Deres Ømhed rører mig; men jeg kan umuligt vende tilbage til dem igjen. Ja, selv om her var den Storm og Forvirring, som de siger, saa maatte jeg dog blive her hos mine egne og deltage i deres Kamp.

Trettende Scene.

Aage. Bjernø.

Bjernø (udenfor). Hr. Aage!

Aage. Det er Justitsraaden. Om jeg nu provede

det med ham! Det maa jo være en stor Glæde at kunne se rigtig ind i Hjertet paa en ædel Olding, som hele sit Liv har arbejdet paa at blive en kraftig Karakter.

(gnider sine Øjne.)

Bjernø (kommer). Hr. Aage — er De der? Vi skal op at spise.

Aage (betragter ham). Jeg er færdig. (afsides) Jeg kan ingen Ting se. (ser fast paa ham under hele den følgende Samtale.)

Bjernø. Hør, De er en brav ung Mand, aaben og ærlig. Hør, sig mig — (halvt hviskende, som under sine følgende Replikker) holder De meget af Deres Fætter?

Aage. Ja jeg gjør.

Bjernø. Det gjør jeg ogsaa. Det vil sige, jeg har megen Respekt for ham, Hr. Grønholt er en mægtig Mand.

Aage. Mægtig?

Bjernø. Ja ikke fordi han er noget stort Lys — aa nej! Men de Journalister kan gjøre megen Fortræd. Jeg veed ikke noget værre end at komme i Aviserne.

Aage. Det er De da ikke bange for?

Bjernø. Aa nej — endskjønt — jeg skal betro Dem noget. Det er rigtig nok en Hemmelighed, og der er kun meget faa, som veed det. Men jeg har Tillid til Dem. Hør da — jeg er bleven afsat fra mit Embede.

Aage. Hvorfor?

Bjernø. Det var galt fat — jeg havde Kassemangel — jeg havde brugt af Statens Penge. Af Herregud! man er svag.

Aage. Men De er jo en mandig Karakter.

Bjernø. Ikke den Gang. — Det var opdaget, og jeg skulde sættes under Tiltale. Men saa arvede jeg min Svigerfader og fik det klaret, og Sagen blev dysset ned. — Tror De, Deres Fætter kjender den Historie?

Aage. Det veed jeg ikke.

Bjernø. Bare han ikke kjendte den! For de Bladsmørere har ikke Spor af Honnettetet. Naar saadan en

Person fatter Nag til et Menneske, saa generer han sig ikke for nogen Ting.

Aage (med Uvillie). Fy!

Bjernø. Ja det er lumpent. Men Hr. Grønholt er ogsaa en lav Karakter. Hvordan bar han sig ikke ad med Assessor Prunk?

Aage. Men holder De da virkelig af min Fætter?

Bjernø. Jeg holder hans Avis.

Aage (betragter ham skarpt). Jeg spørger, om De holder af ham.

Bjernø. Hm — nej! Jeg ser hellere hans Hæl end hans Taa. Men han har selv trængt sig her ind i Huset, og jeg maa jo bide i det sure Æble.

Aage. Men Deres Mandighed.

Bjernø. Den vil ikke slaa til, kjære Ven! Han har mig i sin Magt, og gjør jeg ham vred, saa dypper han mig saadan i sin Rendesten, saa —

Fjortende Scene.

Aage. Bjernø. Fru Bøgedal.

Fru Bøgedal (udenfor). Bjernø!

Aage (gaar frem og tilbage). Aa det er afskyeligt.

Bjernø. Men Død og Plage — hvad har jeg gjort? Jeg har betroet mig til ham, som er Fætter til — (til Aage) Kjære, unge Mand, jeg har viist Dem Tillid. De vil ikke forraade mig til Deres Fætter, hvem jeg i øvrigt ærer og elsker —

Aage (med Foragt). Gaa!

Bjernø. Ja det skal jeg gjerne. Men jeg stoler paa, at De er et honnet Menneske.

Fru Bøgedal (kommer). Men Herregud! hvor bliver De af?

Bjernø. Nu kommer jeg. — Hr. Aage, er De ikke saa god at gaa med?

Aage. Nej!

Bjernø. Ak ja! (til Fru Bøgedal) Snak lidt godt for ham; han er i daarligt Humør. (gaar.)

Femtende Scene.

Aage. Fru Bøgedal.

Aage (gnider hurtig Øjnene). Endnu en Prøve.

Fru Bøgedal. Ja jeg veed saamænd nok, hvad der fejler Dem. Det er Kjærlighedssorg. Ja den kjender jeg ogsaa godt.

Aage (betragter hende). De har jo altid været saa lykkelig?

Fru Bøgedal. Ja jeg har været saa lykkelig som noget Menneske. Min salig Mathis var et ærligt Skind, og han elskede mig forskrækkeligt. Ja den Maaned, da det var hemmeligt, den glemmer jeg aldrig, Men det duer ikke med de lange Forlovelser.

Aage. Hvorfor ikke?

Fru Bøgedal. Aa De kan jo let tænke Dem, at man til sidst bliver lidt kjed af saadan at gaa og se paa hinanden.

Aage. Men naar man elsker hinanden?

Fru Bøgedal. Ja det bliver dog lidt trivielt. Naa da — vi blev da ogsaa gift, og jeg var inderlig lykkelig. Det forstaar sig, der kommer jo altid lidt Vrøvleri og Uenighed.

Aage. Uenighed? Men De fortalte mig jo før, at De kun havde een Villie.

Fru Bøgedal. Ja det er sandt — der er altid een Villie, som er den stærkeste. Og min salig Mathis var en stor og svær Mand.

Aage. Men Gud — han slog Dem da ikke.

Fru Bøgedal. Nej det var saamænd Synd at sige. Det var kun et lille Rap et Par Gange. Men han truede, og det er saa stygt for Tjenestefolkene, og saa maa man jo give sig fortabt. Dog det var ogsaa kun, naar han havde lidt for meget.

Aage. For meget?

Fru Bøgedal. Ja naar han saadan var lidt snurrende — forstaar De?

Aage. Nej.

Fru Vogedal. Men Herregud, naar han havde drukket for meget Brændevin.

Aage. Men De sagde jo før, at han ikke drak andet end Øl.

Fru Vogedal. Ja det Øl holdt han rigtig nok meget af. Men den Stakkel, paa den senere Tid vilde det ikke rigtig læske ham. Og saa snapsede han. Men saa var han ikke god at bid's med.

Aage. Men De sagde, at De var saa lykkelig.

Fru Vogedal. Ja saadan er den ægteskabelige Lykke.

Aage. Aa det er ikke sandt.

Fru Vogedal. Jo tro De mig — der er saamænd ingen, det gaar bedre, og de fleste har det meget værre. Naar man endda har sit gode Udkomme, saa kan man jo se at more sig lidt ude omkring, og saa behøver man jo ikke at være saa meget sammen.

Aage. Men Kjærligheden, som skal vare evig?

Fru Vogedal. Ja det er en kjøn Tanke. Og saa længe man er ung, skal man glæde sig derover, for siden faar man andet at tænke paa. (Aage vender sig fra hende) Men det er sandt, mit Thevand staar og bliver koldt. Gaar De ikke op med?

Aage. Nej, jeg kan ikke.

Fru Vogedal. Ja ja! sværm De kun, mens De er ung, saa har De bagefter noget at tænke paa, som mange Gange kan fornøje Dem. (gaar.)

Sextende Scene.

Aage. Det hele er altsaa en elendig Drøm. Det Liv, som forekom mig saa rigt og herligt, er kun en raadden Frugt med en blank Skal, kun Blændværk og Gøgleri. Og de Mennesker, som jeg saa højt beundrede, hvad er de? Uslinger, der praler med løjede Følelser og kryber i Støvet for det, de hader. Aa hvad skulde jeg med den Menneskekundskab? — Men saadan er de ikke

alle — det er umuligt. Jeg har været uheldig, jeg har truffet paa de sletteste. — Aa jeg trænger til at se ind i en stor og ædel Sjæl for at styrkes i min Tro paa mine Brødre.

Syttende Scene.

Aage. Grønholt.

Grønholt (udenfor). Aage — hvor bliver du af?

Aage. Der er min Fætter. Han er jo en af de udvalgte. Han er ikke saadan. (gnider sine Øjne.)

Grønholt (kommer). Men Aage, hvad er det for en Maner at lade saadan vente paa dig?

Aage. Maa jeg ikke tale lidt med dig?

Grønholt. Nej følg nu med — jeg har ingen Tid. Jeg skal sige dig, den dumme Digter der oppe er nu bleven gal ligesom du, og sidder og gjør Haneben til Frøken Bjernø. Han er aabenbart forelsket i hende.

Aage. I Therese?

Grønholt. Ja — men det vil jeg sætte en Pind for. Hun er sandelig altfor god til ham.

Aage. Ja det er sandt. Og du vil forhindre det?

Grønholt. Ja han er hende ikke værd.

Aage. Aa du er en ædel Mand. Men hvad vil du da gjøre?

Grønholt. Aa det er en smal Sag. Jeg siger f. Ex. til ham: Hør, min gode Ven! De maa tjene mig i at lade være med dette herre, for ellers vil det virkelig ikke gaa godt med den Tragedie, De skriver paa.

Aage. Men hvorfor det?

Grønholt. Jo — for saa rakker vi den dygtig ned i „Folkevillien".

Aage. Ja hvis den er daarlig. — Men naar den nu er god?

Grønholt. Hvad gjør det, naar vi siger, at den er snavs? Og det veed han meget godt. De unge Digtere

— dem har vi nu ganske i Lommen — lad dem kny, om de tør!

Aage. Men Sandheden, som du elsker højere end Livet?

Grønholt. Ja den maa man forfægte — især i vigtige Ting. Men vi har sgu Poeter nok. Hvad kan det skade, om der gaar saadan en Fyr i Vasken?

Aage (utaalmodig). Ja men Sandheden!

Grønholt. Ja Sandheden — Sandheden — det er en meget god Ting, men i det praktiske Liv maa man virkelig elske den med Maade, saa at man ikke derover negligerer sin egen Fordel.

Aage. Aa det mener du ikke! (afsides) Det er umuligt. Jeg har vist glemt dette her. (gnider sine Øjne og betragter derpaa Grønholt fast.)

Grønholt. Ja du er nu en Kællingepræst, som hører hjemme paa Maanen eller i en Ridderroman, og ikke i det kultiverede Kjøbenhavn. Havde jeg gjort mig alle de Skrupler, saa var jeg aldrig bleven til den, jeg er.

Aage. Hvordan er du da bleven det?

Grønholt. Det skal jeg sige dig. Jeg kom hertil for at gjøre Lykke — kort sagt, for at tjene Penge. Naa ja, det er en honnet Stræben. Og jeg kom snart til det Resultat, at jeg vilde være Redaktør. Folk her inde holde meget af at læse; de vil gjerne hver Dag have nogen let Føde for Aanden. Men de andre Dagblade følger nu et rent forkert Princip. De har deres egne forudfattede Meninger, og naar Publikum ikke deler dem, saa skjælder de det Huden fuld.

Aage. Men naar de skal være Raadgivere —

Grønholt. Aa Snak! hvem vil give Penge for et Blad, som opvarter en med Grovheder?

Aage. Men Sandheden?

Grønholt. Aa Sandheden! det er Hovedsagen at staa sig godt med Publikum. Vil man det, saa maa man se at sige det noget behageligt. Jeg vilde derfor gjøre mit

Blad til en Gjenklang af den almindelige Mening. Men hvor faar man den at høre? Ja det opdagede jeg snart.

Mel. af Peters Bryllup (Schultz).

1.

For at studere Folkets Smag,
thi den er saa forskjellig,
jeg gik i Klubber hver en Dag
og jævnlig til Gianelli.
Og paa Folkets Røst jeg der fik fat,
den blev strax — den blev strax — i Avisen sat.

2.

Men naar man ved en Meningstvist
var delt i tvende Hære,
jeg holdt med den, hvor der var flest,
thi der maa Retten være.
Og var Sagen ganske tvivlsom — ja
med lidt Snak — med lidt Snak — løb jeg let derfra.

3.

Jeg holdt ej af at gjøre Spræl
med Farer, som var fjerne,
jeg skrev, at alt var godt og vel,
det læste man saa gjerne;
man sig gav saa tryg til Glæden hen,
skulde jeg — skulde jeg — da forstyrre den?

4.

Da lytted fro den danske Mand
til Folkevilliens Tale,
og Konerne den vandt paa Stand
ved Bynyt og — Skandale,
og de hulde Møer bedaared strax
en Roman — en Roman — af den franske Slags.

Ser du — paa den Maade bliver man en stor Mand.

Aage. Aa du er en Usling.

Grønholt. Hvad siger du?

Aage. Jeg foragter dig og jer alle. I er en elendig Slægt, som ikke fortjener at leve paa denne skjønne Jord, og som jeg skammer mig ved. Denne her (hæver Krukken)

har lært mig at kjende jer — men nu bruger jeg den ikke længer, nu har jeg lært nok. (kaster den bort.)

Grønholt. Men er du bleven gal?

Aage. Nej jeg er bleven altfor klog. Aa hvorfor kunde jeg ikke blive ved at drømme? Jeg var saa lykkelig. — Ja glæd jer! I har knust min Ungdom — nu er jeg ligesaa gammel og udlevet, som I er selv. Her var et Hjerte, et varmt og ungdommeligt Hjerte, som kunde elske og beundre — ak! hvad vilde det her i denne Gøgle-verden? Glæd jer, nu er det visnet i mit Bryst. — Men I skal ikke faa Bugt med mig. Endnu har jeg dog Kraft til at trodse jer — (træder ham ind paa Livet) til at foragte jer. Gaa I eders Vej; jeg vil gaa min, om jeg ogsaa skal være den eneste, der betræder den.

Grønholt (med dirrende Stemme). Ja gaa, din uforskammede Knægt — gaa du! — Nej har man kjendt Mage! Den Dreng, som jeg kan lede som en Dukke i min Haand — han —

Aage. Det kan du ikke.

Grønholt. Nej vil man se! — Du bilder dig maaske ind at du kan stikke mig ud hos Frøken Bjernø — hahaha! Nej din Stakkel! Raaheden gjør ingen Lykke hos Damerne. Og jeg er desuden temmelig overbevist om, at Frøkenen elsker mig.

Aage. Dig?

Grønholt. Ja mig! Hun er en fornuftig Pige, som kjender Livets Fordringer. Hun viste dig Opmærksomhed, skjøndt du kjedede og plagede hende med din Næsvished — bare for min Skyld. Og hvad vil du gjøre imod mig? Her i den dannede, civiliserede Verden er jeg din Overmand, her er jeg den ansete, den indflydelsesrige, og du er en Pjalt, som vi alle har haft til Nar, og som gjør bedst i at gaa tilbage til din Kartoffelkjælder, hvor du hører hjemme.

Aage. Aa du har maaske Ret. Men jeg lader mig ikke fordrive.

Grønholt (spottende). Du vil maaske forlove dig med Frøken Bjerno, hahaha!

Aage. Ler du igjen, saa knuser jeg dig.

Grønholt (retirerer). Nej — nej — det gjør du ikke.

Attende Scene.

Aage. Grønholt. Therese.

Therese. Men hvad er her dog paa Færde?

Grønholt. Bedste Frøken — det er det gale Menneske der — ham, jeg har behandlet som min Ven, og hvem jeg har overøst med Velgjerninger — han insulterer mig paa det skjændigste — ja De kan tænke Dem — han gaar til korporlige Haandgribeligheder.

Therese (bekymret). Men, Hr. Aage! hvordan er det gaaet til?

Aage (tvinger sig). Det skal De ikke bryde Dem om — vær blot rolig! jeg skal ikke lægge Haand paa min elskede Fætter — den Slyngel! Jeg veed nok, at De vilde tage Dem det nær.

Therese. Men hvad mener De? — (venlig) Det var ikke noget smukt Svar.

Aage (stamper). Aa jeg kan ikke tale smukt, jeg vil ikke gjøre det. Lad de andre lyve og hykle, ja lad dem le af mig, saa meget de vil — (Grønholt ler.)

Therese. Men Aage — hvorfra kommer denne Mistro? Har De da ikke i alt Fald Tillid til mig?

Aage. Aa gid jeg kunde — (heftig) Nej! (vender sig bort) Jeg vil ikke længer lade mig bedaare.

Therese. Men for Guds Skyld, Hr. Grønholt! hvad er der sket?

Grønholt. Ja jeg kan ikke begribe det. Han er bleven splittergal.

Therese. Men hvordan er han da saa pludselig bleven forvandlet? For et Øjeblik siden var han saa kjæk og saa glad.

Skotsk Melodi.

1.

Hans unge Hjerte brændte,
med Liv og Lyst i Vente
saa salig han stod.

Aage (afsides).

O du mit stille Barndomshjem,
hvi mon jeg dig forlod?

Therese (til Grønholt).

De vist har været ond mod ham?

Grønholt.

Nej jeg var altfor god.

Therese.

Af Fryd hans Hjerte brændte,
ak, hvo var den, som nænte
at knuse hans Mod?

Aage.

Af Fryd mit Hjerte brændte,
men Verden som en Glente,
har drukket mit Blod.

Grønholt.

Af Fryd hans Hjerte brændte,
men Verden han ej kjendte —
hvad hjalp saa hans Mod?

2.

Therese.

Hvem roved da hans Glæde?
hvem kunde sondertræde
det vaarfriske Skud?
Saa fuldt af Haab og Ungdomskraft
det folded smukt sig ud.

Aage.

Ak, Solen svandt — nu piskes jeg
ihjel af Storm og Slud.

Therese.

O hvad er Livets Glæde?
Hvor snart maa vi begræde
dens frodigste Skud?

Aage.

Ja svundet er min Glæde,
men trodsig vil jeg træde
i Uvejret ud.

Grønholt.

Ja svunden er hans Glæde,
lad kun den Tosse græde!
Jeg ta'r mig en Brud.

(Aage gaar rask op imod Huset, de andre følge.)

Fjerde Akt.

Have. Til den ene Side Bjernos Landsted, en to Etages Bygning. Ved Siden af Huset en Laage ud til Gaarden. Det er Aften, Havestuen er oplyst, og Døren staar aaben. Paa Scenen er et Bord og et Par Havestole.

Første Scene.

Aage (kommer ind under følgende Sang).

Mel. Tysk Drikkevise.

1.

Brink (inde fra Havestuen).

Fugle paa Grene!
vaagn kun, I smaa, og lytter til!
Hende, den ene,
besynge jeg vil.

Kor (indenfor).

Brodre, med Gammen
stod Glassene sammen!
Hvor er det Hjerte, som foler ej Flammen?

2.

Brink.

Liv hun mig giver,
Mulmet hun jaget har paa Flugt;
hendes jeg bliver,
til Livet er slukt.

Kor.

Brødre med Gammen
stød Glassene sammen!
Kulden skal dø, der er Liv kun i Flammen.

3.

Brink.

Haab, som mig tryller,
fra hendes Øjne jeg dig stjal,
hun, hvem jeg skylder
min Fryd og — min Kval.

Kor.

Brødre, med Gammen
stød Glassene sammen!
Hjertet vil brænde — gyd Olie i Flammen!

Aage. Forunderligt, at de kan være saa glade, da de dog kjender hinanden. Aa men jeg tror ogsaa, jeg kunde være glad, naar jeg blot vidste, at hun ikke var som de andre. — Hvor det var dumt af mig, at jeg kastede den Krukke bort! jeg har søgt efter den, men den er ikke til at finde; jeg har kaldt paa mine Venner der nede, men de høre mig ikke. — Hvor skal jeg dog faa at vide, om ogsaa disse Øjne er falske!

Anden Scene.

Aage. Bjernø. Siden Grønholt.

Bjernø (fra Huset). Hr. Aage! hvor er De henne?

Aage. Jeg er her.

Bjernø. Naa, lad mig nu se, De kommer op til os andre. Det gaar saa rart der oppe; vi mangler blot Dem. Kom nu med og faa Dem et Glas Punsch!

Grønholt. (kommer ud ad Havestuedøren).

Aage. Nej, jeg kan ikke!

Bjernø (uden at se Grønholt). Kan De ikke drikke Punsch? Aa Snak, saadan en rask, ung Fyr! Kom nu! de unge Damer længes efter Dem. Og Sofus sang saadan en pæn Vise, den var rigtig for Dem. Og Hr. Grønholt holder Taler — ja hvad det dog er for en behagelig Mand!

Aage. Aa fy! det mener De jo slet ikke.

Bjernø (befippet). Tys — for Guds Skyld, kjære Ven! De kan gjøre mig ulykkelig, naar De taler et Ord derom. Det er en Hemmelighed, jeg har betroet Dem i et lidenskabeligt Øjeblik. De maa ikke forraade mig til Hr. Grønholt. (farer tilbage, idet han ser Grønholt, som er traadt nærmere).

Grønholt. Hemmeligheder! ja saa!

Bjernø. Hemmeligheder! Nej hvor kan De tro? Jeg talte kun med Hr. Aage om — Kornpriserne.

Grønholt. Ja dem forstaar han sig ogsaa godt paa.

Bjernø. Ja ja — meget godt. (affides til Aage) Gjør mig ikke ulykkelig! (til Grønholt) Skal vi ikke gaa op igjen!

Grønholt. Jo, det er vist bedst, Justitsraaden gaar. Jeg kommer strax.

Bjernø. Ja, men de fremmede venter der oppe.

Grønholt. Ja, paa Justitsraaden. Men jeg skulde tale med min Fætter om — Hemmeligheder.

Bjernø. Saa? (affides) Aa Gud, hvad skal jeg gjøre? Bare jeg kunde forstyrre den Samtale. (gaar.)

Tredie Scene.

Grønholt. Aage.

Grønholt. Hør, Aage! der er noget mystisk — ja det er sandt, du forstaar ikke Fransk — der er noget dunkelt, noget hemmelighedsfuldt, som du maa opklare mig.

Aage. Ja, hvis jeg vil.

Grønholt. Nu ja — s'il vous plait. — Hør, Aage,

det gjør mig i Grunden ondt, at vi er raget uklar med hinanden. Rigtig nok har du slemt forløbet dig, men — enfin — du mangler Verden — der er min Haand.

Aage. Jeg forstaar godt, hvorfor du er bleven saa venlig; du vil have mig til at fortælle Justitsraadens Hemmelighed.

Grønholt. Hahaha! det er ikke saa galt. Du har virkelig gjort Fremskridt i din point d'esprit. Naa, det fornøjer mig. Det vil ogsaa fornøje Frøken Therese. Jeg talte nylig med hende — om dig.

Aage. Om mig! hvad sagde hun da?

Grønholt. Ja hvad tror du?

Aage. Aa du maa sige mig det.

Fjerde Scene.

De forrige. Bjernø (fra Huset med en Karaffel Punsch og tre Glas).

Bjernø. Kom nu, saa skal vi have os et Glas i det fri! (sætter Bakken paa Bordet) Det er meget bedre end at snakke. En lille Skaal — hvad, Hr. Grønholt!

Grønholt. Ja Tak, hvis Justitsraaden vil komme igjen om lidt.

Bjernø. Nej, strax! (raaber op til Huset) Sofus! kom og syng os en Sang!

Grønholt. Ja saa gaar vi to ned i Haven. Kom, Aage!

Aage. Ja, jeg følger med.

Bjernø. Nej, siden De endelig vil. (vil tage Bakken med Glassene.)

Grønholt. Justitsraaden kan godt lade Punschen blive.

Bjernø. Ja ja! (gjør Tegn til Aage.)

Grønholt. Vi har strax al Ting klaret. Far vel saa længe!

Bjernø (idet han gaar op til Huset). Aa, jeg er væk!

Femte Scene.

Grønholt. Aage.

Aage. Hvad sagde saa Therese om mig?

Grønholt. Vi lidt! Vi skal først have os et Glas. (skjænker) Drik saa!

Aage (drikker). Det brænder i mig. Er det Gift?

Grønholt. Aa dit Fæ! det er Punsch.

Aage. Naa sig mig det saa!

Grønholt. Nej, først et Glas til! (skjænker) Kom nu! Therese leve!

Aage. Hun leve! (drikker) Det er en underlig Drik, saa den varmer.

Grønholt. Ja den brygges heller ikke i eders Moser. (skjænker igjen) Nu, alle gode Gange er tre, et Glas endnu.

Aage. Ja naar du saa vil sige mig det.

Grønholt. Det skal bero paa dig selv. Skaal! — Nej, du maa drikke ud.

Aage. Ja nu har jeg gjort det. (vender Glasset) Lad mig saa høre.

Grønholt. Ja du maa først sige mig, hvad det er for en Hemmelighed, Justitsraaden har betroet dig.

Aage (hejtig). Aldrig!

Grønholt. Kan du da ikke selv indse, hvor urimelig du er? Jeg skal sige al Ting til dig, og du vil ikke give et eneste Kvæk fra dig.

Aage. Ja men Justitsraaden har bedt mig tie stille dermed.

Grønholt. Aa det er en Grille, en Kaprice.

Aage. Nej du kan gjøre ham Skade, naar du faar det at vide.

Grønholt. Ja men naar jeg nu lover dig, at jeg ikke vil gjøre ham Skade dermed. Jeg forsikrer dig, jeg skal ikke lukke min Mund op om det.

Aage. Og heller ikke skrive om det i din Avis?

Grønholt. Det sværger jeg paa. — Hør, Aage! det

vilde fornøje dig meget at høre, hvad Therese sagde. — Kom, lad os faa os et Glas endnu!

Aage. Saa du tror, det vilde glæde mig?

Grønholt. Ja det er jeg vis paa.

Aage. Og du vil ikke gjøre ham Skade dermed?

Grønholt. Nej!

Aage. Ikke det mindste?

Grønholt. Ved min parole d'honneur, jeg sværger paa det.

Aage. Giv mig et Glas til! Jeg synes, det kan klare op for mig.

Grønholt. Det var ret! nu smager det.

Aage (drikker). Jeg veed ikke, om det er Uret; men det faar være. Saa hør da!

Grønholt. Ud med det!

Aage. Ja men han har ikke frivillig betroet sig til mig; jeg har lokket det ud af ham. (med stigende Kraft) Nej, jeg gjør det ikke! Nej! Behold din Hemmelighed, jeg vil ikke vide den. Jeg beholder min.

Grønholt (heftig). Aa du er en Lømmel! Jeg sender dig tilbage til Ellegaard igjen.

Aage. Jeg lyder dig ikke.

Grønholt. Vi vil se! Jeg er din Formynder; naar du ikke vil lyde mig, udbetaler jeg dig ingen af dine Penge. Hvad bliver den resulterende Følge? Du kan ingen Ting, du har ingen Ting at leve af, du kommer paa Ladegaarden. Veed du, hvad Ladegaarden er?

Aage. Er det et slemt Sted, saa er det vel der, hvor du hører hjemme. (afsides) Aa havde jeg nu Therese her alene! Jeg skulde gjennemskue hende.

Sjette Scene.

De forrige. Charlotte (fra Huset).

Charlotte. Justitsraaden spørger, om de Herrer ikke vil have en Lampe her ud.

Grønholt. Nej Tak, bedste Frøken! (afsides) Hvordan skal jeg dog faa det at vide? (grunder.)

Aage (afsides). Det er hendes Veninde. Hun maa dog kjende hende.

Charlotte. Hr. Aage! jeg synes, de gaar saa ensomt.

Aage. Ja men nu vilde jeg gjerne tale med Dem.

Charlotte. Med mig! virkelig?

Aage. Ja — om Therese. Jeg kjender hende ikke, men De kjender hende.

Charlotte (bitter). Ja jeg har den Fornøjelse.

Grønholt (afsides). Jeg maa prøve det. (kalder op til Huset) Hr. Justitsraad!

Aage. Jeg veed jo nok, at hun er dejlig —

Charlotte. Synes De?

Aage. Men jeg maa kjende mere til hende. Følg med op ad den Gang!

Charlotte. Aa ja — saa gaar den Tid.

(Aage og Charlotte gaa ned i Haven.)

Syvende Scene.

Grønholt. Bjernø.

Bjernø (kommer fra Huset). Kaldte De paa mig?

Grønholt. Ja jeg tog mig den Frihed — hvis det konvenerer —

Bjernø. Med største Fornøjelse! (afsides) U!

Grønholt. Hr. Justitsraad! hvad jeg vilde sige Dem — der er en Gang bleven mig spaaet, at jeg skulde blive til noget stort.

Bjernø. Saa? spaaet!

Grønholt. Ja jeg har — med Permission at sige — et Modermærke paa min — min Personlighed; det er ligesom to blaa Ringe paa min højre Hals. Og da jeg en Gang som Dreng i Jylland var ude at svømme i en Mergelgrav, saa kom der en af disse Natmandsfolk og sagde, at det betydede stor Magt. Se, det er

nu Overtro; men veed De hvad, Hr. Justitsraad, min Magt er endda ikke saa ringe.

Bjernø (angst). Nej det er sikkert, men — men De bruger den mildt.

Grønholt. Undskyld! jeg bruger den retfærdigt, med retfærdig Strenghed. Jeg siger Sandheden uden Sky, uden Personsanseelse; er det ikke rigtigt?

Bjernø. Jo vist nok — i enkelte Tilfælde.

Grønholt. Jeg havde nylig en Samtale med min Fætter. Han er ikke god at betro Hemmeligheder til.

Bjernø. Min Gud! han har da ikke sagt —

Grønholt. Al Ting.

Bjernø. Al Ting. Aa Gud! ogsaa det om —

Grønholt. Ja ogsaa det om —

Bjernø. Om Afskeden?

Grønholt (streng). Ja om Afskeden — Rub og Stub!

Bjernø. Saa er det ude med mig. Aa den Slange, den Slange!

Grønholt. Det er min Fætter, Hr. Justitsraad!

Bjernø. Ja men en Snog er han i det mindste, en Orm! Aa, Hr. Grønholt! De maa ikke være for streng, De maa ikke blamere mig.

Grønholt. Ja men Retfærdigheden. Fiat justitia, Hr. Justitsraad, et pericum mundum!

Bjernø (ophidset). Vil De da virkelig sætte den Historie ind i denne — denne „Folkevillie?"

Grønholt. Ærlig talt griber jeg nødig dertil. Mod mine nærmeste Venner kan jeg ikke godt være smaalig, eller mi — mikroskopisk. Hvis jeg altsaa var vis paa, at De hørte til mine nærmeste Venner —

Bjernø. Det gjør jeg — til Deres allernærmeste. De veed det ikke, Hr. Grønholt! jeg ærer Dem, jeg beundrer Dem, jeg tilbeder Dem næsten. Sæt mig paa en Prøve!

Grønholt. Det er netop det, jeg vil.

Bjernø. Hvad vil De have? Vil De have Penge? jeg har ikke mange, men —

Grønholt. Nej, jeg vil have mig en — hahaha! en Tusindfryd, en Rosenstok — naa forstaar De ikke? jeg vil have mig en Kone.

Bjernø. En Kone? som jeg skal skaffe Dem!

Grønholt. Ja det er det Venskabsbevis, jeg forlanger.

Mel. af Beaumarchais.

1.

Therese, Therese er Pigen jeg vil tage
nu til min Brud.

Bjernø.

Min Datter! (affides) O min Gud!

Grønholt.

Og De vil, som jeg tror,
ej Svigersonnen vrage?

Bjernø.

Gud, Æren er saa stor!
(affides) Aa gid jeg laa i Jord!

Grønholt.

Therese, Therese, skal krone mine Dage.

2.

Therese —

Bjernø.

Therese det vist vil meget fryde:
men sæt, hun bær
en andens Billed her!

Grønholt.

Paa sligt hun ej har tænkt;
hun vil sin Fader lyde,
naar han befaler — strengt.

Bjernø (affides).

Aa gid den Karl var hængt!

Grønholt.

Therese, Therese! du skal det ej fortryde.

3.

Bjernø.

Therese, Therese! sit Ja vil sikkert give;
men vil hun ej,
sig, hvad formaar da jeg?

Grønholt.

Ja faar jeg den Besked,
jeg maa i Bladet skrive
et Ord om det, De veed.

Bjernø.

O Gud! vær ikke vred!
Therese, Therese skal Deres Kone blive.

Grønholt.

Therese, Therese! du skal min Kone blive.

Grønholt. Og saa skal vi have os et Glas derpaa. Kom, Hr. Svigerfader! (gaar hen til Bordet.)

Bjernø (affides). Aa den Blodhund!

Ottende Scene.

De forrige. Brink (fra Huset). Aage og Charlotte (fra Haven).

Brink. Onkel! nu tager de fremmede bort! Frøken Lupins Vogn er ogsaa kommen.

Charlotte. Naa det var jo rart. God Nat, Hr. Aage!

Grønholt. Ja vi følger op med. Kom, Justitsraad!

(Grønholt, Bjernø og Charlotte gaa op i Huset.)

Niende Scene.

Aage. Brink.

Aage (affides). Saa Therese skulde være ligesaa falsk som de andre? Saa hendes milde Ord og venlige Smil det skulde være Lefleri, som hun ødsler paa enhver? Nej! det kan jeg ikke tro, det er Uret at tro det. Den Lupin hun lyver, hun kan ikke lide hende. — Aa jeg vilde give mit Liv for at faa Klarhed.

(tømmer et Glas, som Grønholt har skjænket.)

Brink. Skaal, Hr. Aage! Ja er det ikke en magelos Sommeraften? Saa lykkelig har jeg aldrig været før.

Aage (stille). Og jeg har aldrig været saa ulykkelig.

Brink. Jeg maa betro mig til Dem. Jeg har endelig fundet hende, som jeg søgte — det er Therese. Og vi forstaa hinanden fuldstændig — hun deler hele min Lidenskab.

Aage (tvinger sig). Har hun sagt Dem det?

Brink. Nej ikke med tydelige Ord, men med sine klare Øjne, med sit milde Smil, med sine Suk. Aa, kjære Ven! jeg er saa lykkelig. (vil omfavne ham).

Aage (heftig). Rør mig ikke — eller —

Brink (viger tilbage). Naa naa! (afsides) Mon han er fuld?

Tiende Scene.

De forrige. Bjerno og Therese (fra Laagen).

Bjerno. Der staar han, den Forræder, den Krokodille!

Therese. Vi maa dog først høre ham selv. Ikke sandt, Hr. Aage! De har ikke frivillig betroet min Faders Hemmelighed til Hr. Grønholt? Han har lokket den ud af Dem ved List?

Aage (stolt). Jeg lader mig ingen Ting aflokke.

Bjerno. Der kan du høre.

Therese (venlig). Men De hører jo, De er angreben — forsvar Dem!

Aage. Jeg trænger ikke til Forsvar; forsvar De Dem, om De kan!

Therese. Men Aage!

Aage. De bedaarer mig ikke længer med Deres Dueøjne. Brug dem paa andre! paa mig er alle Deres Kunster spildte.

Therese. De er afsindig! (gaar op i Huset.)

Brink. Ja han er fuld! (følger hende.)

Ellevte Scene.

Aage. Bjerno. Grønholt (fra Laagen).

Aage. Ja jeg er afsindig, fordi jeg har troet paa Sandhed i denne Verden, og der er ikke andet end Løgn. — Aa hun gaar. Jeg har dog vist gjort hende Uret. Hvad skal jeg gjøre? Hr. Justitsraad, hjælp mig! bed hende om at tilgive mig!

Bjerno. Ja nu kommer Angeren virkelig for silde.

Aage. Ja men det er ikke sandt, hvad jeg beskyldes for. Jeg har ikke talt et Ord om Deres Hemmelighed.

Grønholt. Naa saa det har du ikke? Du døvede jo formelig mine Øren dermed.

Aage (heftig). Nej!

Grønholt (rolig). Jo! Hvorfra skulde jeg ellers vide det alt sammen, det om Afskeden og —

Bjerno. Tys! ja det er desværre altfor sandt.

Grønholt. Naa, Fætter! hvem sejrede saa? Nu er jeg da saa godt som forlovet med Therese.

Aage. Du lyver!

Grønholt. Saa? — Hr. Justitsraad! er jeg Deres Svigersøn, eller er jeg det ikke?

Bjerno. Ja fra min Side er der ingen Ting i Vejen.

Grønholt. Og Deres Datter anser det jo for en Ære — ikke sandt?

Bjerno. Jo det forstaar sig.

Grønholt (til Aage). Naa har du noget at bemærke?

Aage. Aa havde jeg Magt til at hævne mig! (gaar.)

Grønholt. Det er kristelig tænkt. — Naa, Svigerfader! skal vi saa gaa op til Therese?

Bjerno. Ja jeg plejer hver Aften at gjøre en lille Rundaf for at se, om alle Døre og Vinduer er lukkede.

Grønholt. Jeg gaar med; man sover saa godt paa Aftenluften. Men vi maa først faa Therese til at give os en Polka eller et af Beethovens nette Smaastykker. Det er netop min Musik — den er for elskende Hjerter, hahaha! (Grønholt og Bjerno gaa op i Huset.)

Tolvte Scene.

Havestuen bliver mørk. Et Vindue i øverste Etage aabnes, og Therese viser sig deri.

Therese.

Mel. af C. J. Hansen.

1.

Alt er svundet, Stormens Magt
har flux hver Drøm henvejret,
over Glædens Farvepragt
det sorte Mulm sig lejred.
Uden Trøst jeg staar forladt
kun med mit Savn tilbage;
du alene, tavse Nat!
tør lytte til min Klage.

2.

Tidt jeg ved din Moderbarm
fandt Trøst for hver en Vaande;
nu min Kind er febervarm,
o sval den med din Aande!
Lad mit Øje styrkes ved
din glimmerløse Skygge!
lad igjen din milde Fred
i dette Hjerte bygge!

Trettende Scene.

Therese (i Vinduet). Aage. Grim (stiger under Musik op af Jorden).

Grim. Naa, Aage!

Aage (ser op). Er det dig?

Grim. Ej sandt, nu har du set dig mæt paa Verdens Glimmer og er fro ved at vende tilbage til vore stille Skygger?

Aage. Nej, det gjør jeg aldrig.

Grim. Hvordan? har du da fundet din Slægt, som du ventede?

Aage. Nej, som du ventede. Men alligevel kan jeg ikke lade mig levende begrave. Jeg vil ud i den vide Verden, jeg vil tumle mig — og glemme.

Grim (lægger sin Haand paa hans Skulder). Min Søn, vend tilbage til os!

Aage. Jeg kan ikke. Skal jeg stjæle mig ud af Kampen? Nej, jeg maa samle min sidste Kraft, jeg maa hævne mig.

Grim. Paa den hele Slægt?

Aage. Aa nej, kun paa ham — Nidingen — Løgneren — Grønholt.

Grim. Har den vise Mand sveget dig?

Aage. Ja, ham er det, der har knust min Lykke.

Grim. Ve ham!

Ellemænd (fra Dybet). Ve!

Grim. Her har vi ingen Magt over ham. Han maa lokkes over paa vor Grund. — Trøst dig, min Søn! du skal faa Hævn.

(En Skare Ellemænd hæver sig op af Jorden.)

Mel. af Floribella. (Weyse.)

Kor af Ellemænd.

Flux før mod Dæmring det graaner,
tage paa Værket vi fat.
Ve ham! den Hævn, som han haaner,
rammer ham brat.

Usynligt Kor af Ellekvinder.

Hævnen ham naar.

Kor af Ellemænd.

Trodsig han smiler ad Faren,
tryg ved sin Visdom han staar;
snart han dog spræller i Snaren,
Døden ham naar.

Femte Akt.

Dekorationen fra fjerde Akt.

Første Scene.

Grønholt. Det kan man kalde diplomatisk Finhed, hahaha! Jeg har ham aldeles i min Vold; blot jeg nævner Ordet: Afsked, saa kan jeg faa ham til at staa paa Hovedet, om jeg vil. Og dog har jeg ikke den mindste Anelse om, hvem det er, han har taget Afsked med, eller hvad det er for Afskedsscener, der sigtes til. — Ja det gaar opad med min Lykke i en lynende Fart. Naar jeg nu har været i Paris, saa gad jeg vide, om jeg ikke er ligesaa kvalifikaseret til en Ministerpost som — saa mange andre. Men jeg maa først ind i Folkethinget.

Anden Scene.

Grønholt. Mogens. Siden Grim.

Mogens (henter Bakken med Karaffel og Glas).

Grønholt (afsides). Hvad skal jeg nu gjøre med Aage? Aa der er ikke andet for end at sende ham til Vestindien og lade ham drikke sig ihjel.

(Musik. Grim stiger op af Jorden i Bjernøs Skikkelse.)

Grønholt (vender sig). Naa, er Justitsraaden der? Ja jeg er færdig.

Grim (alvorlig). Tag mig under Armen!

Grønholt. Ja vel, saa gaar man bedst sammen.

(De gaa ned i Haven.)

Tredie Scene.

Mogens. Hvor Justitsraaden saae bos ud i Aften! Ja, Trine siger ogsaa, at denne Hr. Grønholt er en

Lurifas. Hun paastaar, at Frøkenen sidder oppe paa sit Værelse og græder. Ja hele Huset er kommen i Ulave — det er sikkert.

Fjerde Scene.

Mogens. Bjernø og Brink (fra Huset).

Bjernø. Hvor er Hr. Grønholt?

Mogens. Er Justitsraaden her igjen? De gik jo selv ned i Haven med ham.

Bjernø. Aa Snak! jeg kommer jo derinde fra.

Mogens. Men Gudbevares! jeg saae det jo med mine egne Øjne! — Se, der gaar de jo endnu.

(peger ned i Haven.)

Bjernø. Hvor?

Mogens. Se, nu gik de ud af Laagen til Vænget.

Bjernø. Hvem var det!

Mogens. Ja Gud maa vide det.

Bjernø. Svar nu ordentlig! er du forstyrret i Hovedet?

Mogens. Ja det maa jeg bestemt være. — Gik der inte to der ude?

Bjernø. Jo det saae jeg. Hvem var det? Den ene var Hr. Grønholt, men hvem var den anden?

Mogens. Det var Justitsraaden.

Bjernø. Mig?

Mogens (heftig). Ja saa Pinedød var det saa.

Bjernø. Men hvor kan jeg være to Steder paa en Gang?

Mogens. Ja det bliver Justitsraadens egen Sag. Jeg forstaar det ikke.

Brink. Hør nu, Mogens! gik Hr. Grønholt med en Herre, som lignede Onkel?

Mogens. Lignede? Nej det gjorde han ikke. Det var ham selv.

Bjernø. Han er jo gal. Men det er en besynderlig

Historie. Hvem kan det være, som kopierer mig? (til Brink) Kom, vi maa vide, hvem det er; vi maa gaa efter dem!

Brink. Men staar Tyren ikke der ude?

Bjernø. Nej, den er taget ind. Hvem kan komme her paa den Tid? det er ubegribeligt. Følg med, Sofus!

(Bjernø og Brink gaar.)

Femte Scene.

Mogens. Nej det er for galt. Der er altsaa to Justitsrødder, som ikke er til at kjende fra hinanden. Og hvem er det nu, jeg tjener? Hvor skal jeg arme Karl kunne kjende Forskjel paa dem? Naar nu den ene Justitsraad siger: „Mogens spænd for!" men den anden kommer og siger: „Du skal ikke spænde for!" hvem skal jeg da lystre? Naar de endda vilde give mig Kost og Løn begge to! (eftertænksom) Skriften siger, at du ikke skal tjene to Herrer. Men hvordan skal jeg da rede mig ud af det? hvis der ikke skulde være saadan Dobbeletter af os alle sammen, saa at der ogsaa var to Mogenser. Men hvem af de to er da mig? Er det mig, som har Trine, eller er det den anden? Nej saa Pinedød er det mig, det skal jeg sige ham lige op i hans aabne Øjne. — Hm, jeg maa ind og snakke med Trine, for det er da sikkert nok, at Justitsraaden er gaaet midt over. Naar han nu træffer sig selv der ude, hvad vil han saa gjøre ved ham? Det kunde være Plaser at gaa bagefter. Nej nej! det er dog Troldskab og Papisteri, og det skal ingen ærlig Karl bemænge sig med. (gaar ud ad Laagen.)

Sjette Scene.

Therese (fra Huset). Aage (fra Haven).

Therese. Aage! det er godt, jeg traf Dem.

Aage. Er der noget godt mere?

Therese. Ja vi maa tale sammen. Før troede jeg, at jeg maatte opgive at faa ordentlig talt med Dem, men jeg har siden gjort en Opdagelse, som har givet mig en Slags Nøgle til Deres gaadefulde Adfærd. Jeg sad oppe paa mit Kammer i aabent Vindue og saae Dem omgivet af Væsener, som forekom mig bekjendte og vakte kjære Barndomsminder hos mig. Jeg tror ikke, jeg har taget fejl. Kjender De denne Sølvring?

Aage. Den! (heftig) Hvor har De faaet den fra?

Therese. Denne Gaard har tidligere tilhørt min Bedstefader. En Sommeraften, da jeg som en lille Pige var her ude, kom jeg bort fra de andre i Skoven og græd mig i Søvn ved Foden af den runde Høj, som De nok kjender. Da jeg vaagnede, stod Højen paa Ildsøjler, og var omringet af Væsener ligesom dem, jeg saae i Aften. En lille Dreng tog mig venlig i Haanden og trak mig ind i Højen; gjennem dunkle Gange førte han mig ind til høje, hvælvede Sale, som blev oplyste af røde Fakler. Jeg følte ingen Frygt, vi legede sammen, og han forærede mig denne Ring. Næste Morgen fandt min Moder mig sovende i Skoven, og jeg har aldrig siden set min Legekammerat — førend i Dag. Det er Dem!

Aage. Ja det var mig. (betragter hende) Og saadan skal jeg se Dem igjen?

Therese. Hvordan?

Aage. Lad os ikke tale derom! det nytter ikke.

Therese. Aa jo vist! vi maa netop tale ud, hvis vi ikke længer vil misforstaa hinanden. Og jeg skal gjøre Begyndelsen. Her oppe betroede jeg aldrig mit Eventyr til nogen, men det gjorde et uudsletteligt Indtryk paa mit Hjerte. Saa ofte jeg fik Lejlighed dertil, tyede jeg ud til min kjære Høj for at faa Fortsættelsen deraf, og da det ikke lykkedes, trøstede jeg mig med at fordybe mig i mine Minder. En Tid lang trængtes de tilbage i det kjøbenhavnske Liv, men da vi selv flyttede her ud, fik de

ny Næring. Aa jeg levede mig saaledes ind i Drømmen om hin Verdens Glans og Herlighed, saa at Livet her oppe ofte forekom mig mat og kjedsommeligt.

Aage. Og paa samme Tid higede jeg kun efter at komme her op.

Therese. Ja saaledes krydsede vore Tanker hinanden.

Aage. Og dog var det maaske den samme Trang, som fyldte os. — Aa fortæl mere!

Therese. Hvad har jeg mere at fortælle, uden at ingen forstod mig, og jeg gik som fremmed blandt mine egne? Da kom De, Aage! den Kjækhed, hvormed De reddede mit Liv, Deres forunderlige Friskhed og Sandhed kvægede mig; Deres Livsglæde rev mig med. Desværre varede den kun saa kort.

Aage (mørk). Ja den var kun et Bedrag.

Therese. Dog ikke som De tror. Jeg maa retfærdiggjøre min Slægt, førend De, som jeg formoder, (bevæget) vender tilbage til Deres egen.

Aage. Mit Hjem er her oppe; jeg er et Menneske som De.

Therese (glad). De bliver hos os.

Aage. Hos Dem? nej!

Therese. Og hvorfor ikke?

Aage. Og De spørger? De, som er Grønholts Brud.

Therese. Har han sagt det, saa har han løjet for Dem. Det bliver jeg aldrig — tro mig!

Aage. Jeg tør ikke tro nogen.

Therese. Deri har De Uret. De ansaae os for fuldkomne, og da De saa opdagede Svagheder hos os, lukkede De Deres Øjne for vore gode Sider. Hvad skal vi saa sige om, at De røbede Faders Hemmelighed?

Aage. Og det kan De tro om mig!

Therese. De vil ikke tro os paa vort Ord, hvor kan vi saa tro Dem?

Aage. Aa De har Ret. Gid jeg blot kunde blive rigtig klog paa Dem!

Therese. Tal rent ud! hvad mener De?

Aage. Elsker De Hr. Brink?

Therese. Nej!

Aage. Nej det tror jeg heller ikke. Men er der Sandhed i Dem? er De ærlig?

Therese. Ja, Aage! det er jeg.

Aage. Ja det er De, det er De! Men hvorfor viser De mig da al den Venlighed? Jeg har været haard imod Dem, jeg har krænket Dem. Naar De er ærlig og uskyldig, hvordan fandt De Dem saa deri?

Therese. Jeg fandt mig deri, fordi De var et Barn.

Aage (nedslaaet). De betragtede mig som et Barn?

Therese. Ja det var De. Men det beror paa Dem selv, om De vil være Mand. Aa Aage! spild ikke Deres Ungdom paa at kæmpe med Skygger! der bor alle Spirer i Dem til at blive en ædel og kraftig Mand. Og miskjend ikke min Venlighed! Jeg var jo i Gjæld til Dem fra det første Øjeblik, jeg saae Dem, og nu, Aage, da jeg i Dem har gjenkjendt min Barndomsven, nu har vi jo en hel Fortid fælles, nu kan jeg da ikke være ligegyldig for Deres Fremtid.

Aage. Aa Therese! Deres Ord skaber mig en Fremtid. Al den Herlighed, som vinkede mig her, og som sluktes for mine Øjne, den samler sig nu i Dem alene.

Therese. Aa De vil snart faa at se, at vor Jord ikke er saa fattig paa Herlighed, som De tror.

Aage. Ja jeg skal ikke længer lukke mine Øjne derfor. De skal være min Lærer, lære mig at kjende Skallen fra Kjærnen. — Aa nu forstaar jeg det hele. Før betragtede jeg Livet som en skjøn Leg; jeg vilde kun hvile paa Roser og græmmede mig, da Tornene stak mig. Nu har De vakt mig og viet mig til Kampen. Ja Livet er en Kamp, og nu skal mit først begynde.

Mel. af Weyse.

1.

Ja De gav mig Vinger,
og kjækt jeg mig svinger
til Maalet det høje
med jublende Mod.

Therese.

Ej Taager skal dølge
Dem Vejen, De vil følge.

Aage.

Therese, Deres Øje
gjør lyst for min Fod.

2.

Nej intet mig sinker;
mod Kransen, der vinker,
mig driver min Længsel
ustanselig frem.

Therese.

Men Lykken vil vige,
og Trængslerne vil stige.

Aage.

Therese, hvad er Trængsel,
naar Maalet er Dem?

3.

Med Dem for mit Øje
i Modgang og Møje,
i Kampene svare
jeg tro holder Stand.

Therese.

Hans Øjne de brænde,
jeg neppe kan ham kjende.

Aage.

Therese skal erfare,
at nu jeg er Mand.

Men bi — jeg maa dog først gjøre min Uret god igjen. Vil De følge med mig?

Therese. Hvorhen?

Aage. Ud i Skoven — til Højen, De veed.

Therese. Ja kom, jeg følger. (De gaa.)

Skoven fra første Akt.

Syvende Scene.

Grim (i Bjernøs Skikkelse) med Grønholt under Armen.
Siden Ellefolk.

Grønholt. Ja Hr. Svigerfader, jeg har tænkt paa, at jeg maa sende Aage bort som Skibsdreng eller faa ham anbragt i Vestindien. Jeg kan ikke længer have Opsigt med det gale Menneske. — Men hvor har De ført mig hen?

Grim (med sin egen Stemme). Der hvor man venter paa dig.

(Musik. Ellefolk træde frem med Fakler. Grim staar i sin egen Skikkelse).

Mel. af Krøyer.

Kor af Ellemænd.

1.

Ve dig! du stander
  nu for din Dommer;
Ræven vi fanged med
  List i Fælde,
Løftet du sveg, men
  Hævnen kommer,
nu skal du blegne
  for dens Vælde.

Ottende Scene.

Bjernø. Brink. Grønholt. Ellefolk.

Brink. Hvad er det?

Grønholt. Men det er jo Hr. Grim og alle de kjære Ellefolk.

Brink. Ellefolk?

Grønholt. De ser alle sammen saa alvorlige ud. Har De maaske haft nogen Fortrædeligheder siden igaar? — Det er sandt, jeg skal hilse fra Aage — han har det godt. — Men, Hr. Grim, hvorfor ser De saadan paa mig?

Brink (ser ud til Siden). Aa der er Ellepiger! hvor de er dejlige!

Bjernø (som har staaet aldeles uberørt). Jeg bliver saa søvnig. (sætter sig) Aa ja! (han falder i Søvn halvt skjult af Buskene.)

Grønholt. Ja siden De ikke vil indlade Dem paa nogen Konversation, saa vil jeg ikke forstyrre Dem. God Nat, sov vel!

Grim. Du bliver hos os.

Kor af Ellemænd
(idet de træde nærmere).

2.

Hør nu din Dødssang
  Uglerne sjunge!
Jorden for evig du
  skal forlade.
Snart med din glatte,
  falske Tunge
skal du de sultne
  Orme made.

Brink. Er det en Drøm, saa har jeg aldrig drømt saa mageløst. Aa jeg maa hen til hende med de blonde Lokker. (iler ud.)

Grønholt. Det synes, som om De, kjære Venner, er fornærmede. Det forstaar jeg ikke. Bedste Hr. Grim! hvad har jeg gjort?

Grim. Du har sveget vor Tillid; du har brudt det Løfte, du gav os igaar.

Grønholt. Jeg? nej —

Grim. Og derfor skal du dø.

Grønholt. Dø! — nej holdt — det er ulovligt.

Grim. Lad ham kjende, hvad der er Lov hos os! Klyng ham op i det gamle Egetræ hist!

(To Ellemænd griber Grønholt.)

Grønholt. Hjælp!

Niende Scene.

Grim. Grønholt. Aage. Therese. Ellefolk.

Aage. Stands!

Grim. Aage!

Grønholt. Aage, min egen Ven! kom og frels mig!

Aage. Fader Grim, jeg beder dig — lad denne Mand gaa igjen!

Grønholt. Der kan De se, hvor han holder af mig. Min kjære Fætter!

Grim. Du beder for ham, og det var dig, som nylig anklagede ham?

Aage. Jeg vidste ikke, hvad jeg sagde. Jeg var ophidset. Nu kalder jeg det tilbage.

Grim. Har den vise Mand da holdt det Løfte, han gav mig igaar?

Aage. Nej! men jeg tilgiver ham.

Grim. Men jeg tilgiver ham ikke. Han har drevet Spot med os. Han skal bøde.

Grønholt. Aage, bliv ved!

Aage. Fader Grim! du maa forandre din Beslutning. Det maa ikke ske; jeg kan ikke udholde, at han dør for min Skyld.

Grønholt. Der kan De høre; han kan ikke undvære mig.

Aage. Den elendige har ikke længer nogen Magt over mig. Lad ham kun gaa! Han er et uskadeligt Kryb.

Grønholt. Ja, Hr. Grim, det er jeg; det er ganske træffende.

Grim (til Aage). Din fejge Medynk rører mig ikke. Dog paa et Vilkaar vil jeg skaane ham. Hvis du vil forsage Verdens Glimmer og følge os, saa har jeg intet med Menneskene at gjøre, saa lad ham vende tilbage og svige dem, ligesom han har sveget mig. Men vil du ikke —

Aage. Hvor kan jeg det.

Grønholt. Aa Fætter! kan du ikke sagtens føje ham deri?

Aage (heftig). Skal jeg da dø for dig?

Grønholt. Ja men du hører dog hjemme der; du kan alligevel ikke te dig iblandt os.

Aage. Og nu da mit Hjerte svulmer af Haab, da Livet aabner sig for mig i al sin Herlighed. Nej — det kan jeg ikke. (til Grim) Du maa forandre din Beslutning.

Grim. Jeg har svoret, at kun en af jer to bliver paa Jorden.

Grønholt (til Aage). Aa lad det være mig!

Aage. Skal jeg da ofre min Ungdomskraft, mine stolte Sejersdrømme, min Kjærligheds fagre Blomster for at redde et Liv som dit? Har du fortjent det af mig? hvad har du gjort for mig? Nej, du falder paa dine Gjerninger.

Grim. Læg ham en Kjæde om Halsen og klyng ham op, naar jeg giver Tegn!

Grønholt (idet han føres bort). Aage, du er en Morder!

Tiende Scene.

Grim. Aage. Therese. Nogle Ellemænd (i Baggrunden).

Aage. En Morder! Ja han har Ret, det er jeg. Min første Gjerning blandt min Slægt er et Mord. Nej jeg tør ikke. Lad ham leve, og lad mig saa dø!

Therese. Aa nej, Aage!

Aage. Jo han er dog et Menneske, en af mine egne, og jeg har selv nedkaldt Hævnen over ham.

Therese. Aage, hør mig! du maa ikke give dit Liv for ham, du maa vende tilbage med os. Jeg elsker dig, Aage — mit Liv er knyttet til dit. Lad ikke to gaa til Grunde for at frelse den elendige.

Aage. Aa Therese, hvor du gjør mig Kampen tung. Men jeg lovede dig før, at jeg skulde være en Mand, og nu er Prøvens Time kommen. (til Grim) Jeg følger jer.

En Stemme bag Scenen. Fader Grim!

Grim. Hvi kalder du?

Stemmen. Kom og se!

En anden Stemme. Brødre, kommer hid!

(Grim og Ellemænd gaar.)

Ellevte Scene.

Aage. Therese.

Aage. Therese! (rækker hende Haanden.)

Therese. Jeg følger dig.

Aage. Der ned?

Therese. Ja.

Aage. Nej, du hører Livet til.

Therese. Aa hvor er mit Liv uden hos dig? Vi to vil ikke skilles mere. Tro ikke, det er noget Offer, jeg bringer. Jeg kan ikke andet.

Aage (omfavner hende). Aa Therese!

Tolvte Scene.

Aage. Therese. Grønholt. Grim. Ellefolk. Siden Brink og Bjerno.

Grønholt (trækker Vejret dybt). Aa, det lettede! Det var, som jeg tænkte, kun Spøg; de gjorde mig ingen Ting.

Therese. Det er Aage, som De kan takke derfor.

Grim. Nej, hans Offer bruger jeg ikke længer. (til Grønholt) Du var i dette Øjeblik Vidne til vor Forundring; du saae, hvor opmærksomt vi alle betragtede dig. Veed du hvorfor? vi saae et Mærke paa din Hals.

Grønholt. Og det blev I bange for?

Grim. Nej det elske vi. Det samme har jeg og alle mine Børn. De to blaa Slanger er min Slægts Mærke.

Grønholt. Hvad — hvad skal det sige?

Grim. Til hint Hus bag Skoven bragte jeg fordum mit Barn, og hans ny Forældre førte ham langt fra hans Faders Øjne ud over det vilde Hav. Nu er han

endelig vendt tilbage til det Sted, hvor hans Vugge stod. — Du er min Søn! (lægger sin Haand paa Grønholts Skulder.)

Grønholt (synker maalløs i Knæ).

Aage. Hvordan? det var altsaa ham, som blev byttet med mig? hans Forældre var da mine?

Grim. Saa er det. Nu holder jeg ikke længer paa dig.

Aage. Aa Therese!

Grønholt (springer op). Nej, nej! det er ikke sandt! Det er Prokuratorkneb! Jeg er ingen Ellemand, ingen Skifting, jeg er et Menneske — et Menneske med Dannelse.

Grim. Min Søn — du hører os til og følger med os.

Grønholt. Men, kjære! det er jo umuligt — det kan slet ikke gaa an. Mine Evner, min Udvikling, mine Sympathier, mine Tendenser — det passer slet ikke nede i Jorden. Og hvordan skulde det gaa med „Folkevillien"? Nej — nej! man kan aldeles ikke undvære mig her oppe.

Grim. Men vi vil ikke længer undvære dig. Nu slipper vi aldrig vor Orm.

Grønholt. Orm?

Grim. Ja det er dit Navn hos os.

Grønholt. Orm? Nej hør — jeg passer aldeles ikke til jeres Benævnelser og til jeres Menage. Hvor kan jeg leve uden Omgang med dannede Mennesker? uden Kjøbenhavn? uden Østergade? uden Gianelli? uden Aviser? Nej, ærede Fader! det kan De selv begribe — det kan ikke gaa an.

Grim. Min Hustru, omfavn din Søn Orm! Mine Børn, omfavner eders Broder! (almindelig Omfavnelse) Og nu afsted!

Grønholt (heftig). Nej — jeg gaar ikke med.

Grim. Før ham til hans Hjem! (Højen hæver sig.)

Grønholt (som føres der ind). Hjælp! Hjælp!

(Ellefolkene samler sig under Højen.)

Bjernø (vaagner). Jeg har nok faaet mig en lille Lur.

Brink (udstrækker sine Arme mod Højen). Omma — Omma! hvorfor flygter du for mig? Aa du er min første og sidste Kjærlighed.

Aage. Therese! den sidste Skygge er svunden: hvor glad kan jeg nu begynde mit Liv som din Lærling.

Therese. Nej, Aage! Nu har du selv vist dig som Mester. Nu er det dig, som skal føre mig.

Mel. Svensk Folkedans.

Grim (foran Højen).

Far da vel, min Søn!
du sidste Gang os ser;
op til Jorden grøn
vor Vej gaar aldrig mer.
Vi har søgt og fundet
Maalet for vor Trang,
du har stridt og vundet
Kraft til mandig Gang.

Kor af Ellefolk.

O men evig skal vi mindes Aage.

Aage.

O far vel! far vel!
vor Vej da skilles maa!
men i evig Gjæld
til eder vil jeg staa.

Therese.

Tak for Minder glade!

Aage.

Tak for trofast Færd!

Therese.

Trygt I nu forlade
Vennen, I har kjær!
over ham skal tro Therese vaage.

Brink.

Omma, til min Død jeg kvæde vil din Pris.

Bjernø.

Jeg har drømt, at Grønholt rejst var til Paris.

Aage og Therese.

Fremad uden Rast
paa Livets Sommervej!
Maalet stander fast,
og Kraften svigter ej.
Gode Aander værne
om det kjække Mod,
Elskovs klare Stjerne
lyser for vor Fod,
den skal splitte hver en fjendtlig Taage.

Ellefolkene.

Drag da uden Rast
din lyse Sommervej!
sku mod Maalet fast,
og Kraften svigter ej.
Gode Aander værne
om det kjække Mod,
Elskovs klare Stjerne
lyser for din Fod,
den skal splitte hver en fjendtlig Taage.

Drøm og Daad.

Romantisk Lystspil.

(1854.)

Personer.

Hertugen.
Agnese, hans Datter.
Grev Hermion, hans Broder.
Grev Uberto.
Grev Odoardo Strappini.
Eugenia.
Silvestro, hendes Broder.
Enrico.

Tommaso, Claudio,	Fiskere.
Fabio, Bruno, Bartolo, Pandolfo.	Haandværkere.

Grev Ubertos Page.
En Adelsmand.

Adelsmænd og Damer, Soldater, Tjenere, Borgere og Fiskere.

Første Akt.

Ved Havnen. I Forgrunden Huse. En lav Stendæmning gaar tvers over Scenen. Bag den Havet, hvorfra nogle Master rage i Vejret.

Første Scene.

Adskillige Fiskere sidde ved deres Fiskekurve, deriblandt Claudio og Tommaso i Forgrunden.

Tommaso. Naa ja, jeg kan jo ikke nægte, det fornøjer mig at se en gammel Legekammerat igjen. Men jeg er kun bange for, du vil fortryde det, at du er kommen hertil. Der hjemme i Fiskerlejet har man det dog bedst i alle Maader.

Claudio. Det kommer an paa, hvor nøjsom man er. Jeg var ikke synderlig tilfreds med den Lykke, som Fiskerlejet kunde give mig.

Tommaso. Ja det siger vi nu alle, saa længe vi er hjemme, for vi tror, at Guldet her inde saadan drysser ud af Lommerne paa de rige Folk, saa vi blot behøver at bukke os lidt for at faa Baaden fyldt med Pjastre. Nej, min Broder! du har noget at lære endnu.

Claudio.

Tommaso, nej! jeg tænker ej paa sligt;
jeg vil betro dig alt. Det som mig drog

bort fra mit stille Hjem, fra Slægt og Venner —
det var en Drøm.

Tommaso.

En Drøm? lad høre da!

Claudio.

For fjorten Nætter siden, den Gang Maanen
endnu sig spejled fuld og rund i Havet,
jeg laa i Baaden ene. Nys min Moder
begravet var, jeg havde ingen mer
at sørge for, mit Liv mig tyktes tomt,
min Udsigt mørk og glædeløs. Da bad jeg
i Nattens dybe Stilhed til Madonna,
bad hende bønligt vise mig et Maal,
som det var værdt at kæmpe for, et Maal,
saa skjønt og lokkende, at helt det kunde
mit unge Hjerte fylde — og saa fjernt,
at for at naas det fordred alt mit Mod
og al den Kraft og Kløgt, jeg har i Eje.

Tommaso.

Der kjender jeg min Claudio igjen.
Men sig mig da: hvad svarede Madonna?

Claudio.

Hun sendte mig en Drøm. Jeg stod alene —
saa forekom det mig — i denne Stad,
som en Gang med min Fader jeg har gjæstet.
Foran mig laa et prægtigt Marmorslot,
og paa dets høje Tind jeg saae en Kvinde,
en ung og dejlig Jomfru, smykt som Brud,
der vinked ad mig med et gyldent Slør.
Hvor højt hun stod, jeg skned klart hvert Træk
i hendes fagre Aasyn — mildt hun smilte,
da greb en vældig Længsel mig, mit Hjerte
blev gjennemstrømmet brat af nye Kræfter,
og sikker paa min Lykke jeg mig svang
op paa en Søjlefod og klavred dristig

fra Sten til Sten op mod det fjerne Maal
ad Slottets blanke Marmorvæg.

Tommaso.

Ha bravo!
Du kravled som en Flue opad Muren
men dratted ned tilsidst — det kjender vi,
saa ender jo bestandig slige Drømme.

Claudio.

Nej, ikke mine, Ven! jeg drømmer bedre.

Tommaso.

Du kom da op og vaagned ej paa Vejen?

Claudio.

Jeg vaagned først, da sejersstolt og salig
jeg kasted mig for hendes Fod.

Tommaso.

Og her
vil du nu vaagen prøve paa det samme?
Jeg frygter for, du er paa gale Veje.

Claudio.

Jeg veed, jeg er det ej. Madonna selv
har sendt mig dette Syn. Jeg kom hertil
paa hendes Bud, jeg gaar i hendes Ærind.

Tommaso.

Hvad vil du gjøre da?

Claudio.

Taalmodig vente,
indtil hun viser mig, hvor Maalet findes;
men saa begynder Kampen, Dagens Hede
skal aldrig matte mig, og Morgensolen
ej se mig ørkesløs paa Lejet, før
til Trods for Modstand, Spotterne til Trods,
vis paa min Kraft og paa Madonnas Bistand,
jeg klavrer op til Lykkens høje Tind.

Anden Scene.

De forrige. Fabio.

Fabio. Naa, saa du vil saa højt til Vejrs? Til Lykkens høje Tind? Det kan jeg lide. Du er ikke tabt bag af en Vogn, du!

Claudio. Hvem er I?

Fabio. En Fyr, som nok kunde give dig en Haandsrækning, naar du vil til Vejrs. Ja du ser paa mig, min Ven! Der er Folk, som er mere, end de ser ud til.

Tommaso. I ser ellers ud til at have været en pæn Mand, førend man opfandt de stærke Drikke.

Fabio. Du mener kanske, at jeg drikker, fordi jeg er lidt rød paa Næsen? Nej, min Ven, men jeg er Skræder, og jeg er temmelig nærsynet, og naar jeg sidder og syer, med Tøjet helt oppe ved Øjnene, saa kan det somme Tider hænde sig, at jeg kommer til at jage mig Naalen i Næsen. Saa kan han sagtens blive rød, Stakkel.

Claudio. Naa det er altsaa op paa Skræderbordet I vil hjælpe mig? Nej Tak, den Ophøjelse skjøtter jeg ikke om.

Fabio. Hvor kan du tro, at jeg saadan kunde tage fejl af dig? Nej, min Ven! jeg er, uden Selvros, en gammel Ræv, som med et halvt Øje kan se, hvad Folk duer til.

Claudio. Hvad ser du da paa mig?

Fabio. Jeg ser, du er en Helvedes Karl, min Ven! Du er af dem, der fløjter, naar de er gale i Hovedet, og frisk væk spytter, hvor det falder dem ind. Naar Verden er firkantet, og du vil have den rund, saa generer du dig slet ikke for at klippe Hjørnerne af. Naar du ikke vil have Regn, saa tror du dig Mand for at blæse Skyerne væk, og naar det er dig for mørkt om Natten, saa polerer du Maanen med dit Trøjeærme.

Tommaso. Bravo, Mester! du er ikke saa tosset endda. Og hvad duer jeg til?

Fabio. Du er en Klipfisk, min Ven, som ikke duer til noget, for du har været ordentlig i Blød.

Tommaso. Ja hvis du vil æde mig, saa kan det nok være, at du vil faa lidt ondt i Tænderne.

Fabio (til Claudio). Ser du, min Ven, jeg kunde maaske vise dig en Gjenvej til Lykken, som ikke vilde slide synderlig paa dine Skosaaler. Du kan tro mig, jeg kjender Verden; jeg har taget Maal saavel af de store som de smaa, og en Mand, der ikke er bange for sit Skind, ham kunde jeg nok skubbe ind paa en Plads, hvor der er hurtig Befordring.

Claudio. Jeg forstaar dig ikke. Forklar dig tydelig!

Fabio (hviskende). Jeg kjender en Flok brave Mænd, som nok vilde hjælpe dig til Vejrs, naar du vilde hjælpe dem igjen. Du tror maaske, at det er lutter rødnæsede Stympere, som jeg. Nej, min Ven! der er Mænd i Guld og Flojl, der er ægte Adelsblod, som er saa gammelt og saa tykt, som nogen vil forlange. Du kjender vel en Slump af dine ærede Kolleger?

Claudio. Nej, jeg er fremmed. Jeg kjender kun Tommaso der.

Fabio (højere). Ja ham faar vi vel neppe sat i Gang.

Tommaso. Nej, naar jeg ligger saa godt som nu, saa maa I have et Gangspil til at lette mig.

Claudio. Hvem kommer der?

Fabio. Der? Aa det er Prinsesse Agnese, vor Hertugs Datter, som kommer fra Messen. Vi tales nærmere ved. (trækker sig tilbage.)

Tredie Scene.

De forrige. Agnese og Eugenia komme med Pager, som bære deres Bønneboger.

Agnese.

Se her, paa denne Plet, det lufter mildt.
Mig tykkes det gjør godt i Dagens Hede
at faa et Vindpust fra den salte Sø.

Eugenia.

Og smukt, min Frøken, her man overser
den vide Bugt. Hvor herligt Havets Blaa
indfattes som i Ramme af de mørke
Kastanieskove og de gule Marker!
Se der, hist ovre, ligger eders Herres,
den unge Grev Ubertos Villa — der!

Agnese.

Men hvad betyder vel hint sorte Punkt
paa Højen der? det saae jeg aldrig før.

Eugenia.

Vi spørge kan hin Fisker. (til Claudio) Sig mig, Ven,
hvad knejser der, hist paa den øde Høj,
bag Grev Ubertos Villa?

Claudio.

Undskyld mig,
min ædle Frøken! thi jeg veed det ej.

Agnese
(vender sig mod ham; til Eugenia).

Han veed det ej?

Claudio (afsides).

Madonna! det er hende.

Tommaso (rejser sig paa Knæ). Da skal jeg have den Ære at sige jer det. Det er noget, vi har faaet op i disse Dage, og man kalder det en Bavn. Det er for at hytte os for disse helvedes Sørøvere, forstaar I. Helt der ude ved Havet, skal jeg sige jeres Højhed, der er ogsaa saadan en Anstalt, og saa snart de nu der ude faar Kik paa Karnaljerne, saa stikker de Fyr paa, og det kan de se der oppe fra Højen, og saa tænder de ogsaa, for at vi her strax kan lave os i Stand til at børste dem af. Forstaar jeres Højhed det nu?

Agnese.

Jo Tak, min Ven! jeg fatter det helt vel.

Eugenia (til Agnese).

Nej se den anden Fisker, hvor forbavset
og henrykt han betragter eder, se —
Nej nu han sænked Blikket.

Agnese.

Han er smuk.
Kom lad os tale til ham. (til Claudio.)
Da som Sømand
du ikke kjender slige Tegn, saa er du
vel fremmed her?

Claudio.

Jeg var det, høje Frøken!
men nu, fra denne Stund, er her mit Hjem.

Agnese.

Du sætter Bo blandt os? naa det var Ret.
Du er maaske til Sinds at gifte dig
med en af Landets Piger?

Claudio.

Eders Højhed,
saa er min Agt.

Agnese.

Til Lykke da!

Claudio.

Jeg takker!
Jeg trænger vel til eders gode Ønsker,
ifald min Plan skal lykkes.

Agnese.

Virkelig?

Eugenia.

Hvem er da Pigen? elsker hun dig ej?

Claudio.

Ej end, min Frøken! O men, ved Madonna!
hun bliver nødt dertil, hun faar ej Ro,
før hun det gjør.

Agnese.

Du sikker er paa Sejren?
Nu ja! maaske hun er en frygtsom Due,
som let du skræmmer ved dit Overmod.

Claudio.

Ved Himlen! hun er ikke, hvad I tror,
hun er saa kjæk og stolt, som eders Højhed.

Agnese.

Saa vil hun tykkes ilde om din Trods.

Claudio.

Jeg trodser ikke paa min egen Styrke,
jeg venter Hjælp. Hør mig, min høje Frøken!
Madonna selv har Sejren mig forjættet,
jeg veed, hun holder hvad hun lover, ja
jeg tror saa vist, som intet jeg formaar
mod hendes Villie, at en Mand, hvem naadig
hun sender mod et Maal, ej fejgt skal tvivle,
men gaa i Kampen med saa hævet Pande,
som om den alt var smykt med Sejrens Krands.

Agnese.

Du taler djærvt og stolt, det maa man sige.

(til Eugenia.)

Jeg tvivler ikke paa, han Pigen vinder.

Eugenia.

Det vil bero paa, hvordan Pigen er.

Agnese.

O tro mig kun, Eugenia! vi formes
dog alle væsentligt af samme Stof.
Hvor højt og sikkert end vi staa, vi har
et medfødt Velbehag ved mandig Styrke,
og hvor vi møder den, en medfødt Svaghed,

(til Claudio.)

Lev vel og lad mig se, du holder Ord!
Jeg paa din Bryllupsdag skal sende dig
en Brudegave. Skik mig blot et Bud,
naar Gildet staar!

Claudio.

Vær vis paa, eders Højhed!
I er den første, som faar Bud derom.

(Agnese og Eugenia med Følge gaa.)

Fjerde Scene.

Claudio. Tommaso. Fabio.

Claudio.

O Tak, Madonna! du har ej mig sveget,
og sandelig! jeg sviger ikke dig.

(kaster sine Fisk ud i Vandet.)

Nu skal I ud at svømme, stakkels Fanger!

Tommaso. Hvad gjør du der? Er du bleven gal — at smide Fiskene ud igjen?

Claudio.

Nu er jeg ikke Fisker mer.

(kaster Kurven bag efter.)

Se saa!
Tommaso! jeg har fundet, hvad jeg søgte.

Tommaso. Hvad siger du? Du har dog vel ikke kastet dine Øjne paa den Hofdame?

Claudio.

Agnese hedder hun, o søde Navn!
det klinger i mig som en fjern Erindring,
et Minde, længst forglemt, fra Sjælens Fortid,
da den i Paradis med Engle leged.

Tommaso. Han er jo bleven rent gal.

Claudio.

Hun sagde selv: Til Lykke! O min Drøm!
du vinker atter med det gyldne Slør.
— Jeg iler flux til Slottet.

Tommaso. Hvad, vil du virkelig kravle op ad Muren? Nej hør, Claudio!

Claudio.

Jeg forstaar
mig ej paa nogen Krogvej. Hertugen
skal sige mig, for hvilken Pris man vinder
hans Datters Haand. Jeg gjør, hvad han forlanger.
Er ikke hun en Kvinde, jeg en Mand?
hvad mer behøves til et Ægteskab? (iler ud.)

Tommaso. Muligvis mener dog Hertugen, at der behøves mere. Men naar Claudio først har sat sig noget i Hovedet, saa kan man ikke knibe det ud af ham med gloende Tænger. Jeg gad dog se, om han virkelig render der op. (til Fabio, som er kommen hen i Forgrunden) Af Vejen, Skræder! (gaar med sin Kurv.)

Fabio. Den Claudio kunde vi bruge, vi trænger jo netop til saadan en Vovehals. Han talte om at gaa op til Slottet — hvad vilde han der? Det er ikke den rigtige Vej til at gjøre Lykke. Nej, da kunde jeg vise ham en, som er bedre. Jeg skal dog passe ham op, naar han vender tilbage; han kommer vist nok med Halen mellem Benene. Nej den Hertug — hæ! det er en raaden Gren at klynge sig til. — Men hvad jeg nu har virket i disse Dage! jo vi gamle sidder ikke ledige paa Torvet. Bravo, min Dreng, (klapper sig paa Kinden) det skal du have et lille Glas Vin for. (gaar.)

Værelse hos Hertugen.

Femte Scene.

Hertugen, Grev Hermion og Grev Alberto træde ind.

Hertugen.

Min kjære Broder! hvor det glæder mig.
at det dog en Gang lykkes os at drage
dig bort fra dine lærde Drommerier
og fra dit Landlivs Ro. Vi alle skjonne
hojt paa den sjeldne Lykke her at se dig,
især til denne store Hojtid. — Alt

du kjender vel den ædle Grev Uberto,
vor Svigerson?

Hermion.

Desværre nej!

Uberto.

Men dog
maaske af Navn Hr. Greven kjender mig?

Hermion.

Jeg lever ikkun halvt i denne Verden;
jeg er en gammel Bogorm, som mig gnaver
saa dybt ind i de mugne Pergamenter,
at Modens Rost, hvor højt endog den skriger,
kun sjelden naar mit Øre. Midlertid,
skjønt selv ej Helt, jeg elsker Heltemod,
og i min Arnekrog jeg tidt med Glæde
har hørt om Sejre, som min Broder vandt,
dog eders Navn jeg aldrig hørte nævne.

Uberto.

Det er naturligt, thi, min ædle Herre,
jeg er som I en Fredens Mand.

Hermion.

Ja saa?
Og dog I tænker paa at blive Hertug?
I veed maaske, Hr. Greve, jeg er ældst,
jeg nærmest var til Kronen, da vor Fader
sit Øje lukked; men jeg følte grant,
at denne Arm var altfor svag til ret
med Kraft at svinge Magtens tunge Glavind.
Jeg gav det til min Broder — han forstaar det.
— Saa I er altsaa lærd?

Uberto.

Til Husbehov.

Hermion.

Jeg fatter det. I skummer Floden af,
I læser noget hist og noget her.

Uberto.

Jeg læser som en Adelsmand.

Hermion.

Ja vist!

I søger noget, der kan snakkes om.
Tro mig, jeg fatter fuldt vel eders Værd;
I har en hel Del nette smaa Talenter,
I skriver Vers, I blæser lidt paa Fløjte,
I er en Danser paa en Hals.

Hertug.

Ja rigtig!

Hr. Greven er den bedste Danser her.

Hermion.

Fortræffelig! det maa man vist nok kalde
højst sjeldne Dyder for en Hertug.

Hertug.

Broder!

Uberto.

Jeg haaber, I vil ej fornærme mig.

Hermion.

Kan I fornærmes af en gammel Særling,
som tilstaar selv, at ej han kjender Verden?
Den har vist skiftet Skik, fra jeg var ung:
da trængte den fornemmelig til Helte,
maaske den nu har Trang til Dansere.

Hertug.

Gaa, kjære Greve! bryd jer ej derom.

Uberto.

Jeg haaber nok, jeg eders Gunst skal vinde
en Gang med Tiden.

Hermion.

Bryd jer ej om det!

min Gunst har intet Værd. Far vel, Hr. Greve!

(Uberto gaar.)

Sjette Scene.

Hertug. Hermion.

Hertug.

Du ligner dog dig selv, min kjære Broder!
Sig mig en Gang, hvad har vor Greve gjort dig?
hvorfor vil du den stakkels Fyr til Livs?

Hermion.

Hvorfor? Fordi han er en stakkels Fyr,
fordi jeg hader Stakler mer end Pesten.
Hvad skal de til? Vi har ej Brug for Stakler,
vi bruge Mænd.

Hertug.

Du lider ikke ret,
at jeg har valgt ham til min Svigersøn,
men det var fast nødvendigt. Som du veed,
jeg knet har Senatet, stærkt beklippet
den stolte Adels Vinger, paalagt den
at svare Skat og Skyld som ringest Borger.
Det har du fordum billiget.

Hermion.

Og gjør
det end af ganske Hjerte.

Hertug.

For at mildne
den Bitterhed, som saa naturlig greb
de gamle Slægter, der staar Tronen nærmest,
jeg kaared til min Eftermand en indfødt,
en Ætling af Strappiniernes Stamme,
den ældste og den mægtigste blandt alle.

Hermion.

Ja som bekjendt, jo ældre Stammen er,
des ringere dens Frugt.

Hertug.

Tro mig, min kjære!
vort Valg er faldet paa en Hædersmand.

Han er ej Kriger just, men brav og snild,
agtet af Folket, nær besvogret med
de største Slægter. Tro du mig, min Broder!
det var det bedste Valg, der var at gjøre.

Hermion.

Saa har I Dyrtid her paa Mennesker.

Hertug.

Hvad kalder du et Menneske?

Hermion.

Et Væsen,
som ej er slet og ret en Tolvtepart
af et Dusin, men noget i sig selv;
som har med eget Navn sit eget Aasyn,
sin egen Røst, sin egen Drift og Daarskab,
som ser med eget Blik, gaar trøstigt efter
sin egen Næse, ihvor skjæv den er,
og hvis han falder, før han Maalet naar,
kun læsser Skyldens Vægt paa egen Skulder.
— Men lad det være godt igjen! Det skete
staar næppe til at ændre. Nu far vel!

Hertug.

Du spiser ej hos mig i Dag?

Hermion.

Tilgiv mig!
i Morgen møder jeg til Bryllupsgildet.
Nu føler Trang jeg til en Hjertestyrkning
i mine Bøger hos de gamle Helte.
Far vel, min Broder!

Hertug.

Gjør hvad dig behager!
Far vel! (Hermion gaar.)
Nu vel, hans Dadel er for stærk,
men den er ikke grundløs. Selv jeg kunde
mig ønsket vel en bedre Svigersøn.

Men sket er sket. Mit Sværd befæster Riget,
saa han til sin Tid herske kan i Fred.
Min Datter lider ham. Maaske kan ogsaa
hans Kræfter voxe med forøget Ansvar.

Syvende Scene.

Hertug. Silvestro.

Hertug.

Hvad nyt, Silvestro!

Silvestro.

Høje Hertug! ude
der staar en Fisker, som begjærer Adgang;
han paastaar, at han har et vigtigt Bud,
som kun han kan betro til eders Højhed.

Hertug.

Saa lad ham komme flux! (Silvestro gaar.)
Maaske han bringer
os nyt fra Havet om vor Arvefjende
Sørøveren, der hærger vore Kyster.

Ottende Scene.

Hertug. Claudio. Siden Silvestro.

Hertug.

Naa, unge Mand, hvad søger du hos os?

Claudio.

En Herre, høje Hertug!

Hertug.

Hvad? Herre?
Hvi søger du, min Ven! hvad alt du har?
Jeg, Landets Herre, jeg er ogsaa din.

Claudio.

Vid, ædle Hertug, jeg er fremmed her,
en Fisker fra hin vilde Klippekyst,
der skjærmer eders Land mod Vestenvinden.

Hertug.

Og du vil blive her for os at tjene?

Claudio.

Ja, ædle Herre! Lykken, som jeg søger,
jeg sikrest tror at naa paa denne Vis.

Hertug.

Nu det er muligt, naar du blot er brav
og trofast og for Resten ejer Gaver
paa Legem eller Sjæl, som vi kan bruge.
Sig mig, min Ven! hvordan vil du os tjene?
til hvilken Virken føler du dig kaldet?

Claudio.

Til hvad I vil, min Hertug!

Hertug.

Til hvad, jeg vil?
Vil du da intet selv? Du duer da
til alt og intet?

Claudio.

Ædle Herre! sig:
Til alt, hvad ej er intet. Trænger I
just til en Mand, som ejer Mod og Kraft,
et sikkert Syn, en Haand, der aldrig skjælver,
en Higen efter eders Gunst at vinde
saa brændende, saa intet er den tungt;
en Mand, hvis Hjerte tørster efter Daad,
og som har faaet saa fast et Tag i Lykken,
at haardest Modvind er ham Børneleg
og Stormens Hyl den lystigste Musik —
har Trang I til en saadan Mand, min Hertug,
saa kan I bruge mig.

Hertug.

Ved Himlens Magter!
Du er en Helt i Munden i det mindste.

Claudio.

Prøv mig i Daad, før kan I ej mig dømme.

Hertug (afsides).

Det er en Pralhals slet og ret.
(højt) Min Ven!
Vi har os hjulpet hidtil taaleligt
med egne ringe Kræfter; hvis med Tiden
vi skulde trænge til Mirakelmænd,
saa skal vi kalde dig.

Claudio.

Men, høje Herre,
Jeg har ej Tid at vente. I en Hast
maa eders Gunst jeg vinde.

Hertug.

Hvad? du maa?
Og hvorfor maa du, hvad du ikke kan?
hvad tvinger dig? naa tal!

Claudio.

I vil det vide?

Hertug.

Jeg vil.

Claudio.

Nu vel, jeg kjender ej til Omsvøb.
Saa vid, min Hertug! det, der tvinger mig,
er Kjærlighed — jeg elsker eders Datter.

Hertug.

Min Datter? raser du?

Claudio.

Nej, ædle Herre!

Hertug.

Den Knægt er fra Forstanden.

Claudio.

Der I fejler.

Hertug.

Nu ved St. Josef, er du ej afsindig,
saa gaar din Frækhed over alle Grænser.
— du elsker da Prinsessen?

Claudio.

Ja, min Hertug!

Hertug.

Og du vil sagtens ægte hende?

Claudio.

Ja.

Hertug.

Nu det kan ikke nægtes, det er dristigt.
En Fiskerdreng! en Træl!

Claudio.

Min ædle Herre!
jeg er en frifødt Mand, som ingensinde
har bøjet Knæ for nogen Hersker.

Hertug.

Ser man,
saa er din Fordring jo hel vel begrundet.
Men tror du og, frifødte, stærke Mand!
at du kan sætte denne Plan igjennem?

Claudio.

Det kan jeg.

Hertug.

Naa det tror du?

Claudio.

Jeg det veed.

Hertug.

Du veed det? bravo! du er mageløs.
Jeg kan ej nægte det, jeg næred Tvivl,
jeg havde troet i min Eenfoldighed,
at Sagen ikke just var Fod i Hose;
men du maa vide det.

Claudio.

Hør mig, min Hertug!

Hertug.

Hvad kan det hindre dig, en saadan Helt,
at vi har andre Planer med vor Datter,

at vi har valgt en anden Svigerson
— jeg siger ej en bedre, men en anden —
og fastsat Bryllupsfesten til i Morgen?

Claudio.

Hvad siger I?

Hertug.

Du veed det ej,
at hendes Højhed ægter Grev Uberto,
at sige, hvis du giver Lov dertil?

Claudio.

Du milde Himmel! nej, det er umuligt!
I Morgen alt! O hør mig, ædle Herre!
har eders Datter valgt af egen Drift?

Hertug.

Naturligvis!

Claudio.

Hun elsker denne Greve?

Hertug.

Det gjør hun.

Claudio (for sig).

O Madonna! er det sandt?
Hvorfor har du da sendt mig dette Syn?
og kom det ej fra dig, hvorfor har du
da tilladt det? — Nej, nej, det er umuligt!

Hertug.

Du bliver lidt urolig, tror jeg.

Claudio (for sig).

Nej,
jeg tvivler ikke mer — tilgiv min Svaghed!
endnu er Truslen tom og Vejen aaben,
jeg fast mig klamrer til Forjættelsen.
— Min ædle Herre!

Hertug.

Naa! er nu du vaagnet?

Claudio.

Jeg undres ej ved eders Højheds Fremfærd
i denne Sag — jeg finder den naturlig.
I holder fast ved hvad I har bestemt,
men, ædle Herre, det gjør ogsaa jeg,
og eders Plan er en Umulighed.

Hertug.

Ja saa?

Claudio.

Jeg maa forhindre den.

Hertug.

Maa du?
Men hvis nu jeg forhindrer dig deri,
hvis for Exempel jeg dig spærrer ind
i Taarnet her blot til i Overmorgen —
hvad gjør du saa?

Claudio.

Jeg veed det ej, min Hertug,
men ej det hjælper eder.

Hertug.

Ikke det?
Det var dog morsomt nok at prøve det.

Claudio.

Gjør hvad I vil!

Hertug.

Ved Himlen, du fortjener
ej nogen Skaansel — dog du skal ej sige,
vi frygte dig. Gaa frit, hvorhen du vil!

Claudio.

Vi skilles da i Fred, min ædle Herre,
skjønt hver beholder end sin egen Mening.

Hertug.

Ja egen Mening, eget Egensind!
(for sig) Hvor denne Mand dog minder om min Broders
Forklaring paa et Menneske. I Sandhed!

det vilde more Hermion at se ham.
— Hør, end et Ord!

Claudio.

Jeg hører, ædle Herre!

Hertug.

Vi er jo færdige.

Claudio.

For denne Gang.

Hertug.

Saa vis mig blot endnu en Tjeneste!
Jeg fordrer ej, at du skal vælte Klipper
og samle Himlens Stjerner i en Pose,
og hvad du ellers kan; jeg ønsker blot
en ganske lille Villighed, min Ven! (skriver.)

Claudio.

Jeg er til eders Tjeneste, min Hertug.

Hertug.

Bring dette Brev da hurtig til min Broder,
Grev Hermion! (ringer.)

Claudio.

Med Glæde, Herre!

Silvestro (kommer).

Hertug (til Silvestro).

Hør,
lad flux en Tjener vise denne Mand
hen til Grev Hermions Palads! — Far vel!

(Claudio og Silvestro gaar.)

Hertug.

Tror med sin Frækhed han at gjøre Lykke,
hvad heller er en Sværmer han, hos hvem
Forstandens Lys er kvalt i Drømmetaager?
Det blev mig ikke klart, men Hermion
har bedre Lejlighed at prøve ham.
— Nu pudsig var han, denne Himmelstormer,
og er han gal, saa er han det til Gavns.

Min Datter maa dog høre lidt derom,
det Frieri vil sikkert more hende. (gaar.)

Oplyst Værelse hos Grev Hermion.

Niende Scene.

Hermion (træder ind med en Bog i Haanden). Siden Enrico.

Hermion.

Ja saadan er det — saadan maa det være;
saaledes har Historien bestandig
fortsat sin Vandring gjennem Verdenslivet.
Den kaarer sig en Stand, en enkelt Slægt,
i hvem den lægger Fylden af sin Aand:
den Trang, som avler Daad, den sikre Tro,
som holder Maalet fast, og endelig
den Lykke, som gjør Daaden til Bedrift.
Dog her det gaar som i Naturens Rige;
thi Træet bærer Frugt kun for en Tid,
tilsidst det mattes, bliver goldt og dør,
og Livets Kræfter ty til nye Stammer.
Saa er vort Adelskab, en ædel Plante,
hvis bedste Tid er omme. Friske Kræfter
maa vaagne, hvis ej Livet plat skal slukkes.

Enrico (kommer). Hr. Greve! her er et Bud fra eders Broder, Hertugen.

Hermion. Saa før ham her ind!

Tiende Scene.

Hermion. Enrico aabner Døren for Claudio, som træder ind.

Hermion. Hvad er dit Ærinde, min Ven!

Claudio. Jeg har blot et Brev at levere jer, ædle Herre!

Hermion. Lad mig se! (læser) „Jeg sender dig et Menneske, som maaske vil more dig. Har du Tid og Lyst, saa søg at erfare, om han er klog eller gal! Stil

ham paa en Prøve, hvilken du selv vil!" Naa, det er godt.

Claudio. Saa tillader I vel, jeg gaar?

Hermion. Nej, bi lidt! (afsides) Saa jeg skulde prøve ham. (højt) Du ser ud, som du var Sømand.

Claudio. Det var jeg ogsaa for en Times Tid siden, Herre!

Hermion. Og hvad er du da nu?

Claudio. Det lader sig ikke sige, Hr. Greve!

Hermion. Hvorfor ikke? Du maa da enten være noget eller intet.

Claudio. Nej, Herre! jeg staar lige midt imellem. Jeg er i Vorden, men hvad jeg skal vorde, det veed Madonna.

Hermion (afsides). Han lader ikke saa gal endda. (grunder) Bi lidt! ja ved Himlen! det kunde blive en herlig Spøg. (højt) Hør, Enrico? (taler sagte med ham).

Claudio (afsides). Mon Hertugen, ved at sende mig her hen, har lagt en Snare for mig? Nej, det behøvede han ikke, jeg var jo i hans Magt. Og selv om saa var, han kan jo intet gjøre mig. (Enrico gaar.)

Hermion. Hør, min Ven! du har vel ikke noget imod at spise hos mig i Dag?

Claudio. Hvorledes, Hr. Greve! en ringe Mand som jeg?

Hermion. Bryd dig ikke om det! Jeg hører hjemme paa Landet, hvor vi er vante til at blæse Etiketten et Stykke. Ved mit Bord sidde Bønder og Hyrder lige saa højt som jeg selv. Naa, hvad svarer du?

Claudio. Ædle Herre! jeg har desværre Forretninger.

Hermion. Forretninger? du, som ikke er noget, men kun vorder? Kan du ikke lige saa godt sidde og vorde hos mig?

Claudio (afsides). Han er Hertugens Broder. Han maa kunne give mig Oplysning om al Ting. (højt) I har Ret, Herre! jeg takker eder. (Et dækket Bord bæres ind.)

Hermion. Se, der har vi Maden. Vi to skal være ene om det. Hejda, Vaskevand! (til Claudio) Vi maa først to vore Hænder. (Tjenerne bringe det) Naa Ven! hvorfor tor du dig ikke? (lader som han vasker sig.)

Claudio. Her er intet Vand, Herre!

Hermion. Gjør ingen Ophævelser, bær dig ad ligesom jeg.

Claudio (affides). Hans Skaal er ogsaa tom. (højt) Men Hr. Greve! kunde vi ikke gjerne spare den Ceremoni?

Hermion. Nej vist ikke, Ven! Renlighed er en god Ting.

Claudio. Nu som I vil, Herre! (lader som han vasker sig; affides) Det er sælsomt nok at to sig i en tom Skaal.

Hermion. Haandklæder! Vel! (lader som han tager det ud af Tjenerens Haand; til Claudio) Naa, hvorfor tager du ikke det Haandklæde?

Claudio. Hvilket Haandklæde?

Hermion. Det, som Curio rækker dig.

Claudio. Naa det? (griber i Luften og lader som han tørrer sig.)

Hermion. Se saa! nu skal vi have fat paa Maden. Jeg haaber, du har en god Appetit. Hvad siger du om at begynde med et Stykke Oxekjød? (En Tjener tager Laaget af et Fad.)

Claudio (affides). Det Fad er ogsaa tomt.

Hermion (lader som han skjærer et Stykke af og lægger paa sin Tallerken). Naa, gjør nu ligesom jeg! Du skal se, at det er godt.

Claudio (gjør ligesaa). Jeg tror det nok, Herre. Ja det er dejlig mørt, og let at skjære i.

Hermion. Og det er en god, styrkende Spise. Men du spiser jo ikke. En Mand, som vorder, maa have bedre Appetit. Curio, afdæk de andre Fade!

Claudio (affides). De er alle tomme. Han vil drive Spot med mig.

Hermion. Se her! Duepostej, friske Østers fra Havet, Dyreryg, Salater. Se her kan du vælge, hvad du holder

mest af. Men du trænger maaske til et Bæger Vin? (til Tjeneren) Skjænk i!

Claudio (affides). Mon Vinen er af samme Slags? (lader som han drikker) Jo! (højt) Den Vin er slet, Herre!

Hermion (smager). Ja ved Himlen — den er flov og smaglos. En bedre Vin! skynd jer! den bedste Cypervin! — Men du spiser saa lidt, min Ven! tag dig nogle Østers!

Claudio. Tak, Hr. Greve! (De lader, som de spiser Østers.)

Hermion. Se, der har vi Vinen. Ja den er god. Smag paa den!

Claudio (affides). Det hjalp ikke. Kanden er lige saa tom som før. (højt) Men den er noget stærk, Herre! den gaar i Hovedet.

Hermion. Aa det har ingen Nød. (til Tjenerne) Naa sæt nu Kanden der og gaa saa! Vi kan godt hjælpe os selv. (Tjenerne gaar.)

Claudio. Tillad, Hr. Greve, jeg fylder mit Bæger igjen. Det er en prægtig Vin.

Hermion. Drik, min Ven! af den Vin har jeg fuldt op.

Claudio. Ja det vil jeg tro. (affides) Han skal faa det betalt.

Hermion (affides). Det er dog en Karl, som kan gaa ind paa en Spøg. (højt) Men du spiser ikke, Ven! se her er friske Figener og Mandler!

Claudio. Tak, Herre! nu er jeg mæt og vil helst holde mig til Vinen. (skjænker i) Saadan Vin har jeg aldrig drukket før. Har I Lyst til at høre en lille Sang?

Hermion. Ja det er herligt. Naa, min Vin sætter dig nok i Humør?

Claudio. Ja tilvisse, Herre! (synger.)

1.

En Fisk jeg lokked paa min Krog,
da klaged den sin Harm:
„Hvorfor er Manden dog saa klog,
og jeg paa Klogt saa arm?“

Min lille Fisk! — jeg gav til Svar —
hvi drikker du bare Vand?
Se, Mennesket har
i Vinen klar
en Drik, som giver Forstand. (drikker.)

2.

Jeg gik i Skoven, sang og lo,
en Ugle sad paa Lur:
„Hvorfor er altid du saa fro,
og jeg saa mørk og sur?“
Du drikker Blod — mit Svar da lød —
den Drik er jo tyk og tung;
men Vinen, jeg nød,
var let og sød,
den holdt mig munter og ung. (drikker.)

3.

Skjøn Jomfru sad med bittert Nag
og talte Smertens Ord:
„Hvorfor er Kvinden vel saa svag,
og Mandens Magt saa stor?“
Da svared jeg: Af Druens Blod
skjøn Jomfru, du nipped jo kun.
Men Manden forstod,
at Kraft og Mod
først naas paa Bægerets Bund. (drikker.)

Hermion.

Bravo, min Ven! det var en lystig Vise.

Claudio (agerer beruset).

Aa Herre! jeg er glad, saa glad, saa glad!
I er et Menneske, en Mand, en Vært,
som ej der findes Mage til paa Jorden.
I leve! (drikker.)

Hermion (affides).

Nej, det er en prægtig Fyr!
Nu er han drukken, skjønt han intet fik.
(højt) Ja Vinen er fortræffelig.

Claudio.

Ja vist,
fortræffelig! alt er fortræffeligt,

men I er dog fortræffeligst af alt.
Kom, Greve! kom, min lille gamle Greve!
kom, ræk mig eders Haand.

Hermion.

Ret gjerne, Ven!
(affides) Han gjør det ypperligt.

Claudio (trækker i ham).

Naa, rejs jer op!
Vi vil ej sidde her og kukkelure,
nu vil vi have Løjer, ikke sandt?

Hermion.

Jo vist, min kjære Ven!

Claudio.

Min kjære Ven!
Ja sandelig, mit Venskab er for eder
saa stærkt og rent som denne søde Drik. (drikker.)
Naa, hvorfor ser I paa mig?

Hermion.

Nu fordi
dit Ansigt mig behager.

Claudio.

Der I lyver.
I stirrer paa mig med et listigt Smil,
I tror dog ej, jeg er beruset? hvad?

Hermion.

Hvor kan du tro?

Claudio.

Nej der I tager fejl,
det er jer selv, som saae for dybt i Glasset.

Hermion.

Ja du har ganske Ret. (affides) Han er fortrinlig.

Claudio.

Fy, skamme sig, at slig en gammel Dreng
skal søle sig i Snavset som en Ælling!

Fy, det er hæsligt, det forarger mig —
Hvad ler I af?

Hermion.

Jeg lo jo ej, min Ven!

Claudio.

I lo — det sværger jeg ved denne Kniv!
(tager en Kniv fra Bordet.)
I driver Spot med mig — I haaner mig —
I bruger mig som eders Nar — Ved Himlen!
jeg vil ej taale det.

Hermion (afsides).

Hvad er hans Mening?

Claudio.

I er en Greve, siger man, som har
et bedre Blod end jeg og mine lige.
Kom, tag den anden Kniv, som ligger der!
saa kan vi faa at se, hvis Blod er rødest.

Hermion (afsides).

Det er en sælsom Spøg.

Claudio.

Naa skynd jer, Greve!
Jeg sværger, I skal tage Kniven.

Hermion.

Slip mig!
I driver Spøgen altfor vidt.

Claudio.

Hvad, Spøg!
I tror, jeg spøge vil med jer — I tænker,
at jeg med jer vil drive Gjøglespil.
Se denne Kniv — er den af Luft, min Greve?
og er det Spøg, at den er spids og skarp?
Nu kan du prøve det, thi hvis du ej
forsvarer dig, det bedste du har lært,
har du paa Timen den i Brystet. (gjør et Udfald.)

Hermion.

Hjælp!

(Claudio kaster Kniven og træder tilbage. Hermion iler øjeblikkelig hen til Klokken og ringer.)

Claudio.

Det gjøres ej fornødent. Vi er kvit.
I Gjæstfrihed har vist mig som en Greve,
og jeg har takket jer som simpel Mand.
Far vel! (vil gaa.)

Hermion.

Nej stands, fordømte Knægt! kom hid!
kom til mit Bryst, din Slyngel! hører du!
Ha jeg kan neppe faa mit Vejr igjen,
saa har den Æsel skræmmet mig. — Naa skynd dig!

(Claudio nærmer sig langsomt, Hermion griber hans Haand.)

Nej, se mig til den Karl! Han vil sig hævne,
fordi han tror, jeg spotter med hans Ringhed.
Det er fortræffeligt! Din lumpne Knægt!
Kom, vi vil være Venner — ikke sandt?

(omfavner ham.)

Claudio.

O ædle Herre, kan I mig tilgive?

Hermion.

Nu er vi kvit, min brave Knøs! og forfra
vi vil begynde paa en anden Vis.

(til Tjenerne, som ere komne ind.)

Bring Maden ind! nu vil vi holde Maaltid.

Anden Akt.

Den hertugelige Have.

Første Scene.

Claudio kommer ind. Han er klædt som Kavaler.

Claudio.

Nu har jeg ventet her tre lange Timer;
spildt er alt Fjerdedelen af den Dag,
hvor hvert Minut, hvert Aandedrag har mer
Betydning end mit hele svundne Liv.
Slet intet har jeg gjort, kun gaaet og drevet.
— Jeg vaagned fuld af Haab og glad Forventning,
den gamle Greve havde mig fortalt,
at her i Slottets Have kvæged hun
sig daglig ved den svale Morgenluft.
Ved Solens Opgang steg jeg over Muren,
og har nu flakket om, fra Gang til Gang,
tre lange Timer — end er ej hun kommen.
— Hist nede har jeg alt fra Morgengry
set Virksomhed og Travlhed. Æreporte
og Templer rejse sig som i et Nu,
og Kjerter fæstes op i Tusindtal
for at bestraale Bryllupsfestens Glans,
og jeg, som skulde hindre dette Bryllup
og staar kun støttet til min egen Kraft,
jeg sover Natten hen, jeg lader Dagen,
den sidste Dag, de faa, kostbare Timer
gaa hen i fejg og dorsk Uvirksomhed!
— Madonna! hvor elendig røgter jeg
dit høje Kald, hvor slet fortjener jeg
den naaderige Tillid, du har vist mig!
— Og dog, hvad skal jeg gjøre? Kan en Finger
jeg røre vel, før jeg har talt med hende,

før jeg har hørt, om ogsaa hendes Hjerte
har sluttet sig til mine Fjenders Sag.
Og om saa var? om hun ham elsked — Nej!
det kan hun ej — hvor kan, hvor tør jeg frygte?
Det er jo ikke mig, der her skal prøve
med egne Kræfter det umulige:
Madonna selv maa holde sine Løfter,
hun maa mig kalde, naar det gjælder Handling.
O blot hun vilde lære mig den Kunst,
den sværeste blandt alle, den at vente,
taalmodig vente, til min Time kommer!

(gaar langsomt bort.)

Anden Scene.

Grev Uberto med sin Page kommer og møder Grev Odoardo.

Odoardo. Jeg har forgjæves søgt dig i din Bolig og fik at høre, at du var gaaet her ned i Slotshaven. Det er mig om at gjøre at faa talt med dig.

Uberto. Ja, min kjære Morbroder, jeg har rigtig nok meget travlt med Forberedelserne til Festen i Aften. I veed, at sligt ikke kan gaa her ved Hoffet, uden at jeg tager mig deraf. (til Pagen) Har du det lille Vers, som skal staa over Triumfbuen?

Pagen. Her, Hr. Greve!

Uberto. Lad mig se! (ser i Papiret) Meget net! Nu skal I høre et lille Vers, jeg har digtet i Morges.

Odoardo. En anden Gang, min Ven! Det er vigtige og alvorlige Ting, jeg vil tale med dig om. (til Pagen) Gaa lidt til Side!

Uberto. Undskyld et Øjeblik! (til Pagen) Har Mester Bartolo sendt Pomaden og de lugtende Vande.

Pagen. Ja, Hr. Greve!

Uberto. Og er de ny Strudsfjer komne?

Pagen. Nej, ikke endnu.

Uberto. Saa maa vi have Bud efter dem, husk paa

det! Gaa saa lidt til Side! — Hvad vil I saa, min kjære Morbroder?

Odoardo. Du veed, min Ven! hvor stort et Haab den hele Adel sætter til dig. Du veed, hvor skjændigt vore Rettigheder er bleven krænkede. Jeg behøver ikke at fortælle dig, hvad der følger af sig selv, at vi ikke har i Sinde roligt at finde os deri. Ja det er ikke umuligt, at dette Tyranni staar lige paa Randen af sin Undergang.

Uberto. Aa glem ikke, hvad I vilde sige! (til Pagen) Carlo, hør! du maa endelig ikke glemme at sende Bud efter de Strømper. (til Odoardo) I skulde se, hvilke Strømper jeg faar. Aa mageløse! Jeg har selv tegnet Mønsteret. (til Pagen) Og glem saa ikke de Strudsfjer!

Odoardo. Jeg havde troet, at du bekymrede dig om din Stands Ære.

Uberto. Det gjør jeg virkelig ogsaa, kjære Morbroder! Det er jo netop derfor, jeg vil bestræbe mig for i Aften at repræsentere den saa værdig som muligt. Dog nu er jeg ganske til eders Tjeneste.

Odoardo. Hør da! Du venter at blive Hertug, og det var jo ikke umuligt, at du kunde blive det, før du venter. Sig mig, har du ogsaa alvorligt overvejet, hvad du skylder din Slægt?

Uberto. Ja jeg forsikrer jer, kjære Morbroder! det har jeg.

Odoardo. Man kan altsaa stole paa, at du ikke vil fortsætte, hvad en anden har begyndt; man kan være vis paa, du har indset, at Adelen er det Bolværk om Thronen, som man ikke kan nedbryde, uden at de vilde Pøbelstrømme oversvømme alt?

Uberto. Aa hør, Carlo! (taler sagte med Pagen.)

Odoardo (utaalmodig). Han er en Nar, paa hvem mine Ord er spildte. Hm! i alt Fald vil han dog ikke staa os i Vejen, og det er maaske for Øjeblikket ganske godt, at Spiret ikke lægges i alt for stærke Hænder. Hans

Behagelyst vil sikre ham Hobens Gunst, og allerede nu vil hans Navn være en Støtte for vor. Sag.

Uberto. Naa her er jeg igjen. I talte om et Bolværk.

Odoardo. Nej det er bedst, vi opsætter det, til du faar bedre Tid.

Tredie Scene.

Uberto. Odoardo. Silvestro.

Silvestro. God Morgen, mine Herrer! Har I hørt nyt?

Odoardo. Er der noget, som er værdt at høre?

Silvestro. Ja Greven har vel hørt den dejlige Historie om Fiskeren, som friede til Prindsessen?

Odoardo. Naa, det er et Ammestue-Eventyr.

Uberto. Nej, kjære Morbroder! det er en virkelig Begivenhed. Der kom en pjaltet Fisker op til Hertugen igaar og begjærede min Brud til Ægte.

Odoardo. Hvad siger I?

Silvestro. Ja det var kosteligt at høre. Jeg havde Vagt i Forsalen, og de talte noget højt, saa jeg kunde høre hvert Ord. „God Dag, Hr. Hertug!" sagde han „jeg kommer for at fri til jeres Datter".

Uberto. Sagde han jeres Datter? sagde han ikke en Gang hendes Højhed?

Silvestro. Nej det maa I ikke tro, og saa bandede han som den værste Matros.

Odoardo. Men hvad sagde Hertugen? Han lod ham da gribe og kaste i Hullet?

Silvestro. Nej, Hr. Greve! Hertugen er forunderlig med saadan noget. Han svarede: „Ja min kjære Ven, det gjør mig meget ondt, men min Datter" — han sagde ogsaa min Datter —

Uberto. Det var da højst besynderligt.

Odoardo. Ja det ligner ham.

Silvestro. „Min Datter", sagde han, „er desværre forlovet med Grev Uberto".

Odoardo. Sagde han: desværre?

Silvestro. Ja det sagde han, paa min Ære, ganske tydeligt. „Men", sagde han, „hvis jeg havde haft flere Døtre, saa kunde vi have talt om det". Og saa sendte han den gale Mand hen til Grev Hermion.

Odoardo. Naa til den gamle Nar.

Silvestro. Man siger ellers, han er en lærd Mand.

Odoardo. Jeg siger, han er en Nar.

Silvestro. Ja min Fortælling synes rigtig nok at bekræfte det, for den lærde Herre blev uhyre indtaget i Lømmelen, og han sætter sig strax til at spise med ham.

Odoardo. Nedlod han sig virkelig saa dybt? han spiste med ham — saadan holdt Maaltid?

Silvestro. Paa Ære! og de sad og drak til langt ud paa Natten.

Odoardo. Det gaar over alle Grænser.

Silvestro. Og dog gaar det videre endnu. Greven har nemlig uden videre gjort ham til sin Kavaler, og den arme Stymper, der igaar gik og raabte med Rejer, og der naturligvis drikker som en Svamp, han gaar nu med Kaarde og Fjer i Hatten ligesom vi andre.

Uberto. Det er besynderligt.

Odoardo. Ja men Himmelen taaler ikke, at alle guddommelige og menneskelige Love bliver traadt under Fødder. Det vil blive hævnet.

Silvestro. Men hør nu videre! I Dag kommer Grev Hermion op til Hertugen for at bede ham udsætte Brylluppet.

Uberto. Udsætte det! Det kan slet ikke lade sig gjøre for Arrangementet. Det er aldeles umuligt.

Silvestro. Ja men hvad bryder Grev Hermion sig om det? „Hør", siger han til Hertugen, „denne Claudio er et rent Vidunder af Forstand og Tapperhed, han er bestemt til noget overordentligt". Han talte naturligvis ikke om — hvad der skal være ganske vist — at den

samme Claudios Fader er paa Galejerne, og at hans Søster er et berygtet Fruentimmer.

Uberto. Saa? kjender I hende?

Silvestro. En lille Smule. Hun har en Gang været ganske net.

Odoardo. Men hvad mere sagde den gamle Nar?

Silvestro. Grev Hermion? Aa han sagde: „Jeg forlanger ikke, at du skal give Claudio noget Haab —“

Odoardo. Det var dog smukt af ham.

Silvestro. „Men udsæt blot dette ulykkelige Bryllup, som dog bliver til Fortræd for alle Parter“.

Uberto. Det er besynderligt, at han kunde sige det.

Silvestro. „Saa beholder den unge Mand dog et Maal at kæmpe for, og du skal se, hvor nyttig han vil blive dig og hele Landet“.

Odoardo. Og vor fromme Hertug gik naturligvis ind derpaa?

Silvestro. Nej det gjør han dog neppe.

Odoardo. Aa man kan vente sig alt, hvis man ikke — God Morgen, mine Herrer! (gaar.)

Uberto. Det er altsammen meget besynderligt. Gaar I ned med i Haven?

Silvestro. Gjerne, Hr. Greve! (De gaar.)

Fjerde Scene.

Agnese og Eugenia kommer.

Eugenia.

I er saa usædvanlig tavs i Dag,
befinder I jer ikke vel, min Frøken?

Agnese.

Jeg fejler intet, men mit Sind er tungt.

Eugenia.

I var saa munter igaar Aftes. Husker
I vel, hvor højt I lo, da Hertugen
fortalte Scenen med den frække Fisker?

Agnese.

Nu ja, man ler saa tidt kun for at glemme
et Øjeblik det Tryk, som tynger Sjælen.
Hør mig, Eugenia! du har Erfaring
forud for mig; en Fyrstedatter, veed du,
hun er en Fugl i Bur, som bliver madet
og kjælet for, men dog en stakkels Fange,
som ej faar Lov at bruge Vingen selv,
men ser kun Livet gjennem gyldne Tremmer.
Hør, sig mig, kjender af Erfaring du
den Følelse, som kaldes Kjærlighed?

Eugenia.

Hvor kan I tvivle vel, min ædle Frøken?
I veed, jeg har en Fæstemand.

Agnese.

Ja vist!
Men dog jeg veed, din Fader har ham valgt,
og om du virkelig har faaet ham kjær,
saa har du intet Bryderi deraf.
Du sover sødt om Natten uden Drømme,
du morer dig som før, skjønt han er borte,
du længes neppe synderlig.

Eugenia.

Min Frøken!
jeg elsker med Fornuft.

Agnese.

Den Kjærlighed,
som bliver prist saa sødt i gamle Viser,
har intet med Fornuften at bestille.
Det er en højere, en himmelsk Aand,
Fornuftens fødte Hersker, ej dens Træl.
Dog muligvis er Verden nu for gammel,
til at en saadan Flamme her kan trives,
jeg veed det ej, men det jeg veed, Veninde,
at naar din Brudgom en Gang ægter dig,

er det to Adelsskjolde, som forenes,
men tvende Hjerter — nej, det er det ikke.

Eugenia.

Den Kjærlighed, I taler om, min Frøken!
er vist nok til endnu, men I har Ret,
den trives ej blandt os. Det er en Urt,
der slynger sig, som Vedbendranken, helst
op ad den sprukne Mur. Den frodigst voxer
i mager Jordbund og erstatter huldt
den fattige hans mange tunge Savn.
Men her, min Frøken, har vi Blomster nok
med stærke Farver, fin og krydret Duft;
vi sagtens unde kan den stakkels Bonde
det lille Fortrin, som han har for os.

Agnese.

Du kalder det dog selv et Fortrin?

Eugenia.

Ja!
jeg veed med Rette, at det saa kan kaldes.
Jeg kjender og den underfulde Blomst,
jeg har en Gang — nu er det længe siden —
mig selv beruset i dens søde Duft.
Jeg var saa ung — det var en Barnestreg,
hvorved jeg skammer mig — og dog —

Agnese.

Og dog?
dog sukker du. Fortæl mig lidt derom!
betro dig kun til mig! Jeg dør af Længsel.

Eugenia.

Men I maa ikke spotte med min Daarskab,
ej le deraf.

Agnese.

Hvor kan du frygte sligt?

Eugenia.

Jeg var paa Landet, var kun sexten Aar

og saae paa Verden som et tosset Barn,
da traf en Gang jeg paa en Jagt en Ridder.
O han var smuk, min Frøken, rank og ædel,
med Læben svulmende af mandig Trods
og Øjet mildt og bønligt som et Barns.
Han elsked mig, og jeg — jeg var en Daare.
Ja I vil neppe tro det, men et Smil,
et flygtigt Blik af ham var mægtigt til
at aabne Himlens Porte for mit Øje;
hans Røst klang i min Sjæl som Engles Lovsang,
og et tilfældigt Ord, mit Øre fanged,
holdt lange Nætter mig i vaagne Drømme.
Jeg kunde for mig selv i hele Timer
gjentage jublende hans hulde Navn,
og kom han selv — dog jeg var glad ved mindre,
ja tænk, jeg var saa taabelig, at højt
mit Hjerte banked, blot jeg saae hans Hund.
O maa man ikke baade le og græde
ved slig en Daarskab — o hvor latterligt!

(græder.)

Agnese.

Eugenia, vær ikke vred paa mig,
som atter bragte Saaret til at bløde!
Jeg har jo aldrig anet denne Kummer.
O græd ej saa, min søde Pige! Tal,
betro dig kun til mig, udøs dit Hjerte
i en Venindes Bryst!

Eugenia (tørrer rask Øjnene).

Tilgiv mig min
Barnagtighed, min Frøken! Jeg er rolig
igjen som før. Saa hør da videre!
Man sendte mig til Byen, tvang mig til
at skrive ham et Afskedsbrev, nu ja!
det var jo i sin Orden, Ægteskab
imellem os var en Umulighed.

Agnese.

Hvorfor?

Eugenia.

Han var af ringe Byrd, min Frøken!
han ejed kun sit blanke Riddersværd.
Den Pagt var bleven højst ulykkelig.

Agnese.

Og sidder du da nu paa Lykkens Tinde?

Eugenia.

Jeg stræber ej saa højt — jeg tager Livet,
som det mig bydes, nyder Øjeblikket
og fordrer intet mer. Jeg kan ej nægte,
det kosted Taarer, mange bitre Taarer,
før jeg blev klog igjen. Dog Haabet sluktes,
han drog i Krig — og faldt. Hvad kan det nytte,
jeg spilder Livet med ufrugtbar Klage?

Agnese.

O hvad du kalder Klogskab er kun Sløvhed;
den Troskab mod vort indre bedste Liv,
som giver Mennesket sin Adel, kaster
du overbord som en besværlig Fragt.
— Dog nej! tilgiv mig! jeg har gjort dig Uret,
du er ej sovet ind, du kæmper end
og dækker kun dit Hjertes Helligdom
blufærdig til for Mængdens frække Blikke.

Eugenia.

I tager fejl — jeg prøver kun at glemme,
og tro mig! snart jeg lærer Kunsten ret.
Men I er ung, min Frøken! jeg desværre
ej gammel nok. — Kom, lad os gaa herfra!

Femte Scene.

Agnese. Eugenia. Claudio.

Claudio.

Min Gud! der er hun!

Agnese.

Tys! hvem kommer der?

Eugenia.

En Ridder? hvem er han? Hans Ansigtstræk
er mig bekjendte.

Agnese.

Sig mig, minder han
ej stærkt om Fiskeren, vi talte med
igaar ved Stranden?

Eugenia.

Rigtig, det er ham!
men denne Dragt! — Hvad søger I, min Herre?

Claudio.

O ædle Damer! mindes I endnu
den stakkels Fisker, som igaar I hædred
med ufortjent Deltagelse?

Agnese.

Hvordan?
Det er da jer?

Eugenia.

Som stod i Fiskerdragt
og havde Ho'det fuldt af Giftetanker?

Claudio.

Det er mig selv. Vel Dragten er forandret,
men Tankerne, min Frøken, er de samme.

Agnese.

Naa hvordan gaar det da? Har alt I vundet
den stolte Piges Gunst!

Claudio.

Ak, eders Højhed!
end har jeg ikke gjort det mindste Skridt.
Hun neppe kjender mig.

Agnese.

Hvordan? og dog

I tøver end. Hvor er den Sikkerhed,
det Overmod, som fyldte jer igaar?

Claudio.

Ak, ædle Frøken: det forsvinder strax,
saa snart jeg hende ser. Min Kjærlighed
udsuger Hjerteblodet af min Kjækhed
og bliver dobbelt stærk paa dens Bekostning.
Det Ord, som forhen brændte mig paa Læben,
det dør for hendes Blik. Jeg staar fortryllet
og stammer i min Tale som et Barn.

Eugenia.

Saa har I neppe læst tilbørligt over
paa Talen, I vil holde.

Claudio.

Hvad min Frøken?

Eugenia.

I tror, det gaar saa nemt med Frieri,
nej man maa forberede sig med Iver,
thi Munden gaar saa grumme let i Baglaas.

Agnese.

Ja I maa dygtig øve jer derpaa,
at Ord og Fagter ret kan følges ad.
Kom nu, saa vil vi høre jer i Lectien!

Claudio.

Ja, eders Højhed, naar I det forlanger,
saa vil jeg prøve det.

Agnese.

Ha, det er herligt!

Eugenia.

Men vær nu smukt beskeden — husk paa det!
— Naa, lad os høre da, hvad I vil sige!

Claudio.

Hvad kan jeg sige vel foruden det,
at jeg for hende staar kun som en Tigger?

Jeg beder og kan intet give selv;
mens dristig jeg mod hende Blikket hæver,
jeg føler ydmygt, at jeg selv er intet.

Eugenia.

Naa det var godt begyndt — bliv saadan ved!

Claudio.

Og dog hun maa mig elske —

Eugenia.

Hvad, hun maa?

Claudio.

Ja om hun skjulte saa sin Kjærlighed
paa Havets Bund, jeg skulde finde den.

Eugenia.

Nej stop, min gode Frier, det gaar galt.

Agnese.

Ja hvor er Ydmygheden bleven af?
den glemmer I jo rent.

Claudio.

Ak, eders Højhed!
Vi fordre Kjærlighed af Himlens Herre,
og just fordi vi er mod ham saa smaa.
Var det vel ydmygt, hvis vi søgte helst
at leve den foruden? Nej, vor Trang,
vor Ydmyghed gjør netop os forvovne.
— Og dog, min høje Frøken! kan der tales
om Adkomst til en Kvindes Kjærlighed,
saa har jeg den til hendes — mer end nogen.

Agnese.

Hvad har I da for Adkomst?

Claudio.

Eders Højhed!
Jeg har den eneste, som gjælder noget
i dette Punkt, jeg har min Kjærlighed.
Den fylder hver en Kloft, som skiller os.

Er jeg en ringe Mand, den gjennemtrænger
min grovere Natur og adler den.
Var jeg et intet, den dog gav mig Værd;
ja var jeg sunken dybt, den højt mig hæved
og stilled mig som ren ved hendes Side.
Ja, høje Frøken, paa min Kjærlighed,
som ej jeg gav mig selv, men fik som Naade,
paa den alene bygger jeg mit Haab,
den er mit Adelsbrev — og det er ægte.

Agnese.

I Sandhed, hvis I tænker, som I taler,
saa tror jeg sikkerlig at I fortjener
den Piges Kjærlighed, I bejler til.

Claudio.

O ædle Frøken! tro mig: hvad jeg siger,
det strømmer af sig selv fra Vældet her.
Jeg er en ringe Mand, kun slet belæst,
jeg gik i Skole kun hos tvende Mestre,
og det var hendes underfulde Øjne.
Det er de Brønde, hvor jeg drikker Visdom,
det er de Lys, som gjør min Nat til Dag
og skjænker Dagen Paradisets Klarhed.
O hulde Frøken —

Eugenia.

Eders Højhed, hør!
tillad mig blot et Ord!

Agnese.

Hvad vil du mig?

Eugenia.

Jeg tvivler ikke mer. Den, som han elsker,
er eder selv.

Agnese.

Hvordan?

Eugenia.

Erindrer I

den Galning, som igaar hos Hertugen
til eder bejled?

Agnese.

Tror du, det er ham?

Eugenia.

Læs i hans sorte Øje, naar han fæster
det brændende paa eder.

Agnese.

Ak, den arme!

Eugenia.

Den frække! skal I sige.

Agnese.

Det er sandt,
dog trods hans Frækhed er han at beklage.
Kom, lad os gaa!

Eugenia.

Ja vist — Far vel, min Herre!

Claudio.

Hvordan? I gaar? O ædle Damer, tøv
et Øjeblik endnu!

Eugenia.

Vi har ej Tid.

Claudio.

O eders Højhed, I er ej saa streng,
tillad mig blot et Ord!

Agnese.

Saa skynd jer da!

Claudio.

Ifald min Heftighed, mit vilde Væsen
har eders Højheds Mishag vakt, saa husk,
at det var Kjærligheden kun som drev mig,
og I, som kjender selv dens Magt —

Agnese.

Gjør jeg?
I tager fejl.

Claudio.

Hvordan? I elsker ej?

Agnese.

Ved Himlen, nej!

Claudio (afsides).

Det Nej var hentet dybt fra Hjertets Bund —
Madonna, Tak!

Eugenia (afsides).

For Himlens Skyld, Prinsesse!
(højt) I gav et Svar, som Spørgsmaalet fortjente,
dog ærligt var det ej.

Agnese.

Hvordan? ej ærligt?

Eugenia.

I Aften tænker I af egen Villie,
af Kjærlighed at ægte Grev Uberto.

Claudio (til Agnese).

O sig, det er ej sandt.

Agnese.

Hvor tør I vove —

Claudio.

O eders Højhed! smyk ej kold Beregning
med Kjærlighedens Navn og tro ej heller,
et Kvindehjerte, varmt og rigt som eders,
kan finde Lykke, hvor det bedste fattes.
O hør en Bøn!

Agnese.

Jeg vil ej høre mer.

Eugenia.

Nej lad os gaa!

Claudio.

O eders Højhed, stands!
her er en Mand, der elsker eders Lykke

mer end sin egen. Sig mig blot et Ord,
lad klart mig se, at dette Giftermaal
er eders Sjæl forhadt! og sandelig,
jeg skal forhindre det. O vær barmhjertig!
Jeg be'r jo ej om noget for mig selv.
Det koster eder blot et Ord, et Blik,
saa skilles vi. O se! for eders Fod
jeg falder ydmygt ned og trygler Naade;
her vil jeg vente Svaret.

Eugenia.

Kom, min Frøken!

Sjette Scene.

De forrige. Uberto og Silvestro kommer med Pagen.

Uberto.

Prinsessen og en Mand paa Knæ!

Agnese.

Naa rejs jer!
I er affindig! — A, Hr. Greven her!

(Claudio rejser sig.)

Uberto.

Jeg kommer til Ulej—

Agnese.

Nej tvertimod!
I kommer ret tilpas for at befri os
for dette Tiggeri. (til Claudio) Vi har jo sagt jer,
Ansøgningen kan ikke jer bevilges.

Silvestro (til Uberto).

Ved Himlen, det er ham!

Uberto.

Hvem?

Silvestro.

Fiskeren,
Prinsessens gale Bejler.

Uberto.

Hvad?

Agnese (til Silvestro).

Hr. Ridder!

vil I ledsage mig og eders Søster
til Slottet op? God Morgen, ædle Greve!

Uberto.

Mit Hjertes hulde Morgensol, god Morgen!

(Agnese, Eugenia og Silvestro gaar.)

Syvende Scene.

Uberto. Claudio.

Claudio.

O hun er dejlig, selv naar hun er vred.

Uberto. Saa den uforskammede har virkelig vovet at trænge her ind og overfalde Prinsessen? Naa han skal komme til at fortryde det. Hør, Carlo!

(taler sagte med Pagen.)

Claudio.

Nej sandelig, hun elsker ikke Greven.
Nu har jeg Ret at vende hver en Kraft
mod denne slet opførte Hastværksbygning
og styrte den i Grus. O vidste jeg,
fra hvilken Kant mit Skud den kunde naa!

Uberto (til Pagen). Tag Benene med dig! (Pagen gaar) Min Herre! med hvad Ret trænger I jer ind i Slottets Have, hvor I intet har at bestille?

Claudio. Med hvad Ret kalder I mig til Regnskab?

Uberto. Det berettiger min Stilling mig til. Jeg er Hertugens Svigersøn, Grev Uberto.

Claudio. I er Grev Uberto?

Uberto. Ja.

Claudio. Naa det var heldigt, jeg traf jer. Jeg tænkte netop paa at søge jer op.

Uberto. Saa? jeg giver ellers ikke Audiens i Dag. Hvad vil I tale med mig om?

Claudio. Aa Hr. Greve, jeg har saa meget at sige jer. Jeg vilde blot ønske, jeg kjendte jer lidt nærmere.

Uberto. Hvorfor det?

Claudio. Fordi jeg saa vidste, hvormed jeg kunde fornærme jer.

Uberto. Hvorfor vil I da fornærme mig?

Claudio. Fordi jeg vil slaas med jer, Hr. Greve!

Uberto. Slaas!

Claudio. Ja.

Uberto (afsides). Blot Vagten vilde skynde sig. (højt) Jeg giver mig ikke saaledes af med at slaas.

Claudio. Hør, Hr. Greve! Naar I staar mig i Vejen, og jeg ikke kan skaffe mig Plads uden med mit Sværd, vil I saa lade jer jage bort, eller vil I forsvare jer.

Uberto (afsides). Gid jeg var gaaet bort strax!

Claudio. Svar mig, Hr. Greve!

Uberto. Ja — haha! først og fremmest vilde jeg dog bede om en nærmere Forklaring.

Claudio. Den skal I faa. Jeg elsker Prinsessen, og I vil ægte hende.

Uberto. I elsker hendes Højhed — ja saa? Af hvad Slægt er I?

Claudio. Jeg er af en hæderlig Slægt. Mine Forfædre var alle ærlige Folk.

Uberto. Ja det vil jeg tro. (afsides) Og hans Fader er paa Galejerne. (højt) Men eders Fader, hvad er han?

Claudio. Han er mere end I, Hr. Greve!

Uberto. Mere end jeg?

Claudio. Ja han er salig i Himmelen.

Uberto. Naa saadan? han er død. — Men eders Søster?

Claudio. Min Søster? jeg har aldrig haft nogen Søster. — Naa, Hr. Greve, vil I saa slaas med mig?

Uberto. Vi et Øjeblik! (affides) Hvor bliver de af? (høit) I siger, at I elsker Prinsessen; men tror I nu ogsaa, at hendes Højhed elsker jer?

Claudio. Nej dertil kjender hun mig for lidt.

Uberto. Men om hendes Højhed nu elskede mig?

Claudio. Det gjør hun ikke.

Uberto. Det veed I?

Claudio. Ja dertil kjender hun jer for godt.

Uberto. (affides). Den uforskammede! Bravo, der kommer Vagten! (høit) Men I tror dog, at hendes Højhed ikke hader jer, at hun er venlig stemt mod jer?

Claudio. Det haaber jeg.

Uberto. Hør da! da højstsamme nylig behagede at forlade os, hørte jeg hende befale Ridder Silvestro at hente Vagten for at gribe jer.

Claudio. Nu lyver I, ved Himlen! (lægger Haanden paa sit Sværd.)

Uberto (ængstelig). Men, kjære Ven! se selv, der kommer jo Vagten.

Claudio. Ha — det er sandt. Nej til at gribes har jeg hverken Tid eller Lyst. Vi mødes en anden Gang. (gaar.)

Ottende Scene.

Uberto. Siden **Vagten** og **Pagen**.

Uberto. Den Landstryger! den Tølper! Som han har fordristet sig til at tale til mig! Men jeg skal ramme ham. (Pagen og Vagten kommer) Efter ham! ad den Vej! skynd jer lidt! skynd jer! (Vagten gaar) Carlo!

Pagen. Ja, Hr. Greve!

Uberto. Du følger med dem! du kjender ham. I stopper ikke, før I har ham! Skyd paa ham, naar han ikke vil standse! Afsted! (Pagen gaar) Den Lømmel, der tror sig som en Adelsmand, fordi han har faaet et Sværd at laane! Og saa vil han slaas. Ligesom en Adelsmand bærer Sværd for at slaas. Et Dyr kan jo slaas. Nej

lad ham prøve, om han kan digte en Madrigal eller bare en Sonet! Lad os se, om han, naar han er sammen med hundrede Mennesker, kan sige dem hver et forbindtligt Ord, som dog ikke har nogen Betydning! Lad os forsøge — Nej, jeg vil ikke ærgre mig. Det tager paa mit Udseende. I Dag maa jeg se ud som en Brudgom.

Niende Scene.

Uberto. Hertugen. Grev Hermion. Agnese. Eugenia.

Hertug. I Sandhed, der maa være noget paa Færde. Jeg saae Vagten ile op ad Alleen og bryde ind i Krattet, som om de forfulgte nogen. — A, god Morgen, Hr. Greve! I veed vel ikke, hvad denne Uro betyder?

Uberto. Jo, min ædle Hertug! Det er en Mand, som har vovet at trænge sig her ind i Haven og endogsaa været dumdristig nok til at tiltale og fornærme hendes Højhed.

Hertug. Min Datter? Men derom har du jo ikke talt et Ord, mit Barn!

Agnese. Det forholder sig heller ikke saaledes, kjære Fader! Rigtig nok har han vexlet et Par Ord med os, men jeg har ingen Grund til at beklage mig, og hvis Greven derfor har hidkaldt Vagten, saa er det sket meget imod min Villie.

Uberto. Men eders Højhed! efter hvad jeg selv har været Vidne til —

Agnese. I har slet intet været Vidne til, Hr. Greve! Den unge Mand har vist os al den Ærbødighed, som vi kunde gjøre Fordring paa.

Uberto. Da var han virkelig ikke ærbødig mod mig.

Hertug. Hvem er den Mand?

Uberto. Jeg har desværre ikke den Ære at kjende ham, men maaske hendes Højhed —

Eugenia. I tager fejl, Hr. Greve! Det er mig, som kjender lidt til ham fra ældre Tid.

Uberto. A, det er Frøkenens Bekjendtskab? Men er det ikke besynderligt, Ridder Silvestro paastod, at det var en forhenværende Fisker ved Navn Claudio?

Hertug. Ja tænkte jeg det ikke nok.

Hermion. Hr. Greve, hvis det virkelig er den Mand, I omtaler, saa staar han i min Tjeneste, og I skal staa mig til Ansvar for hvert Haar, der bliver krummet paa hans Hoved.

Uberto. Jeg forsikrer jer, Hr. Greve! det har jeg ikke haft den ringeste Anelse om.

Hertug. Og dog har I gjort Ret. Ja min kjære Broder, tag mig det ikke ilde op, men vi kan ikke taale en saadan Trods hos nogen som helst. Vil denne Galning virkelig prøve paa Voldsomheder, saa er det paa Tiden at vise ham, hvor lidt han formaar.

Hermion. Men her er jo ingen, der klager over ham.

Uberto. Jo, Hr. Greve, det gjør jeg. Han har mod mig vist en Opsætsighed og en Mangel paa Ærbødighed, som jeg —

Hertug. Som I skal faa Oprejsning for. Men, kjære Greve! I skulde jo vise mig eders Anstalter til Festen. Kom, lad os strax gaa der ned! Min lærde Broder, du maa undskylde, og du, min Datter — I kommer ikke med, I skal overraskes i Aften.

Uberto. O hulde Prinsesse! hvis I er vred paa mig, saa dør jeg af Græmmelse.

Hertug. Aa vist gjør I ej. Og desuden veed I godt, at ingen Dame kan blive vred paa jer. Kom saa!

(Hertugen og Grev Uberto gaar.)

Tiende Scene.

Agnese. Eugenia. Hermion.

Hermion.

Og denne slappe, ledeløse Dreng,
hvis hele Kløgt sig viser i at rutte
med vamle Smil til Fjender som til Venner,

det golde Rodskud paa et vissent Træ,
den Abekat, den ynkelige Dukke
skal snappe mine Fædres gyldne Krone?
Nej det er dog for galt. Hvor er det muligt,
at du, min Datter, du, en fager Jomfru
med Roser paa din Kind og Ild i Øjet
og Barmen hvælvet højt, som om den skjuled
et Kvindehjerte — sig, hvor er det muligt,
at ej du fatter mer dit eget Værd?
at alle disse friske Ungdomsblomster,
hvormed dig Himlen smykked, slige Skatte
paa denne Vis du kaster bort for Spotpris?

Agnese.

Ak, disse Skatte, som I kalder dem,
idet I kjærligt agter dem for højt;
den Haand, som kaldes min, og denne Fod,
som bærer mig, og disse stakkels Øjne,
og dette altfor kvindelige Hjerte,
tilhøre de da mig? Ak, kjære Farbro'r!
I veed jo, det er Statens Ejendom.
Jeg ejer intet, jeg kan kaste bort,
og intet, som jeg tør beholde, intet,
hvorover jeg kan raade, som jeg vil.

Eugenia.

O tal ej saa, min Frøken!

Agnese.

Sig mig da!
hvad ejer den, som ejer ej sig selv?
det gjør jo hver en Bonde, hver en Stodder.
O vidste han, som klager over Armod,
hvor rig han er ved denne Ejendom,
da løfted han sit Hoved glad og stolt
og ynked mig, den fattigste blandt alle.

Eugenia.

Min kjære Frøken! om endog I agter
for intet fast det rige, sorgfri Liv

med al dets trygge Nydelse, saa sig,
er eders Faders, eders mange Venners,
er hele Folkets Kjærlighed da intet?
Har I ej der en Ejendom, som boder
fuldt op paa mange Savn?

Agnese.

Ja sandelig
jeg elskes højt, jeg agtes for en Skat,
et Rigsklenodie, en Ædelsten.
Tænk, hvilken Lykke for en stakkels Pige
at agtes for en Skat, en Sten, en Ting!
Ved Himlen, det er stort!

Hermion.

Mit kjære Barn!
min stakkels Datter! ak hvorfor er jeg
en slig afmægtig Gubbe? Hvorfor har
jeg Livet spildt med ørkesløse Drømme
og ikke værnet, som det var min Pligt,
i rette Tid om denne sjeldne Perle?
Nu er mit Haab kun svagt — (Et Skud høres langt borte.)
Ha, hvad var det?

Agnese.

O Gud! de skyder ham.

Hermion.

Min Claudio!
min brave, kjække Dreng! det vover de!
Nej stop! det gaar for vidt. Ved Himlens Lys,
det skal ej taales. Ham, den flinke Knøs,
som vejer tusind slige Grever op,
ham vil de skyde paa! Nej, tapre Greve!
han lar sig ikke skyde som en Spurv.
Men at de prøver paa det! Ha, jeg tror,
jeg fordrer denne Dansemester ud. (gaar.)

Agnese.

Ak, kjæreste Veninde, gid det var
mit Hjerte, denne Kugle havde ramt! (De gaar.)

Et rummeligt, men simpelt Værelse. I Baggrunden ser man igjennem en aabenstaaende Dør ud paa en Altan. I det ene Hjørne gaar en Trappe op fra Etagen nedenunder.

Ellevte Scene.

Fabio kommer op ad Trappen fulgt af en Del Borgere.

Fabio. Kom her op, mine Venner! her er bedre Plads, og her er ingen, som kan belure os uden Spurvene, som har andet at bestille. Naa rap jer, Børn! Er I nu her alle sammen?

Bartolo. Ja her er jeg.

Fabio. Ja, min gode Hovedvandsfabrikant! dig behøver jeg ikke at spørge om. Du er saa gjennemtrukken af Rosenolie og Moskus, saa man lugter dig, længe før man ser dig. Men hvor er vor gjæve Skomager, Mester Bruno?

Bruno. Her! Maa jeg tale et Ord med dig! (affides) Jeg er egentlig kommen for at fortælle dig, at jeg ikke vil have nogen Del i de Optøjer. Det er muligt, at det er Uret af mig, men jeg har nu en Gang besluttet det, og naar en Mand har besluttet noget, saa skal det staa.

Fabio. Aa hvad er det nu for noget? (affides) Nu har Konen haft fat i ham igjen.

Bruno. Hertugen har ikke gjort mig noget. Det er meget muligt, at han er en Kjøter, og at Landet var bedre tjent med en anden: men jeg har ikke Stunder til at passe Landet, jeg har nok med at passe mit Værksted og min Kone.

Fabio. Aa det sidste behøver du vist ikke, for det er nok snarere din Kone, som passer dig.

Bruno. Hvad siger du? Skulde en Mand som jeg lade mig kuske af et Fruentimmer, som oven i Kjøbet er mit eget? Fy, Fabio!

Fabio. Det var naturligvis mit Spøg. Jeg veed, du er en Mand. Og det sagde Grev Odoardo ogsaa. „Hør", sagde han til mig, „kunde vi faa Mester Bruno

med, saa havde vi en mægtig Støtte, for han staar som en Mand.

Bruno. Sagde Greven det?

Fabio. Ja, og saa sagde han: „Det vil være meget kjedeligt", sagde han, „om vi ikke faar ham med, for ellers bliver vi nødte til at gjøre denne Kluddermads, denne Mester Penni, til Hofskomager".

Bruno. Penni til Hofskomager?

Fabio. Ja, „og give ham hele Forsyningen til Hoffet. Men hvis Mester Bruno vilde slaa sig til vort Parti, saa kunde vi jo ikke finde nogen bedre dertil." Det sagde Greven.

Bruno. Han, Hofskomager! det er dog ærgerligt. — Ja men hør! besluttede jeg ikke igaar, at jeg vilde være med?

Fabio. Jo, baade igaar og iforgaars.

Bruno. Ja saa — saa falder det jo af sig selv. Naturligvis! en Mand er jo bunden ved sin Beslutning. Den kan ikke rokkes. — Her er min Haand.

Fabio. Bravo, min Hjertensven! — Og saa kommer ogsaa din Svoger, Garveren, med, og hans Folk?

Bruno. Ja, og alle de Mestre, som arbejder for mig, og deres Svende. Vi kan magelig stille en 60 Mand.

Fabio. Ja er det ikke det, jeg siger? Du er en Mand, som man kan stole paa. Du er en Granitklippe, saadan et rigtigt gammelt Jern. (højt til de andre, m n dog med lidt dæmpet Stemme) Hør, mine brave Fædrelandsvenner! Timen er kommen, da vi skal opsvinge os til Hæder og Værdighed, og hævne os selv og vore ophøjede Patroner — Gud glæde dem (løfter paa Hatten) — paa den skjændige Tyran. I er alle tapre, dygtige Mænd, og mange af jer er haardt fornærmede. — Du, min flinke Handskemager, hvorfor maa dine Varer ikke længer smykke Hertugens Drabanter? Hvad angik det Tyrannen, om der ikke kom saa mange Handsker ud af det Skind, han leverede dig, som der maaske kunde, fordi du gjorde lidt for lange

Fingre? — Og du, min Kollega i det ædle Skræderfag! naar du virkelig fik for meget Klæde, skulde du da lade dine Børn gaa nøgne? Nej, saa krænkede du Anstændigheden, og den er meget mere værd end et Par Alen Klæde. — Og I, mine tre Ulykkesbrødre, som med mig er udpantede for Skatter, sig, kan vi gjøre andet end hvad vi gjør? Naar vi ligefrem blive flaaede, er vi da ikke nødte til at gaa ud af vores gode Skind? — Trøst dig, Pandolfo, min gode Vaabensmed, om Tyrannen forsmaar dine Klinger! i Nat skal han faa at føle, hvad de duer til.

Pandolfo. Ja jeg siger ingen Ting, men kan jeg faa fat i den Hertug, saa — (trækker sin Kniv.)

Bartolo. Saa det bliver virkelig i Nat?

Fabio. Ja, min vellugtende Ven! I Nat skal det gaa varmt til, og du skal faa Lov til at svede saa meget Desmer, som du lyster.

Bruno. Nej hør, maa jeg gjøre et Forslag?

Fabio. Vel! Mester Bruno vil gjøre et Forslag.

Bruno. Mine Medborgere! hvorfor skal det ske i Nat? Jeg siger ikke, at denne Nat ikke er en god Nat; det er meget muligt, at den er det. Men jeg vil bare foreslaa, at vi spørge hvorfor? Det er mit Forslag.

Fabio (hviskende). Jo for ellers bliver du ikke Hofskomager i Morgen.

Bruno. Saa tager jeg mit Forslag tilbage.

Fabio. Mine Venner, det er den bedste Nat, vi kan vælge. I veed, at Grev Fulvio ventes hertil med Grænsehæren, og vi maa have det hele besørget, mens her er saa faa Krigsfolk i Byen. Mens Hertugen ligger og sover Bryllupsrusen ud, saa stjæler vi Kronen fra hans Hovedpude og sætter den paa den ædle Grev Uberto.

Bartolo. Ja længe leve Grev Uberto! Der er ingen Mand i hele Landet, der bruger saa megen Pomade som han.

Fabio. Ja han leve! Men hør nu! Naar Klokken

slaar fire paa San Paolo, saa moder I med alle eders Folk paa Kirkepladsen. Grev Odvardo, den Hædersmand, Himlen bevare ham! vil med en lille Flok overrumple Slotsvagten og fange Ræven i sin Hule. Vi andre slutter os til vore høje Patroner og deres Skarer og gaar under Grev Filippos Anførsel lige mod Fortet.

Bruno. Mod Fortet? Nej hør, veed I hvad — jeg vil gjøre et Forslag.

Bartolo. Nej, lad os kun gaa mod Fortet og tage det med Storm. Det skal blive rigtige Løjer. Ja I skal bare se, hvor jeg skal entre op ad Stormstigerne ligesom en Edderkop!

Bruno. Ja for den Sags Skyld kan jeg lige saa godt taale at falde ned ad en Stige som enhver anden, men jeg skjøtter ikke om at komme noget til, for min Kone kunde gjerne tage det fortrydeligt op.

Fabio. Aa det har ingen Fare. Det er for Øjeblikket tyndt besat, og det Par Mand giver sig strax, naar de hører, at vi har faaet Fingre i den gamle.

Tolvte Scene.

De forrige. Claudio kommer med et Spring ned paa Altanen bag den aabne Dør.

Fabio. Hvad er det? en Spion?

Alle. En Spion!

Bartolo. Stik ham ned! stik ham ned!

(De trænge ind paa ham.)

Claudio (drager sit Sværd). Bliv mig fra Livet! eller I skal fortryde det.

Fabio. Tys, tys! hvor kommer I fra?

Claudio. Jeg kom her fra Taget og sprang ned paa Altanen.

Bartolo. Stik ham ned! siger jeg.

Pandolfo (trækker sin Kniv; til Fabio). Skal jeg besørge det?

Fabio. Nej bi lidt! Ved St. Antonio, det er jo min

drabelige Fisker fra igaar. Men hvad er det for en Dragt? Du har jo skiftet Ham? Naa det er sandt, du vilde jo ogsaa til Vejrs, til Lykkens høje Tind! Ja du maa være kommen forbandet højt til Vejrs, siden du falder ned paa Taget.

Claudio. Aa nej, endnu ikke. Men jeg var inde i Hertugens Have, og Vagten forfulgte mig derfra gjennem Gaderne. Endelig smuttede jeg ind ad en Dør og løb op igjennem Huset, til jeg naaede Taget, og saa foer jeg fra det ene af de flade Tage til det andet, indtil jeg slap ned paa denne Altan.

Fabio. Det var altsaa Hertugens Soldater, der forfulgte dig?

Claudio. Ja!

Fabio. Du lever altsaa i Ufred med Hertugen?

Claudio. Ja Fred kan det vel neppe kaldes, siden hans Folk skyder paa mig.

Fabio. Der kan I høre, det er en skikkelig Mand; Hertugen skyder paa ham. — Se dig om, min Ven! her ser du en Kreds af dygtige og varmtfølende Medborgere, brave og fædrelandskjindede Mænd, som ikke vil taale, at denne Hertug træder al Ret og Retfærdighed under Fødder.

Pandolfo. Nej, ned med Hertugen!

Claudio. Hvad har Hertugen da gjort jer?

Bartolo. Hvad han har gjort? Og det kan I spørge om? Han har jo indskrænket det høje Senat og tvunget den frie Adel til at svare Skat.

Claudio. Men I er jo ikke adelige, saa det maa jo netop være til eders Fordel, at han gjør alle lige.

Bruno. Ja, naar jeg skal sige min Mening, saa er der sandelig noget i det.

Bartolo. Aa han snakker som en Spion og et Fæ.

Pandolfo (trækker sin Kniv). Skal jeg lære ham at holde Kjæft?

Fabio. Nej, stille, stille! — Hør, min Ven! du kjender ikke noget til vore Forhold.

Bartolo. Nej, det gjør han aldeles ikke.

Fabio. Stille, min Pomadekrukke!

Claudio. Ja men det er jo dog en Gunst mod Borgerstanden.

Fabio. Ja men hvis den Gunst skal fordeles paa os alle sammen, saa bliver min Del saa lille, saa jeg slet ikke kan se den. Hvad er Borgerstanden? Er det noget, som kommer mig ved? Sørger Borgerstanden for mig? Nej! Skal jeg da sørge for Borgerstanden? Nej, jeg skal sørge for mig selv og min Kone og mine Venner. Det er Sagen.

Alle. Bravo!

Fabio. Tys, ikke saa højt! Hvem er vore Venner? Det er dem, vi nyder godt af. Nyder vi godt af Borgerstanden? Nej, ikke det bitterste! Vi nyder godt af de høje Familier, som Hertugen vil til Livs. Naar de florerer, saa florerer vi: naar de visner, saa visner vi med. Kan det skade mig, at der er mange, som ikke nyder godt af dem? Nej, desbedre for mig. Lad dem sørge for sig! jeg sørger for mig.

Claudio. Nu forstaar jeg jer.

Fabio. Du vil altsaa slutte dig til vort Parti?

Claudio. Nej, jeg maa da først høre eders Plan.

Bartolo. Ja er det ikke det, jeg siger, vi maa stikke ham ned?

Fabio. Vi maa nok have en Prop i den Hovedvandsflaske. — Men du vil da love, at du ikke vil angive os?

Claudio. At jeg ikke vil angive jer? Nu ja, det vil jeg love.

Fabio. Du sværger altsaa, at du ikke vil benytte denne Underretning til at bringe os i Ulykke?

Claudio. Det sværger jeg.

Fabio. Saa kan vi stole paa ham, jeg kjender mine

Folk. Hør da, i Nat har vi i Sinde at gjøre et lille Oprør.

Claudio. I Nat? hvorfor ikke strax?

Fabio. Nej, du er ogsaa altfor tapper. Det kan ikke ske før i Nat.

Claudio (affides). Ja hvad kan det saa hjælpe mig?

Fabio. Al Ting er i Orden, og hver har faaet sin Forretning; vi trænger nu blot til en Mand som dig.

Bartolo. Som ham? ligesom det var nogen Kunst at rende hen ad et Tag! Jeg har rendt paa saa mange Tage.

Bruno. Ja det har jeg, for den Sags Skyld, med.

Pandolfo. Jeg siger ingen Ting; men er det noget, jeg kan besørge med denne her — (trækker Kniven.)

Fabio. Nu skal I høre! Det eneste, vi er bange for, er Besætningen paa de Krigsskibe, som ligger i Havnen. Rigtig nok er Admiralen paa vor Side; men Matroserne, dem er der intet Udkomme med; de elsker den Hertug, som om det var Vorherre selv.

Bruno. Ja det er sandt nok; det er meget slemt.

Fabio. Men vi har lagt en ganske ypperlig Plan til at lokke dem fra Byen, mens det staar paa. I kjender den Bavn, som er oprejst der ude ved Grev Ubertos Villa. Klokken tre rider en dristig Mand med et Par Folk derud, overrumpler Vagten og stikker Ild i Tjæretønden. Naar den brænder, saa er det et Tegn paa, at Sørøverne er i Sigte, og saa maa Flaaden strax lægge ud. Saa er vi dem kvit. Hahaha! det er en Plade, som der er Forslag i; men den er ogsaa smedet i dette Værksted. (peger paa sit Hoved.)

Alle. Leve Fabio!

Bruno. Ja men vil Hertugen saa ikke selv med ud imod Sørøverne? det plejer han jo altid.

Fabio. Det spørger vi ham slet ikke om. Han sover jo, og det er Synd at forstyrre ham. Men Admiralen har nu et Paaskud for Mandskabet til strax at stikke i Søen.

Bruno. Nej hør, maa jeg gjøre et Forslag! Hvad om vi lod Hertugen gaa ud med Skibene? hvad? Saa kunde vi jo meget lettere besørge det hele, mens han var borte. — Hvad siger I om det Forslag? det er ikke saa tosset.

Fabio. Nej, ganske vist! det er fortræffeligt, naar Sagen ses fra den Side. Men jeg skal sige dig, saa kunde vi maaske en af Dagene faa Hertugen paa Nakken med hele Hæren. Var det vel værdt — nej! Nej vi maa have ham til at takke af i al Høflighed.

Bruno. Naa ja, paa den Maade kan det ogsaa gjøres.

Pandolfo. Du siger Høflighed, men skal vi da ikke slaa den Hertug ihjel?

Fabio (hviskende). Jo bagefter, naturligvis. (højt) Men siden I ikke vil have Claudio til det, hvem af jer vil saa paatage sig at tænde Bavnen?

Bruno. Ja hvem af jer vil gjøre det?

Fabio. Det skulde du, Bruno — det hører der saadan en rigtig Mand til.

Bruno. Nej, jeg taaler ikke saa godt den Tjærelugt, men Bartolo er jo vant til at have med lugtende Ting at gjøre.

Bartolo. Naa lad mig da! det er det samme. Jeg er ikke bange. Det skal blive Løjer.

Fabio. Ja men hvem skal da anføre dine 30 Mand?

Bartolo. Ja det er ogsaa sandt, og hvordan skal jeg saa komme paa Stormstigerne? — Men Pandolfo?

Pandolfo. Jeg forstaar mig ikke paa Fyrværkeri, dette herre er min Haandtering. (trækker Kniven.)

Claudio (til Fabio). Hør, er du vis paa, at Hertugen vilde tage med ud, hvis han troede, at Sørøverne var i Sigte?

Fabio. Ja øjeblikkelig! Han kunde ikke dy sig, om han saa sad i Skriftestolen. Men du kan være ganske rolig, han skal ikke faa et Nys derom. — Naa, Ven! vil du saa tænde Bavnen?

Claudio. Aa ja, maaske!

Fabio. Herligt, min kjære Ven! Kom saa til mig i Aften, saa kan vi gjøre nærmere Aftale. Og husk paa, at vort Kjendingsord er: Æren fremfor alt.

Claudio. Æren fremfor alt.

Fabio. Ja det er den høje Familie Strappinis — Gud inderlig bevare den — det er dens Valgsprog. (hviskende) Og er der nogen Bestilling eller saadan noget, som du har Lyst til, saa — (trykker hans Haand; til de andre) Hør, det er bedst, vi samles her i Nat, inden vi skrider til Værket. (taler sagte med dem.)

Claudio (afsides).

O Himlens høje Dronning, staa mig bi,
tænd Lys i denne Sjæl, at jeg med Klarhed
kan overse, kan ordne disse mange
urede Tanketraade, dette Virvar
af dunkle Planer, krydsende hinanden!
Jeg har jo intet Valg, jeg tør ej vrage
det allermindste Halmstraa, som mig rækkes,
det var jo muligt, at det kom fra dig.
O vaer min Haand, at ej jeg griber fejl!

Fabio. Naa, Ven!

Claudio (vender sig rask om til dem). Naa, lad mig saa faa fuldstændig Underretning om eders Planer! Jeg har lovet ikke at forraade nogen af jer. Men det vil jeg sige jer, at skal der være Optøjer, saa vil jeg sandelig have mer end een Finger med i Spillet.

Fabio. Ja saadan skal det være. Leve vor ny Ven, Claudio!

Alle (med dæmpet Stemme). Leve Claudio!

Tredie Akt.

Oplyst Sal paa Hertugens Slot. I Baggrunden en Altan med store aabenstaaende Fløjdøre, hvorigjennem Nathimlen ses.

Første Scene.

Hermion. Enrico.

Hermion.

Det er forunderligt, man intet hører,
han var jo dog saa sikker i sin Sag.
Enrico, hør! fik Claudio fra Stalden
de tvende Heste, som han ønsked sig?

Enrico.

Ja, ædle Herre! jeg med egne Øjne
har set ham ride bort.

Hermion.

Hvem fulgte ham?

Enrico.

Det var en Mand i Fiskerdragt, min Greve!

Hermion.

I Fiskerdragt — ja saa? Hvad kan han mene?
hvad er hans Hensigt vel? Jeg ej det fatter,
og dog han smitter alle med sit Haab,
den kjære, kjække Dreng! Da jeg ham skildred
Prinsessens Gru for dette Bryllup, gjentog
hvad om ham selv jeg hørte hende sige,
— hvori jeg spored alt en Elskovsgnist —
hvor blev han sjæleglad! Hvor var han smuk
og tillidvækkende, da højt han svor,
at dette Bryllup skulde vorde hindret!
Jeg blev saa tryg igjen — og dog, ved Himlen!
det er den høje Tid, skal noget ske.

Anden Scene.

De forrige. Odoardo og Uberto kommer med Følge, efterhaanden flere Damer og Herrer.

Odoardo. Vi komme i god Tid, her er jo ingen. A, der er den gamle Nar.

Uberto. Hør, kjære Morbroder, sig mig oprigtig, hvorledes synes I, jeg ser ud?

Odoardo. Herligt, min Ven!

Uberto. Gjør mig den Tjeneste at se paa mine Strømper! Naa, hvad siger I?

Odoardo. Det er herlige Strømper.

Uberto. Ja ikke sandt? (hviskende) De fremhæve Smalbenet — hvad? (til Hermion) Hr. Greve, jeg hilser jer!

Hermion. Jeg hilser jer igjen.

Uberto. Jeg føler med Smerte, at det endnu ikke er lykkedes mig i den Grad, som jeg ønskede, at vinde Hr. Grevens Velvillie, men jeg haaber paa Fremtiden.

Hermion. Ja hvem haaber ikke paa den? (assides) Hvor bliver dog Claudio af? (taler med Enrico.)

Uberto (gaar tilbage til Odoardo). Hør, kjære Morbroder! I maa endelig bede Kammerherrerne passe paa, at Toget bliver rigtig ordnet. Jeg kan jo ikke godt selv sige det, for jeg er jo i en vis højtidelig Stemning, hvori man ikke kan have Sans for saadan noget.

Tredie Scene.

De forrige. Silvestro kommer hurtig.

Silvestro. Hr. Greve, højst mærkeligt Nyt!

Uberto. Hvad da?

Silvestro. Sørøverne er i Sigte.

Odoardo og Uberto. Hvad siger I?

Silvestro. Ja det er ganske vist. Bavnen er tændt. Kom her hen, saa kan I selv se det! (De gaar hen til Altanen.)

(Under de følgende Replikker trænge flere og flere af Selskabet sig hen til Altanen for at se ud og samle sig i hviskende Grupper.)

Fjerde Scene.

De forrige. Hertug, Agnese og Eugenia komme med Følge. Musik.

Hertug.

Velkommen alle! — Tak, min kjære Broder!
endnu en Gang, fordi du venligt hædrer
med din Nærværelse vor Glædesfest!
— Men hvor er Grev Uberto?

Uberto.

Eders Højhed!

Hertug.

Min kjære Greve! saa er Timen kommen,
da vi skal slutte vore Kræfter sammen,
at eders Ungdom bøde kan paa det,
som Tiden røved mig. Jeg veed, Hr. Greve!
I eder vise vil min Tillid værdig,
I værne vil med kraftig Arm om Riget
og denne Skat (peger paa Agnese).
Men hvorfor denne Uro?
Hvad er paa Færde — tal!

Silvestro.

Ak, eders Højhed!
Sørøverne —

Hertug.

Hvad nyt om dem?

Silvestro.

Min Hertug!
jeg veed kun det, at Bavnen —

Hertug.

Er den tændt?

(iler til Altanen.)

Hold op med den Musik! Nu ja, ved Himlen!
alt Flammen strækker ud sin røde Tunge
og raaber os til Hjælp. I Sandhed, sligt
Besøg os kommer noget ubelejligt.

Jeg tror, den Kjæltring er misundelig
for hver en Time, vi til Glæden ofre.

Odoardo.

Men eders Højhed, nu i Dag I tænker
dog ikke selv at føre Flaaden an?

Hertug.

Hvor kan I tro, at vi kan sidde hjemme,
at vi kan svælge trygt i Nydelse,
mens Landets Børn, hvis Vogter vi skal være,
hjemsøges af et vildt og graadigt Rovdyr?
Ved Himlen! det skal aldrig ske, saa længe
min Arm kan føre Sværd.

Uberto.

Men, eders Højhed!
Ifald I vented blot en Times Tid,
til Bryllupped var endt?

Hertug.

En Times Tid?
Og veed I, hvad en Times Tid kan bringe?
hvad der kan tabes i en Times Tid?
Veed I, hvor mange Liv, hvor meget Gods
der kan bortødsles i en enkelt Time?
Nej, ædle Greve! naar en Gang I selv
faar prøvet Kronens Vægt, vil I erfare,
at Landets Hersker være maa dets Tjener,
og denne Tjeneste, min Ven, er streng
og spørger ej, hvortil man just har Lyst.

(til Selskabet.)

Der bliver intet Bryllup af i Dag;
men hvis vi, som vi haabe, komme hjem
med Sejr i Morgen, vorder Glæden dobbelt.
— Far vel, mit kjære Barn! det smerter mig,
at denne Dag ej holdt, hvad den dig loved.
— Far vel, min gode Broder! (til Uberto) Kjære Greve!
saafremt I havde Lyst at prøve det,
var det mig kjært, om I gik med i Dag.

Uberto.

Ja eders Højhed! jeg har megen Lyst,
men jeg desværre maa —

Hertug.

Gjør, hvad I synes!
Hvis I vil komme, skal det glæde mig.
— Nu ædle Herrer, I hvem Pligten kalder,
husk paa, vor Tid er knap! Skjøndt uvelkommen
hin Gjæst er os i Dag, saa vil vi dog
modtage ham i Højtidsdragt. Farvel!

(Hertugen gaar. Selskabet fjerner sig under de følgende Replikker.)

Uberto (til Odoardo). Hør, kjære Morbroder, var det ikke et besynderligt Indfald af Hertugen, at jeg skulde gaa med ombord — og i denne Dragt? Det forekommer mig næsten upassende. Hvad siger I?

Odoardo (heftig). Aa jeg har andet at tænke paa.

(forlader ham.)

Uberto (for sig). Min gode Morbroder er ogsaa forunderlig i Dag, men det er heller ikke behageligt med denne Udsættelse. Nu var al Ting saa dejligt i Orden. Alle de Blomsterkranse, som var bundne, de visne nu, og saa min Sonet, hvori jeg netop har sigtet til, at det er St. Faustos Dag i Dag. Hm! det er meget ubehageligt.

(til Agnese.)

Ak, eders Højhed! det er saare tungt,
naar alt vi gribe Glædens Nektarbæger,
at maatte slippe det saa brat. — Far vel! (gaar.)

Hermion.

Naa, kjære Barn, er du nu glad igjen?

Agnese.

Ak, har jeg Ret at glæde mig, naar Frelsen
kun er en ny Bekymring for saa mange?

Hermion.

Vær du kun uden Frygt! jeg tror bestemt,
at hele Faren er et Skin.

Agnese.

Hvorledes?

Hermion.

Nu derom vil vi snart faa nyt at høre,
det tror jeg sikkert. (afsides) Jeg tør sværge paa,
at Claudio har været der paa Spil.
(højt) Kom med, min Datter! lad os følges ad!

(Hermion, Agnese og Eugenia gaa.)

Odoardo
(som er bleven ene med to Adelsmænd).

Ja det er sandt, vi tør ej nægte det —
al Ting er tabt. Ha, hvor dog Lykken kjæler
for denne Pøbelhertug!

Den ene Adelsmand.

Men, Hr. Greve!
Ifald Tyrannen kommer hjem i Morgen,
har vi dog næste Nat.

Odoardo.

Hvad, næste Nat?
Hvor kan I snakke saa? Da ligger sagtens
Grev Fulvio alt i Fortet med sin Hær.
Nej, nu var netop Tiden.

Adelsmanden.

Det er sandt;
Men noget maa dog kunne gjøres.

Odoardo.

Nej,
alt er forbi! — Veed I da noget Raad?

(Adelsmanden tier.)

I veed kun et, det eneste, der gives:
at kysse Riset! — (mildere) Ja vort Haab er visnet,
just da det aabnede sin fagre Blomst;
men, ædle Herrer! Skylden er ej eders.
Tak, Tak fordi det var jer dyrebart!
Far vel! (De to Adelsmænd gaa.)

Der flammer det fordømte Baal,
og alt hvad vi saa trofast kæmped for
i Maaneder, vor snildt udtænkte Plan,
vor Trøst, mens Aaget bøjed vore Nakker,
vort Haab, vor Hævn — det brænder med som Spaaner.
(gaar ud paa Altanen.)

Femte Scene.

Odoardo paa Altanen. Claudio, indhyllet i en Kappe, kommer med Tommaso.

Claudio. Brylluppet er opsat, og Hertugen er allerede paa Vejen til Stranden. Aa Lykken er mig dog med i al Ting.

Tommaso. Men saae du den Forstyrrelse, vi har gjort i hele Byen? Og her paa Slottet da med, kan jeg tænke, for der var ikke en eneste af alle disse galonerede Tallerkenslikkere, som havde Tid til at undre sig over, hvad vi vilde her. De plejer ellers altid strax at være ved Haanden. — Men hør, Claudio! hvad skal vi egentlig her oppe?

Claudio. Jeg skal have nogen i Tale her, men hvad vil du?

Tommaso. Aa jeg synes, da du nu en Gang har faaet mig paa Gled, og vi har haft den Ridetur sammen, saa havde jeg dog Lyst til at se, hvad de Løjer kunde føre til. (Odoardo træder ind fra Altanen) Det var ellers pænt besørget det hele. Jeg har aldrig i mine Dage skudt saadan en Fart paa et firbenet Kreatur. Men hør — hvordan bar du dig egentlig ad med Vagten, mens jeg satte Fyr paa Tønden?

Claudio. Du var saa hurtig, saa det var en let Sag at holde det Par Mand i Aande saa længe.

Tommaso. Jeg gad vide, om de har faaet den slukket igjen. Aa nej, saadan en Tingest er ikke god at slukke;

og jeg tændte den forsvarlig, det skal jeg love for. Hør, man maa bestemt kunne se den her oppe fra.

(gaar hen mod Altanen.)

Odoardo (standser ham). Hvordan? er det jer, som har tændt Bavnen?

Tommaso. Os? Skulde det være os?

Odoardo. Det siger du jo.

Tommaso. Gjør jeg? — Nej hør, spørg Claudio der! han kan bedre svare for sig.

Odoardo (til Claudio). Hvad siger I da?

Claudio. Maa jeg først udbede mig eders Navn?

Odoardo. Det kan jeg være bekjendt. Jeg er Grev Odoardo Strappini.

Claudio. Grev Odoardo?

Odoardo. Ja! Svar nu!

Claudio. Saa henvender jeg mig netop til den rette. — Tommaso, træd til Side! — Hr. Greve, „Æren fremfor alt!"

Odoardo. Ha!

Claudio. I ser, at jeg kjender eders Planer. Jeg er bleven indviet i dem af Fabio.

Odoardo. Af Fabio? — nu vel! — Men denne Mand der?

Claudio. Han er kun min Haandlanger, han veed intet.

Odoardo. Men Bavnen?

Claudio. Ja det er ganske rigtig mig, som har tændt den; men Fabio har i Hr. Grevens Navn anmodet mig derom.

Odoardo. Hvordan? Det skulde jo forst ske i Nat.

Claudio. Først i Nat? Saa? Ja saa maa det være en Fejltagelse.

Odoardo. Aa det er en skjændig Fejltagelse, som har tilintetgjort alle vore Forhaabninger.

Claudio (afsides). Det var netop det, jeg haabede.

Odoardo (heftig, halvt for sig selv). Men hvor er det dog muligt, at Fabio — (falder i Tanker.)

Claudio. Det maa I spørge ham om.

Odoardo (uden at agte derpaa, affides). Hertugen maa hentes tilbage. Der maa øjeblikkelig gaa Bud til ham. Saa er alt ikke tabt endnu. (gaar.)

Sjette Scene.

Claudio. Tommaso.

Tommaso. Hvad var det for en Selvmorder? Ja hvis en Karl med saadan et Fjæs slipper med at blive hængt, saa kan han sige, at han er kommen godt igjennem Verden. — Men hør, Claudio, nu er vi vel komne slemt afsted, siden han har faaet det at vide?

Claudio. Han vogter sig nok for at forraade os. — Men nu takker jeg dig for den Tjeneste, du har gjort mig. Vis mig nu ogsaa den Villighed at forlade mig; det er nødvendigt, at jeg er ene her.

Tommaso. Naa ja, siden det endelig skal være. Men jeg vil dog blive her nede i Gaarden for at høre lidt paa de Løjer.

Claudio. Vær dog forsigtig!

Tommaso. Aa hvad? Der er saa fuldt af Mennesker der nede, saa der er ingen, der gjøer af mig. Jeg tror, den halve By er strømmet der ind. Det kunde jo ogsaa være ganske godt, om jeg var ved Haanden, hvis du i Nødsfald skulde faa Brug for et Par gode Næver.

(gaar.)

Syvende Scene.

Claudio.

Saa staar jeg da ved Maalet sejersstolt.
Et dristigt Slag, et eneste, har væltet
den Klippevæg, som spærrede min Vej,
og kyst Uvejret bort, som trued Landet.
Et Skridt staar end tilbage, men for det
jeg frygter ej, jeg veed, hun elsker mig.

Hun elsker mig, det siger Greven selv,
det vidner dette Hjerte, ja, Madonna!
det maa hun jo, det er umuligt andet,
saa sandt det ej er Lykkens kaade Lune,
men din almægtige Haand, din underfulde,
din naaderige Styrelse, som førte
mig fast i Blinde dette Kæmpeskridt
mod Maalet hen. O saa er al Ting vunden!
saa staar jeg da, som Drømmen mig forjætted,
paa Borgens Tind, og ingen jordisk Magt
skal styrte den, som Himlen selv har hævet.

Ottende Scene.

Claudio. Agnese og Hermion komme.

Hermion.

Se, herfra kan vi vist, min kjære Datter!
se Flaaden sejle bort. Jeg tænker vel,
de Lygter har paa Dækket. (Agnese gaar ud paa Altanen; idet Hermion vil følge hende, bliver han standset af Claudio.)
Claudio!

Claudio.

Ja, i Forvirringen, min ædle Greve,
og skjult af denne Kappe, har jeg listet
mig lidt her op.

Hermion.

Ja saa? jeg havde tænkt,
at du var Mester for den hele Larm,
at det var dig, som —

Claudio.

Der I tænkte rigtig!
jeg har bragt Byen lidt paa Benene,
men nu er det besørget.

Hermion.

Brave Dreng!
saa har du skyndt dig.

Claudio.

Ja min Tid er kostbar,
og derfor, ædle Herre, bliv ej vred,
lad mig en Stund alene med Prinsessen!

Hermion (godmodig).

Hvad, frække Knægt! du jager mig paa Døren?
Nu lad saa være, grib du Lejligheden,
den er dig gunstig nu. — Til Lykke, Ven!

(gaar.)

Niende Scene.

Claudio. Agnese (træder frem).

Agnese.

Min kjære Farbro'r! (ser Claudio) Ha!

Claudio.

O høje Frøken!
Tillad mig blot —

Agnese.

Hvor blev Grev Hermion?

Claudio.

Han kommer strax. Men jeg har Ting at sige,
som I maa høre. Vid, min ædle Frøken,
at det var mig, som tændte Bavnen.

Agnese
(halvt i Begreb med at gaa, standser.)

Gud!
Hvad har I gjort?

Claudio.

Hvad jeg har lovet eder,
forstyrret dette Bryllup. For i Dag
er Faren fjernet, men det gjælder nu
at bruge ret den Tid, som vi har vundet.
O eders Højhed! dristigt er mit Forslag,
men laan det venligt Øre, thi jeg kjender
ej anden Hjælp.

Agnese.

Hvad vil I foreslaa?

Claudio.

Hertugen vil, saa snart han vender hjem,
med dobbelt Iver fremme sine Planer,
Der er kun en — en Redning for os begge —
Flygt bort med mig!

Agnese.

Hvordan?

Claudio.

Grev Hermion
vil os beskytte, eders ædle Fader
vil snart formildes; thi jeg har i Dag
ham gjort en vigtig Tjeneste, hvorom
han flux vil faa nøjagtig Underretning.

Agnese.

Og dette Forslag tør I byde mig?

Claudio.

Det tør jeg, hulde Pige, thi mit Hjerte
har sagt mig, at I har mig kjær.

Agnese.

Hvorledes?
I vover? (vil gaa.)

Claudio (griber hendes Haand).

Stands! Agnese, ja jeg vover!
Det er nu min Natur, jeg kan ej andet,
og her er det nodvendigt, at jeg gjør det.
Jeg hæver da med dristig Haand det Slør,
som dækker eders Hjerte for jer selv:
I elsker mig!

Agnese (stolt og krænket).

I tager fejl, min Herre!
I stoler altfor stærkt paa eders Lykke.
I tror at kunne tvinge hele Verden
i Knæ for jer med et forvovent Ord.

Nu, Bavner kan I tænde — det er sandt,
men Kvindehjerter fænger ej saa let. (gaar.)

Claudio (sønderknust).

Saa var jeg da en Sværmer, slet og ret,
en taabelig, elendig Eventyrer!
Det hele var en Drøm, kun Drøm og Vanvid!
— O hellige Madonna, var det ret
at lege saa med dette stakkels Hjerte?

Tiende Scene.

Claudio. Tommaso.

Tommaso. Claudio, kom! Vi maa se, vi kan slippe bort. Hertugen har faaet det at vide, og han er paa Vejen tilbage for at gjøre Brylluppet om strax. Der er kommen Bud fra Bavnevagten, og de siger der nede, at efter Beskrivelsen maa det være denne hersens Claudio, som har gjort alle disse Knuder, bare fordi han selv vil have Prinsessen. Hører du! — Om mig er der ikke en eneste, der siger et Ord, og det ærgrer mig i Grunden lidt, men du er nu paa en Gang bleven en berømt Mand, og de siger, at hvis Hertugen faar Fingre i dig, saa kommer du lige strax til at række Hals. Se, derfor var det nok ikke saa galt, om vi saae at klare disse Skjær, inden Stormen bryder ud. Hører du, Claudio!

Claudio.

Ja det er godt. Saaledes maa det være.
Skynd dig nu bort herfra! jeg bliver her.

Tommaso. Bliver her? Ja men saa har du ikke hørt, at de vil have dig i Galgen.

Claudio.

Jeg har det hørt, og vil min Skjæbne friste,
jeg er ej bedre værd. Gaa du, Tommaso!
se til, du slipper bort!

Tommaso. Ja men hør!

Claudio (bestemt).

Jeg bliver her.

Tommaso. Ja naar du virkelig kan finde det saa morsomt at blive hængt op og tørret i Luften ligesom en Kabliau, saa veed jeg ikke, hvorfor jeg ikke ogsaa skulde prøve den Fornøjelse.

Claudio.

Du skal forlade mig. Jeg fordrer det.

Tommaso. Naa ja, siden du beder saa pænt, saa lad gaa! Far vel, Claudio! (afsides) Jeg kan dog ikke saadan rende fra ham; jeg tror, jeg vil liste mig lidt ud paa Altanen. (gaar ud paa Altanen.)

Claudio.

Saa det var da mit Kald paa denne Jord;
omgøglet af forfængelige Drømme
jeg var en Dukke kun i Skjæbnens Haand.
Det var kun Lokkemad, de skjønne Løfter,
hvormed den drog mig bort fra Hjemmets Arne.
Nu ja, den Oprørsild, som ulmed her,
den skulde slukkes — med mit Hjerteblod.

Ellevte Scene.

Claudio. Odoardo.

Odoardo. Jeg maa tale med den Claudio. A, han er her endnu. Hør, Claudio!

Claudio. Hr. Greve!

Odoardo. I er alene. Hvor er den Ledsager, I havde før.

Claudio. Han er gaaet bort.

Odoardo. Hør, I er ikke sikker her; men jeg vil frelse jer.

Claudio. Det er for eders egen Skyld.

Odoardo. Nu lad saa være! Men jeg stiller jer en Betingelse. I maa love at tjene os ene og alene, hører I! I kjender vor Plan.

Claudio (levende). Eders Plan? den er jo opgivet?

Odoardo. Nej! den kan ikke opgives. I Nat maa det ske.

Claudio (med stigende Interesse). Hvordan, i Nat? men Bavnen kan da ikke tændes endnu en Gang. Hvordan vil I nu lokke Flaaden bort?

Odoardo. Vi lader den blive her. Vi er stærke nok alligevel. Naar de faar Nys derom, har vi allerede Magten. Naa hvad svarer I? vil I tjene os, skal I ikke fortryde det.

Claudio. Hvad vil I gjøre, naar jeg svarer Nej!

Odoardo. Saa er Døden jer vis. Jeg lader jer øjeblikkelig fængsle.

Claudio. Det vover I ikke; jeg har Magt til at forraade jer for Hertugen.

Odoardo. Elendige! tror du ikke, jeg kan berøve dig den Magt? Alle Udgange er besatte, du kan ikke slippe bort, uden jeg vil. Inden Hertugen vender tilbage, sidder du under Laas og Lukke, og kommer først ud i Morgen, naar vi har Magten, og da bliver det for at gaa til Galgen. — Naa, bestem dig nu!

Claudio. Ja efter hvad jeg nu hører, har jeg ikke stor Lyst til at lade mig fængsle.

Odoardo. Naa det er mig kjært. (afsides) Det er dog det sikreste for os.

Claudio. Men sværge jer Lydighed, det har jeg endnu mindre Lyst til. (med hævet Stemme) Ærlig talt anser jeg dette Oprør for en Skjændsel, og jeg føler mig tvertimod kaldet til at modarbejde det, saa vidt jeg formaar.

Odoardo. Ha, frække Knægt! du skal strax erfare, hvad jeg formaar. (gaar.)

Tolvte Scene.

Claudio (i stærk Bevægelse).

Madonna, hjælp mig nu! Det gjælder ikke
min egen Lykke mer. Gjør du med den,

som det dig tykkes bedst, men skaf mig bort!
— Ha, hvor skal jeg ty hen! Bag denne Dør
hun nys forsvandt — om jeg hos hende søgte
min sidste Tilflugt? (heftig) Nej! Men paa Altanen?

(Tommaso træder frem i Altandøren.)

Tommaso — hvad! du her endnu? Kom med!

(De iler ud paa Altanen.)

Trettende Scene.

Odoardo kommer med Vagten. Siden Tommaso.

Odoardo.

Se, her er Skurken, som har sig formastet
til frækt at haane Statens Myndighed.
I griber ham — jeg indestaar for Følgen.
— Hvad? er han sluppen bort? Det er umuligt!
her maa, her skal han findes — Ha der ude!

(iler hen til Altanen, og kommer strax efter tilbage.)

Der staar han — skynd jer!

(Vagten gaar ud paa Altanen og kommer tilbage med Tommoso iført Claudios Kappe og Hat. De fører ham hurtig hen til en af de bagerste Sidedøre.)

Odoardo.

Nu afsted med ham!
I giver ej ham Lov at kny. Afsted!

Fjortende Scene.

De forrige. Hermion (kommer fra den modsatte Side).

Hermion.

Hvad der? ha stands! (Vagten standser.)

Odoardo.

I fører flux ham bort!

Hermion.

I standser, hører I! Jeg er Grev Hermion,
Hertugens Broder — jeg befaler det.

Odoardo.

Her raader Hertugen, og ej hans Broder;
det er Hans Højheds Bud, jeg har forkyndt,
hans Vrede rammer hver, som ej det lyder.
Afsted! (Vagten gaar.)

Hermion (raaber efter dem).

Jeg siger: stands, fordømte Pak!
Det er ej sandt! Han lyver — hører I!
Ha, usle Lejesvende!

Odoardo.

Knap det nytter,
I skjælder mer.

Hermion.

Hvor har I den Befaling
fra Hertugen? Lad flux mig se den!

Odoardo.

Nej!

Hermion.

Hvordan? I nægter det? I spiller Herre
paa Slottet her? I fængsler mine Folk?
Vis mig da eders Fuldmagt!

Odoardo.

Ej jeg gjør det.

Hermion.

I skal!

Odoardo (koldt).

Man siger, I er klog paa Himlen,
paa Sol og Maane — det er godt for jer;
men hold jer smukt der oppe, thi paa Landets
og Hoffets Tarv kun slet I jer forstaar.

Hermion.

Forstaar? forstaar? veed I, hvad jeg forstaar?
En Ting forstaar jeg dog, at skjelne klart
imellem eder og en ærlig Mand.

Odoardo (lægger Haand paa Sværdet).

Ha, var I ej en sindsforvirret Olding!

Hermion.

Ha, var I ej en Slyngel, slet og ret,
og frygtede jeg ej for at besudle
mit pletfri Riddersværd med urent Blod —

Odoardo.

Nu, det skal I betale. (De drager deres Sværd.)

Femtende Scene.

De forrige. Hertugen kommer med Følge.

Hertug.

Stands! — hvordan?
Min lærde Broder og Grev Odoardo!
Sig, hvad er her paa Færde!

Hermion.

Denne Greve,
som spiller Hertug her, naar I er borte,
har fængslet en af mine Folk.

Odoardo.

Min Hertug!
det var den Claudio, som tændte Bavnen.

Hertug.

Den frække Skurk!

Odoardo.

Jeg greb ham her paa Slottet
og troede, det var bedst at fængsle ham.

Hertug.

Der har I vist jer som en trofast Tjener,
min ædle Greve! Tag min Tak for det!
(sagte) Min Broder, veed I nok, er lidt fantastisk,
tilgiv hans Hidsighed! (højt) Men denne Skurk,
som vovet har at drive Spot med os,
bevogt ham vel, lad ej ham slippe bort,
thi han skal dø i Morgen!

Hermion.

Ha — hvordan?

Hertug.

Jeg siger: han skal dø — og dermed glemme
vi denne Sag, og tænke kun paa Fryd.
Ja, mine Venner, Festen, som blev afbrudt,
skal fejres om en Time. Gjør jer rede!
Og sikkert haaber vi, at Glædens Røst
skal vaagne fuldt igjen og overdøve
hver enkelt Mislyd, som endnu mon klinge.

(De gaar alle uden Hermion.)

Sextende Scene.

Hermion. Siden Claudio.

Hermion.

Nej, han skal ikke dø, han skal det ej!
om Oprør jeg skal vække, føre Krig
imod min Broder — jeg maa frelse ham.

Claudio (lister sig sagte hen til ham).

Grev Hermion!

Hermion.

Ha, Claudio! min Dreng!
Du sidder ej i Buret? du er fri?
Men hvordan slap du bort?

Claudio.

Jeg var der aldrig.

Hermion.

Men du var fangen, saae jeg.

Claudio (munter).

Ikke jeg.
Jeg narred dem, de tog en anden Fugl
og lod mig flyve.

Hermion.

Det er lutter Gaader!
det løber rundt for mig.

Claudio.

Hør da! Tommaso,

en Fisker fra min Hjemstavn har mig kjær.
Jeg loved ham at frelse, hvis det kneb;
det var ham nok, han tog min Hat og Kappe
og gik i Fængsel.

Hermion.

Prægtigt! ypperligt!
Det er en herlig Knøs, ham maa jeg kjende.
Men hvor var du imens?

Claudio.

Fra Gaden havde
jeg set de tvende Nischer ovenover
Altanen; i den ene stod en gammel
skikkelig Marmorgud, han tog imod mig
og gav et venligt Skjul mig ved sin Side.

Hermion.

O hvor det glæder mig, de kom til kort;
jeg tænkte nok, du ikke lod dig fange,
du var dog disse kloge Høns for klog.
(inderlig) Min Dreng!

Claudio.

Min ædle Greve!

Hermion.

Bort med Greven!
hvad skal han her? Jeg er din Fader, Knægt!
din Fader — kan du høre?

Claudio.

Ja, min Fader!

Hermion.

Naa det var Ret.

Claudio.

Men, kjære Fader, hør!
Hvad skal vi gjøre vel ved dette Bryllup?

Hermion.

Ved Bryllupet? det har jo du forpurret.

Claudio.

Nej, som jeg hører nu, har Hertugen
paa ny bestemt at fejre det i Aften.

Hermion.

Nej det har ogsaa du forpurret.

Claudio.

Jeg?

Hermion.

Ja ganske vist, min Søn! Det skete ved
dit sidste Møde med Prinsessen. Sagtens
var du lidt vild og heftig, som du plejer,
for hun blev syg.

Claudio.

Blev syg?

Hermion.

Aa ja, en Smule,
en Kjende Svimmelhed, lidt ondt for Hjertet,
som soves bort i Nat — vær du kun rolig!
Men herpaa, ser du, strander Bryllupsplanen.
Min Broder bander lidt — naturligvis;
men uden Brud er Bryllup neppe gjørligt,
og hun har lovligt Forfald.

Claudio.

O hvor al Ting
vidunderlig mig føjer! Kan I blot
mig hjælpe bort herfra?

Hermion.

Ja det er let;
de tror jo alle, du er vel forvaret.
Følg du med mig! Der er en Sidetrappe,
hvor ingen vil os møde.

Claudio.

Tak, min Fader!
dog det er ikke nok. (alvorlig) Vid, denne Nat,
som viser hist sit alvorsfulde Aasyn,
er ej saa mild og skyldfri, som den synes;

den lover Fred, men holder ej sit Løfte,
den dækker med sit dunkle Helgenslør
Trods og Forbrydelse. Det gjælder Kamp,
en Kamp med Ord og Sværd, med Haand og Hoved,
med hver en Kraft, hvorover vi kan raade,
hvis Retten her skal vinde Sejer. Dog
jeg mægter intet, naar jeg staar alene,
og tør jeg lægge vel paa jer, min Fader,
som trænger haardt til Ro, til Nattesøvn,
den Del af Byrden, som er mig for svær?

Hermion.

Det tør du, brave Knøs? hvis det kan nytte.
Jeg duer ikke stort, dog lad os prøve!
Jeg har nu siddet i en god Slump Aar
og kukkeluret ved Studerelampen;
nu der var Glæder nok, men alt imellem
jeg sukked dog saa smaat ved Tanken om,
at jeg var kun en Drømmer, ingen Helt,
paa Kundskab rig, men fattig paa Bedrift.
Nu det kan komme — ja det kommer nok;
vel er jeg lidt til Aars, men hvad gjør det,
naar du vil tage mig paa Slæbetovet?

Claudio.

O Tak, min Fader! I skal se, det lykkes;
thi klart jeg føler, at det mig er givet
at sprænge denne Væv af fule Rænker.
Den høje Nat, hvis rene Klædebon
de plette vil med Blod, har vendt sig fra dem
og tyr til os. Ja den os giver Ly,
til vor Bedrift kan folde Vingen ud
og kjækt som Ørnen kløve Mulmets Taage
og stige straalende mod Morgensolen.
— Men lad os komme bort!

Hermion.

Ja følg med mig!
Afsted! afsted! til Kamp og Eventyr! (De gaar.)

Prinsessens Paaklædningsværelse.

Syttende Scene.

Hertugen fører Agnese ind, fulgt af Eugenia.

Hertug (fører hende hen til en Stol).

Naa sæt dig der, mit Barn! Kom lidt til Kræfter!
Hvorledes gaar det nu?

Agnese.

Tak, ganske godt!

Hertug.

Naa det fornøjer mig. Hvem havde tænkt,
du tog dig sligt saa nær? Jeg er saa tidt
jo draget ud til Kamp, hvor ej du frygted
og ej blev syg som nu.

Eugenia.

Ja, hendes Højhed
har sagtens været i en egen Stemning,
lidt spændt og mere pirrelig end ellers.

Hertug.

Naturligvis! Det kan man let forstaa.
Men vi fik intet Bryllup, det var slemt.
Dog vil vi ikke klage mer. I Morgen
saa er min lille Skat vel frisk og rød,
saa kan vi tænke paa det. Nu, god Nat!
Gaa strax til Sengs, og du maa love mig
at sove, til du vaagner som en Kæmpe.
God Nat, mit søde Barn!

Agnese.

God Nat, min Fader!

(Hertugen gaar.)

Attende Scene.

Agnese. Eugenia.

Eugenia.

Naa, ædle Frøken, er det bedre nu?
I maa ej være syg! Dog alt mig synes,
som Rosen vaagner paa de blege Kinder.

Agnese.

Ja det er bedre. Hvilen har mig styrket,
nu er jeg atter kjæk. Kom, min Veninde!
sæt dig ved Siden af mig.

Eugenia.

Ja, min Frøken!

Agnese.

Nej nærmere — endnu lidt nærmere!
Jeg noget har paa Hjerte, som mig tynger
og længes efter Luft. Nu maa det frem.
Saa hør da nu, Eugenia! du skildred
i Morges mig, med Ord der gik til Hjertet,
det underfulde Liv — aa nej, lad være
at se paa mig, sænk Blikket, se paa Gulvet!
for ellers gaar jeg strax istaa.

Eugenia.

Nu vel!

Agnese.

Det er forunderligt, jeg føler Trang,
en Trang, jeg ej kan modstaa, til at tale,
betro dig alt, og dog er det saa svært.
Men det maa frem. Du husker nok, du paastod
imorges, at den sande Kjærlighed
ej kunde trives her; dog du tog fejl,
det veed jeg bedre.

Eugenia.

Hvoraf veed I det?

Agnese (holder sin Haand for hendes Øjne).

Nu ser du jo igjen — det maa du ikke.
Du spørger hvorfra jeg det veed — ak hør —
(bøjer sit Hoved mod hendes Bryst.)
Eugenia! jeg veed det fra mig selv,
fra dette underlige Hjerte her.
O bliv ej vred! det var jo rent umuligt
at staa imod.

Eugenia.

Men, kjære, bedste Frøken!
hvad er der sket?

Agnese.

Ak, før med ham jeg talte —

Eugenia.

Med hvem?

Agnese.

Med — Claudio.

Eugenia.

Med Claudio?

Agnese.

Han var saa dristig, paastod ligefrem,
at jeg ham havde kjær.

Eugenia.

Den frække!

Agnese.

Ja,
det syntes ogsaa jeg, og jeg blev vred
og sagde, det var ikke sandt — men nu —
nu frygter jeg dog fast, han havde Ret.

Eugenia.

Min Gud!

Agnese.

Ak ja — var det dog ikke sælsomt,
han vidste det, og jeg — jeg aned intet?
han sagde, han var nødt at løfte Sløret,
som skjulte for mit Blik mit eget Hjerte,
og skjønt det krænked mig, og jeg blev vred,
saa tror jeg virkelig han løfted det.

Eugenia.

O kjære Frøken! spøg nu ikke længer!
Hvad siger I? Ej sandt, det er umuligt?

Agnese.

Det var det før, men nu — nu er det vist.

Det nytter ej, du ser forfærdet ud;
det kan ej gjøres om — det skal ej ændres,
jeg elsker ham.

Eugenia.

Saa er da eders blide,
sorgløse Foraarsdrøm med et forbi;
saa skal da ogsaa disse Stjerner mørknes
af Taarer uden Tal, og søvnløs Kummer
skal langsomt hule denne runde Kind;
ak, saa skal I da prøve, hvor det smerter
at maatte dræbe Hjertet i sit Bryst!

Agnese.

Nej, det skal aldrig ske! det gjør jeg ikke!
Jeg vil ej lydig gaa til Slagterbænken.
Jeg lyder kun den ny, den søde Lov,
som hersker her — og kjender ingen anden.

Eugenia.

Ak, kjære Frøken! hvad vil I da gjøre,
nu — Claudio er fængslet?

Agnese.

Er han fængslet?

Eugenia.

Har I da ikke hørt, han sidder fangen
i Slottet her, og skal i Morgen dø?

Agnese.

Du milde Himmel!

Eugenia.

Kjære, kjære Frøken!

Agnese.

O det er mig, kun mig, som dræber ham.
Jeg saae, hvor han sig bøjed under Vægten
af mine Vredesord, hvordan de knuste
den kjække Tillid, den Frimodighed,
som hidtil saa vidunderlig ham skjærmed.
Da blev han svag, og nu — gaar han i Døden,
(kaster sig til Eugenias Bryst.)

Eugenia.

I er det kjæreste, jeg har paa Jorden,
det eneste, som blev mig levnet. — Nej,
mit søde Barn, fortvivl dog ikke rent!
Der maa jo være Raad — det var jo muligt,
vi kunde frelse ham.

Agnese.

Hvad? frelse ham?

Eugenia.

Nu ja, det var jo tænkeligt.

Agnese.

O ja!
Vi søge Raad og Bistand hos min Farbror.

Eugenia.

Han mægter intet her — nej hør: min Broder,
Silvestro er mig inderlig hengiven.
Han er ej stærkt begavet, men, min Frøken,
han gaar i Døden for mig, hvis det fordres,
og han er kjendt paa Slottet.

Agnese.

O Veninde!
du Trøstens Engel! ak, hvorledes skal
jeg lønne dig for al din Kjærlighed?

Fjerde Akt.

Værelse hos Fabio, svagt oplyst.

Første Scene.

Fabio, Bruno, Bartolo, Pandolfo og Borgere.

Bruno (i Samtale med Fabio). Ja naar du lover det saa bestemt, saa kan jeg jo ikke lade den Lykke gaa fra mig.

Du maa ikke tro, at jeg selv bryder mig videre derom; men jeg tror nok, det vilde more min Kone at blive Hofskomager. Hvad?

Fabio. Ja det kan du bande paa. Naa, min gamle Dreng! saa gjør du altsaa ikke flere Knuder? vel?

Bruno. Nej, siden jeg nu en Gang har besluttet det, saa lad gaa! Min Kone ligger for Resten hjemme og sover; hun veed slet ikke, at jeg er rendt fra hende.

Fabio. Ja hun vil takke dig i Morgen. (høit) Naa, mine Venner! har I saa alle eders Mandskab parat?

Alle. Ja!

Bartolo. Ja jeg har mine 30 Karle hjemme i Værkstedet, og jeg har hele Eftermiddagen gaaet og slebet mit Sværd. Det er saa skarpt, at det kan kløve et Haar paa langs, om det skal være.

Fabio. Ja du er det tapreste Moskusdyr, som nogensinde har krydret Vorherres Luft. Lugten af dig skal rive Hertugen saadan i Næsen, saa Vandet skal rende ham ud af begge Øjnene. (til de andre) Ja, mine Venner! vi har nu en anselig Borgerhær paa Benene, og (vender sig til Bruno) vi gaar naturligvis mest med for Effektens Skyld, for vi holder os bagved, og naar det gaar løs paa Fortet, saa tager de adelige Stødet af.

Bruno. Maa jeg gjøre et Forslag! Hvordan skal vi bære os ad med disse Søfolk, siden Bavnen nu ikke bliver tændt?

Fabio. Vi er jo meget stærkere end de, og desuden ligger de jo paa deres grønne Øre. Vi har Fortet, inden de faar Søvnen gnedet ud af Øjnene, og lad dem saa komme!

Bruno. Ja det er ikke, fordi jeg er bange, men jeg har nu en Gang besluttet, at jeg aldrig vil have noget at gjøre med Matroser.

Bartolo. Da vil jeg. De er ikke mere af Jern end vi andre.

Fabio. Aa de kommer ikke. Men det er skjændigt,

at vor smukke Plan saadan skulde ryge i Lyset. Den Claudio, han slipper ikke for Galgen. Nu sidder han i det sorte Hul.

Anden Scene.

De forrige. Claudio.

Claudio (kommer med Sværd i Haanden). Æren fremfor alt!

Fabio. Ha, Claudio!

Alle. Claudio!

Claudio. Mine Venner! eders Planer er opdagede.

Bartolo. Opdagede?

Fabio. Hvad skal det sige?

Claudio. Nu skal du høre. Grev Hermion har faaet Nys om, hvad I har for, Søfolkene staar under Vaaben, flere hæderlige Mænd har sluttet sig til, og før I naar Fortet, er hele eders Hær hugget sønder og sammen.

Fabio. Aa det er den Skurk, som har forraadt os. Hug ham ned lige paa Stedet! Naa, hvorfor tøver I? Mester Bartolo, op med dit Sværd, lad os se, hvor skarpt det er! Hvad, er I bange for en enkelt Mand? — Pandolfo?

Pandolfo (trækker sin Kniv). Lad gaa da?

Claudio (svipper ham med Sværdet Kniven ud af Haanden). Venner!

Bartolo. Ja lad os først høre noget mere!

Bruno. Ja det samme siger jeg. — Tal, Claudio!

Fabio. Men han lyver — han lyver! Det er Løgn alt sammen.

Claudio. Mine Venner! Det forholder sig, som jeg siger. Men jeg har holdt mit Løfte; jeg har ikke forraadt nogen af jer. Der er ingen, der veed, at I har nogen Del deri. Gaa hjem til eders Huse, saa er det hele glemt!

Fabio. Han vil bilde jer noget ind. Hør mig! Der er ikke det mindste i Vejen. Ja selv om det var sandt, at vi skulde slaas med Søfolkene, saa er vi jo dobbelt saa mange som de. Hører I?

Bartolo. Ja det er sandt. Vi kan magelig magte dem.

Bruno. Ja men jeg vil dog gjøre et Forslag.

Fabio (ivrig). Nej lad mig tale! — Mine Venner, brave og forstandige Medborgere! Er vi gamle Kjærlinger, der tror paa Kroniker? Nej, vi er Mænd — ikke sandt, Mester Bruno? vi er tænkende Mænd, der ikke lader os kyse af Spøgelser, og vi er trofaste Mænd, som holder, hvad vi har lovet. Og hvem er det, der vil skræmme Livet af os? Lad os se rigtig paa ham! Det er jo ikke andet end denne storpralende, forræderiske Slyngel, denne langbenede Tagrender og Bavnetænder, som i Morgen, naar han bliver hængt, skal blive den mest langhalsede Fugleskræmsel, I nogensinde har set. Skal vi lade os kujonere af ham? Skal han lægge Baand paa vores Tapperhed? Nej, mine Venner! det skal han ikke. Al Ting er jo endnu, som det var før; Hertugen er den samme Skurk, og vi er de samme brave Mænd, og vore høje Patroner beskytter os, og Æren vinker os, og Lykken kalder os, ligesom de gjorde før. Hvad er der da i Vejen? Mod i Brystet, gamle Drenge! op med Hovedet, ud med Sværdet, ned med Forræderen!

Alle. Leve Fabio!

Claudio. Venner!

Fabio. Stop Munden paa ham — hører I!

Bartolo. Ja ned med ham! ned med ham!

Claudio (sætter sig i Forsvarsstand). Tag jer i Agt!

Pandolfo (løfter Kniven). Tag Sliren fra ham, saa skal jeg.

Bruno. Nej, lad ham først tale! Claudio skal tale! Det siger jeg.

Claudio. Mine Venner! Lykken vinker, siges der. Det er sandt, den vinker os alle. Men hvorfor vil I kjøbe den med Sværdet, da I dog kan faa den langt billigere og sikrere. Kast det Værktøj, som eders Haand ikke er vant til at føre, og grib igjen eders Syl eller Naal, eders Hammer eller Hovl.

Fabio. Det er Vrøvl.

Pandolfo. Ja, ned med Hertugen!

Fabio. Er vi Mænd, eller er vi Faarekyllinger? Hvis vi er Faarekyllinger, saa lad os krybe i Krogene og pibe, men er vi Mænd, saa siger vi: Æren fremfor alt!

Pandolfo. Bravo!

Claudio. Ja Æren fremfor alt og især fremfor Galgen!

Bruno. Galgen? Hvad skal det sige? Hvad har vi at bestille med Galgen?

Claudio. Nu, naar Hertugen sejrer, vil han naturligvis lægge Beslag paa eders Halse.

Fabio. Snak! jeg svarer jer allesammen til eders Halse.

Bruno. Nej hør, Fabio! det kan du dog ikke.

Bartolo (til Claudio). Saa I mener virkelig, at — (tager sig til Halsen).

Claudio. Hvor kan I tvivle? Og hvad kan det hjælpe, at I raaber paa Æren? I gjør jer til Værktøj for eders Patroners Ærgjerrighed og denne rødnæsede Slyngels Havesyge; I gjør et uretfærdigt Oprør, som maa mislykkes — er det Vejen til Æren? nej, det er den korteste og bredeste af alle dem, der føre til Galgen.

Bruno. Ja alt det har min Kone ogsaa sagt, det kan man forstaa.

Fabio. Aa lad ham præke! Vi bryder os ikke en Dojt derom. Kom, mine Drenge, afsted! det er paa Tiden.

Pandolfo. Ja her er jeg!

(gaar med et Par andre over til Fabio.)

Fabio. Mester Bruno!

Bruno. Nej, jeg gaar ikke med.

Fabio. Hvad — du gaar ikke med?

Bruno. Nej, jeg har jo en Gang besluttet, at jeg ikke vil give mig i Kast med disse Matroser, og en Mand skal staa fast —

Fabio. Aa du er ingen Mand, du er en jammerlig Vendekaabe, en Nathue! Men lad ham rende og holde sin Kone i Skjørtet. Kom, I andre! Kom, lille Bartolo, min Lugteprins! vi skal afsted — Naa, er du falden i Søvn?

Bartolo. Nej, men jeg gaar ikke med.

Fabio. Hvad? er du ogsaa bleven en Forræder?

Bartolo. Du er selv en Forræder.

Fabio. Og det vil I taale? Den elendige Pralhans! Men han skal komme til at fortryde det. Vi andre lader os ikke skræmme. Kom, Gallo! kom, Pancrazio! kom, Filiberto, min tapre Dreng! Nej se, hvor de staar. Er I Mænd? er I Fædrelandsvenner? Aa I er de elendigste Kjødhoveder alle sammen.

(gaar fulgt af Pandolfo og et Par andre.)

Claudio. Jeg maa efter ham, han røber det hele. Dog først et Ord endnu. Mine Venner, I har vist jer som brave Mænd, og I kan stole paa, at ingen skal erfare, hvad her er sket. Men er der nogen af jer, der vil vove noget for sin egen Lykke, er der nogen, der vil tjene det Land, som har fostret ham, og den Regjering, som han har svoret Lydighed, saa følg med mig, og jeg lover, at I skal blive belønnede derfor.

Alle. Claudio leve! (De fleste gaar.)

Bruno (prøver at standse dem). Nej hør! maa jeg gjøre det Forslag, (holder et Par tilbage) at jeg i det mindste gaar hjem og lægger mig. (De gaar.)

Sal paa Slottet. Det er mørkt.

Tredie Scene.

Agnese og Eugenia kommer i Rejsedragt. En Tjener følger dem med en Lampe.

Agnese.

Ak heller ikke her din Broder findes.
Hvor bliver han dog af?

Eugenia.

Min kjære Frøken!
han kommer nok, naar alt er bragt i Orden.
Hvad skal vi her? Kom lad os gaa tilbage
til eders Værelser og vente der!

Agnese.

Jeg kan ej holde ud at sidde rolig.
O, snart er det for silde. Ser du ikke,
det gryr ad Dag?

Eugenia.

Nej, det er ganske mørkt.

Agnese.

Ak nej! der er en Uro, som mig ængster,
jeg hørte nylig Larm og Raab fra Gaden,
alt Byen vaagner, frygter jeg.

Eugenia.

Vist ej,
min kjære Frøken!

Agnese.

Hvorfor tøver han?
Han veed jo, vi har ingen Tid at spilde.

(til Tjeneren.)

Hør, du jo kjender Vejen ned til Fængslet,
før os der ned!

Eugenia.

Men hvad kan det da nytte?
Silvestro maa jo først os bane Vejen,
han sikkert er der nede.

Agnese.

Nu velan!
saa gaar vi ham imøde, spare ham
den halve Vej. Eugenia, saa kom!
gaa med! Jeg kan umuligt vente længer. (De gaar.)

Fjerde Scene.

Hertugen kommer fra den anden Side, fulgt af en Tjener med en Lampe.

Hertug.

Saa er det da Silvestro, som i Nat
har Vagt i Forgemakket? dog du saae,
han var der ej; der sad et Par Drabanter,
som nikked dybt for Søvnens Majestæt
og glemte ganske vor — det var det hele.
Ja sandelig, vi bliver godt bevogtet!

(fortrolig)

Det ængster mig, at hver Gang jeg er vaagnet
i Nat, jeg hos Prinsessen har set Lys;
jeg frygter, hun er syg, hun var ej frisk
i Aftes. Og da nu min Kavaler
har anden Tjeneste, saa maa jeg selv
se til at skaffe mig lidt Underretning
om hvordan al Ting staar. — Kom med, min Ven!

(De gaar ud til den modsatte Side.)

Femte Scene.

Eugenia og Agnese kommer med Silvestro, som bærer Lampen.

Silvestro (sætter Lampen fra sig).

Nej, eders Højhed! det gaar aldrig an,
at selv I gaar der ned; det vilde vække
for megen Opsigt. Men da I vil tale
med Claudio, før han forlader Slottet,
saa fører Stefano ham flux her op;
og naar det jer behager, skal jeg selv
besørge ham ned ad den anden Trappe.
Saaledes vil han slippe mindst bemærket,
igjennem Slottets Port.

Agnese.

Tak, ædle Ridder!

Eugenia.

Og alt med Fængslet er i Orden?

Silvestro.

Ja?
Ved Guld og Løfter har jeg vundet Vagten
og Fangefogden, de vil ej os hindre.
En Jernstang brydes ud af Fængslets Glug,
at det kan synes, han er sluppen ud
ad denne Vej og svømmet over Graven.

Eugenia.

Det sidste Paafund er vel ufornødent.

Silvestro.

Nej, kjære Søster! ellers vil man snart
opdage, det er os, som har ham hjulpet.

Eugenia.

Nu, det kan ikke skjules. — Ja, Silvestro!
nu maa vi tale ligefrem med dig,
hvad ej vi voved før af Frygt for Modstand.

Silvestro (forskrækket).

Hvad, er der mer?

Eugenia.

En Ting endnu, min Broder!
Vi ønsker nemlig ikke blot, som du
har troet, et Møde her med Fangen.
Nej, vi vil flygte selv.

Silvestro (angst).

Hvad mener du?

Eugenia (rolig).

Jeg mener, hvad jeg siger: vi vil flygte,
vi søger Tilflugt hos Grev Hermion,
han skaffer os vel bort.

Silvestro.

Men hvad er Grunden?

Eugenia.

Hvad Grund behøves, uden at vi vil det?
Det maa dig være nok.

Silvestro.

Nej, kjære Søster!

det gaar ej an.

Eugenia.

Det skal gaa an.

Silvestro.

Men jeg da?

Eugenia.

Du flygter med.

Silvestro (forskrækket).

Gjør jeg?

Eugenia.

Naturligvis.

Silvestro.

Jeg flygte bort! Nej, lad mig blive her!
Ak, eders Højhed! hør, jeg har forsømt
i Nat min Tjeneste; jeg har befriet
min Hertugs Fjende — det er mer end nok.

Agnese.

Nu vel, Hr. Ridder! modtag da vor Tak
for hvad I alt har gjort! Forraad os ikke!.
Vi hjælper vel os selv.

Silvestro.

I vil da flygte?

Eugenia.

Ja vist, og du maa med.

Silvestro.

Ak, maa jeg det?

(resigneret) Nu vel, Eugenia! saa lad os flygte.

Sjette Scene.

De forrige. Tjeneren bringer Tommaso, iført Claudios Kappe og Hat.

Silvestro.

Der kommer den Ulykkesfugl! O Gud!

Tommaso (afsides). Jeg troede, at de vilde føre mig lige lukt ind i Galgen; men jeg skal maaske forhøres først. Naa lad dem kun komme! De skal ikke lure mig af, at jeg ikke er Claudio.

(Han stiller sig i Forgrunden paa den mørkeste Side og trækker Hatten dybt ned i Øjnene.)

Silvestro (som har talt med Damerne). Min Herre! Prinsessen ønsker at tale med jer.

Tommaso (afsides). Prinsessen? skal hun forhøre mig? Det kan blive løjerligt nok.

Silvestro (til Tommaso). Min Herre! jeg sagde, at hendes Højhed ønskede en Samtale med jer.

Tommaso. Godt! (afsides) Lad hende komme til mig, hvis hun vil noget.

Eugenia (til Silvestro).

Du sagde dog, at hendes Højhed ønsked
at tale med ham?

Silvestro.

Ja det gjorde jeg.

Eugenia.

Det er forunderligt, han kommer ej!
Hvad gaar der af ham?

Agnese.

Ak, Eugenia!
Han er fortørnet, jeg har haanet ham,
han kan kun vente Spot fra mine Læber.
Sig du et Ord, som mildne kan hans Sind,
tal til ham — hører du!

Eugenia.

Nu vel, min Frøken!

Tommaso (afsides). Der kommer nok en Aalekvabbe — nej det er et Fruentimmer.

Eugenia (til Tommaso). Min Herre! I veed endnu ikke, hvem I skylder eders Befrielse.

Tommaso (affides). Min Befrielse? hvad skal det sige? Aa det er bare Mading til at fange mig.

Eugenia. Frelsen er kommen fra den Side, hvor I maaske mindst ventede den. Det er Prinsessen, I har at takke derfor.

Tommaso. Saa? (affides) Nej, I fanger mig ikke saa let.

Eugenia (affides). Hvad? det rører ham ikke? Det er jo ubegribeligt. (højt) I den sidste Samtale, hendes Højhed havde med jer, kom hun til at sige noget, som hun nu ønskede usagt. — Hører I, Hr. Claudio?

Tommaso. Ja! (affides) Hun skal ikke pine to Ord ud af mig.

Eugenia (affides). Det Menneske er mig en Gaade. (højt) I har sandelig ingen Ret til at føle jer krænket, min Herre! Hendes Højhed har gjort langt mere for jer, end I nogensinde kunde fordre. (forlader ham.)

Tommaso (affides). Ha, ha! nu er hun færdig.

Eugenia (til Agnese).

Ak, kjære Frøken! han er ubønhørlig.
Han staar med sænket Hoved, svarer intet;
mit Ord er spildt paa denne Trods.

Agnese.

Nu vel!
Han vil, at jeg skal selv ydmyge mig.
Ja jeg har ham fornærmet — det er billigt!
Der er ej anden Hjælp. (gaar rask hen til Tommaso.)
Hr. Claudio!

Tommaso (affides). Der har vi Numer tre.

Silvestro. Tys — der kommer nogen! (blæser Lampen ud.)

Syvende Scene.

De forrige. Hertugen med sin Tjener.

Hertug.

Hvor kan hun være henne? Det er sælsomt!
Jeg kan det ej forstaa. (lytter) Ha, hvad er det?

Det lyder jo som Vaabenlarm! Ved Himlen,
der noget er paa Færde hist paa Torvet,
som jeg maa vide. (til Tjeneren) Følg mig!

(gaar rask mod Udgangen.)

Hvem er der?
Naa, lys mig, lad mig se!

Silvestro.

Ak, eders Højhed!

Hertug.

I her, Silvestro! og — lad se! — min Frøken!
Hvor er min Datter henne?

Agnese (træder frem).

Kjære Fader!

Hertug.

Du ogsaa her? Nu hvad skal det betyde?
Jeg tror dig syg, jeg iler til dit Kammer,
da Hr. Silvestro ej er til at finde,
men Sygdommen er glemt, og Lejet tomt.
— Hvad gjør du her?

Eugenia.

Min Hertug! da Prinsessen
ej kunde sove, fik vi Lyst at gaa
lidt om paa Slottet. Til min Broder flux
jeg sendte Bud og fik hans Følgeskab.

Silvestro.

Ja, eders Højhed! saadan gik det til.

Hertug (peger paa Tommaso).

Men hvem er denne Mand da?

Silvestro.

Ædle Herre!

Hertug.

Kom hid med Lampen! lad mig se!

Silvestro (falder paa Knæ).

Min Hertug,
O tilgiv mig! jeg er uskyldig.

Hertug.

Tal!
hvad er paa Færde? jeg vil al Ting vide.
Hvem er den Mand?

Silvestro.

Ak, det er Claudio.

Hertug.

Hvad? Claudio?

Silvestro.

Ja netop ham.

Hertug.

Hvordan?

Agnese.

Ja det er ganske rigtig ham, min Fader!
Det er den Claudio, som I forfølger;
vi har befriet ham.

Hertug.

Har I?

Silvestro.

Ak ja!
Og vi vil flygte med ham.

Hertug.

Ha, min Datter!
det er en sælsom Færd. Forklar mig alt!

Agnese.

Ja, Fader! det er Nøden, som mig drev,
I vilde tvinge mig til Ægteskab,
som var min Sjæl forhadt.

Hertug.

Og du vil flygte
fra mig? og du vil følge den Forræder?

Agnese (stolt).

Jeg følge vil mit Hjerte.

Hertug (stærkt bevæget).

O Agnese!

Saa har da den forvovne naaet sit Maal,
saa har han da formaaet at sønderbryde
det Baand, som var mit Hjerte dyrebarest.
Du Himlens Herre! du det veed, hvor højt
jeg elsked dette Barn, hvor let min Villie
sig bøjed for et Ord fra hendes Læber.
Hun vidste det, men tav og smeded Rænker;
nu, selv hun bortslængt har sin Barneret.
— Far vel, min Datter!

Agnese.

Kjære Fader, hør!

Hertug.

Gaa bort! —

(til Tommaso.)

Men du, som kror dig af din Sejr,
end har dog ej du vristet Spiret ud
af denne Haand. Hvad du forbrød, den Fred
og Kjærlighed, som du har myrdet her,
den kan jeg aldrig vække mer til Live;
men jeg kan standse dig, før Byttet gribes,
og det jeg vil. — Silvestro, denne Mand
skal føres strax til Galgen — hører du!
Hent Vagten flux!

Silvestro (hurtig).

Jeg iler, eders Højhed!

(gaar ud ad den bageste Dør.)

Tommaso (affides). Det lader virkelig til, at han vil gjøre Alvor af det, og faa mig ordentlig hængt. Naa lad gaa! jeg er ikke den første, som er gaaet den Vej. Jeg kan rigtig nok ikke nægte, at jeg vilde ønske, det var vel overstaaet.

Agnese (til Eugenia).

Nu slukkes Haabet! nu er al Ting tabt.

Hertug.

Der er en sælsom Uro trindt i Luften,

det klinger fast som Vaabenlarm — (lytter). Nu atter!
Ja, noget maa det være.

Silvestro (kommer aandeløs).

Eders Højhed!

Hertug.

Hvad er i Vejen?

Silvestro.

Ak det er vist Oprør.

Hertug.

Hvad, Oprør?

Silvestro.

Ja de slaas af alle Kræfter,
de raaber: ned med Hertugen!

Hertug.

Hvor slaas de?

Silvestro.

Ak her paa Slottet — ja paa Gaden med,
der er en Støj, en Larm — ak Gud!

Hertug.

Hvem tør
da bryde Freden her? Ved Himlens Magter!
de skal fortryde det. (drager sit Sværd) Silvestro, rap dig!
Hent mig Drabanterne fra Forgemakket!

(Silvestro gaar mod Sidedøren, men standser, da Odoardo kommer.)

Vi vil dog snakke lidt med disse Folk
og lære dem Respekt.

Ottende Scene.

De forrige. Grev **Odoardo** kommer ind ad den bageste Dør, fulgt af **Adelsmænd** og **Soldater** med Fakler.

Hertug.

Grev Odoardo!
I kommer ret tilpas.

Odoardo.

Ja ganske vist.
Maa jeg saa bede jer om eders Sværd,
I er min Fange.

Hertug.

Hvad?

Agnese.

Det er umuligt!

Odoardo.

I er min Fange, hører I!

Hertug.

Hr. Greve!

Odoardo.

Ja, Slottet har jeg taget, som I ser,
og nu, i denne Stund, besættes Fortet
af mine Tropper.

Hertug.

Ha, Forræderi!

Odoardo.

Saa kalder man det aldrig, naar det lykkes,
og her er Sejren vor. Jeg kalder heller
det Gjengjæld — Tak for sidst. Kan I forstaa mig?
I havde kuet os — ej sandt? I havde
jo kjækt beskaaret, ja tilintetgjort
den Frihed, som Aarhundreder os gav.
Men I tog fejl, I glæded jer for tidlig;
nu kommer Hævnens Stund.

Hertug (betvinger sin Harme).

Hvad vil I da?

Odoardo.

Vi bruger Magten paa en anden Vis,
end I har gjort; vi er beskedne, Herre!
Vi kun os sikre vil. I slipper blot
det Scepter, I har misbrugt.

Hertug.

Død og Helved!

Odoardo.

Thronfølgeren, som selv I valgte, Grev
Uberto, bliver eders Eftermand
og ægter eders Datter ligefuldt.
Jeg har sendt Bud til ham, han kommer hid,
saa kan vi ordne Sagen.

Hertug.

Ha forvovne,
skamløse Skurk! hvor har du lært med et
de frække Lader og den høje Tale?
Hvem gav dig Magt, en Niding som du er,
en ussel Stimand, der i Nattens Mulm
anfalder den, du logred for ved Dag,
hvem gav dig Magt og Ret i denne slappe,
daadløse Haand at veje Spir og Kroner?
Ha, bøj din Ryg, knæl dybt til Jorden ned
og bed om Naade for din svare Brøde!
Synk flux i Støvet; thi nu blinker over
dit Hoved alt det skarpe Hævnersværd!

Odoardo (træder tilbage, lidt forvirret).

Nu Hævnen hører os til — ikke jer.

(affides til sit Følge.)

Vær rolig! vi skal nok faa Bjørnen tæmmet.

Niende Scene.

De forrige. Grev Uberto kommer med sin Page.

Odoardo. Vor nye Hertug leve!
Følget. Han leve!

Uberto.

O ædle Herrer, tag vort Hjertes Tak!
Den sjeldne Tillid, I har vist os her,
skal vi, om Gud vil, fyrstelig belønne.

Hertug.

Hvordan? I ej forsmaar en saadan Hylding?
I takker for den?

Uberto.

Ak, hvad skal jeg gjøre?
Naar Folket fordrer det, er jeg jo tvungen.

Hertug.

Elendige!

Uberto.

Vær ikke vred, min Hertug!
Det er vel slemt, men ikke som I tænker;
jeg bliver eders Svigersøn som før. (til Agnese)
Ja, hulde Brud! ej eders Solskinsøje
skal mørknes mer af Taarer. Vær I rolig!
jeg holder mine Løfter som en Mand.

(til Adelsmændene)

Nu, ædle Herrer! er jeg eders?

(taler sagte med dem.)

Agnese (gaar hen til Hertugen).

Fader!

Hertug.

Kom til mit Bryst, mit Barn! min kjære Datter!
Jeg vidste nok, du vilde tro mig blive.

Agnese.

O kjære Fader, tilgiv mig min Skyld!

Hertug.

Mit Barn, forlad du min! Jeg føler nu,
hvad jeg forbrød, idet jeg vilde knytte
dit friske Liv til hin Elendiges.
Nu kommer Straffens Stund. Ja sandelig,
jeg bøder haardt, fordi jeg gik og kjæled
for denne Slangeyngel, vilde kjøbe
dens Venskab med mit eget Kjød og Blod.
O, hvorfor knuste jeg den ej, da mat
og ussel den sig krymped for min Fod?

Hvi fodred jeg den selv, saa den fik Kræfter,
saa atter, før jeg aned det, den slynged
sig lumsk om mig og lænkebandt min Arm.

Agnese.

Snart kan den atter blive fri, min Fader!

Hertug.

Nu, hvis det sker, da lover jeg ved Himlen,
at jeg skal handle som en ærlig Karl
og uden Skaansel gaa den lige Vej
og aldrig lefle mer med nogen Fordom.

(til Adelsmændene, med Værdighed.)

Se, her er jeg. Hvad har I mer at sige?

Uberto.

Min Hertug! som I veed, forlanger Folket —

Hertug.

Hvad? Folket?

Uberto.

Nu ja, de som nu har Magten.

Hertug.

Og dem I kalder Folket?

Odoardo.

Ja, med Rette;
thi det er Folkets Nod, som væbned os,
og det er Folkets Krav, vi her forkynder.

Hertug.

Og det er Folkets Mund, I taler med,
og Folkets Øje, hvormed I har set,
og det er Folkets Ryg, som føler Svøben,
og det er Folkets Bug, som I vil mætte!
Bliv saadan ved, lad os faa hele Remsen!
— Nu vel! hvad fordrer dette Folk?

Odoardo.

Det har
vi sagt jer alt. I afstaar Hertugkronen
til eders Svigersøn.

Hertug.

Min Svigersøn!
Her har I jer forregnet, thi min Datter
ej ægter denne Mand.

Uberto.

Hvordan, min Hertug?

Odoardo.

Nu, Skaden bliver hendes, ikke vor.

Uberto.

Men, kjære Morbro'r!

Odoardo.

Sagen bli'r den samme;
I afstaar Kronen da til Grev Uberto.
Forstaar I mig?

Hertug.

Hel vel! Dog her I har
igjen forregnet jer. Jeg gjør det ej.

Odoardo.

I gjør det ej?

Uberto.

O gjør det, eders Højhed!
Lad os faa al Ting ordnet med det gode!

Hertug.

Jeg har jer svaret alt.

Odoardo.

Nu, hvem vil bede,
naar man har Ret at byde? Hør mig da:
I skal!

Hertug.

Er det da jer, jeg skylder Magten?
Nej sandelig, jeg fik den oven fra,
og jeg har ikke Ret at slippe den,
før Himlen fordrer selv sit Laan tilbage.
Jeg gjør det ikke!

Odoardo.

Saa maa vi det gjøre.

Uberto.

O kjære Hertug, vær dog lidt fornuftig!

Odoardo.

Nu, vi kan tvinge jer.

Hertug.

Hvad — tvinge mig?
Nej, slig en Magt man raner ej sig til.
Hvad kan I vel? Nu, I kan bruge Trusler,
ja — om I vil — saa kan I lægge Haand
paa eders Hertugs Liv, men tvinge mig —
det kan I ej: min Villie er min egen,
og Kronen slutter sig til dette Hoved,
saa fast som dette Hoved til sin Krop.

Uberto.

Det bliver slemt at faa det bragt i Orden.

Odoardo.

Hvordan? Mig synes, som jeg hører Larm
og Vaabenbrag! Hvad kan dog det betyde?

Tiende Scene.

De forrige. Grev Hermion kommer med Soldater.

Hermion.

Ned med Forræderne! vor Hertug leve!

Odoardo.

Ha, hvem er det?

Hermion.

En gammel Skolemester,
som har med Riset listet sig her op,
at holde Styr paa eders Drengekaadhed.
— Naa, før saa flux dem hen i Skammekrogen!

Odoardo (da Hermions Soldater griber ham).

I vover?

Hermion.

Ja det vover jeg. Afsted!
i Fængsel med dem!

(Soldaterne gaar med Odoardo og hans Følge. Faklerne slukkes, det bliver Dag.)

Ellevte Scene.

Hertug. Hermion. Agnese. Eugenia. Tommaso. Silvestro. Uberto.

Hertug.

O min kjære Broder!
du kommer som en Engel.

Hermion

Ikke sandt!
Men dog lidt sildig, thi vor Magt var ringe,
vi voved ej at splitte den, før Dragen
var ramt i Hjertet. Nu er det da sket.

Hertug.

Fortæl mig alt! du har da kæmpet?

Hermion.

Ja!
jeg er paa en Gang bleven til en Helt;
dog Æren er ej min. Der er en Mand,
som fik et Nys om disse Herrers Planer;
han tog mig med. Paa hans Raad fik vi Hjælp
af Flaadens Mandskab, ja han samled selv,
som i et Nu, en Skare Borgermænd,
der kom os ret tilpas. Saa tog vi fat,
og skjønt det kneb, løb vi dog af med Sejren.
Og mens saa hin Mand gjorde Fanger hist,
fløj jeg her op for Fanger at befri.

Hertug.

Ja du har mig befriet, kjære Broder!
dig skylder Kronen jeg for anden Gang.
Men hvem er denne Mand?

Hermion.

Det er den samme,

som alt igaar sved denne Rovfugls Vinger,
idet han tændte Bavnen.

Hertug.

Tændte Bavnen?
Det var jo Claudio, som tændte den.

Hermion.

Ja ganske vist; og det er Claudio,
som frelste dig i Dag.

Hertug.

Hvad Claudio?
han er i Fængsel jo; nej det er sandt,
han er jo her. Hør, Claudio, træd frem!

Tommaso. Eders Højhed maa ikke tage det fortrydeligt op, men det er rigtignok en Fejltagelse.

(kaster Kappe og Hat.)

Hertug.

Hvad ser jeg? Han har altsaa gjækket os!
Og du, min Ven, er gaaet i Fængslet for ham?

Tommaso. Ja jeg skal sige eders Højhed, Claudio havde ikke selv Tid, og saa var han saa god at overlade mig sin Plads.

Agnese (til Eugenia).

Eugenia! nu klares atter Himlen.

Hertug.

Naa, kjære Datter? har endnu du Lyst
at flygte bort med ham?

Agnese.

Ak nej, min Fader!

Hertug.

Nej jeg vil tro det. Men den Claudio
er dog en Troldmand, det kan ikke nægtes.
Mens hist han fører Sværdet som en Helt
og redder os, der sover, Liv og Krone,
saa spøger han paa samme Tid her oppe

og dirker Fængsler, dirker Hjerter op
og jager Pigeborn fra Sygelejet
og lokker selv Silvestro til Bedrift.
Nu sandelig, han er vor Overmand,
og aldrig mer, hvor stolt endog han taler,
skal jeg beskylde ham for Praleri.

Uberto (kaster sig paa Knæ).

Ak eders Højhed, tilgiv mig!

Hertug.

Hvordan?
Den Skurk er ikke fængslet med de andre?

Hermion.

Han er uskyldig; Fejlen er kun din,
som stilled ham saa højt, at han blev svimmel.
Nu er naturligvis han drattet ned,
og du maa hjælpe ham paa Benene.

Hertug.

Nu vel! Rejs jer, Hr. Greve!

Uberto (græder).

Store Hertug!
Mit Hjerte smelter som en — som en Sol —
som Bækken — som naar Solen — ak min Hertug!

Tolvte Scene.

De forrige. Claudio kommer med Borgere og Somænd.

Alle. Hertugen leve!

Claudio (knæler).

O eders Højhed!

Hertug.

Rejs dig unge Helt!
thi det er mig, som bede skal og takke.
Kom til din Hertugs og din Faders Bryst!

Claudio.

Min Hertug! jeg er kun en Lykkeridder,

hvem uden eget Værd den høje Himmel
har givet Held i dette Vovespil.
Dog, Herre! vil I vise mig en Naade,
saa brug det Sværd, som jeg for jer har draget,
ja lad mig tjene jer, og I skal se,
at Sejr og Lykke følger mine Fjed.
Jeg praler ej, min Hertug, men jeg bærer
i Hjertet en usvigelig Forvisning,
at jeg skal naa det Maal, jeg kæmper for.

Hertug.

Min kjække Svend! den Bøn vi gjerne høre,
vi bruge skal dit Sværd, vær vis derpaa;
men du maa kæmpe blot for dette Land
og vor Person, thi hvad dig hidtil vinked,
det har du vundet alt. — Ej sandt, min Datter?

Claudio (til Agnese).

O hulde Frøken! glem hvad jeg har sagt,
jeg føler selv med Skam, jeg var for dristig.

Agnese.

For dristig er kun den, som ikke naar
det Maal, han griber efter.

Claudio.

O men jeg —
var jeg da ej for dristig? Er det muligt,
at ej I mente, hvad I sagde før?
er der endnu da Haab for mig?

Agnese.

Nej, Vished!
Jeg er jo din, du har mig helt besejret.

Claudio.

Madonna! min Agnese! o min Drøm!
min underfulde, sande, søde Drøm!

Agnese.

Ak Claudio, det var jo mig, som drømte,
og dig der vækked mig til Liv og Klarhed.

Din var jeg, før jeg aned det, i Drømme,
og din er nu jeg vaagen.

Claudio.

Min Agnese!

(knæler for hende.)

Hermion.

Men Claudio! du glemmer rent din Fader.

Claudio.

Nej aldrig, kjære Fader! jer jeg glemmer;
hvad var jeg bleven vel foruden jer?

Hermion.

O tal ej derom! jeg var overflødig,
du havde fundet vel en anden Støtte;
thi hvad der fordres, naar Bedrift skal øves,
er ikke Raad og Hjælp, det er jo Kunster,
som alle kan. Nej her det gjælder om
det rette Heltemod, min brave Dreng!
Det gjælder om, som du os klart har vist,
at skue stadig frem og ej tilbage,
at holde Haabet fast med begge Hænder
og bygge trøstig paa sin Ungdomsdrøm.
— Ja her det var en Drøm, som avled Daad,
og det var Daad, som gjorde Drøm til Sandhed.
Den kjække Drømmer leve! leve hun,
hans fagre Drøm, som nu han vaagen favner!

(Jubelraab.)

Feriegjæsterne.

Sangspil.

(1855.)

Personer.

Kammerraad Randbol, Godsejer i Sydsjælland.
Hans Kone.
Inger, deres Datter.
Knud Salling, deres Plejeson.
Doktor Ask.
Professor Tusgaard.
Frøken Tusgaard, hans Søster.
Jørgen.

Handlingen foregaar paa Kammerraadens Gaard i Sommerferien.

Have. Til højre for Tilskuerne Herregaardens Hovedbygning, to Etager høj, med en Dør midt paa, hvorfra et Par Trappetrin fører ned til Scenen. Forrest til højre Laagen ud til Gaarden. Forrest til venstre et lidet Buskads, foran hvilket en Havebænk. Nogle Havestole ere anbragte hist og her. I Baggrunden ses bag et Frugttræ en Trappestige, hvis øverste Trin ere skjulte bag dets Krone.

Første Scene.

Knud kommer fra Haven. Inger fra Huset.

Inger. Men Knud, er du ikke taget bort endnu? Skynd dig dog lidt!

Knud. Hvorfor er du saa ivrig for at jage mig bort? Husk paa, det er først anden Dag, vi er sammen efter saa mange Aars Forløb.

Inger. Ja men desfør kommer du jo igjen. Du har jo lovet Fader at besørge det Ærinde paa Vandmøllen. De andre er allerede for længe siden kjørt ned til Dampskibet for at modtage Professoren, og du skulde dog være her tilbage igjen, naar han kommer.

Knud. Aa saa forskrækkelig længes jeg da heller ikke efter ham. Men det gjør du maaske?

Inger. Nej jeg har kun to Gange været sammen med ham. Det var i Kjøbenhavn sidste Vinter. Men hans Søster er med — husk paa det! og hun er jo din gamle Veninde, efter hvad du selv siger.

Knud. Ja det Venskab er saa gammelt, saa det er saa godt som glemt. Og Professoren har jeg jo rigtig nok gaaet i Slagelse Skole med, men vi sad stadig hver i sin Ende af Klassen.

Inger. Og det var nok ikke dig, der sad øverst?

Knud. Nej jeg valgte den beskedneste Plads. Jeg var hele Klassens Synder. Naar vi var flinke, var det ham, der fik Rosen derfor, og gjorde vi Spektakler, saa var det mig, der fik Bankene.

Inger. Din Stakkel! og det var aldeles uforskyldt?

Knud. Nej det var det ikke, men det var meget ubehageligt.

Inger. Aa det var vel ikke fuldt saa galt; du blev jo dog Student.

Knud. Ja vi blev det endogsaa paa samme Tid. Men ogsaa her skiltes vi strax ad. Han studerede paa Universitetet, og jeg i Studenterforeningen.

Inger. Ja, Knud, du var nok en dygtig Student.

Knud. Ja var det min Skyld? Hvorfor vilde din Fader ikke lade sig nøje med sit eget lærde Liebhaveri? Hvorfor vilde han absolut tvinge mig ind paa den studerende Vej, som jeg aldrig har haft Lyst til? Hvis ikke Krigen var kommen og havde revet mig ud af det Driverliv, Gud veed, hvad det saa var bleven til.

Inger. Ja her gik skrækkelige Rygter om dig; men jeg troede dem aldrig — hør, var du vel saa slem?

Knud. Jeg var en doven Knægt, det var det hele. Men lad os nu ikke rippe op i det igjen! Nu har jeg jo selv hjulpet mig frem, da I slog Haanden af mig, og I tog jo godt imod mig, da jeg kom igaar.

Inger. Ja jeg har heller aldrig slaaet Haanden af dig. Du skulde vide, hvormange Kampe jeg har maattet bestaa for din Skyld. Og at Fader og Moder tog godt imod dig, det var de da nødte til, for du vendte jo ikke tilbage som den forlorne Søn, men som en hæderlig Forvalter.

Knud. Ja det tror jeg. Og nu er jeg sat, det kan du tro. — Hør du, er det ikke løjerligt, nu har jeg været her saa længe, og har endnu ikke faaet den Mejerske rigtig at se?

Inger. Ikke det, din Stakkel!

Knud. Nej er det ikke kjedeligt? Jeg gjorde et Krydstog efter hende med Doktoren, men Gud veed, hvor hun var henne. Efter at vi havde strøjfet om fra Mejeriet til Kostalden, kastede vi os af Fortvivlelse i en Høstak, og der ligger Doktoren endnu.

Inger. Men vi staar og spilder Tiden med Snak; nu maa du bort.

Knud. Aa jeg er saa glad over at være kommen hjem igjen, saa blot det Kvarters Rejse er mig imod. Hør, Inger, jeg havde aldrig troet, at jeg atter skulde komme til at befinde mig saa vel iblandt jer.

Inger. Men i de sidste Aar har Fader jo dog skrevet meget pæne Breve til dig.

Knud. Det har han nok; men det var dog blevet fremmed imellem os. Men nu har jeg det ganske, som naar jeg i Drengealderen kom her ned i Sommerferien eller i Julen.

Mel. Å jänta å ja.

1.

Knud.

:,: O husker du vel, :,:
naar jeg kom hjem med Soren i Kvæld?
:,: O husker du vel, :,:
naar jeg kom hjem med Søren?

Inger.

:,: Jeg husker det vel, :,:
naar du kom hjem med Søren.

Knud.

Var før jeg forknyt, blev her jeg atter kjæk,
og glemt var paa en Gang Skolens Tvang og Skræk,
ja hele min Lærdom brat var dunstet væk,
saasnart jeg traadte ind ad Døren.

2.

Inger.

:,: Jeg glemmer det ej, :,:
det var den bedste Glæde for mig.

Begge.

:,: Jeg glemmer det ej,
det var min bedste Glæde.

Knud.

Ja, Inger, du var min Legekammerat.

Inger.

Ja blindt jeg dig lystred som en Potentat;
og snart jeg med Kjæp agered din Soldat,
og snart som Hest jeg trak din Slæde.

3.

Knud.

:,: I Mindernes Ly :,:
Ferien mig forlyster paa ny.

Begge.

:,: I Mindernes Ly :,:
Ferien os forlyster.

Knud.

Ja her blev mit Sind som fordum let og frit,
her gav man mig igjen hvad helst jeg kaldte mit,
jeg fandt jo det Hjem, jeg savnede saa tidt,
jeg fandt jo dig, min lille Søster!

Nu har vi altsaa fundet hinanden igjen, og nu skal vi aldrig skilles mere.

Inger. Nej nu er den Sorg overstaaet. (skjelmsk) Og du kan ganske rolig gaa ned til Mølleren.

Knud. Far vel da, Inger!

Inger. Far vel, kom snart tilbage!

(Knud gaar ud til venstre, Inger ind i Huset.)

Anden Scene.

Professor Tusgaard og hans Søster kommer ind ad Laagen).

Professor. Vi skal sikkert ind ad denne Dør.

Frøken. Men jeg kan ikke begribe, at de ikke kom og tog imod os ved Dampskibet. Det er der aldrig nogen, der har budt mig før.

Professor. Aa!

Frøken. Jo veed du hvad, de skulde dog tænke paa, at det ikke er saadan almindelige Gjæster, som de faar hver Dag. Og selv om de vilde sjofle mig, saa maatte de dog vise Agtelse mod en Mand som dig, en ordineret Professor.

Professor. Ikke ordineret, men ordinær.

Frøken. Jeg siger ordineret; du er ingen ordinær Professor.

Professor. Jo, kjære Søster! det er det korrekte Udtryk. Men lad os nu gaa op!

Frøken. Hør, vil du virkelig lade dig behandle paa den Maade?

Professor. Tal tydelig! jeg forstaar ikke disse indirekte Antydninger.

Frøken. Herregud! jeg foreslog dig jo allerede nede i Færgegaarden, at vi skulde blive der i Nat og saa tage hjem med Dampskibet i Morgen. Men du er nu saa forhippet paa dette Besøg, fordi du har gaaet hen og forelsket dig i den lille Landsbypige.

Professor. Der er aldeles intet, der berettiger dig til den Paastand.

Frøken. Ja gid det var saa vel! Den Gang, du kom tilbage fra din Udenlandsrejse og blev ordineret Professor, (Professoren gjør Mine til at rette hende) jeg siger ordineret, da glædede jeg mig ved den Tanke, at nu skulde vi to kun leve for hinanden. Men Gudbevares! alle Mandfolk tænker jo ikke paa andet end at gifte sig.

Professor. Ja hvis du føler speciel Lyst til at gaa ned til Færgegaarden, saa vil jeg ikke holde dig tilbage. Jeg gaar her op. (Han gaar op imod Døren.)

Jørgen (fra Toppen af Trappestigen). Nej, tøv lidt!

Frøken. Gud, hvad er det?

Professor. Det er dog besynderligt.

Jørgen (kryber ned ad Stigen). Ja nu skal jeg strax være hos Dem.

Frøken. Nej hvor jeg blev forskrækket! Jeg ryster som jeg veed ikke hvad.

Tredie Scene.

De forrige. Jørgen med en Kurv med Kirsebær, som han sætter paa Jorden.

Jørgen. Med Forlov at spørge, hvem skal De tale med?

Professor. Vi skal op til Familien her. (til Frøken) Kom nu med!

Jørgen (standser dem). Nej nej nej! hvad skal det til? De er ikke hjemme.

Frøken. Ikke hjemme? Og saadan bliver man behandlet! (til Professor) Nej hør, veed du hvad —

Professor. Hvor er Familien da henne?

Jørgen. De er taget ud at kjøre. Men det forstaar sig, hvis De har Lyst til at hvile Dem lidt her paa Bænken, saa kan jeg nok give Dem Lov til det, for jeg er Tjener her i Huset, skal jeg sige Dem. Rigtig nok sagde Kammerraaden, at hvis der kom nogen imens, saa skulde jeg hilse og sige, at de var ude.

Frøken. Der kan du høre. Det er lige direkte anlagt paa at forhaane os. Jeg vil gaa strax.

Jørgen. Naa ja, Madammen kan gjøre, som hun vil.

Professor. Lad os dog høre et Øjeblik! (til Jørgen) De er altsaa i Tjenesteforhold her paa Gaarden?

Jørgen. Ja til Mortensdag har jeg nu været her i fem Aar. Jeg skal sige Dem, jeg var med der ovre ved Frederits, og saa var Vorherre saa god at sende en Djævel af en Spidskugle her i min venstre Arm.

Frøken (utaalmodig). Aa!

Jørgen. Vil De maaske ikke tro det? Se her skal De se, her har Kuglen sat; Madammen kan selv finde.

Frøken. Aa! (til Professor) Jeg kan ikke forstaa, hvor du gider høre paa al den Snak. Kom nu, lad os gaa.

Jørgen. Vil Madammen ikke have et Par Kirsebær med paa Vejen?

Frøken. Nej Tak!

Jørgen. De kan saamænd gjerne tage dem, for vi bruger dem dog ikke. I Aar er der ingen her paa Gaarden, der spiser Frugt, uden Doktoren og saa Hr. Salling.

Frøken (i Bevægelse). Salling? er det Knud Salling?

Jørgen. Jo meget rigtig, Knud Salling. Det er en Plejesøn af Kammerraaden, men han kalder ham jo rigtig nok for sin Onkel.

Frøken. En Plejesøn! (tænker efter) Ja Gud, det er jo sandt. Og han er i Besøg her?

Jørgen. Ja han kom igaar til Frokost.

Frøken. Virkelig? hører du, Julius? Tænk, hvor morsomt! Knud Salling er her.

Professor. Jeg hører det nok. Men vi bliver vel nødte til at gaa.

Frøken. Nej — naar jeg tænker nærmere efter, saa maa vi dog vist gjøre Kammerraadens Uret. (til Jørgen) Hør, min Ven! venter de ikke Besøg her paa Gaarden af en Professor og hans Søster?

Jørgen. Af en Professor? Jo det gjør vi rigtig nok. Vi har ikke snakket om andet en hel Maaned. Og Kammerraaden og Fruen er kjørt ned for at hente ham paa Dampskibet.

Frøken (til Professor). Der kan du høre. (til Jørgen) Se, det er netop den Professor, og jeg er hans Søster.

Jørgen. Er det Professoren? Nej, det skal De ikke bilde mig ind.

Professor. Jo det er mig, der er den Professor.

Jørgen. Dem? (ser paa ham) Det skulde være Dem, vi har gaaet og længtes efter al den Tid! Nej, jeg er ikke saa dum. Jeg veed nok, hvordan en Professor ser ud.

Professor. Hvordan ser han ud? Vil De explicere Dem nøjere?

Frøken. Han tror vist, at du skulde have Uniform paa.

Jørgen. Saa det tror han? Nej det tror han aldeles ikke. — Men det kan nu være det samme, for vores yngste Datter er hjemme.

Professor. Den yngste! (til Frøken) Er det hende?

Jørgen. Ja det er netop hende.

Frøken. Ja det er Inger. Den ældre er sidste Foraar bleven gift i Jylland.

Jørgen. Ja nu skal hun strax komme. (kalder) Frøken, kom lidt, saa skal De se Løjer.

Fjerde Scene.

De forrige. Inger (fra Huset).

Inger. A god Dag, Frøken Tusgaard! Velkommen, Hr. Professor!

Jørgen. Hvad? er det Professoren?

Inger. Ja.

Jørgen. Ham, som vi har ventet?

Inger. Ja vist.

Jørgen (slukøret). Naa saa det er det?

Inger. Men er De ikke kommen kjørende med de andre?

Frøken. Nej vi har saamænd maattet trave hele den støvede Landevej.

Inger. Det var da højst ubehageligt. Men De maatte jo møde Vognen. Naa De er maaske gaaet ad Kongevejen?

Frøken. Ja. Og saa vilde Deres Tjener oven i Kjøbet jage os paa Døren.

Inger. Vilde Jørgen?

Jørgen. Ja jeg tænkte nu, de vilde have mig til bedste. For jeg har nu gaaet og glædet mig til at se den Professor, saa jeg kunde ikke faa i mit Hoved, at han skulde se saadan ud.

Professor (skjæmtsomt til Jørgen). Hvorledes har De da imagineret Dem det?

Jørgen. Mageneret?

Professor. Ja jeg mener, hvilket Billed har De dannet Dem af mig?

Jørgen. Jeg giver mig ikke af med at danne Billeder.

Professor. Men hvorledes har da Deres Forestilling om en Professor gestaltet sig? forstaar De? — Hvad er det ejendommelige, som ifølge Deres individuelle Skjøn konstituerer — Nej, det er virkelig umuligt at gjøre sig forstaaelig for den Slags Mennesker.

Femte Scene.

De forrige. **Kammerraaden** og **Fruen** kommer ind ad Laagen.

Kammerraad (i Affekt). Hr. Professor, jeg forsikrer Dem, jeg har ikke i mange Aar været saa skamfuld, som jeg er i dette Øjeblik; men De maa ikke fordømme mig, førend De har hørt mig!

Professor. Nej hvorfor skulde jeg det?

Kammerraad. De maa høre mig. Jeg forsikrer Dem paa — det er paa Ære sandt, De kan spørge min Hustru, min Datter, min Tjener — ja De kan spørge hele Egnens Befolkning, og De vil faa det enstemmige Svar: Det er ikke Kammerraaden, der er kommen for sildig, det er Dampskibet, der i Dag er kommet en hel Time for tidlig. — Hvad siger du, Jørgen?

Professor. Aa hvad er det værdt?

Jørgen. Nej det er sandt, for Dampskibet er kommet lige til det samme Klokkeslet, som det plejer.

Kammerraad (forbitret). Hvad for noget?

Jørgen. Jo jeg sagde jo nok til Kammerraaden, at De vilde komme for sildig.

Kammerraad (farer imod ham). Aa du er — (fatter sig) Det er den stridigste Knægt, der findes Nord for Ejderen —

(truer ad Jørgen) Din — (fatter sig) det nytter aldeles ikke at disputere med ham — (vender sig mod Jørgen) aldeles ikke.

Inger (sagte). Gaa din Vej, Jorgen!

(Jørgen nikker og gaar med Kurven.)

Kammerraad (forceret). Er han ikke ypperlig, hvad? hahaha! Ja Professoren kan tro, at vi har udmærkede Løjer med ham; han er saadan vores Hofnar. (heftig) Men det er den værste Løgnhals — (til Fruen) Ikke sandt?

Frue. Jo, jo! (hurtig til Professor) Det er forfærdeligt, saa Myggene sværmer i Aften. Vi faar vist i Morgen en forskrækkelig Hede.

Sjette Scene.

De forrige. Doktoren (fra Haven).

Doktor. Naa er De allerede kommen tilbage?

Kammerraad (forestillende). Doktor Ask, en Ven af vort Hus.

Professor. Det fornøjer mig at gjøre en saa agtet Læges Bekjendtskab.

Doktor. Jeg haaber, det skal fornøje Dem. Og det er Frøken Tusgaard, kan jeg tænke?

Frøken. Gud! er det Doktor Ask? Jeg har saamænd længe tænkt paa at konsulere Doktoren; nu har vi da god Lejlighed.

Doktor (gnaven). Naa De er syg?

Frøken. Ja det er saadan et underligt Tilfælde, jeg har, det er vist noget nervøst — med saadan en aparte Fornemmelse over Øjnene — jeg veed ikke, om jeg skal kalde det en Stikken eller en Sviden —

Doktor. Ja vist — en Pægl Stikkelsbær hver anden Time (vender sig fra hende).

Frøken. Stikkelsbær! skal jeg bruge det?

Frue. Nej, nej! det maa De ikke. Doktoren er saa slem efter den Frugt. (hviskende) Der skal være Kolera i Rusland.

Frøken. Ja men Hr. Doktor!

Doktor (vender sig til hende). Doktoren bor i Vimmelskaftet Nr. 49 — træffes inden 10.

Frøken. Men De er jo —

Doktor. Ganske til Frøkenens Tjeneste — men kun som Kommersraad.

Professor. Hvad vil det sige? Er De Kommerceraad?

Doktor. Til Tjeneste! Det er mit eneste Embede herude. Jeg er privilegeret Fredsforstyrrer; det er mig, som sætter hele Huset paa den anden Ende.

Kammerraad (til Professor). Doktoren er saadan en Humorist.

Professor. Ja saa?

Doktor. Ja Professoren skal nok lære mig at kjende. Jeg haaber da ikke, at De har sat Dem saa fast i Filosofien, at De jo nok kan slaa Dem lidt løs her ude? Nu har vi Ferie — husk paa det!

Mel. af Fr. Ep. 11.

1.

Doktor.

Ferien kræver Løjer og Spænd,
sin Visdom man bort maa slænge —
Lalala*) — her duer den ej.

Professor.

Men vi, som er alvorlige Mænd —

Doktor.

I Ferien bli'r vi Drenge —
Lalala — se kun paa mig!
Er man tvær og siger Nej,
Spasen vil dog ha' sin Gjænge;
den gaar, om end de finder det grovt,
igjennem Væg og Loft.

2.

Frøken.

Men — ikke sandt, for det Narreri
De Damerne dog vil spare?

*) Kan ogsaa udføres af Orkestret alene som et Mellemspil.

Doktor.

Hahaha — undskyld, jeg lo!
Nej, der hvor Kraften tumler sig fri,
er Skjønheden just i Fare.
Lalala —

Frøken.

Det maa jeg tro.
(til Inger) Men vi hjælpes ad, vi to,
vi skal tappert os forsvare.

Alle.

Ja tusind Løjer vente vi kan,
naar Doktoren fører an.

Kammerraad (til Professor). Det er en meget munter Mand, Doktoren.

Professor. Meget munter! — Han er jo virkelig Doktor — ikke? han har jo disputeret for Graden?

Kammerraad. Ja!

Professor. Det er en særdeles interessant Mand. (højt) Ja, Hr. Doktor, ogsaa jeg skatter det komiske meget højt. Det komiske er vel en Negation, men det er Negativitetens Negation, det er det, der viser os Endeligheden i sin Intethed; det komiske er saa at sige en Renselsesproces, gjennem hvilken Aandens Vinger lutres for Materiens Smuds.

Kammerraad (begejstret). Hm — mageløst!

Frue. Ja, Inger! hørte du det? — (til Frøken) Gud, hvad det maa være at have saadan en Broder! Holder han ogsaa Forelæsninger for Studenterne?

Frøken. Ja Gud, han er jo ordineret Professor i Filosofien. (vigtig til Professor) Hør, Julius! er det ikke til September, du vil begynde at læse over de castilianske Principer?

Professor. Cartesianske, kjære Søster!

Frøken. Ja jeg veed det nok. (til Fruen) Naar man lever med saadan en Mand, hænger der altid noget ved.

Kammerraad. Men det er sandt, vi har endnu en anden Gjæst, som det maaske vil interessere Professoren at træffe.

Det er en Skolekammerat af Dem, min Plejesøn, Knud Salling.

Frøken (levende). Ja det er sandt — Salling!

Inger. Ja Frøkenen kjender jo ogsaa Knud?

Frøken. Ja det skulde jeg mene.

Professor. Jeg erindrer ham ogsaa meget tydeligt; det var virkelig et særdeles godmodigt Menneske. Naa hvorledes gaar det ham nu? Ja den Stakkel har vel ikke faaet nogen Examen?

Inger. Nej det behøver han slet ikke, for han er bleven Landmand, en meget dygtig Landmand. Han søger nu en Forpagtning.

Frøken. Nej virkelig?

Professor. Det er i Sandhed meget glædeligt, at et Menneske saaledes kan rejse sig igjen.

Doktor. Rejse sig? Hvad skal det sige? Der har da aldrig været andet i Vejen med ham, end at han havde for meget Liv i sig til at være Bogorm eller Blæksprutte.

Professor. Jeg beder om Forladelse, Hr. Doktor! vor Vens hele Liv har kjendelig vist, at han manglede det rette ethiske Grundlag; jeg har selv set ham i Forhold, som mildest talt maatte gjøre ham suspekt.

Doktor. Ja det vil jeg nok tro, hvem har ikke været i saadanne Forhold?

Professor. Det er min Overbevisning, at en Mand ikke kommer i nogen mistænkelig Situation uden sin egen Skyld.

Kammerraad. Ja det er det, jeg altid har paastaaet: En Mand kommer ikke i en mistænkelig Situation uden sin egen Skyld.

Professor. Ja, Hr. Doktor! der er overhovedet en falsk Frihedsbestræbelse, som gjør sig gjældende i vor Tid. Det er denne Konspireren mod alle Autoriteter, denne titaniske Trodsen paa Jeg'ets autonomiske Ret, uden at ville lade sig indorganisere som Led af en bestaaende fornuftig Verdensorden.

Doktor. Ganske rigtig! Det er denne dæmoniske Opposition mod Flosklernes tusindaarige Primat; denne sig selv som absolut konstituerende Neutralitetens Kasuistik.

Professor. Neutralitetens Kasuistik! Hvad mener De?

Doktor. Kan De ikke forstaa det? Naar man paa Basis af Jeg'ets Extravagans —

Professor. Ja hvad er det?

Doktor. Naar man, som jeg siger, paa Basis af Jeg'ets Extravagans, der korresponderer med den i Naturen dæmrende og gjennem Verdenshistoriens diskrete Manifestationer sig opladende Massivitet, naar man paa denne Basis — siger jeg — konstituerer en absolut Kongruens mellem det metafysiske og mesopotamiske, hvad bliver saa Resultatet? Ja det Spørgsmaal vil jeg overlade til Professoren at besvare.

(gaar her i Baggrunden.)

Professor. Den gode Doktor bilder sig nok ind at være Filosof, men han kommer ikke godt fra det. Hahaha! Nej de Herrer Empirikere gjøre bedst i at holde sig paa deres egen solide Grund, hahaha!

Kammerraad (gaar hen til ham). Ja Doktoren er en meget lærd Mand.

Frue. Herregud! jeg havde dog aldrig troet, at Knud var saa forfalden.

Kammerraad. Nu, vi vil haabe, at han har forbedret sig, skjønt en mistænkelig Situation — nej det er slemt! — Ja jeg tænker, Tøjet er blevet bragt op fra Vognen. Maa vi anvise Professoren og Frokenen Deres Værelser?

Professor. Jeg takker særdeles.

(Professor, Froken, Kammerraad og Frue gaar.)

Syvende Scene.

Doktor. Inger.

Doktor. Bæ, sikken en Prækeheſt! Mistænkelig Situation! nej det er for drøjt! — Og den molædte Floskel-

mager skal vi trækkes med her ude i Vorherres fri Natur! — Hvad siger De, lille Inger? Er det nu ikke saadan en rigtig sentimental Kjøter?

Inger. Sentimental?

Doktor. Ja jeg kalder ham nu sentimental.

Inger. Men tror De vel, det er sandt, det han fortalte om Knud, at han skulde have ført saadan et slemt Liv?

Doktor. Aa det er i alt Fald ikke noget at gjøre Vrøvl af. Om han nu ogsaa har slaaet lidt til Søren —

Inger. Til hvem har han slaaet?

Doktor. Naa han har vel gaaet til Studentergilder og fjaset lidt med Fruentimmerne (Inger vender sig bort), som vi alle sammen har gjort i vores unge Dage. — Men der har vi ham jo.

Ottende Scene.

De forrige. Knud.

Knud. Naa er de fremmede komne?

Doktor. Ja!

Knud. Inger, hør! nu har jeg da truffet Mejersken og faaet hende rigtig at se. Hun er virkelig overordentlig smuk, og sikken en Figur! Vi blev i en Fart gode Venner.

Inger (med Uvillie). Ja det vil jeg tro.

Knud. Men Herregud! hvad er der i Vejen?

Inger. Der er slet intet i Vejen. Men jeg kan rigtig nok ikke udstaa den Gjøren-Kur til alle Fruentimmer. Det er afskyeligt.

Knud. Men hvem taler om at gjøre Kur? Du har jo selv opfordret mig til at se paa Mejersken. Og Doktoren vil jo ogsaa gjerne i Lav med hende.

Inger. Ja Doktoren!

Doktor. Ja mig berømmer De jo altid.

Inger. Nej rigtig nok ikke i den Henseende.

Doktor. I hvad for en Henseende?
Inger. Ja jeg har ikke Tid, jeg maa ind.
(gaar ind i Huset.)

Niende Scene.

Doktor. Knud.

Knud. Men sig mig, hvad er her sket? Inger er jo ganske forandret.

Doktor. Aa det er ikke andet end den sentimentale Luft, som Professoren har bragt med sig. Det forvinder hun snart.

Knud. Det lader altsaa til, at De ikke synes videre om Professoren?

Doktor. Nej!

Knud. Men hans Søster da — hvordan ser hun ud?

Doktor. Vær De rolig! der er saamænd ingen Fare for, at De skal blive forelsket i hende.

Knud. Da har jeg dog været det.

Doktor. I Frøken Tusgaard? Det er en aparte Smag. Har De maaske været sammen med hende paa Sprogø?

Knud. Nej det var en Drengeforlibelse. Jeg var en sexten—sytten Aar, og hun var otte—ni og tyve. Det var paa den Tid, Folk begyndte at slaa Haanden af mig, og hun var den eneste, der var rigtig venlig.

Doktor Naa ja, det risikerer De ikke tiere.

Tiende Scene.

De forrige. Jorgen kommer frem bag Kirsebærtræet med en udstoppet Fuglestræmsel.

Doktor. Hej, Jørgen! hvor skal du hen med den Fyr?

Jørgen. Jo han har siddet oppe i det Træ for at gjenne Spurvene, men nu gjør han jo ingen Gavn mere, formedelst at der ingen Kirsebær er.

Doktor. Hvor er de da blevne af?

Jørgen. Dem har jeg pillet af, for Fruen fandt, at det var det raadeligste for Doktorens Mave.

Doktor. Hahaha! Den arme Kone er nær ved at kvæles i Bekymringer, naar jeg er her ude. — Men lad os se paa den Kegle! — Han maa kunne bruges til noget.

Jørgen. Ja jeg vil sætte ham til at passe paa Syltebærrene.

Doktor. Syltebærrene? Naa det er der nede ved Dammen?

Jørgen. Ja det er netop der, jeg vil binde ham op. Jeg skulde nok have et Reb her henne. (gaar bag Frugttræet.)

Ellevte Scene.

Doktor. Knud.

Doktor. Hør, Salling, vi skal have Løjer med den Fyr i Aften, naar de andre er gaaet i Seng? Det har altid ærgret mig, at Kammerraaden lukker Døren paa Slaget ti. Er det en Maner?

Knud. Ja det er fordi Onkel vil have Ro til sine lærde Granskninger. Men hvis De vil blive længere ude, kan De jo slippe ind gjennem Bagporten.

Doktor. Ja men i Aften skal han faa Lov til at lukke Fæstningen op igjen. Se den Ungersvend her, han skal bringe Forstyrrelse i Lejren.

Knud. Straamanden? (Fruen viser sig i Havedøren.)

Doktor. Ja netop. Han er mageløs til det Brug. Nej se rigtig paa ham!

Knud. Tys, der er Tante!

Doktor. Kom saa med, saa skal De høre Løjer.

(De gaar.)

Tolvte Scene.

Fruen. Siden Jørgen.

Frue. Nu har de saa Skam noget Galskab for igjen. Det er dog forskrækkeligt med den Doktor. Naar han

kommer ud i Ferien, saa er han saamænd værre end den værste Skoledreng. Ja jeg tror, jeg vil hellere have en hel Drengeskole her ude, for dem kan man dog give Strips. (Jørgen kommer med et Reb og tager Straamanden) Hør, lille Jørgen, hvor skal du hen med den?

Jørgen. Jeg vil stikke ham op her nede i Haven.

Frue. Nej det er ikke værdt, for jeg tror, Doktoren vil bruge den til nogle gale Streger. Du kan lægge den ned i Vognporten, men du skal ikke sige noget til ham derom. Hør, Jørgen, jeg har tænkt paa, at vi skulde spise til Aften der oppe paa Højen.

Jørgen. Ja det har jeg saamænd ogsaa betænkt. Ja lad os det! saa skal jeg nok besørge det hele; Fruen kan gjerne gaa op igjen.

Frue. Nej jeg skal ned og snakke med Gartneren.

(vil gaa.)

Jørgen. Men der er en Ting, jeg gjerne vilde spørge Fruen om. Hvorfor gjør De egentlig saa meget Væsen af den Professor?

Mel. Jysk Bondevise.

1.

Se, Huset jo fra Top til Taa
blev pudset til hans Ære,
og Dag og Nat jeg tænkte paa,
hvordan han kunde være.
Men da han kom, ja da, saa Skam!
jeg tabte Appetitten,
for er der nogen Stads ved ham,
kan jeg sgu ikke hitt'en.

2.

Frue.

Jo tænk dog paa, en saadan Mands
Fortjenester er store;
og han har været udenlands
og ej for sig at more.

Jørgen.

Ja deri stikker det kanske,
skjønt noget er der under.
Sig: finder De ham pæn at se?

Frue.

Ja nu har jeg ikke Stunder.

3.

Men hør nu, Jørgen, med Forlov!

Jørgen.

Ja sig kun, hvad De lyster!

Frue.

Man paastaar, du har været grov
mod ham og mod hans Søster.
En saadan Adfærd den er fæl,
Professoren maa man ære.

Jørgen (idet hun gaar).

Ja gaa De kun, Jeg veed nok selv,
hvorledes jeg skal være.

Trettende Scene.

Jørgen (betragter Straamanden).

Se, han er stor i Fugles Flok
og skræmmer let dem alle,
og Spurv og Svale — trolig nok —
ham Hr. Professor kalde;
men selv om han er en højlærd en,
der blærer sig og kryer sig,
jeg ta'r ham i hans Nakkeben,
saa tænker jeg vel, han dyer sig.

(gaar med Straamanden.)

Fjortende Scene.

Professor og Kammerraad (fra Huset).

Professor. Jeg erindrer baade Kammerraaden og Fruen fra den Gang, jeg som Barn gjæstede Dem tillige med Salling. Derimod har jeg aldeles ikke noget Billede fra den Tid af Deres elskværdige Datter.

Kammerraad. Nej hun var jo den Gang et lille

ubetydeligt Barn. Overhovedet kan Damerne jo ikke have den Interesse for en lærd Mand.

Professor. Ja jeg maa dog bemærke, at psychologisk betragtet frembyder Kvinden et meget interessant Fænomen. Vistnok staar hun tilbage i stringent Tænkning og udtaler sig fornemmelig gjennem en æsthetisk Paradoxi; men en umiddelbar Genialitet, der er højst befrugtende for den mandlige Tanke, kan man ingenlunde nægte hende. Og navnlig have vi her et meget prægnant Exempel i Deres elskværdige Datter.

Kammerraad. Ja hvem kan Professoren ikke overbevise? Tak for det! — Men for at tale om noget andet, saa er den Egn, som De nu besøger, ikke blot ualmindelig skjøn, men den er ogsaa meget interessant i historisk Henseende. Som Professoren erindrer, blev Sydsjælland i gamle Dage særdeles meget hjemsøgt af et Folk, som man kaldte Venderne. Nu, Hr. Professor, jeg er kun Lægmand, det er mit Livs Sorg, at jeg ikke har studeret, men dog kunde jeg ikke leve i denne mærkværdige Egn uden at gaa paa Jagt efter, om dette højst interessante Folk, Venderne, ikke skulde have efterladt kjendelige Spor af deres tidligere Indfald.

Professor. Tør jeg spørge, hvor gammel er Deres Datter?

Kammerraad. Min Datter? (samlende sig) Naa min Datter! Hun er mellem femten og tyve. — Men det var disse vendiske Opdagelser. Jeg vil blot tillade mig at anføre et enkelt Træk. Der er en Familie en halv Mil herfra, som hedder Vending, og den er meget gammel her i Egnen. Er det nu ikke højst paafaldende, at saa godt som alle denne Families Medlemmer har lave Pander og udstaaende Kindben — noget der netop karakteriserer den slaviske Stamme, hvortil Venderne hører?

Professor. Ja jeg er ikke Historiker.

Kammerraad. Ikke Historiker? Jo vist! Hvad er Professoren ikke? Men jeg vil endnu anføre et lidet Træk.

Jeg kommer forleden til et Sted her i Egnen, hvor der brydes Kalk, og finder der noget, som aldeles ligner en forstenet Agurk. Er det en Forstening, som jeg antager, saa maa den Agurk være meget gammel; men saa vidt jeg veed, har denne Frugt ikke længe været bekjendt her i Landet, den maa altsaa være hidbragt med et fremmed Folk. Men jeg har i Kjøbenhavn haft Lejlighed til at bemærke, med hvilken Graadighed Agurker fortæres af de russiske Matroser. Naar man nu tager Hensyn til, at Russerne er meget nær beslægtede med de gamle Vender —

Professor. Ja jeg maatte gaa langt dybere til Bunds i denne Materie for at kunne afgive nogen Dom. Men tillad mig at gjøre Dem et Spørgsmaal!

Kammerraad. Med Fornøjelse!

Professor. Deres Frøken Datter er vel ikke forlovet?

Kammerraad. Min Frøken Datter — nej! Men det var det, vi talte om.

Professor. Og de tror heller ikke, at hun er forelsket? hendes Hjerte er frit?

Kammerraad. Aldeles frit! Men Professoren ønskede jo at gaa dybere til Bunds i disse Opdagelser, og der tilbyder sig netop en Lejlighed dertil. Jeg har nemlig — det vil sige: en Bekjendt af mig, med hvem jeg har talt meget derom, har nemlig i flere Aar arbejdet paa et Værk om denne Gjenstand. Det skulde være Blomsten af hans Liv, men han er Lægmand ligesom jeg —

Professor. Det er ikke Kammerraaden selv, som er Forfatteren?

Kammerraad. Nej men det er en meget nær Bekjendt af mig, og uagtet han er ustuderet, tør jeg uden Ubeskedenhed sige, at Skriftet indeholder ikke umærkelige Tanker. (tager et Manuskript op af Lommen) Hvis Professoren ved Lejlighed f. Ex. vilde læse Indledningen og sige mig Deres Mening derom, saa vilde De gjøre mig en overordentlig Tjeneste. Jeg har allerede vist den til en, som

har studeret, og han synes godt derom. Det er Knud, min Plejesøn.

Professor. Naa han? Ja han er vist nok ikke nogen stor Autoritet.

Kammerraad. Nej, vist nok, men det er De, Hr. Professor! Gjør mig — min Bekjendt den Glæde at kigge lidt deri! Det er blot en Indledning, der — om jeg tør sige — er overvejende filosofisk.

Professor (tager Manuskriptet). Naa ja! jeg skal ved Lejlighed gaa den igjennem.

Kammerraad. Det har været min kjæreste Tanke, siden jeg fik Haab om, at Professoren vilde hædre mig med Deres Besøg. Og bedøm den kun strængt, Hr. Professor! dygtig strængt, men glem dog ikke, at det er en ulærd Mand, som desværre ikke har kunnet bygge paa noget videnskabeligt Grundlag!

Femtende Scene.

De forrige. Knud (fra Haven).

Knud. Velkommen, Tusgaard! det fornøjer mig at se dig igjen.

Professor. A det er Hr. Salling! Det er længe siden, vi saas. Hvorledes befinder De Dem?

Knud (tørt). Jo Tak! som De ser, har Adskillelsen fra Dem ikke taget videre paa min Helbred.

Professor. Jeg hører, De har valgt Dem en anden Levevej, det finder jeg særdeles priseligt.

Knud (ironisk). Naa gjør De det? Det var jo dejligt. Jeg fik ikke Tid til at spørge Dem til Raads.

Professor. Det er min Overbevisning, at hvert Individ har sit særegne Kald, og det hævner sig altid, naar nogen med Magt vil overskride sin Aands naturlige Begrænsning.

Knud (som før). Det var rart, jeg fik det at vide. Tak skal De have.

Kammerraad. Ja læg Mærke til det, Knud! det hævner sig altid, naar nogen vil overskride sin Aands naturlige Begrænsning. (afsides til Knud) Det er en mageløs Mand. Hvert Ord, han siger, det er en Maxime. (højt) Jeg veed ikke, om Professoren har Lyst til at forny Bekjendtskabet med min ringe Have.

Professor. Jo særdeles megen!

Kammerraad. Ja lille Knud! Du behøver ikke at gaa med. (Kammerraad og Professor gaar.)

Sextende Scene.

Knud. Jørgen. Doktor.

Knud. Mange Tak! Det var jo en smuk Modtagelse. Dog det tager jeg mig ikke videre nær; men jeg maa tale med Inger og se at faa at vide, hvad der er i Vejen. (gaar op ad Trappen til Huset.)

Jørgen (kommer ind ad Laagen). Hr. Salling!

Knud. Hvad vil du, Jørgen!

Doktor (fra Haven). Hør, Salling! Jeg har faaet en Ide.

Knud. Ja nu kommer jeg strax.

Doktor (trækkende ham ned ad Trappen). Nej, nej! nu beholder vi Dem. — Kom nu, saa skal jeg aabne mit Hjerte for Dem.

Jørgen. Ja jeg havde ogsaa noget, jeg vilde spørge om.

Doktor. Ja du kan gjerne begynde. Kom, lad os lægge os ned! Saa har Jørgen Ordet.

Jørgen. Det er bleven mig saa underligt med den Professor, for det tykkes mig ikke, der er større ved ham. Men Fruen siger, at De gjør saa megen Stads af ham, fordi han har rejst udenlands, og saa gad jeg da vide, hvor han har været henne i Verden. For jeg og Hr. Salling, vi har da baade været ovre i Jylland og Slesvig.

Knud. Nej, Jørgen! det er ingen Ting mod, hvad Professoren har rejst.

Doktor. Nej nu skal jeg fortælle dig noget om hans Rejse.

Jørgen. Aa ja lad mig høre det!

Mel. Hr. Adelbrand han rider.

1.

Knud.

Til alle Verdens Kanter
han dristig sig begav.

Doktor.

Han red paa Elefanter.

Knud.

Nej, der faldt han nok af.
Men vide gik hans Bane
til Hest, i Vogn og Kane —

Doktor.

Og pr. Telegraf.

2.

Han stod, hvor Rhinen spiller
med Schweizerklipper Boldt.

Knud.

Men tabte sine Briller,
da ned han skued stolt.

Doktor.

Og stokblind løb nu Manden
imod St. Gotthard Panden;
dog Gotthard — han holdt.

3.

Knud.

Han løfted Vandringsstaven
og over Bjerget skred.

Doktor.

Han kravled op paa Maven,

Knud.

Og gled paa Ryggen ned.
Sin Frakke slemt han flaaede,
men dog Italien naaede,

Doktor.

Og Paven, du veed. (Jorgen nikker.)

4.

Han stadig smurte Hæle
fem hele Aar i Træk.

Knud.

Til Tyrken selv den fæle
han vovede sig kjæk.

Doktor.

I Havet hist det sorte
han vaskede sin Skjorte,
saa blev den som Blæk.

5.

Men saa i Karriere
han løb til Tydskland hen.

Knud.

Ja der stod han i Lære
som Floskelmagersvend.

Doktor.

Han pakked sine Bylter
og kom saa hjem paa Stylter
til Danmark igjen.

Jørgen. Nej det var dog en forskrækkelig Rejse! Men med Forlov, hvad tog han sig nu for der nede, for han maatte vel have saadan et Levebrød. Hvad gjorde han nu der hos Paven?

Doktor. Naa hos Paven, ja — der havde han en Ansættelse ved Tøflerne.

Jørgen. Ved Tøflerne?

Knud. Ja Paven gaar jo altid med Tøfler, og saa naar han faar ny, er der en ansat, der har lige saa store Fødder som han, til at træde dem ud, for at de ikke skal trykke hans Ligtorne.

Jørgen. Naa saadan at forstaa, men er det da saadan et stort Levebrød?

Doktor. Ja Død og Plage! hos Paven! Og dersom

der ikke havde været den Historie med ham, saa var han vel bleven i det.

Jørgen. Naa saa der var en Historie med ham?

Doktor. Ja en meget mærkelig Historie? men den kan Salling fortælle.

Knud. Nej jeg kan ikke huske den.

Doktor. Ja jeg heller ikke. Men det var noget med at Paven traf ham sammen med sin Datter i en mistænkelig Situation.

Jørgen. Hvori var det, han traf ham? Naa det var kanske . . .

Doktor. Ja netop, og Professoren maatte stikke af, det bedste han kunde, ud af Vinduet naturligvis, og saa rendte han lige lukt over til Tyrken.

Knud. Hør, Jørgen! du kan da nok tænke, det er Løjer alt sammen.

Jørgen. Hr. Salling kan være ganske rolig, jeg skal nok holde min Mund. Men hvad Levebrød havde han da hos Tyrken?

Doktor. Han kjøbte Koner til ham. For der nede skal jeg sige dig, driver de Handel med Koner, ligesom vi med Heste, og saa foer Professoren om paa Markederne og paa Trommesalen og handlede.

Knud. Nej hør nu, Jørgen! du kan sagtens se paa Professoren, at han ikke duer til den Slags Handel.

Jørgen. Nej, Hr. Salling, De skal ikke narre mig. For jeg har nu strax tænkt, at der maatte være noget extra ved den Professor, og netop med Fruentimmer.

Knud. Saa?

Jørgen. Ja det tænkte jeg strax. For den Gang, han før kom, saa sagde han: Er der nogen hjemme? sagde han. Nej, sagde jeg, her er ingen andre end vores yngste Datter. Men saa satte han saadan et Par Øjne op, og saa sagde han til sin Søster: Er det hende? sagde han.

Knud. Sagde han virkelig det?

Jorgen. Ja han vred paa Øjnene, saa det var fælt, og saa sagde han: Er det hende? sagde han. Og saa tænkte jeg strax, at jeg maatte have et Øje med ham, for jeg har nok hørt, at naar de lærde Folk faar Lyst til at gjøre Dumheder, saa er der ingen Maade med det. — Ja saa skal De have Tak for god Underretning, jeg skal ikke snakke til en Sjæl derom, men jeg skal nok passe paa ham, det kan De tro. (gaar ned i Haven.)

Syttende Scene.

Doktor. Knud.

Doktor. Hahaha! Jørgen er mageløs.

Knud. Nej men det er dog altfor galt. Vi har jo formelig blameret Professoren.

Doktor. Hvad er De ogsaa druknet i Sentimentalitetens Mose? Saa skal jeg trække Dem op. (rejser ham) Kom saa! jeg har en Plan for, en udmærket Plan, hvortil De skal assistere.

Knud. Aa jeg har ganske andre Ting i Hovedet.

Doktor. Ja hvad bryder jeg mig om, hvad De har i Hovedet! Kom nu! (De gaar ud i Baggrunden.)

Attende Scene.

Inger. Siden **Kammerraad** og **Frøken.**

Mel. Siciliansk Folkevise.

1.

Inger (kommer fra Huset).

Ak, nu er han atter gaaet sin Vej,
her jeg ham finder ej.
Har jeg fornærmet ham monstro,
ak, eller er han lige fro?
Gid jeg blot uden Sky
kunde rigtig med ham tale?
Vaagnet er min gamle Sorg paa ny,
ak, mit Hjerte — det er tungt som Bly.

(Hun gaar hen i Baggrunden og ser til forskjellige Sider.)

2.

Kammerraad

(kommer frem til venstre foran Buskadset).

Nu jeg paa en Bænk har faaet ham sat,
nu har han Skriftet fat. (ser ud til venstre.)
Alt han i Nydelsen er væk,
se, hvor han sluger hvert et Træk!
Ja, ja, jeg sikkert veed,
det er Mad, som vil ham smage;
dog mens Øjet gaar ad Bladet ned,
brænder jeg af Utaalmodighed.

(ser bestandig ud til venstre.)

3.

Frøken

(i det forreste Vindue i øverste Etage).

Alt i Orden er mit Toilette,
nu er jeg ganske net;
nu kan jeg hilse paa min Ven,
hvis han er kommen hjem igjen.
Længsel har fyldt min Hu,
o saa skal vi atter mødes!
Ak, jeg svæver mellem Haab og Gru,
arme Hjerte! du er svagt endnu.

4.

Kammerraad.

Nej endnu har ej han Bladet vendt,
ak ja! jeg er saa spændt.

Frøken.

Ak, mon han mig erindrer mer?

Inger.

Nej, nej, jeg ingensteds ham ser.

Frøken.

For var han tro som Guld.

Kammerraad.

Dog hvad hjælper det at vente?

Frøken.

Var blot denne Gang mig Lykken huld!

Alle tre.

O min Gud, jeg er saa længselsfuld!

(Kammerraaden gaar op i Huset.)

Frøken. Frøken Inger er De der? Nu er jeg færdig. Vil De vente lidt, saa kommer jeg ned til Dem.

(forlader Vinduet.)

Nittende Scene.

Inger. Siden Frøken.

Inger. Hun har jo ogsaa kjendt ham, og hun veed maaske, hvad det er, hendes Broder mener. Dog hvad de saa siger, jeg kan ikke tro noget slemt om Knud. Men saadan en lærd Professor anser det nu for saa forskrækkeligt, at han har været lidt doven. Det finder jeg nu saa rimeligt, for det er vist noget forfærdelig kjedeligt noget, disse Videnskaber.

Frøken (kommer fra Huset). Saa, her er jeg. Naa nu skulde vi da se at blive rigtig bekjendte med hinanden.

Inger. Ja vi har da allerede i Forvejen en fælles Bekjendt.

Frøken. Naa De mener min Broder Professoren.

Inger. Nej, jeg mener min Broder Knud.

Frøken. Naa Salling, det er sandt. — Sig mig, har han fortalt Dem, at han kjendte mig?

Inger. Ja jeg veed, at han i sin Skoletid besøgte Dem meget den sidste Vinter, De boede i Slagelse.

Frøken (affides). Han har vist betroet sig til hende. (højt) Og De har ikke hørt, hvad der videre passerede?

Inger. Nej! passerede der noget?

Frøken. Nej, det vil jeg just ikke sige.

Inger. De maa endelig ikke skjule det for mig! Sig mig, gjorde Knud maaske noget galt?

Frøken. Nej Gud bevares. Han gjorde saamænd ikke andet end godt. — Det er ellers kuriøst, da jeg nylig rodede op i min Kuffert — jeg fører nemlig altid mine Brevskaber med, naar jeg rejser — saa fandt jeg ogsaa et Brev fra Hr. Salling.

Inger. Har han skrevet Dem til?

Frøken (afsides). Hun veed ingen Ting. (højt) Ja det fik jeg kort efter at vi var rejste fra Slagelse, men jeg svarede ikke derpaa, for jeg syntes, det var saa underligt, da han var saa ung.

Inger. Det var da mere underligt, hvis han havde været ældre. — Men De kjender ham jo, og De har Godhed for ham — sig mig, tror De vel, det er sandt, alt hvad man fortæller om, at han har ført saadan et stygt Liv?

Frøken. Han! Nej det kan De være ganske rolig for. Det er jo et stille, barnligt, sværmerisk Menneske.

Inger. Hvor vil De hen? han er jo lystig og overgiven.

Frøken. Ja maaske paa Overfladen, men han er dyb, meget dyb. — Han er vel fri endnu?

Inger. Fri?

Frøken. Ja jeg mener, han er vel ikke forlovet?

Inger. Forlovet! Nej hvor kan De tro det? Han bliver saamænd aldrig forlovet.

Frøken. Det var da en løjerlig Snak. Hvorfor skulde han ikke forlove sig?

Inger. Nej, det har vi aftalt i Dag. Jeg skal holde Hus for ham.

Frøken. Aa saadanne Aftaler gjælder til Vandsbæk. Jeg har ogsaa før tænkt paa, at jeg vilde holde Hus for min Broder, Professoren; men nu tror jeg rigtig nok, at det er i Naturens Orden, at alle Mennesker gifter sig.

Inger. Ja men De har jo ikke giftet Dem?

Frøken. Herregud, jeg er da ikke død endnu. — Nej hør, De passer ikke her ude i Ensomheden, De skal have en god Mand inde i Kjøbenhavn og leve i de dannede Kredse. Det er et ganske andet Liv, kan De tro.

Inger. Ja for Dem maaske.

Frøken. Nej, jeg vil saamænd leve paa Landet.

Inger. Hvorfor skal jeg da til Byen?

Frøken (kjæler for hende). Jo for De er saa sød, og De skal have det allerbedste. — Hør, hvad synes De om min Broder Professoren?

Inger. Om Professoren?

Frøken. Ja giv mig nu et oprigtigt Svar.

Inger. Jeg tror nok, at han er meget udmærket, men jeg kan ikke lide, at han før talte saa stygt om Knud.

Frøken. De har det i Grunden forskrækkelig varmt for Hr. Salling.

Inger. Ja det er jo ogsaa min Broder.

Frøken. Aa De er jo slet ikke i Familie med hinanden. Han er jo en Søn af en af Deres Faders afdøde Venner.

Inger. Det er det samme. Jeg er jo vant til at betragte ham som min Broder. — Hvad skal jeg da sige om Deres Interesse for ham?

Frøken. Ja jeg!

Inger. Ja De kan da ikke betragte Knud som Deres Broder?

Frøken. Nej, men netop derfor.

Inger. Derfor? Jeg forstaar Dem ikke.

Frøken. Men jeg forstaar Dem, (drillende) og jeg skal sige Dem noget: Hr. Salling forlover sig.

Inger. Nej han gjør ikke.

Frøken. Han forlover sig og gifter sig med.

Inger (heftig). Saa vil De maaske skaffe ham en Kone?

Frøken. Ja hvorfor ikke?

Inger. Hvor vil De da faa hende fra?

Frøken. De kan være ganske rolig. Jeg skal ikke gaa til Dem.

Inger. Aa jeg bryder mig slet ikke om, hvad De siger, og det gjør Knud heller ikke.

Frøken (hidsig). Bryder han sig ikke om, hvad jeg siger?
Inger. Nej ikke mere end den Bænk der.
Frøken. Hvad siger De? ikke mere end den Bænk?
Inger. Nej ikke en Gang saa meget.
Frøken. Jo hør, veed De hvad! det gjør han.
Inger. Nej sandelig gjør han ikke. Veed De det!
(gaar ned i Haven.)

Tyvende Scene.

Frøken. Det er mageløst! Hun er jo ligefrem forelsket i ham! i sin egen kjødelige Plejebroder! U! der er noget unaturligt deri, noget oprørende. Og saa tør hun vove at sige — Nej Salling er af en ganske anden Slags. Her har jeg hans eget Brev (tager et Brev frem). Den Gang var der i det mindste megen Følelse i ham. (læser) „Ak, hvor her er tomt, siden De drog bort. Jeg vandrer hver Aften forbi det kjære Hus og fordyber mig i Mindets Herlighed". Og saa her nede: „Vi har haft Examen, og skjønt det kneb, er jeg kommen op i en ny Klasse" — Nej det var ikke der! Nej nu kommer det: „Ak, naar jeg en Gang faar Bugt med min Plejefaders Stivsind, der vil tvinge mig til at blive en lærd Mand, ligesom han selv i sin Taabelighed bilder sig ind at være, naar jeg kan blive Landmand og faa min egen Gaard, skal saa mine søde Drømme gaa i Opfyldelse? O Clothilde! Tanken om Dem var min eneste Trøst, da jeg forleden sad over for latinsk Stil" — og saa her: „Jeg udskjærer Deres hulde Navn i alle Skolebord. . ." (standser) — Ja jeg var hans første Kjærlighed; men den Gang kunde der ikke være Tale om Forlovelse. Men nu er han jo bleven Landmand, og saa — lad mig se, hvad han skriver! „Skal saa mine søde Drømme gaa i Opfyldelse?" Ja — jeg vil først se paa ham.

(Hun vil gaa, men møder Fruen.)

Enogtyvende Scene.

Frøken. Fruen (kommer ilsomt).

(Mel. af C. J. Hansen.)

1.

Frue.

Aa hvilken Kval og Skræk!
Jeg bliver syg, det gjør jeg saamænd.
Aa Frøken! jeg er væk,
jeg ryster, saa jeg bæver igjen.

Frøken.

Men hør, hvad er der sket?

Frue.

Aa Gud! hvad har jeg set!
Nu syntes jeg, at længe nok
han tumled sig saa vildt,
og han os kosted Penge nok,
men alt det er spildt.

(Frøkenen gjør en utaalmodig Bevægelse.)

2.

Frue.

Ja hør mit Eventyr:
Jeg gik med Jørgen — tænk Dem en Gang!
da skued vi en Fyr,
som ud af Mejerskens Vindue sprang.

Frøken.

Hvordan saae han da ud?

Frue.

Ja det var sikkert Knud.

Frøken.

Hvad Salling?

Frue.

Ja hvor skrækkelig!
Men jeg begreb det flux,
for hun er ung og tækkelig,
og han er en Lux.

3.

Frøken.

Nej De ham Uret gjør.

Frue.

Men hvem er da den skamløse Knægt?

Frøken.

Ja jeg kun sige tør,
at Salling ej kan te sig saa frækt.
De saae ham vel ej grant?

Frue.

Nej det er ganske sandt.
Han smutted om bag Træerne
og lusked som en Kat;
jeg tror, han krøb paa Knæerne,
vi saae kun hans Hat.

Frøken. Nej, Salling kan det virkelig ikke være. Han kryber saamænd ikke ind af Vinduer og allermindst til Mejersker.

Toogtyvende Scene.

De forrige. Jørgen.

Mel. Fr. Ep. 73.

Jørgen.

Frue, jeg veed, hvem der gjorde de Knuder,
for det var Professoren.

Frøken.

Sludder!

Jørgen.

Omme bag Buskene
traf jeg ham luskende,
just som fra Vindvet han drat.

Frue.

— — — — — Men er du besat!

Jørgen.

— — — — — Jo jeg kjendte hans Hat.
Han er ej ringe,
den Fyr han kan springe
som den bedste Kat.

Frøken.

Pletfri er min Broders Ære,
han var aldrig saa forfløj'n;
nej, saa maa det Salling være.

Jørgen.

Det er Løgn.

Frøken.

Frække Knægt?

Frue.

Hold Tand for Tungen!

Jørgen.

Jo det er i Tyrkens Smag;
han har ud af Vindver sprungen
før idag.

Frue.

Du min Gud og Skaber!

Frøken.

Fast jeg Mælet taber.

Frue og Frøken.

Vildsom staar jeg,
hvordan faar jeg
Lys i denne Sag,

Jørgen.

Det forstaar jeg,
saadan faar jeg
Lys i denne Sag.

Treogtyvende Scene.

De forrige. Inger.

2.

Frue.

Inger, saa hør, hvad mig gyselig smerter.

Jørgen.

Nej jeg vil fortælle.

Inger.

Hvad er der?

Frøken (til Jørgen).

Ingen Skandale nu!

Jørgen.

Jo, jeg vil tale nu,
Frøknen skal først høre mig.

Frue, Frøken, Jørgen.

— — — — Men hør nu, maa jeg?
— — — — Ja men jeg viser Vej?
Hør, lad mig sige —
Lad vær' med at skrige!

Inger.

Det forstaar jeg ej.

Frøken (trækker Inger til Side).

Al den Sorg og den Fortræd, som
her er vakt, har Deres Bro'r —

Inger.

Knud, hvordan?

Frøken.

Ja han er rædsom,
tro mit Ord!

Frue (til Inger).

Bitter Sorg mit Hjerte presser.

Inger.

Hvad har Knud forbrudt? o tal!

Jørgen.

Nej det er jo den Professor,
som er gal.

(Kammerraad viser sig i Havedøren.)

Frue.

Tys! der er din Fader!

Frøken.

Vi som intet lader.

Alle fire.

Stille, stille!
Snildt vi ville
dølge ham vor Kval.

(Debatten fortsættes mimisk.)

Fireogtyvende Scene.

De forrige. Kammerraad. Professor.

Professor (kommer ind til venstre foran Buskadset med Manuskriptet i Haanden). Det er en besynderlig Afhandling. Jeg kan ikke begribe, at Kammerraaden kan have saa megen Interesse for den. (Han sætter sig og læser.)

Jørgen (til Frøken). Nej jeg vil tale til Kammerraaden alligevel. Han skal dømme os imellem.

Frue. Du maa ikke sige et Ord til ham. Saa jager han strax Knud paa Døren.

Jørgen. Men det er jo aldeles ikke Hr. Salling.

Frøken. Aa Vrøvl!

Frue. Stille, Jørgen! (til Inger) Nu skal jeg fortælle dig det hele.

Kammerraad (er kommen hen i Forgrunden og opdager Professor). A! der sidder han og læser. Nu maa han være midt i det spændende.

Professor. Hvad er nu dette her? Aa det hele er noget Væv, et ulogisk Sammensurium af aforistisk Nonsens.

Kammerraad. Der er noget, som tiltaler ham. Det er bestemt det Billede om Hajfisken. (Professor lukker Manuskriptet sammen) Nu tænker han. Ja der skal gode Tænder til at knække de Nødder.

Frøken (gaar hen til ham). Har Kammerraaden ikke set min Broder Professoren?

Kammerraad (peger paa ham). Stille! Professoren tænker. De maa ikke forstyrre ham.

Frøken. Naa, han tænker!

Kammerraad (assides). Selv ham volder det Bryderi. Ja det tænkte jeg nok.

Frue (nærmer sig). Hør, vi skulde til Aftensbordet.

Kammerraad. Tys, Professoren tænker.

Frue. Naa, han tænker.

Frøken (hviskende). Lad os blot vente lidt; jeg kan se paa ham, at det er snart ovre.

Jørgen (som i Samtalen med Inger bliver højrøstet). Nej jeg tør do paa, at det er den Tyrk.

Frue. Stille, Jørgen! Professoren tænker.

Jørgen. Naa, han tænker.

Frøken. Ja nu er han færdig. (til Professor) Hør, Julius!

Professor. A, der har vi jo hele Selskabet.

Kammerraad. Saa Professoren hedder Julius! Monstro det ikke skulde være et vendisk Navn?

Professor. Nej det er romersk. Julius Cæsar!

Kammerraad. Ja det er ogsaa sandt. Men Venderne havde dog ogsaa en By, som hed Julin, saa det kunde dog være. (trækker ham til Side) Siden vi taler om Venderne, har Professoren saa siden læst den lille Indledning?

Professor. Ja jeg har læst noget af den.

Kammerraad. Naa, og De synes?

Professor. Ja jeg kan ikke afgive nogen Dom, før jeg har læst det hele.

Frue. Vi skulde drikke The.

Kammerraad. Ja bi lidt! — Har Professoren haft det Billede om Hajfisken?

Professor. Ja!

Kammerraad. Og Bemærkningerne om den Talemaade at være en Vendekaabe?

Professor. Ja dem har jeg læst.

Kammerraad. Finder Professoren maaske, at det er for stærkt?

Frue. Ja men Maskinen gaar af Kog.

Kammerraad. Nu kommer vi. — (til Professoren) Vi gaar altid til Ro Kl. ti, og hvis Professoren saa vilde give mig Lov til at aflægge Dem en Visit paa Deres Værelse, saa kunde De maaske have faaet Resten læst til den Tid.

Professor. Ja det er jo muligt.

Frue (til Inger). Naa hvad siger du saa?

Inger. Ja det kan jo ikke være andre end Knud. Men det er afskyeligt af ham, og jeg tilgiver ham det aldrig.

Jørgen. Ja men hør, Frøken!

Frue. Hold Mund, Jørgen! Du understaar dig ikke at tale derom til noget Menneske. Maa jeg bede Professoren om at tage til Takke!

(Professor, Frue, Frøken, Kammerraad og Inger gaar ned i Haven.)

Femogtyvende Scene.

Jørgen. Saadan har Fruen aldrig talt til mig før. Og saa skal Hr. Salling have Skyld for det. Nej, det er kraperligt, er det. Naar Tyrken ser, at det gaar paa den Maade, saa lader han sig ikke nøje med Mejersken, saa kommer Raden nok snart til Frøken Inger. Nej, nej, nej, det er for galt. Men det kan ikke nytte, man taler til Kammerraaden, for han er lige saa forgjort som de andre. Nej man skulde trække saadan en Rakker-knægt lige til Birkedommeren, saa fik han andet at tænke paa.

Sexogtyvende Scene.

Jørgen. Doktor.

Doktor. Naa Jørgen, du ser saa muggen ud.

Jørgen. Ja det er jeg ogsaa. Der er ellers Aftens-mad der nede paa Højen.

Doktor. Ja jeg vil ingen Aftensmad have.

(Han lægger sig paa Bænken foran Buskadset.)

Jørgen. Hør, vil Doktoren ikke forklare mig en Ting! Hvis det nu blev bevist for Retten, at der var en Fyr, som var krøben ind ad et fremmed Vindue, kom han saa i Tugthuset?

Doktor. Ja dersom det var et af Tugthusets Vinduer, han krøb ind ad, saa kom han i det. Vil du bringe nogen i Tugthuset?

Jørgen. Nej det vilde jeg dog nødig, hvis det kunde undgaas. Men jeg tror ellers, at denne hersens Pro-fessor gaar og lusker efter Frøken Inger; vil Doktoren ikke tjene mig i at have et Øje med hende?

Doktor. Nej gu vil jeg ej.

Jørgen. Ja men kanske De saa vil bede Hr. Salling om det.

Doktor. Ja han gjør det heller end gjerne. — Men, hvad tænker du paa, Jørgen?

Jørgen. Aa det kan være det samme. Der er ingen her, der bryder sig om, hvad jeg tænker. Men de faar nok Øjnene op. (gaar ud ad Laagen.)

Syvogtyvende Scene.

Doktor. Knud.

Knud (i Bevægelse). Hør, kan De ikke sige mig, hvad der er i Vejen med dem alle sammen? Det er en forunderlig frastødende Maade, de behandler mig paa.

Doktor. Saa?

Knud. Ja den eneste, der har bevaret lidt af sin gamle Godhed for mig, er den skikkelige Frøken Tusgaard. Tante veed neppe, om hun vil svare mig, og Inger viste mig ligefrem bort.

Doktor. Naa siden vi taler om Inger, jeg har et Bud til Dem fra Jørgen, om De ikke vil passe lidt paa hende, for Professoren gaar nok og fisker efter hende.

Knud. Professoren? tror De virkelig, han tænker paa saadan noget?

Doktor. Ja hvorfor ikke det? Han er jo giftefærdig.

Knud. Aa saa er det derfor, hun er saa uvenlig mod mig.

Doktor. Hvorfor det?

Knud. Jo hun kan jo ikke indlade sig med ham uden at bryde med mig.

Doktor. Bryde med Dem? Er De da forlovet med hende?

Knud. Nej vist er jeg ikke, men — ja det kan De nu ikke forstaa.

Doktor. Nej det er meget dunkelt. Men det er jo ellers et godt Parti.

Knud. Det mener De jo slet ikke. Aa rejs Dem nu og giv mig et godt Raad, for hvis han snapper Inger fra mig —

Doktor. Fra Dem?

Knud. Ja hvis han snapper hende bort, saa snapper han hende fra mig, hører De, og saa skyder jeg mig en Kugle for Panden.

Doktor. Nej hør, De er sgu skudt mer end nok. Lad være med det andet! Nu skal jeg give Dem et godt Raad.

Knud. Naa?

Doktor. De skal gaa hen og stoppe Dem en Pibe, og saa skal De stoppe en til mig med det samme.

(gaar.)

Knud. Aa!

Otteogtyvende Scene.

Frøken (kommer fra Haven). Knud.

Frøken. Herregud! hvorfor gaar De fra os, Hr. Salling? De er bleven saa underlig. Ja De har rigtig nok forandret Dem meget, grumme meget.

Knud. Ja det maa jeg vel have gjort, siden alle saaledes har forandret sig imod mig.

Frøken. Nej ikke alle, det maa De ikke sige. De har endnu Venner, som er Dem tro.

Knud. Nej jeg har aldrig været saa lykkelig at have nogen Ven.

Frøken. Aldrig? Hr. Salling, De er meget glemsom.

Mel. Russisk Sang.

Frøken.

Har De glemt, da Yuglingens Aar
De med fyrig Sjæl Dem nærmed?
Har De glemt, da sødt De sværmed
i den lyse Vaar!

Knud.

O min Vaar i Taager henrandt,
knap et Solglimt var at finde.

Frøken.

Mon da rent af Deres Minde
Slagelse forsvandt?
Her vi mødes atter,
ej mit Bryst blev koldt.

Knud (tager hendes Haand).

Ja jeg nu Dem fatter,
jeg en Ven beholdt.

Frøken.

Ja i Nød og Klage,
naar Dem alle fly,
:,: o saa kald — saa kald tilbage
Slagelse paa ny.

Knud.

Ja jeg kalde vil tilbage
Slagelse paa ny!

Knud. Ja, Frøken! jeg føler vel, at jeg sidste Gang, vi var sammen, teede mig som en dum Dreng, men det er smukt af Dem, at De vil slaa en Streg derover.

Frøken (hurtig). Jeg vil sandelig ikke slaa nogen Streg.

Knud. Ja lad os ikke dvæle ved det! De har bevaret Deres Godhed for mig, og jeg trænger netop til en Ven. Jeg tør betro mig til Dem, ikke sandt?

Frøken (ømt). Jo!

Knud. Det er i Aften, som om alle gamle Minder er vaagnede med fornyet Kraft og har indspundet mig i et Net, som jeg ikke kan rive mig ud af. Og paa samme Tid har jeg gjort et Indblik i mit eget Hjerte.

Frøken (afsides). Nu kommer det.

Mel. Af Lønkammeret. (Solié.)

1.

Knud.

Jeg har læst —

Frøken.

De har læst —

Knud.

I mit Indre,
jeg har drømt — af en Drøm var det blot;
thi min Sorg —

Frøken.

Deres Sorg kan jeg lindre.

Knud.

De forstaar —

Frøken.

Jeg forstaar Dem saa godt,
jeg forstaar, jeg forstaar Dem saa godt.

2.

Knud.

O saa tal! o saa tal! tør jeg vove?
Er der Haab, er der Haab for mig her?

Frøken.

Ja jeg tror!

Knud.

O De tror?

Frøken.

Jeg tør love,
at hun har —

Knud.

At hun har —

Frøken.

Dem saa kjær,
at hun har, at hun har Dem saa kjær.

Knud.

At hun har, at hun har mig saa kjær.

3.

Knud (griber hendes Haand).

Deres Ord, Deres Ord mig bevinger,
al min Nød —

Begge.

Al min Nød er forbi.

Knud.

Jeg vil strax —

Frøken (bly).

De vil strax —

Knud.

Hen til Inger.

Frøken.

De gaar bort?

Knud.

Jeg gaar bort for at fri,
jeg gaar bort, jeg gaar bort for at fri.

Frøken.

Han gaar bort, han gaar bort for at fri.

(Knud gaar.)

Niogtyvende Scene.

Frøken. Min Gud! han vil fri til Inger. Men i Førstningen var det jo mig. Nej, jeg kan ikke blive klog paa det Menneske. Først springer han ind til Mejersken, saa er han lige ved at fri til mig, og saa render han for at gjøre det samme ved Inger. Tre paa en Gang! Nej han er rigtig nok altfor letsindig. Lad ham kun tage Inger; jeg betakker mig. Men det er Synd for min Broder. — Aa jeg er rent tummelumsk. (tager Brevet op og ser i det) Den Gang var han dog ganske anderledes. Men han sagde jo ogsaa, at han var omspunden af et Net. Ja det er en Slags Fortryllelse — hvad for et kristent Menneske forelsker sig i tre Fruentimmer paa en Gang? Nej han maa ud af det Net, rent ud af den Kreds! (ser i Brevet) Ja haarde Kure maa der til. Jeg vil strax tale til Fruen om min Broders Kjærlighed. (vil gaa, men ser Inger komme) Inger! Saa vil jeg begynde med hende.

Tredivte Scene.

Frøken. Inger.

Frøken. Frøken Inger! har De saa siden talt med Deres Broder?

Inger. Nej jeg har ikke.

Frøken. De fandt vist, at jeg før var for streng imod ham i Anledning af den Historie med Mejersken?

Inger. Ja det lader jo rigtig nok til, at Mejersken ikke har været hjemme den Gang.

Frøken. Aa hvad skulde han ind ad Vinduet, hvis

han havde et honnet Ærinde? Men jeg vilde aldrig have gjort saa meget Væsen deraf, hvis han havde været løs og ledig, men naar man paa samme Tid staar i en anden Forbindelse og allerede i flere Aar har været saa godt som forlovet —

Inger. Aa det er ikke sandt! det har Knud ikke været.

Frøken. Jo det er sandt, for jeg veed det. For jeg har selv set et Brev, som han har skrevet til en Dame — en af mine Veninder — og deri siger han: „Ak, naar jeg en Gang kan faa min egen Gaard, skal da mine skjønne —" (kigger i Brevet) „skal da mine søde Drømme gaa i Opfyldelse?"

Inger. Lad mig se det Papir!

Frøken. Nej hør nu videre! (læser) „gaa i Opfyldelse? O Clothilde!" —

Inger. Clothilde? hvem er det?

Frøken. Det er en af mine Veninder. (læser) „O, Clothilde! jeg indskærer Deres hulde Navn i alle Sko— i alle Skovens Træer." Og her kan De selv se Underskriften — ja det er rigtig nok lidt mørkt, men De kjender vel hans Haandskrift (læser) „Deres i Liv og Død Dem trofast elskende Knud Salling."

Inger. Aa min Gud! og det har han ikke talt et Ord om til mig. (sætter sig paa Bænken foran Buskadset.)

Enogtredivte Scene.

De forrige. Professor. Knud.

Professor (kommer fra Baggrunden). Er Frøken Inger her!

Frøken (standser ham). Hør, jeg maa absolut tale et Ord med dig. (De gaa lidt tilbage.)

Knud (kommer fra venstre foran Buskadset). Der er hun. Inger! (affides) Aa hun vil ikke skjænke mig et Blik.

Mel. Voltigez, hirondelles. (David.)

1.

Knud.

O hvad vakte din Vrede?
Jeg udholder det ej.
Straf mig, se jeg er rede!
Lad mig ej længer bede!
Se paa mig! se paa mig! se paa mig!

2.

Altsaa bort man mig jager,
Og du standser mig ej!

Inger (hæver Hovedet).

Nej her man dig kun plager,
gaa did, hvor Hjertet drager,
langt fra mig! langt fra mig! (sænker Hovedet igjen.)
langt fra mig!

(Knud gaar.)

Toogtredivte Scene.

Frøken. Professor. Inger (paa Bænken).

Frøken (til Professor). Se saadan er hans egne Ord i Brevet. Jeg kan dem uden ad. „Ak", skriver han, „naar jeg en Gang faar Bugt med min Plejefaders Stivsind, der vil tvinge mig til at blive en lærd Mand, ligesom han selv i sin Taabelighed bilder sig ind at være" — Ja du kan da nok begribe, at naar Kammerraaden, som er en hidsig Person, faar det at se, saa vil han flyve i Flint.

Professor. Men hvorfor skulde man ogsaa vise ham det?

Frøken. Jo der er — som jeg siger — en Slags Inklination mellem de to unge Mennesker. Og hvis det nu virkelig skulde gaa saa vidt, at de absolut vilde have hinanden, saa blev vi jo nødte til at søge Assistance hos Forældrene. For du vil da ikke skjænke hende bort —

Professor. Til det ryggesløse, forulykkede Subjekt! Nej i saa Fald er det pligtstridigt at vise Skaansel. — Giv mig Brevet!

Frøken. Ja nu er de tre Linier bøjede om; du behøver ikke at vise Kammerraaden andet end dem og saa Underskriften. Du behøver heller ikke at læse det selv. Og hvis saa Inger bliver lidt forknyt, saa er du jo Mand for at trøste hende.

Professor. Det skulde frappere mig særdeles, hvis jeg ikke kunde det.

Frøken. Ja gaa nu hen til Inger! der sidder hun — og pas godt paa det Brev! (afsides) Den stakkels Salling! det er en haard Kur, men han skal nok blive trøstet.

(Hun gaar.)

Treogtredivte Scene.

Professor. Inger. Siden Jørgen.

Professor (ser Inger). Hun ser meget afficeret ud. Dog hun har jo en god Forstand. Hun maa kunne paavirkes af et fornuftigt Raisonnement. Jeg maa lade hende se ham i hele hans Elendighed; det er den eneste Redning. (til Inger) Min Frøken! Deres Moder har fortalt mig den Historie med Hr. Salling. Det er meget beklageligt, at han kan bære sig saaledes ad.

Jørgen (kommer ind ad Laagen). Se, nu er han igjen i Lav med Pigebarnet. Nej det kan ikke gaa paa den Maade, det kan ikke gaa!

(Under de følgende Replikker laaser han Laagen og sætter Havestole og deslige i Orden.)

Professor. Jeg har ikke mange specielle Data fra Hr. Sallings tidligere Historie, men det er min Overbevisning, at han allerede fra det Øjeblik, han kom til Universitetet, har ført et Liv, som . . .

Inger (rejser sig). Fortæl mig hvad De veed! al Ting!

Jørgen (nærmer sig). Frøken!

Professor. Ja jeg har selv, ifølge min til hans meget kontrasterende Levevis, kun været personlig Vidne til et Par af hans Excesser, men de vare af den Natur . . .

Jørgen (trækker hende i Kjolen). Frøken! De skal ikke snakke med ham, det har De ikke godt af.

Inger. Slip mig, Jørgen! gaa din Vej. (til Professor) Sig det kort og godt! (Jørgen ryster paa Hovedet og gaar atter til sit Arbejde.)

Professor. Desværre ere disse Fakta af en saa mislig Beskaffenhed, saa jeg ikke ret veed, hvorvidt det sømmer sig at omtale dem for en ung Dame.

Inger. Saa betragt mig som en Herre! jeg maa vide det.

Professor. Ja da Frøkenen selv forlanger det, er jeg uden Ansvar. Hr. Salling var de to Gange jeg traf sammen med ham i det saakaldte Rusaar — ja Frøkenen maa undskylde, at jeg bruger denne Terminus — han var ligefrem perialiseret.

Inger. Perialiseret?

Professor. Ja jeg sagde jo selv, at jeg vist nok ikke burde nævne det. Og den ene Gang var han i den Grad fra sig selv, at han aftrak sin Kjole og løb ud paa Gaden i de bare Underærmer.

Inger. Men Herregud! var det ikke andet!

Professor. Ikke andet? (afsides) Hun er mærkværdig forblindet!

Inger (afsides). Aa saa har jeg maaske dog gjort ham Uret.

Jørgen. Nej jeg maa have Rede paa, hvad det er, de snakker om.

Professor. Min Frøken, der er en Egenskab, — ikke nogen moralsk Kvalitet — men, om man saa vil, et Talent af rent underordnet Natur, som selv de forstandigste Damer ere tilbøjelige til at tillægge for megen Vægt. Det er den saakaldte personlige Elskværdighed, der ofte findes hos de sletteste og mest ubetydelige Mennesker, medens den mangler hos de mest fremragende Personligheder. Er det Ret, — jeg tillader mig det Spørgsmaal — er det Ret, naar man vil bedømme et

Individs Værd, da at lade sig bedaare af hint blændende Klædebon, eller bør man ikke først afklæde ham dette falske Skin og betragte ham i hans nøgne Personlighed?

Jørgen (træder frem). Nej hør, veed De hvad, nu skal De holde op! Det er ingen Maner at snakke til et ungt Pigebarn paa.

(Inger gaar over til højre Side.)

Professor. Hvad skal det sige?

Jørgen (trækker ham til Side). Jo jeg hører det nok. De skal ikke komme og snakke til vores Frøken om nøgne Personligheder og om at klæde sig af, for det er ikke noget, som hører hjemme paa det Sted. Forstaar De mig nu?

Professor. Aa han er et dumt Menneske.

Jørgen. Gud give, de var alle sammen lige saa kloge som jeg, for jeg veed hvad han er for en Fyr.

Professor. Aa jeg vil ikke høre paa den Snak. — Min Frøken!

Jørgen. Nej stop! ikke et Ord mere til Frøkenen! Nu skal han gaa!

Professor. Aa han er bindegal! Men jeg skal klage til hans Herskab. (gaar.)

Jørgen. Ja klag han kun! Saa længe Jørgen er her i Huset, skal han ikke gaa hen og spolere os vores Frøken. (Han lukker Skodderne paa Vinduerne i Stueetagen).

Inger. Hvad var der i Vejen med Jørgen? Ja han holder ogsaa fuldt og fast paa Knud. Og vi har maaske ogsaa gjort ham Uret. At han har forlovet sig, det har jeg jo ingen Ret til at være vred over, skjønt — Nej men det med Mejersken — hvad vilde han der?

Fireogtredivte Scene.

Inger. Doktor.

Doktor. Sikke nogle Ferie-Ansigter! De er som Peber og Eddike alle sammen. Naa, lille Inger! hvad er der

nu i Vejen med Dem? Lad os høre! Er De ogsaa strandet paa et ethisk Grundlag eller raget uklar med de castilianske Principer?

Inger. Nej. Men jeg synes heller ikke, Doktoren er saa munter, som De plejer.

Doktor. Tak skal De have! Naar man kommer til mig med Sentimentalitet, saa er jeg væk. Og Luften er i Aften saa fuld deraf — pu! I den sidste halve Time er de jo formelig bleven forgiftede alle sammen.

Inger. Ja men De har jo selv været alvorlig hele Tiden; De spiste jo ikke en Gang Aftensmad.

Doktor. Ja det er noget andet. Jeg havde allerede været halvt om en god Bøtte Tykmælk med Salling; men det maa De holde Bøtte med, for det er en Hemmelighed, forstaar De. Tykmælk hører jo efter Deres kloge Moders diætetiske Principer til de forbudne Spiser, og saa da Mejersken ikke var hjemme, men havde ladet sit Vindue staa aabent, saa krøb Salling derigjennem og ind i Mejeriet —

Inger. Min Gud! var det det hele?

Doktor. Nej ikke ganske. For jeg løb imidlertid op paa Højen og stjal Sukker fra Thebordet lige for deres Næse, hahaha! (ser de andre komme) Naa nu er Klokken nok ti.

Femogtredivte Scene.

De forrige. Frue. Frøken. Professor. Kammerraad. Siden Knud.

Fruen (til Jørgen). Men Jørgen, er du gaaet rent fra Forstanden? Ja for denne Gang har Professoren lovet at lade være at klage til Kammerraaden. Men kommer du mig en Gang til, saa kan jeg ikke hjælpe dig længer. Det er jo forskrækkeligt, at saadan en fornuftig Karl —

Jørgen. Nej jeg er ikke fornuftig. Hvis de andre er kloge, saa er jeg gal, det er meget bestemt.

Fruen (til Frøkenen). Se, nu har jeg da for en Sikkerheds Skyld faaet Mejersken til at flytte der op paa et

af Gjæstekamrene. Og Professoren fandt, at det var meget rigtigt.

Kammerraad. Naa mine Venner! nu maa vi nok tænke paa at søge Hvile oven paa Dagens Møje. (affides til Professoren) Hvis Professoren saa vilde tillade mig at se lidt ind paa Deres Værelse om et Kvarters Tid?

Professor. Meget gjerne!

Kammerraad. Naa er vi nu alle samlede? Nej hvor er Knud? (kalder) Knud! (Knud kommer.)

Doktor. Der er han!

Kammerraad. Ja Doktoren er naturligvis for kjøbenhavnsk til at gaa saa tidlig til Ro?

Doktor. Nej i Aften tror jeg virkelig, jeg kan sove. Her har været saa interessant.

Mel. af Preciosa. (Weber.)

1.

Jørgen.

Nu slog den ti.

Alle.

Nu slog den ti.

Ja Venner! nu skilles vi ad.

Doktor.

Den er forbi —

Alle.

Den er forbi,

den Dag, som jeg hilsed saa glad.

2.

Kammerraad.

I Havens Krat —

Alle.

I Havens Krat

skal Freden faa Lov til at bo.

Doktor.

God Nat! God Nat!

Alle.

God Nat! God Nat!

og sov da med Fuglen i Ro!

(De gaa alle op i Huset, men Knud og Doktor, som ere de sidste, komme strax tilbage.)

Sexogtredivte Scene.

Knud. Doktor.

Doktor. Nej Pyt! vi har andet at bestille end at sove. Naa, Salling; nu skal vor store Plan endelig gestalte sig til sand og kraftig Virkelighed. (Knud gaar ud til venstre) Nu gjælder det om med en titanisk Trodsen paa Jegets autonomiske Ret at kuldkaste den bestaaende fornuftmæssige Verdensorden — og alt det skal ske ved Hjælp af en Fugleskræmsel. — Men hvor blev han af? Hejda, Salling!

(iler ud.)

Syvogtredivte Scene.

Inger (kommer ud af Huset).

Mel. Du prophet'scher Vogel, du. (Reichardt.)

1.

Inger.

Brat min Længsel ned mig drev,
Knud jeg saae tilbage blev;
jeg maa, hvad det saa skal gjælde,
strax ham om min Anger melde.
Nys jeg var saa kold og tvær,
og han tog sig det saa nær.
Hejda, Knud! hejda, Knud!
— Jeg mig vover længer ud.

(gaar ned i Haven.)

Otteogtredivte Scene.

Professor (kommer fra Huset).

2.

Professor.

Ned hun iled i en Fart,
det var Inger, det er klart.
Jeg maa end i Aftenluften
tale hende til Fornuften.

Skjønt hun for sig gjorde stiv,
er hun vist nok receptiv.
Frøken, tys! Frøken, tys!
Vist jeg veed, hun var her nys.
(gaar søgende omkring.)

Niogtredivte Scene.

Professor. Frøken (kommer fra Huset).

3.

Frøken.

Salling er her end, jeg tror!
jeg maa sige ham et Ord;
Maanen, som saa yndig skinner,
vist om Slagelse ham minder;
Talen gaar saa mildt og glat
i den lyse Sommernat.
Salling, hej! Salling, hej!
Han er vist gaaet denne Vej. (iler ud.)

Fyrretyvende Scene.

Professor. Siden Kammerraad og Jørgen.

Professor. Det var jo min Søster, tror jeg. Det var da ret uheldigt, hvis hun skulde komme og forstyrre os.

Kammerraad (aabner Vinduet over Døren). Hejda, Jørgen!

Professor. Det er Kammerraaden, der sidder i sit Vindue. — Jeg maa vist kunne finde hende nede i Haven. (gaar.)

Jørgen (kommer ud i Døren). Ja, Hr. Kammerraad! nu kommer jeg. Skal jeg lukke Døren, for Laagen er besørget?

Kammerraad. Ja luk saa kun! — Hør, Jørgen! har Professoren saa faaet to Voxlys paa sit Værelse?

Jørgen. Jo!

Kammerraad. Og har Frøkenen saa faaet et Stearinlys?

Jørgen. Jo det er i Orden alt sammen. God Nat, Hr. Kammerraad! (lukker Døren indenfra.)

Kammerraad. God Nat! (lukker Vinduet.)

Enogfyrretyvende Scene.

Doktor. Knud.

Mel. Allerschönster Engel, allerschönstes Kind.

1.

Doktor.

Kom nu, kom nu, Salling! Planen er i Gang.
Vor kjække Daad,
o Kammerraad!
skal bryde din Tvang;
ja det bliver magnifik,
skjult vi her skal staa paa Kig,
og Kvindehyl — det er min Livmusik.

2.

Aa jeg ser dem alle, „Raaden" rent perplex,
mens Fruen vel
vil gjøre Spræld
og brøle for sex;
og Professoren, hvid som Kridt,
paa Maximer rent fallit.
og Frøknen — tænk Dem blot — i Nathabit!

Naa staa nu ikke saadan og glo, kom og hjælp mig at flytte Stigen hen under Huset!

Knud. Stigen?

Doktor. Ja vi skal jo have Straamanden op derpaa. Har De glemt vores Aftale? Han skal jo være en Røver, der gjør Indbrud.

Knud. Nej jeg vil ikke have noget at gjøre dermed. Jeg finder, at det er Drengestreger.

Doktor. Ja det finder jeg sgu ogsaa; men det er jo netop derfor vi skal gjøre dem. Naa, Menneske, kom saa!

Knud. Nej!

Doktor. Aa hvad skal nu al den Dyd til? — Jeg talte før om Dem — med Inger.

Knud. Med Inger! hvad sagde hun da?

Doktor. Ja det skal jeg nok fortælle Dem, naar De først vil hjælpe mig med at flytte Stigen.

Knud. Ja, kom lad os skynde os!

Doktor. Se, nu bliver han jo ordentlig ivrig.

(De flytte Trappestigen fra Kirsebærtræet hen under Huset, saa den staar paa den for Tilskuerne fjerneste Side af Døren.)

Knud. Naa hvad var det saa?

Doktor. Nej først maa De hjælpe mig med at hente Straamanden.

Knud. Nej det vil jeg ikke. De lovede jo —

Doktor. Ja hvem bryder sig om Tro og Love i Sommerferien? Naa saa kan jeg selv. (gaar.)

Knud. Han veed desuden ingen Ting; det er kun dette evige Pjankeri. Men jeg har ligesom faaet godt Mod igjen.

Toogfyrretyvende Scene.

Knud. Inger.

Knud. Inger!

Inger. Naa er du der? Jeg har løbet hele Haven rundt efter dig. Aa kom her hen! Jeg tror, der er andre her nede. (hun fører ham hen foran Buskadset) Kjære Knud! jeg har haft stor Uret imod dig. Det var en tosset Misforstaaelse, som gjorde mig saa uvenlig, men du kan tro, jeg føler nu selv, hvor slem jeg har været. Jeg lover Bod og Bedring.

Knud. Aa, Inger! er al Ting da nu godt imellem os?

Inger. Ja det er saa godt som det kan være; jeg er din trofaste Søster som før. Men saa maa du ogsaa have mere Fortrolighed til mig — ikke sandt, Knud?

Knud. Ja gid jeg blot turde!

Inger. Jo det tør du, og det er ligefrem din Pligt imod mig. Det er dog ikke Ret, at en fremmed skal fortælle mig om den vigtige Forandring, der er sket i dit Liv. Hvorfor har du dog ikke talt et Ord til mig om det Forhold, hvori du staar?

Knud. Jeg staar virkelig ikke i noget Forhold, som jeg ikke har fortalt dig.

Inger. Jo jeg veed meget godt, at der er en Dame, som du holder af, og som —

Knud. Hør, jeg er vis paa, at der atter her maa være en Misforstaaelse. Jeg har kun meget faa Damebekjendtskaber, og har aldrig haft noget Greb paa at gjøre dem. Den eneste, som jeg foruden dig er kommen lidt nærmere, er den gamle skikkelige Clothilde Tusgaard.

Inger. Hedder hun Clothilde?

Knud. Ja veed du ikke det?

Inger. Nej det vidste jeg ikke. Men har du da aldrig skrevet hende til? Jo det er sandt, det har hun jo selv fortalt mig.

Knud. Ja som en Sextenaarsdreng var jeg — kuriøst nok — lidt forelsket i hende, og i den Tid øvede jeg mig ogsaa, saa vidt jeg husker, i den rørende Brevstil. Men det synes hun Gudskelov nu at have glemt.

Inger. Ja det kan du tro; hun har vist glemt det.

Knud. Hun har i Dag været saa venlig og deltagende mod mig, og jeg har betroet hende alt hvad der laa mig paa Hjertet.

Inger. Du har dog altsaa haft Hemmeligheder med hende?

Knud. Ja jeg har fortalt hende om min Sorg, men hun veed ikke hvad der siden trøstede mig igjen.

Mel. I Haven i Skjul af en Æblegren. (P. Heise.)

1.

Da nylig jeg sad med mig selv i Strid,
ramt af et Lyn,
da stilled paa ny sig min Barndomstid
klart for mit Syn.
Jeg skued en Glut som en let lille Fugl,
yndig og god;
som fordum hun atter i Lindens Skjul
styrked mit Mod.

(griber hendes Haand.)

2.

Som Søster hun hjalp, dog endnu et Savn
føjed sig til;
jeg gav hende heller et bedre Navn,
hvis hun blot vil.

Inger.

Hun vil af din Kummer forjage hver Rest,
hun har den voldt;
giv mig kun det Navn, som du lider bedst,
det gjør mig stolt!

Treogfyrretyvende Scene.

De forrige. Professor (kommer frem bag Buskadset).

Professor (afsides). Hvem er der? — Frøken Inger!

Knud. Hvem skulde have troet, at der skulde komme saadan en Aften ovenpaa den Eftermiddag?

Inger. Og de Feriegjæster, der netop kom for at skille os ad —

Knud. Ja det er just dem, der har forenet os.

Professor. Hvad hører jeg?

Inger. Hør, Knud! vi vil strax gaa op til Fader; han sidder vist og arbejder paa sit Værelse. Naar vi kan vinde ham, saa er der intet i Vejen.

Knud. Ja lad os det! Men vi er jo nødte til at gaa igjennem Haven.

3.

Saa lønlig jeg gaar under Lindens Læ,
Inger! med dig,
mens duftende Minder fra hvert et Træ
strøs paa vor Vej.

Inger.

Ja herligt i Glands for vor Tanke skal staa
Fortidens Skat.

Begge.

Dog hvad er dens Rigdom mod denne blaa,
yndige Nat? (De gaa.)

Fireogfyrretyvende Scene.

Professor. Siden Jørgen.

Professor. Jeg er meget forbavset. Frøken Inger har da virkelig kastet sig i Armene paa dette mislykkede Individ. Har hun da ikke en Gnist af moralsk Indignation? — Aa hvad er Kvinden for en elendig Skabning! hun er intet veritabelt Menneske, der falder under ethiske Bestemmelser, hun er et gjøglende Naturvæsen, en Undine uden Sjæl. — Men denne Forbindelse er dikteret af Øjeblikkets Lidenskab, den kan ikke have absolut Gyldighed. — Ja her er Skaansel paa urette Sted. Kammerraaden skal kjende det Menneske til Bunds. (iler op til Havedøren) Her er lukket, saa maa jeg gaa den anden Vej gjennem Gaarden. (gaar til Laagen) Den er ogsaa tillukket. Nu saa maa de lukke op, det er soleklart. (banker paa Husdøren) Luk op! hører De?

Jørgen (indenfor). Klokken er over ti. De maa gaa den anden Vej.

Professor. Ja men Laagen er ogsaa lukket.

Jørgen. Ja det skal den ogsaa være.

Professor. Ja men Herre Gud! hvordan skal jeg da komme ind?

Jørgen. De skal følge langs med Gartnerens og Mejeriet lige til Kostalden, og saa skal De bøje øster om Andeparken og den store Lade, til De kommer til Bagporten, men De maa tage Dem i Agt for, at De ikke falder i Moddingen.

Professor (gaar fra Døren). Ja hvor skal jeg finde mig til Rette i alt det? Øster om Andeparken! Hvor i al Verden er Øster? det har jeg ikke den ringeste Forestilling om. Og den Karl er mig fjendsk. Han lukker mig ikke ind. — Tys, Kammerraaden sad jo nylig i det Vindue, det maa vist være hans Værelse. Jeg vil prøve paa at kalde paa ham. (kalder med dæmpet Stemme) Hr. Kammerraad! Hr. Kammerraad! — Det er saa ubehage=

ligt at forstyrre hele Familiens Nattesøvn. Jeg bliver nødt til at underkaste mig denne Vandrings mulige Besværligheder. (gaar mod Baggrunden) Men hvad er det? En Stige! Naar jeg træder nogle Trin op paa den, saa kan Kammerraaden maaske høre min Stemme. (gaar op ad Stigen) Hr. Kammerraad! — Nej, jeg maa højere op endnu.

(Han gjør det.)

Femogfyrretyvende Scene.

Professor (paa Stigen). **Doktor.**

Doktor. Hvor Pokker mon den Straamand er bleven af? Jeg var oppe i alle Træerne, men skjønt det er lyst nok, var den ikke til at øjne.

Professor. Tys, der er nogen! jeg vil staa ganske stille, saa observerer man mig ikke.

Doktor. Det er dog ogsaa forbistret; nu staar den Stige saa dejligt. — Hvad ser jeg! Der staar den, min Fugleskræmsel, min Røverkaptajn! — Aa, nu kan jeg begribe det. Salling er alligevel gaaet i sig selv og har i største Galop hentet den og stillet den op. Det var dog et kjønt Træk af ham.

Professor. Han kan ikke se mig, ellers vilde han tale til mig.

Doktor. Han staar prægtig. Det er en udmærket Drabant at se paa. Men han skulde i Grunden have en Kjæp i Haanden, naar jeg kunde finde en rigtig tyk en. — Nej det er ikke værdt at makke paa ham; han er god, som han er. Hahaha! Man skulde bande paa at det var et levende Menneske.

Professor. Mon jeg skulde tale til ham?

Doktor. Men nu er det Knuden, hvordan vi skal gjøre Allarm paa en pæn Maade. — Tys, der kommer nogen. Jeg tror min Sjæl, det er Frøkenen. Bravo! hun kan besørge det. (trækker sig tilbage foran Buskadset.)

Sexogfyrretyvende Scene.

Professoren (paa Stigen). **Doktor. Frøken.** Siden **Fruen, Inger, Knud** og **Jørgen.**

Frøken. Jeg kan ikke finde Salling nogetsteds. Det er højst fortrædeligt. Jeg havde ventet mig saa uhyre meget af den Samtale. (Hun nærmer sig Huset og udstøder et Skrig, da hun faar Øje paa Stigen.)

Doktor. Hahaha! nu begynder det.

Professor. Det er en fatal Situation. Hvad skal jeg gjøre?

Frøken (fatter sig). Hjælp! Hjælp! Her er Tyve. Skynd Dem!

Fruen (aabner det næstforreste Vindue i øverste Etage). Men min Gud! hvad er der paa Færde? Hvem er det der skriger?

Frøken. Der er Fruen. — Aa hør, bedste Frue, se der hen, til højre.

Frue. Du min Skaber! hvem er det? Jørgen! Jørgen! saa kom dog. — Svar mig, du Mand der, hvem er du? Svar mig, du Mand der, hvem er du?

Professor (affides). Nu maa jeg tale.

Doktor (affides). Ja han skal nok svare for sig.

Knud (kommer med Inger). Du kan være ganske rolig, kjære Tante.

Frue. Hvem er det, der snakker?

Knud. Det er mig, Knud. Du skal ikke være bange. Det er kun Spøg af Doktoren. Det er Fugleskræmselen, som han har stillet paa Stigen.

Doktor. Aa din Landsforræder! (Jørgen kommer ud ad Døren).

Frue. Hvad? er det Fugleskræmselen?

Jørgen. Nej det er ikke Fugleskræmselen, for ham har jeg forvaret, men jeg tør bande paa, at det er den Tyrk, som vil op til Mejersken.

Frue. Hvad for en Tyrk?

Jørgen (gaar hen under Fruens Vindue). Jo Fruen har sagtens selv fortalt ham, at Mejersken skal ligge der oppe i

Nat. Og nu kan De se, at Stigen er sat lige under hendes Vindue. — Kom kun ned, Hr. Professor! nu har vi grebet Dem i det.

Frøken. Nej den Straamand rører sig rigtig nok ikke af Pletten.

Professor (højt). Jo jeg maa rigtig nok protestere mod —

Alle. Professoren!

Doktor (træder frem). Nej det var en Overraskelse! Hahaha!

Jørgen. Naa nu kan Fruen da se, hvem der kryber ind af Vinduer.

Professor. Ja jeg tilstaar, at jeg er kommen i en mistænkelig Situation.

Doktor. Ja men en Mand kommer aldrig i en mistænkelig Situation uden sin egen Skyld. Det har De selv sagt.

Frøken. Men Herre Gud, Julius!

Professor. Ja lad mig blot stige ned, saa skal jeg strax retfærdiggjøre mig.

(Han begynder at stige ned; Fruen forlader Vinduet.)

Syvogfyrretyvende Scene.

De forrige uden Frue. Kammerraad.

Kammerraad (kommer fra Huset). Men hvad er her paa Færde? (ser Professoren, som stiger ned) Hvem kryber paa Stigen? Professoren!

Jørgen. Ja det er hans bedste Plaser.

Kammerraad. Jeg var netop gaaet over til Professorens Værelser, som ligger til den anden Side, og saa hørte jeg al den Larm. — Men hvad vilde Professoren egentlig paa den Stige?

Frøken. Det var i Distraktion han gik der op.

Professor. Jeg var kommen her ud og kunde ikke

komme ind igjen, og saa var det mig af særdeles Vigtighed at faa Kammerraaden i Tale i en Hast —

Kammerraad (trækker ham til Side). Naa jeg forstaar Dem, De vilde tale med mig om det lille Manuskript.

Professor (ærgerlig). Nej jeg har rigtig nok ganske andre Ting at tænke paa end det Tøjeri.

Kammerraad. Tøjeri!

Professor. Ja lad os ikke spilde Tiden paa det! Her er sket meget alvorlige Ting.

Kammerraad. De kalder det Tøjeri?

Professor. Ja hvad gjør nu det til Sagen? Jeg er som sagt ikke Historiker.

Kammerraad. Nej det kan man rigtig nok mærke. — Tøjeri!

Professor. Hr. Kammerraad! jeg vilde gjerne udbede mig Deres Opmærksomhed —

Kammerraad (vender sig fra ham til Knud, som nærmer sig fra den anden Side). Hvad vil du mig, Knud?

Knud. Hør, kjære Onkel! jeg maa bede om dit Samtykke til et vigtigt Skridt, jeg har gjort.

Kammerraad. Vi et Øjeblik! (sagtere) Syntes du ikke godt om det, jeg læste for dig i Formiddags?

Knud. Jo det morede mig, men jeg har jo ingen Forstand derpaa.

Kammerraad. Jo du har, Knud! du har en god naturlig Forstand. Det er for Lægfolk, man skal skrive; for disse lærde Herrer er nær ved at sprække af Jalousi, naar nogen vil gribe dem ind i deres Haandtering. — Tøjeri! hm!

Otteogfyrretyvende Scene.

De forrige. Frue.

Professor. Men jeg beder, Hr. Kammerraad!

Kammerraad (til Knud). Hvad var det, du vilde sige mig?

Knud (sagte). Det er som sagt et vigtigt Skridt, jeg har vovet. Jeg er i Aften bleven forlovet med Inger.

Frøken. Min Gud!

Frue. Med Inger? Nej hør, Knud! det skal vi rigtig nok have os frabedt. (assides til Kammerraaden) Hør, vi maa sætte os derimod. Jeg veed, at Professoren er dødelig forelsket i Inger.

Kammerraad. Professoren! — han — den —

Frue. Ja det er ganske vist. Frøkenen har selv fortalt det.

Kammerraad (assides). Ja saa! (højt) Ja, Børn! efter de Oplysninger, som jeg har faaet af min Kone, giver jeg mit Samtykke til eders Forlovelse.

Frøken. Men Gud bevares!

Professor. Vil Kammerraaden virkelig kaste Deres Datter bort til det Menneske?

Kammerraad. Hr. Professor! Det Menneske er et Menneske med sund Dømmekraft uden Fordomme og — Tøjeri! (til Inger) Jeg gratulerer dig til din Mand.

Frue (ærgerlig). Ja det kan vel ikke nytte, at jeg protesterer.

Kammerraad. Nej aldeles ikke.

Frøken (til Professor). Men Herre Gud, hvorfor staar du saadan? Hvorfor gjør du ikke Brug af mit Brev?

Professor. Aa det er det forbistrede Brev, som er Skyld i hele Ulykken. (river det i Stykker.)

Frøken. Hvad? river du det i Stykker?

Doktor. Naa den Spas fik jo en udmærket Ende. Nu bliver vi vel fri for de sentimentale Ansigter for Fremtiden. Ikke sandt, Salling? rigtig Feriehumør!

Inger. Ja men ikke flere Historier med Fugleskræmsler?

Doktor. Ja det maa De sige til Professoren, for det var jo ham, der gav den Rolle. De gjorde det godt, Hr. Professor, meget naturlig.

Jørgen. Ja hvordan det saa hænger sammen med

Professoren, saa finder jeg, det var bedst, om han gjorde Alvor af det med Mejersken og friede ordentlig og skikkelig til hende.

Professor. Vil De holde Dem fra mine Affærer!

Jørgen. Naa ja ja! mig kan det jo være et og et, for jeg er godt fornøjet med den Forlovelse, som er sket. Det er netop som jeg vilde have det.

Doktor. Bravo! Jørgen giver sit Samtykke, saa har vi ingen Nød. — Mine Venner! under nærværende Omstændigheder føler Kammerraaden sig naturligvis forpligtet til øjeblikkelig at sende Bud til sin Vinkjælder. Det skal han have Lov til. Men for at samle Kræfter dertil og blive rigtig vaagne, vil jeg foreslaa, at vi først alle sammen gjør en Spaseretur i Kompagni.

Mel. Der gaar Dans paa Ribergade. (Weyses Kæmpeviser.)

1.

Doktor.

Se Natten er saa mild og klar.
Maanen blinker foroven.
Vi vandre til Lunden Par og Par,
mens Mulmet bygger i Skoven;
og Sangen gaar saa net
udi Sommernatten.

2.

Fruen.

Lad den da gaa, som nu er glad!

Alle.

Maanen blinker foroven.

Doktor.

Ja derfor vil vi to følges ad.
(byder hende Armen.)

Alle.

Mens Mulmet bygger i Skoven.
Og Spøgen trives ret
udi Sommernatten.
(Doktor og Frue gaar over til venstre.)

3.

Jørgen.

Ja har De Lyst, kan godt De gaa.

Alle.

Maanen blinker foroven.

Jørgen.

For Mejersken jeg nok skal passe paa.

Alle.

Mens Mulmet bygger i Skoven.
Og Hjertet daares let
udi Sommernatten.

4.

Kammerraad (til Jørgen).

Nej du med mig kan holde Skridt.

Alle.

Maanen blinker foroven.

Kammerraad.

Om Venderne jeg dig fortæller lidt.

Alle.

Mens Mulmet bygger i Skoven.
Og Talen bli'r ej træt
udi Sommernatten.

(Jørgen og Kammerraad gaar over til venstre, til det andet Par.)

5.

Professor.

Min Søster, nu hos mig, du bor!

Alle.

Maanen blinker foroven.

Frøken.

Ja du er den eneste Mand paa Jord.

Alle.

Mens Mulmet bygger i Skoven.
Og Baandet knyttes tæt
udi Sommernatten.

(De slutte sig til de foregaaende Par.)

6.

Knud.

Naa, Inger, kom! vi følges vel!

Alle.

Maanen blinker foroven.

Inger.

Ja saa skal vi vandre saa mangen Kvæld.

Alle.

Mens Mulmet bygger i Skoven.
Og Hjertet slaar saa let
udi Sommernatten.

(Under sidste Omkvæd sætter hele Selskabet sig i Gang.)

Eva.

Skuespil.

(1880.)

Personer.

Ronnov, Ejer af Sallinggaard.
Eva, hans Hustru.
Harald, deres Søn.
Margrete, Stuepige.
Tokslund, Mejeriforpagter.
Prokurator Hatting.
Fru Hatting.
Knudsen, Landinspektør.
Lavs Hjort.
Per Wollesen.

Handlingen foregaar paa Sallinggaard i Jylland og i Omegnen deraf.

Første Akt.

Havestue hos Rønnovs. I Baggrunden en Havedør med Vinduer paa begge Sider, igjennem hvilke man over en aaben Veranda ser ned i Haven. Til højre for Tilskuerne to Døre, hvoraf den bageste fører ind til Spisestuen, den forreste til Entreen. Til venstre en Dør til Evas Værelse.

Første Scene.

Eva og Harald sidde ved et Bord med et Landkort og nogle Bøger.

Eva. Se, nu kan det være nok for i Dag. (Lukker en Bog, hun har for sig, og rejser sig.) Gjem nu dine Bøger og løb saa udenfor, men ikke for langt, for nu kommer din Fa'r vist snart.

Harald. Men hvor er Fa'r da henne? Han har jo ikke været hjemme hele Natten.

Eva. Nej, han skulde i Aftes til et Møde i Kjøbstaden, og i Morges skulde han tale med nogle Folk derinde. For du har jo nok hørt, at han tænker paa at blive Rigsdagsmand.

Harald. Ja det taler de om alle sammen.

Eva. Hvem taler om det?

Harald. Det gjør alle Karlene — og Tokslund. Hør, lille Mo'r! Tokslund holder ikke af, at Fa'r vil være Rigsdagsmand.

Eva. Hvorfor skulde han ikke holde af det, min Dreng?

Harald. Jo, for han sagde til Store-Hans, at Fa'r hellere skulde blive hjemme her paa Gaarden. For der er nok en anden, som ogsaa vil være det, og han er imod Fa'r.

Eva. Ja det er der ogsaa.

Anden Scene.

De forrige. Margrete (med en Vandkaraffel og Glas, som hun sætter fra sig paa et Bord).

Harald. Men saa sagde jeg, at det var en Skam af ham, men saa sagde Tokslund, at han var kommen først, og Fa'r var kommen bagefter, og saa sagde Margrete, at han var saa god, og hun kjendte ham saa godt — det var den anden, hun kjendte, for hun kjender jo ogsaa Fa'r, men hun kjender ogsaa den anden.

Eva (til Margrete.) Naa, De kjender Knudsen, der stiller sig til Valg her?

Margrete. Ja, Frue, jeg har kjendt ham i flere Aar.

Eva. Vi har ogsaa kjendt ham, da han var ganske ung, og kunde ogsaa godt lide ham. Og jeg hørte ham igaar ved Valgmødet her paa Skolen.

Margrete. Det gjør mig saa ondt, at han kommer til at staa imod Herren, men han havde lovet det, længe før Hr. Rønnov tænkte derpaa. Jeg skal sige Fruen, at han en Tid har boet her i Egnen og er saa godt lidt fra den Tid; de siger alle, at han er dygtig.

Eva. Ja det tror jeg bestemt ogsaa; jeg syntes rigtig godt om, hvad han sagde igaar. Men jeg har hørt, at De er forlovet; det er da ikke med Knudsen?

Margrete. Jo, Frue, — og det var ogsaa ham, der fik mig til at søge Pladsen hos Dem i Foraaret, da De flyttede hertil. Han sagde til mig, at det var saadan et godt Sted.

Eva. Det glæder mig hjertelig, baade at De staar ham saa nær, og at han har bevaret sin Godhed for os. Det var i det andet Aar af vort Ægteskab, da vi

nylig havde faaet Gaarden paa Sjælland, at vi fik med ham at gjøre, for den Gang var han Gartner og lagde vor Have om. (Til Harald) Gaa kun, min søde Dreng! (kysser ham, han løber ud af Entreedøren.) Men siden har han jo taget en Examen og er bleven Landinspektør. Og nu vil han være Politiker.

Margrete. Ja han siger, at han har Lyst til det, og det har han sat sig ind i. Men nu vilde jeg ønske, at han ikke havde gjort det.

Eva. Hvorfor det? Jeg tænker, han er dygtig. Og der skal jo ogsaa være Folk til det.

Margrete. Herren er vist vred paa ham, og saa kan det maaske ikke gaa an, at —

Eva. At han kommer og besøger Dem? Jo, det kan rigtig nok gaa an. Det var dog altfor galt, om han, naar han kom her paa Egnen, ikke kunde se til Dem. Selv om De ikke var her, vilde jeg ikke finde det kjønt af ham, om han gik vor Dør forbi. Jeg vilde selv gjerne tale med ham igjen. (En Vogn høres.) Der er Rønnov! (iler ud i Entreen, Margrete efter hende.)

Tredie Scene.

Prokurator Hatting og Frue. Rønnov. Eva.

Rønnov. Ja du kjender jo Prokurator Hatting fra igaar. Det er hans Frue, som jeg har faaet overtalt til at følge med herud.

Fru Hatting. Ja Proprietærens Talegaver er ikke saa lette at modstaa, og jeg kjender ogsaa godt Sallinggaard fra den forrige Ejers Tid.

Eva. Saa haaber jeg, at De snart vil finde Dem hjemme her.

Fru Hatting. Jeg har saa længe ønsket at gjøre Bekjendtskab med Dem, Fru Rønnov. Jeg har hørt saa meget om Dem. Og jeg har altid tænkt mig Dem som saadan en ægte Kvinde, stille og blid.

Eva. Aa nej, jeg er tvertimod en Trold. Spørg kun Rønnov!

Rønnov. Ja Eva er et ivrigt Menneske. Der er Ild i hende.

Hatting. Ja saadan er det i vore Dage; det er svært, saa Damerne er paafærde. Mændene er saa løje, saa de gider knap løfte Benene, men vore Damer, de har altid Dampen oppe. Saadan er det ogsaa med Lili; hun vilde absolut med til Valgmødet i Aftes, og efterat hun havde hørt det, fik jeg ingen Ro, før jeg ogsaa tog hende med til Mødet i Dag i Lyngøre Kro.

Fru Hatting. Ja det rev mig helt med. Det var stor Skade, De ikke var der.

Eva. Jeg var med ved Mødet, som blev holdt her igaar Middags.

Fru Hatting. Og De blev henreven? Ja naturligvis. Saadan er vi.

Hatting. Men hør, lille Frue! De maa bruge al Deres Ild til at holde Rønnov varm, saa han lægger hele sin Kraft paa Politiken. Det er netop den Slags Folk, vi skal have frem. En oplyst, uafhængig Mand, der har ualmindelige Talegaver og ikke sidder begravet i Forretninger, som vi andre.

Eva. Rønnov er en ivrig Landmand.

Hatting. Ja det er jo netop, som det skal være. Saadanne fri Folk med Formue og Dannelse, det er dem, vi skal have ind paa Rigsdagen. De skulde ogsaa have set, hvordan han tog dem med Storm inde i Kjøbstaden. Dér faar Mads ikke mange Stemmer.

Eva. Mads?

Hatting. Ja Mads Knudsen, Landinspektøren. De veed maaske ikke, at han hedder Mads?

Rønnov. Jo vist veed du saa, det er jo din gamle Ven. Ja du faar Ære af ham.

Hatting. Ja han har jo en Del Beundrere mellem Bønderne. For de synes jo nu en Gang bedst om disse

halvdannede Fyre. Og saa hjælper det heller ikke saa lidt, at han hedder Mads. Det er saa hjemligt for dem. De kalder ham alle Mads Knudsen.

Eva. Rønnov hedder Morten.

Hatting. Nej gjør De virkelig? Det var da udmærket! Hør, det skal jeg stikke op ved Mødet i Dag: „Hr. Morten Rønnov!", saa skal vi se, om Morten ikke kan veje op mod Mads.

Eva. Paa mig gjorde Knudsen et godt Indtryk igaar. Jeg savnede ikke Dannelse hos ham, og han talte rigtig sundt og klart.

Rønnov (alvorlig). Synes du virkelig?

Fru Hatting. Ja De vil nu ikke rose Deres egen Mand. Men De kan jo ikke nægte, at Knudsen faldt forfærdelig igjennem ved Siden af Hr. Rønnov. Og saa var han saa gruelig tør og alvorlig. Hr. Rønnov sagde den ene Vittighed efter den anden, saa vi maatte le hele Tiden.

Hatting. Ja det er netop saadan, Kjøbstadfolk vil have det.

Rønnov. Ja jeg finder det ligefrem uforsvarligt at kalde Folk sammen for at kjede dem.

Eva. Jeg fandt slet ikke Knudsen kjedelig.

Hatting. Nej af den Slags Folk hører han ikke til de ringeste. Men til Rigsdagsmænd maa vi have dem meget bedre.

Fru Hatting. Ja de bedste er ikke for gode. — Men, Hatting, vi skulde jo benytte Lejligheden til at gjøre vor Visit.

Eva. De spiser da hos os? Vi holder tidlig Middag, fordi Rønnov skal til Møde.

Fru Hatting. Ja Tak! vi skal jo selv med; vi kommer strax igjen. Men da vi er herude, vilde vi gjerne et Øjeblik hilse paa Deres Præst. Ja De holder vel ogsaa meget af hans Kone?

Eva. Jeg kjender hende endnu saa lidt.

Fru Hatting. Ja De har været her saa kort. Men De maa lære hende at kjende. Hun er en ægte Kvinde.

Rønnov. Maa jeg ikke følge Dem derhen?

Fru Hatting. Nej, paa ingen Maade. Deres Frue har jo ikke talt med Dem siden igaar. Nu skal hun have Lov til at være alene med Dem, for det vil hun dog helst . . . saadan er vi. Kom, lille Hatting! Farvel saa længe! Vi maa jo nok gaa igjennem Haven?

(Hatting og Fru Hatting gaa.)

Fjerde Scene.

Rønnov. Eva.

Rønnov. Eva, jeg har jo ikke sagt dig rigtig god Dag (kysser hende). Men jeg synes, der er noget i Vejen med dig.

Eva. Aa, jeg vilde helst have været alene med dig det Par Timer. Og jeg synes ikke rigtig om de Folk, du har bragt med dig.

Rønnov. Du er en underlig lille en med dine Antipathier. Hatting er en dygtig og hæderlig Mand, og hans Kone —

Eva. Hun er en kjøn Kone.

Rønnov. Aa ja, men hun har ogsaa Interesser.

Eva. Jeg har kun mærket en hos hende: hun beundrer dig.

Rønnov. Ja men det maa en Kone da ogsaa synes om.

Eva. Ja hvor der er Grund dertil.

Rønnov. Eva, du var ikke rigtig fornøjet med Mødet igaar. Jeg mærkede det strax, da du sagde Farvel til mig. — Finder du, at jeg kom daarlig fra det?

Eva. Nej, det finder jeg just ikke.

Rønnov. Synes du, at jeg ikke taler godt for mig? Jeg har jo ingen Øvelse deri, men alle siger, at Ordene falder let for mig.

Eva. Ja det var flydende nok. Men jeg kjendte dig ikke rigtig. Du var ikke dig selv.

Rønnov. Jeg forstaar dig ikke.

Eva. Du havde ingen Mangel paa Ord; jeg syntes endogsaa, at du var veltalende, at der alt imellem var Sving deri. Men der var ogsaa noget ved det, som om du skruede dig op, som om du ikke var ægte.

Rønnov. Hvor du dog har Lyst til at faa noget at udsætte paa mig.

Eva. Nej, kjære Rønnov! det har jeg sandelig ingen Lyst til, men jeg er med hele min Sjæl med i alt hvad der vedkommer dig, og derfor kan jeg ikke tage det let.

Rønnov. Du finder, at din Ven Knudsen var mere ægte end jeg?

Eva (kjærlig). Ja det finder jeg. Bliv ikke vred, men jeg syntes, han talte ud af en Overbevisning, som jeg savnede noget af hos dig.

Rønnov. Aa nu forstaar jeg det hele. Det var, fordi Knudsen var enig med dig i Skolesagen.

Eva. Ja det var ogsaa derfor. Det gjorde mig ondt at høre dig tale mod den Behandling af Børnene, som vi selv følger med Harald. Vi har jo dog altid været enige om, at vi bør beholde ham i Hjemmet saa længe som muligt.

Rønnov. Ja men jeg frygter for, at det ikke er rigtigt. Jeg talte inde i Byen med Overlærer Bentsen, og han paastod, at vi beholdt Harald altfor længe hjemme.

Eva. Han er kun ni Aar.

Rønnov. Men Bentsen sagde, at Drenge burde sættes tidligere i Skole for at komme i det rette Trit. Hvis han imidlertid fik ham strax, saa troede han, han kunde forberede ham til Latinskolen paa et Aar, og saa skulde vi sætte ham ind i en stor Skole i Kjøbenhavn, hvor de begynder med Latin, naar de er ti Aar gamle.

Eva. Og det kan du tro er rigtigt, at Forældre

sender en lille Dreng mange Mile bort, naar de har Raad til at lade ham undervise hjemme?

Rønnov. Du veed, at jeg ogsaa vil nødig af med Harald; men jeg har selv lært saa lidt, og jeg vilde gjerne have, at min Søn skulde blive dygtigere end hans Fader. Vi kunde jo foreløbig lade ham komme ind i Realskolen hos Bentsen; det er jo kun et Par Mil herfra.

Eva. Men saa skal han jo dog ud af sit Hjem for at sættes i Kost hos fremmede, og saa faar vi ham aldrig mere tilbage. Der er jo ingen Latinskole i Byen, saa det vil ikke vare længe, inden han skal mange Gange saa langt bort, og vi mister alt Tilsyn med ham. Det er Hovedsagen for mig, at han kan blive et godt Menneske, at han holdes ubesmittet; og han skal ikke bort fra sin Moders Øjne, før han er bleven ganske anderledes befæstet, end han nu kan være.

Rønnov. Men han skal dog ogsaa lære noget.

Eva. Prøv ham — du kan jo lade Hr. Bentsen prøve ham, saa skal I se, at han er lige saa flink som andre Drenge i hans Alder. Vi har jo ogsaa talt om at tage en Lærer til ham til Efteraaret, og om at Peter Tokslund skulde læse sammen med ham; saa fik han en god og livlig Kammerat.

Rønnov. Naa ja! det kan jo være, at du har Ret. Men var der ikke ogsaa noget andet, du havde at indvende mod mig igaar?

Eva. Jo jeg syntes, at du et Par Gange fordrejede din Modstanders Ord for at faa Latteren paa din Side.

Rønnov. Ja en Gang kan det nok være. Og jeg ventede nok, at du vilde sige det, for du er jo min Samvittighed. — Nu, det er ikke ganske rigtigt, men saadan noget kan ikke godt undgaas paa et Valgmøde.

Eva. Knudsen gjorde det dog ikke.

Rønnov. Det skal du saamænd ikke takke ham for. Dertil er han for ubehændig, for klodset. Men det slap mig saadan ud af Munden.

Eva. Gid du nu blot har Kald til at være Politiker.

Rønnov. Jeg tror det . . . jeg har aldrig tænkt paa det før, men den Tale, jeg holdt ved Grundlovsfesten, har bragt flere i Kjøbstaden til at tænke paa mig. Og siden det nu er kommet mig paa Livet, føler jeg, at det spænder alle mine Kræfter. Jeg tror, jeg kan udrette noget godt ad den Vej, og det mener da ogsaa alle, undtagen du.

Eva. Ja men jeg kjender dig bedst, og der er ingen, der holder af dig, som jeg gjør. Og maa jeg saa have Lov til at følge med dig til de andre Møder? — Du maa jo dog have din Samvittighed med.

Rønnov. Ja det er rigtig nok en slem, kritisk Samvittighed, og jeg er unægtelig lidt bange for den.

Eva. Du maa ikke være bange for mig. Vi to maa altid holde sammen.

Rønnov. Kjære lille! vi kan jo ikke andet. — Kom du kun med!

Femte Scene.

De forrige. Margrete (fra Entreen.)

Margrete. Frue!

Eva. Hvad vil De, Margrete?

Margrete. Der er en derude, som gjerne vilde hilse paa Dem.

Eva. Aa det er maaske Knudsen?

Margrete. Ja.

Eva. Det var da morsomt. Bed ham endelig om at komme ind! (Margrete gaar.)

Sjette Scene.

Rønnov. Eva.

Rønnov. Knudsen! Du er allerede kommen i Forbindelse med ham?

Eva. Nej — men Margrete er forlovet med ham.

Ronnov. Saa?

Eva. Og jeg sagde til hende, at han kom dog vel hen at hilse paa os.

Ronnov. Ja saa! (Griber sin Hat) Jeg skal ud at tale med Forvalteren.

Eva. Aa sig dog først Goddag til ham! det er jo en gammel Bekjendt.

Syvende Scene.

De forrige. Knudsen.

Eva (rækker ham Haanden). Goddag, Knudsen! Naa, endelig ser vi Dem dog igjen. Men vi har ikke glemt Dem i den lange Tid. Kom og sæt Dem!

Ronnov (høflig, men noget overlegen). Vær saa artig, Hr. Knudsen, at tage Plads!

Knudsen. Jeg har ogsaa længtes efter at se Dem igjen. Jeg havde aldrig tænkt, at Proprietæren og jeg skulde mødes paa den Maade.

Ronnov. Jeg ikke heller.

Knudsen. Igaar fik jeg ikke Lejlighed til at komme frem med, hvad jeg egentlig trængte til at sige Dem og Fruen. Jeg forsikrer, at hvis De havde stillet Dem først, havde jeg søgt at støtte Deres Valg.

Ronnov. Meget forbunden!

Knudsen. Jeg vidste jo fra gamle Dage, at De var en god og frisindet Mand, men da jeg først selv havde faaet Opfordring fra mange Vælgere og havde givet mit Løfte, syntes jeg ikke, jeg kunde træde tilbage, før jeg havde hørt Deres Udtalelser paa et eller to Valgmøder.

Ronnov. Og efterat De nu har hørt dem . . .

Knudsen. Kan jeg — efter min Overbevisning ikke træde tilbage. Der er større Forskjel paa vore Anskuelser, end jeg havde tænkt.

Ronnov. Virkelig?

Knudsen. Hr. Rønnov, det forekom mig især ved Mødet igaar Aftes, at De betragter mig som et Menneske, der ingen alvorlig Overbevisning har. Deri gjør De mig imidlertid Uret, og det vilde glæde mig meget, om jeg maatte tale med Dem derom blot en halv Time.

Rønnov. Desværre er der ingen Tid dertil. Jeg farer fra Møde til Møde, og naar jeg kommer hjem —

Eva. Rønnov, jeg synes dog, du skulde.

Knudsen. Det gjør mig ondt, om det skulde forstyrre det venlige Forhold.

Rønnov. Aa hvad? Vi to er jo allerede nu i god Gang med at slaas derom, den er det heller ikke værdt at forstyrre. — Men jeg skal nødvendigvis tale med Forvalteren. Undskyld, Hr. Knudsen! (gaar ud i Haven.)

Ottende Scene.

Eva. Knudsen.

Knudsen. Proprietæren er alligevel vred paa mig.

Eva. Det kommer ikke fra hans Hjerte. Han har altid talt venligt om Dem. Men lad os nu tale om Dem selv! De er forlovet?

Knudsen. Ja Margrete har jo sagt det til Fruen. Synes De ikke godt om hende?

Eva. Det er en sød Pige, og vi er meget glade over hende. Men hun ser ud, som hun havde gaaet noget igjennem. Hvorfor gifter De Dem ikke? Har De ikke Raad dertil?

Knudsen. Jo, for Udkommets Skyld kunde det nok gaa. Men der er noget andet i Vejen. Margrete vil ikke.

Eva. Vil hun ikke?

Knudsen. De maa tro godt om hende. Men hun er bleven bange for Ægteskabet. Hun har haft en ulykkelig Barndom — hendes Fa'r, en Haandværker i Kjøbenhavn, mishandlede sin Kone, og Margrete, som

var den ældste og sin Mo'rs fortrolige, havde allerede som lille Pige besluttet, at hun aldrig vilde gifte sig. Efter Mo'rens Død kom hun ud at tjene, men var uheldig, saa der var ingen Steder, hvor Forholdet mellem Mand og Kone var saadan, som hun forlanger — for hun stiller store Fordringer til Ægteskabet.

Eva. Det er rigtigt — det gjør jeg ogsaa.

Knudsen. Da vi fik Godhed for hinanden, sagde hun strax, at vi kun maatte omgaas som Venner, som to Mænd omgaas, og jeg maatte aldrig gjøre mig noget Haab om, at hun vilde gifte sig. Men jeg har det Haab alligevel og kan ikke opgive det.

Eva. Hun sagde jo til mig, at De var forlovede.

Knudsen. Det er for Verdens Skyld, for ellers vilde den tage Anstød af, at jeg besøger hende og vi spaserer sammen. I det sidste Aar har hun levet som Sypige i den samme By som jeg, men da jeg i Foraaret saa', at De averterede om en Pige, overtalte jeg hende til at melde sig. Jeg vidste jo, hvor godt De og Proprietæren levede sammen i gamle Dage.

Eva. Og det gjør vi endnu — det kan De være vis paa. Vi har ikke haft saa lidt Sorg; vi har mistet flere Børn og har nu kun en tilbage, men vi har delt baade ondt og godt med hinanden, og der har aldrig været en bedre Mand, end Ronnov.

Knudsen. Ja jeg gik altid og tænkte paa, at naar blot Margrete kunde komme i Huset hos Dem, saa vilde hun baade blive glad ved Dem og faa Tro paa Lykken i Ægteskabet, og saa vilde hun komme til at forstaa, at en Hustru kan være ligesaa fri og selvstændig som hendes Mand, og netop saaledes er det bedst for begge Parter.

Eva. Ja det er sandt. Vi har altid talt frit ud med hinanden om alle Ting, og der er aldrig blevet lagt noget Tryk paa mig.

Knudsen. Og saa veed De, hvad jeg vil bede Dem

om, og De vil hjælpe mig med at faa den sorte Skygge bort, der formørker baade Margretes Liv og mit?

Eva. Det vil jeg, kjære Knudsen, det kan De stole paa. Margrete og jeg skal snart blive Veninder. Men vil De ikke ind til hende? Hun er vist her inde, i Spisestuen.

Knudsen. Tak, Frue! tusend Tak! (gaar.)

Niende Scene.

Eva. Hatting og Rønnov (kommer fra Haven). Siden Fru Hatting.

Hatting. Men det var jo vor Modstander, der gik. Kommer han her i Huset?

Rønnov. Aa han er forlovet med Stupigen.

Eva. Ja han er ogsaa en gammel Ven af os.

Hatting. Nej se, gjælder det endnu? Det er dog ikke saa heldigt, naar to konkurrerende Rigsdagskandidater er altfor gode Venner.

Rønnov. Det behøver De ikke at være bange for i dette Tilfælde.

Eva. Jeg synes, det var bedst, om de var Venner, for saa blev Striden ikke saa bitter.

Hatting. Men lidt Bitterhed skal der til, den hører med til et Valg. Naar Vælgerne tror, at de to Kandidater er Venner, er der sandelig meget faa, som gider række Hænderne op for nogen af dem. Der er sgu ikke en Sjæl, der interesserer sig for en Strid, hvor man ikke bruger Knytte-Næver, men i al Venskabelighed staar og tjatter hinanden over Fingrene.

Eva. Men de maa jo stemme efter Overbevisning.

Hatting. Ja naar Verden var saa god som den burde være, men det er den ikke, lille Frue; der mangler lidt endnu. Tror De, at der er mange af vore Vælgere, der har en Overbevisning? Vi har sandelig ikke Tid til at overbevise dem — vi maa nøjes med, om vi kan ophidse dem lidt, pudse dem paa hinanden. Bliv bare

ikke bange! jeg tænker ikke paa at vække dødeligt Fjendskab — det er nok, naar det holder Valgdagen ud.

Eva. Det er afskyeligt! Rønnov, sig dog noget!

Rønnov. Jeg maa dog paastaa, at jeg kæmper for en Overbevisning og stræber at skaffe den Indgang hos andre.

Hatting. Naturligvis — og De har ogsaa Gaver dertil, det er der ingen Tvivl om. Men det forslaar ikke — der maa Lidenskab til, en Smule Arrighed, ellers kommer vi ingen Vegne. Tror man, at Knudsen er Deres Ven, faar han ingen Modstandere. Og det er hans Modstandere, De skal leve af.

Rønnov. Der er noget i det.

Hatting. Meget — det kan De stole paa.

Eva (oprørt). Tror De da virkelig, at De kan bruge min Mand til det — til at ophidse Folk?

Hatting. Jo, lille Frue, han har ogsaa store Gaver til det. De skulde have hørt ham igaar Aftes.

Eva. Jeg synes ikke, nogen ærekjær Mand —

Hatting. De er Idealist, Frue, og det ærer jeg Dem for. Saadan maa Kvinderne være. De er satte mellem os syndige Mandfolk for at minde os om en højere Tilværelse. Og det er meget viist af Forsynet, for vi trænger sgu dertil, trænger grumme meget, for ligesaa snart vi kommer ud i Livet, glemmer vi det strax.

Eva (til Rønnov). Og det kan du være med til?

Rønnov (til Eva). Kan du ikke forstaa, det er bare Løjer? Det morer ham at forarge dig. (Til Hatting) Naa vil De saa se mit Driveri?

Hatting. Ja nok!

(Fru Hatting kommer ind ad Havedøren.)

Rønnov. Fru Hatting, vil De ikke være med til at besøge mine Vinbjerge?

Fru Hatting. Nej Tak, ikke denne Gang! Nu vil jeg helst tale med Deres Frue.

(Hatting og Rønnov gaa ud i Haven.)

Tiende Scene.

Eva. Fru Hatting.

Fru Hatting. Jeg skulde hilse saa mange Gange fra Præstens. — Hun er sød, Fru Hjembæk. Ja De kommer der ikke meget?

Eva. Vi kan ikke holde ud at høre ham. Det er en grumme daarlig Prædikant.

Fru Hatting. Han er — rent ud sagt — et Brovl. Men det mærker hun slet ikke; hun ser op til ham, som om han var det største Lys. Ja han har rigtignok Grund til at takke Gud for den Kone. Synes De ikke?

Eva. Jeg synes, det var bedre, om hun sagde til ham, at han ikke burde være Præst.

Fru Hatting. Synes De virkelig? Det var dog saa haardt. Naar han nu en Gang er kommen ind i noget, som han ikke duer til —

Eva. Saa skulde han se at komme ud af det igjen.

Fru Hatting. Ja saa skulde Provsten sige det til ham — eller Biskoppen, men De vil da ikke have, at hans egen Kone —

Eva. Jeg mente, hun var nærmest til at hjælpe ham.

Fru Hatting. Men det gjør hun jo netop. Hun trøster ham saa godt over, at ingen vil høre ham. Hun trasker til Kirken hver evige Søndag, hvordan saa Vejret er. — Det vilde De ogsaa gjøre, naar De var hans Kone.

Eva. Nej, det vilde jeg ikke.

Fru Hatting. Ikke det? Jeg synes dog, det er saa kvindeligt. — Men jeg har ellers gjort et nyt Bekjendtskab her i Huset.

Eva. Hvem da?

Fru Hatting. Deres lille Harald. Det er en yndig Dreng. Jeg holder saa meget af Børn — vi har ingen.

Eva (deltagende). Ikke det?

Fru Hatting. Det er maaske godt. For jeg vilde

ellers bestemt forkjæle dem. Hatting er saa streng mod Børn; han vil have, de skal lystre som Landsoldater, og det tror jeg aldrig jeg fik mine Børn til. Men nu skal vi vel snart have lille Harald ind til os?

Eva. Til Dem?

Fru Hatting. Ja til Kjøbstaden; han maa da i Skole.

Eva. Nej det sker ikke saa snart.

Fru Hatting. Tror De ogsaa, det er rigtigt? Drenge har saa godt af at komme tidlig ud. Hatting siger, at den Gren skal kroges tidlig, som der skal blive en god Krog af.

Eva. Ja men jeg har en anden Bestemmelse med min Søn; jeg vil slet ikke have ham kroget.

Fru Hatting. Jeg forstaar det godt. De vil nødigt af med ham. Ja saadan er vi.

Eva. Det er ikke derfor, men vi tror — (Det banker) Der er nogen ved Døren. (gaar hen imod den.)

Ellevte Scene.

Eva. Fru Hatting. Lavs Hjort og Per Wollesen.

Lavs Hjort. Mæ Faalow aa spøhr — æ Ronnov hjemm'?

Eva. Jo han er. Værsgo at sætte Dem ned!

Lavs Hjort. Tak! Naa de æ nok Madammen — a sku wal sej Frowen?

Eva. Aa det er lige godt. Jeg er Ronnovs Kone.

Lavs Hjort. Naa ja — de tint a wal. — Aa de æ wal Djer Søster, ja de kan a sjæl sie, saa de æ da faale, saa de ligner hveranner.

Fru Hatting. Nej vi er slet ikke i Slægt sammen. Jeg er Prokurator Hattings Kone.

Lavs Hjort. Hatting! ja ham kinner a nok — Pe Wolle, de æ Hattings Kuen. (Per Wollesen nikker.) Vi sku nu taahl med Ronnov om den hær Jærnban', om han ett

ku gyer'ed saaen faa wos, te den kam om a Virum. — Kahænsæ Frowen vil lægh et godt Uer ind faa wos.

Eva. Nej jeg forstaar mig slet ikke paa det.

Lavs Hjort. Nej, de ka a tink, men Frowen ku allywl sej te hinne Mand —

Eva. Det nytter ikke noget; jeg ved, at Rønnov er en bestemt Modstander af, at Banen føres til Virum.

Lavs Hjort. Naa to de æ han? Ja saa so vi go til Mads Knudsen.

Per Wollesen. Mads Knudsen ve jo hejer itt.

Lavs Hjort (tysser ad ham). Hys! — A har ejsen not deruhd te Frowen fra mi Kuen, hvissomsti De itt ve faasmo'ed.

Eva. Nej Tak, jeg skal ikke have noget.

Lavs Hjort. Naa ja — godt Uer ijen! (Til Fru Hatting) De ku jo wæhr, Fru Hatting wil taahl me hinne Mand om æ Jærnban'. A skal fonyw Dem derfor.

Fru Hatting. Nej Tak!

Lavs Hjort. Nej, de ku a wal tink.

Tolvte Scene.

De forrige. Rønnov og Hatting.

Hatting. Goddag, Lars Hjort og Per Olsen! (Til Rønnov) Det er to Mænd fra Virum.

Rønnov. Fra Virum? Det er jo der, jeg skal hen i Morgen?

Lavs Hjort. Ja de æ saa. Mæ og Pe Wolle sku gjahn føst spøhr, hva Rønnov sejer te aa fo den her Jærnban' om te wos.

Rønnov. Til Virum? Det skal jeg strax sige Dem. Jeg finder, at det er en aldeles urimelig Plan.

Lavs Hjort. Aa ja — de ka wal hænsæ, men vi will allywl gjahn ha den der omad. Og nærensti no Rønnov ve gyer det faa wos, saa foer De aall' Stimmer baad' fræ Virum og Mellerup.

Rønnov. Det kan jeg ikke. Der er ingen Mening i den Plan.

Lavs Hjort. Ja saa æ de wal bedst, vi goer te Mads Knudsen.

Rønnov. Det hjælper Dem ikke. Knudsen sagde selv ved Mødet, at han ikke vilde have Banen til Virum.

Per Wollesen. Ja det saah han osse te wos.

Lavs Hjort (tysser ad ham). Hys! — Ja men nærensti Knudsen æ imued æ Ban', saa mo Rønnov vær' for'ed. Det falder a sej sjæl.

Hatting (til Rønnov). Kan De se, det er Folkets Betragtning. De skal være Modstandere i alt.

Rønnov (til Lavs Hjort). Jeg kan ikke støtte den Plan, men De skal i Morgen faa at høre, at der er meget vigtigere Ting, jeg vil arbejde for, naar De vil give mig Deres Stemmer.

Lavs Hjort. Nej, vi ve kun ha æ Ban' te Virum. Hvis De ka gyer wos de te Maahd, saa maa De gyer ve det annet, hvad De lyster. Ejsen ve vi stimm' aa Mads Knudsen, for ham kinner vi, men a tykkes no gjahn, at De ku paata Dem'ed.

Hatting. Er de to Mænd udsendte af Virum By?

Lavs Hjort. Ja, a' hiel Virum aa Mellerup.

Per Wollesen. Undtawen Kræn Dyr aa Ras Rask aa —

Lavs Hjort (tysser ad ham). Hys!

Hatting (til Rønnov). De maa ikke give Dem rent Afslag. Vi kan ikke undvære de Stemmer.

Rønnov (til Hatting). Jeg kan jo ikke anbefale det vanvittige Forslag.

Hatting (til Rønnov). Det kommer slet ikke for paa Rigsdagen. Sig, De vil tænke nærmere paa det, hvis det kommer frem.

Rønnov (til Bønderne). Ja da den Sag ligger Dem saa meget paa Hjerte, skal jeg tænke nærmere paa den.

Eva (halvhøjt). Rønnov!

Ronnov. De har maaske Grunde derfor, som jeg ikke har tænkt paa. Vi kan jo tale sammen derom, naar jeg kommer til Dem i Morgen.

Lavs Hjort. Hvad ska vi saa sej, nærensti vi kommer hjem?

Ronnov. De kan sige, at naar jeg bliver Kredsens Folketingsmand, skal jeg gjøre alt, hvad jeg kan, for at opfylde Kredsens rimelige Ønsker. — Saa tales vi nærmere ved i Morgen.

Lavs Hjort. Naa ja, de æ da not aa aalti bejer end slet itt. — Hwa sejer do, Pe Wolle?

Per Wollesen. De æ aalti not.

Lavs Hjort. Aa ja, saa ve De jo nok gyer de fo wos. — Ja saa sejer vi faawal.

Ronnov. Men De maa jo først have noget at spise.

Lavs Hjort. Nej, hejssen manne Tak! Faaval, Ronnov! faawal, Hatting! faawal! (Affides til Eva) Saa ve Fruen itt ha, hvad a haar deruhd?

Eva. Nej Tak!

Lavs Hjort. De ku jo wahr, at Frowen ku ha Lyst te aa si'ed.

Eva. Nej, jeg skal ikke have noget.

Lavs Hjort. Nej, de ku a jo nok tink. Faawal!

Trettende Scene.

Eva. Ronnov. Hatting. Fru Hatting.

Fru Hatting. Haha! — „De æ da not aa aalti bejer end slet itt.“ Det var ikke meget, de fik.

Eva. Jo det var meget, altfor meget, for det var et Haab.

Ronnov. Hør, kjære! jeg var nødt til det. Ellers vilde de maaske slet ikke komme til Mødet i Morgen. Men nu vil de dog høre paa mig, saa jeg kan faa Lejlighed til at oplyse dem. Jeg har jo slet ikke bundet mig.

Hatting. Nej det var udmærket klaret. Uden Spor af Indrømmelse eller Brud paa Sandheden.

Eva. Jeg veed ikke, hvad der er Sandhed, hvis det ikke er at lyve.

Fru Hatting. De vil da ikke sige, at Deres Mand har løjet?

Eva. Jo naar De spørger mig derom, er jeg vel nødt til at sige det. Har han ikke narret de Folk? har de ikke al Grund til at vente, at de kan vinde ham for deres Sag?

Rønnov. Ja det kan jo ogsaa være muligt, naar jeg sætter mig bedre ind i deres Tankegang.

Eva (heftig). Lyv nu ikke ogsaa for dig selv! Du veed lige saa godt som jeg, at du har narret dem.

Fru Hatting. Saadan turde jeg rigtig nok ikke tale til min Mand.

Eva. Det er meget muligt. Jeg veed godt, hvor almindeligt det er, at Ægtefolk gaar og lyver for hinanden, men saadan har vi ikke brugt. Vi har altid staaet som fri Mennesker lige over for hinanden og talt rent ud.

Rønnov. Ja det er sandt, og vi vil ikke have det anderledes; men du overdriver altid saa forfærdeligt.

Fru Hatting (ivrig). Ja naar De siger, at vi lyver for vore Mænd —

Hatting. Saa er der unægtelig noget sandt deri.

Fru Hatting. Hatting!

Hatting. Aa jo, Lili! en lille Smule Sandhed, men den er overdreven — og enhver overdreven Sandhed gjemmer altid et Gran Løgn. — Ja, lille Frue, det er grumme vanskeligt at trække den skarpe Grænse mellem Sandhed og Løgn; den er noget flydende.

Eva. For mig staar den fast.

(De to Ægtepar staar paa hver sin Side af Scenen og taler indbyrdes sammen.)

Rønnov. Eva, hvorfor vil du dog prostituere mig?

Eva. Har jeg gjort det? Er det ikke dig selv, som gjør det? (de fortsætter Samtalen ivrig.)

Fru Hatting. Har du kjendt Mage til Kone? er hun ikke rædsom ukvindelig?

Hatting. Ja var hun min, skulde jeg nok faa hende stækket.

Fru Hatting (opbragt). Aa saa gid hun var din!

Hatting. Naa saa du vil bytte?

Fru Hatting. Aa sikke noget!

Hatting. Det kunde du heller ikke være tjent med, Lili, for saa blev du selv lige saa kulret som hun. Det er altid Kuskens Skyld, naar hans Hest faar Nykker.

Rønnov (til Eva). Nej, jeg maa indstændig bede dig om ikke at tage med mig til Moderne.

Eva. Du lovede mig det jo dog før.

Rønnov. Men det gaar ikke. Jeg mister hele Frimodigheden til at tale, naar du sidder med din Kritik og passer paa hvert Ord.

Eva. Rønnov, er det Ret?

Rønnov. Du maa stole paa mig. Jeg skal ikke sige andet, end hvad jeg kan staa ved. Vær nu god igjen!

Fjortende Scene.

De forrige. Harald (fra Spisestuen).

Harald. Lille Mo'r!

Fru Hatting. Harald, kom til mig! (griber efter ham, han løber under hendes Arm hen til Eva.)

Rønnov. Naa der har vi Harald. Saa er jeg vis paa, at Maden staar paa Bordet.

Eva. Maa jeg ikke bede Dem komme ind at spise?

Hatting. Ja han lyver ikke som de andre slemme Mandfolk.

Anden Akt.

Havestuen hos Rønnov.

Første Scene.

Eva. Mejeriforpagter Tokslund.

Tokslund. Jeg skal sige Dem, jeg har nu altid haft megen Tro til Knudsen. Det forstaar sig, jeg har jo ogsaa god Tro til Hr. Rønnov, for han er en Stadsmand, det er han, jeg har en overmaade stor Tro til ham; men jeg har mere saadan politisk Fidus til Knudsen, det maa jeg sige. Fruen tager det vel ikke ilde op?

Eva. Nej, jeg har selv de bedste Tanker om Knudsen.

Tokslund. Der kan De se. Og jeg har jo selv underskrevet den Adresse til ham for at faa ham til at stille sig; ja jeg har egentlig været Mester for det hele, for jeg har stor Fidus til Knudsen, og Bønderne — ser De — de har nu ogsaa Fidus til mig, saadan politisk, forstaar sig. Jeg er jo ikke selv nogen Bonde, men jeg er dog en Bonde, saadan noget af en Bonde, forstaar sig.

Eva. Ja derfor betragter Bønderne Dem som en af deres egne, hvem de har Tillid til.

Tokslund. Akkurat! — og den Gang vidste jeg jo ikke, at Hr. Rønnov vilde stille sig. For vi har god Tro til Hr. Rønnov, han forstaar sine Ting, det maa man sige, og han er god mod Folkene og taler til en Husmand, som det var hans Lige, men jeg tror ikke, han passer i Thinget saadan som Knudsen — derfor kan han være lige god. Vi passer jo ikke alle til at sidde i Thinget; jeg passer nu heller ikke dertil, men derfor kan jeg være lige god.

Eva. Ja det er ganske vist. De vil altsaa ikke give Rønnov Deres Stemme?

Toksl und. Jeg vilde jo nok, men jeg vil hellere stemme paa Knudsen, for ham har jeg Fidus til, og jeg har jo selv underskrevet den Adresse til ham. Og saa er der det, at Hr. Rønnov er gaaet i Ledtog med den Prokurator.

Eva. Hatting?

Tokslund. Ja Hatting er jo en dygtig Mand, men han er ikke som Hr. Rønnov, han ser ned paa Bonden. Jeg har selv hørt ham sige mange Gange, at Bonden er Landets Styrke, men han mener det saadan, som en Hest er stærkere end en Mand; Bonden skal trække, men han vil selv kjøre. Nej, Hatting er ikke Demokrat, men jeg er Demokrat. Jeg mener, at naar vi skal være lige allesammen, saa skal vi ogsaa være lige.

Eva. Men der bliver dog altid en Forskjel mellem Mennesker.

Tokslund. Ja Forskjel, det er da vist. Tror De, jeg vil have det anderledes, end Vorherre har gjort det! Naar han har skabt Dem til Frue og min Kone til Madam —

Eva (smilende). Jeg tror ikke, det er ham, der har skabt os dertil.

Tokslund. Men De er nu bleven det, og det vil jeg ikke have anderledes; det maa han raade for. Men jeg mener blot, at for ham og for Loven skal vi staa lige allesammen, baade store og smaa og Mænd og Kvinder.

Eva. Ja det mener jeg med. Men De talte om Rigsdagsvalget.

Tokslund. Ja Fruen ser jo nok helst, at Hr. Rønnov bliver valgt?

Eva. Nej det kan jeg ikke sige.

Tokslund. Naa, De ønsker det heller ikke?

Eva. Nej, jeg veed jo heller ikke, om han passer til det.

Tokslund. Nej, er det ikke det, jeg siger? Naa, saa

De ønsker heller ikke Hr. Rønnov valgt? Nej se! — Men Hr. Rønnov venter vist, at jeg skal stemme paa ham.

Eva. Ja det gjør han vistnok. Men jeg synes, det var bedst, om De sagde ligefrem til ham, at De er bunden til Knudsen.

Tokslund. Ja det kan jo være — det tror jeg ogsaa. For jeg vil nu ikke fornærme Hr. Rønnov, for han er en Stadsmand.

Eva. De skulde gjøre det saa snart som muligt. Men hvordan mener De, at Valget vil falde ud?

Tokslund. Aa jeg havde tænkt, at vi nok kunde sætte Knudsen igjennem, skjønt Hr. Rønnov vil faa mange med sig. Ja, Hatting veed nok, hvad han gjør. Men nu har jeg hørt af Lavs Hjort, at de Virummer og Mellerrupper vil stemme paa Hr. Rønnov. Han har lovet at hjælpe dem med at faa Jernbanen til Virum.

Eva. Nej saa har Lavs Hjort forstaaet ham fejl; det sagde han slet ikke.

Tokslund. Ikke det? Det var en anden Sag. Ja det var mig ogsaa saa sært, at Hr. Rønnov vilde have den Bane til Virum.

Eva. Nej han har altid fundet, at det er en meget urimelig Plan, og sagde det igjen for et Øjeblik siden.

Tokslund. Ja det kan jeg forstaa. Men de Virummer det er saadan et eget Folk, de er ikke som vi andre, Ja det vidste jeg nok, at Hr. Rønnov ikke er den Mand, der vil danse efter deres Pibe. — Naar han blot ikke bliver fornærmet, fordi jeg ikke stemmer paa ham!

Eva. Aa nej! Han kan jo godt forstaa, at De har ældre Forpligtelser.

Tokslund. Ja er det ikke sandt? — Ja nu skal jeg kjøre Knudsen hen til Mødet i Lyngore Kro. Hr. Rønnov er nok allerede kjørt?

Eva. Ja han kjørte med Hattings for et Øjeblik siden.

Tokslund. Ja saa træffer jeg ham der. Og saa Farvel, Frue, og Tak! (rækker Eva Haanden.)

Eva. De har da ikke noget at takke for.

Tokslund. Jo vi har altid noget at takke for, naar vi taler med Dem.

Eva. Hvad godt har jeg da sagt Dem i Dag?

Tokslund. Aa det er ikke saa meget, hvad De siger, som hvordan De siger det; for jeg veed ikke, hvordan det gaar, men hver Gang jeg taler med Dem, saa glemmer jeg strax Deres pæne Klæder, og at De taler som en fin Frue og ikke som saadan et Bondeøg som mig, for jeg er dog i Grunden Bonde alligevel — nej saa bryder jeg mig ikke en Bitte om al den Stads, saa er det ligesom det var min egen Mo'r, jeg talte med.

Eva (leende). Nej hør, Tokslund, jeg er kun tre og tredive Aar.

Tokslund. Ja det glemmer jeg ogsaa, naar jeg taler med Dem. For De er nok ung af Alder, men De har et gammelt Hjerte; Deres Hjerte er saa gammelt, saa gammelt, saa De for den Sags Skyld gjerne kunde være min Bedstemo'r. Ja Farvel og Tak! (gaar ud i Entreen.)

Anden Scene.

Eva. Siden Margrete.

Eva. En skikkelig Mand! Blot nu Rønnov ikke bliver heftig imod ham! Hvorfor maatte jeg dog ikke tage med? Naar han har de Mennesker ved Siden, er der ingen, der faar at vide, hvor god han er. (Margrete kommer) Margrete, jeg vilde gjerne tale med Dem. Knudsen har fortalt mig noget om Deres Liv.

Margrete. Jeg kan tænke det.

Eva. De er jo født i Kjøbenhavn? ikke sandt?

Margrete. Jo, Frue.

Eva. Knudsen har sagt, at Deres Barndom ikke har været lykkelig.

Margrete. Det var først, da jeg var over tolv Aar. For den Tid var alt gaaet godt. Min Fa'r var Snedker og var en ordentlig og flittig Mand.

Eva. Hvad skete der saa?

Margrete. Vi var fem Børn, og jeg var den ældste, men efter den sidste blev Mo'r svag — det var hendes Bryst — og det kunde min Fa'r ikke taale. Han var vant til, naar han kom fra Værkstedet, at modtages af et lyst Hjem, og nu var det mørkt — og saa blev han ond.

Eva. Gik han da ud og svirede?

Margrete. Gid han havde gjort det! Nej han blev hjemme og var haard. Mo'r maatte ikke faa Lov til at være syg. Naar hun hostede, sagde han: „Skab dig ikke!" og saa fyldte han Stuen med Tobaksrøg eller smækkede alle Vinduer op, for at hun kunde blive gjennemblæst. Mo'r bar det altsammen, men jeg kunde ikke bære det, og saa pryglede han mig med sin Stok, da jeg var tretten Aar gammel, og saa hadede vi hinanden.

Eva. Margrete!

Margrete. Det blev bedre mellem os siden, da Mo'r var død, noget bedre. Det gik ogsaa Mo'r saa nær, for hun var Blidheden selv, og hun kæmpede med sin Svaghed for at skjule den, og for at hendes Herre skulde se mildt til hende igjen, men hvor meget det kostede hende, var det spildt altsammen. Saa fortalte hun mig en gammel Historie om en Hertug eller Greve, der havde giftet sig med en fattig Pige, og da hun havde faaet sit første Barn, tog han det fra hende, saa hun aldrig skulde faa det at se mere, og saadan gjorde han ogsaa ved det andet, og hun gjorde ingen Modstand og klagede ikke, men sagde blot: Jeg og mine Børn er din Ejendom, og du maa gjøre med dem og med mig, som du vil.

Eva. Naa det var Griseldis?

Margrete. Ja saadan hed hun. Men min stakkels Mo'r sagde, at saadan maatte en Kone være mod sin

Mand, hun havde ingen Ret over for ham, og saa følte jeg, at jeg aldrig kunde blive nogens Kone.

Eva. Men det er ikke sandt. Tror De, at jeg er en Griseldis? Og jeg har aldrig behøvet at værne om min Ret.

Margrete (skarpt). Fruen er saa ung endnu. — Aa vær ikke vred!

Eva. Jeg bliver ikke vred for det. Men jeg har været gift i elleve Aar, og vi har haft megen Sorg.

Margrete. Det var fælles Sorger.

Eva. Det er alle Sorger i Ægteskabet.

Margrete. Frue, maa jeg sige noget?

Eva. Ja, tal blot ud til mig! Det er det, jeg ønsker.

Margrete. Jeg har set flere daarlige Ægteskaber, men jeg har ogsaa tjent et Par Steder, hvor det gik godt, — ikke saa godt, som jeg syntes, det skulde gaa, men dog godt — venligt og fredeligt — Men saa tænkte jeg altid: naar hun nu bliver syg!

Eva. Jeg har ogsaa været syg, flere Gange.

Margrete. Ja, men naar hun nu bliver svagelig i flere Aar, for Livstid — naar Hjemmet bliver et Sygehus — kan Manden være taalmodig?

Eva. Ja, naar han elsker sin Hustru.

Margrete. Eller naar hun bliver styg — eller naar de bliver for Alvor uenige?

Eva. Vi har tidt været uenige, men man taler sig til Rette om det, kæmper for sin Mening.

Margrete. Hvor længe?

Eva. Til den faar Ret, som har Ret.

Margrete. Men naar den, som har Uret, vil have Ret, naar han bliver træt af Modstanden, naar han vil tvinge sin Mening igjennem?

Eva. Det vil han ikke, naar han møder Kjærlighed og møder en Overbevisning. Det er saa tidt Hustruens egen Skyld, naar Manden er Tyran, det er, fordi hun ikke selv hævder sin Ret.

Margrete. Jeg bliver saa glad ved at tale med Dem, for De tror selv paa, hvad De siger. Naar jeg blot vidste een Ting!

Eva. Tal endelig ud!

Margrete. Jeg veed jo nok, at der er flere Huse, hvor Mand og Kone lever rigtig godt sammen. Saadan er det jo hos mange af Bønderne her omkring. De deler trofast godt og ondt med hinanden; de er, saa vidt jeg kan se, rigtig gode Venner; men naar man kun er Venner, er det saa ikke bedre at leve som Venner? hvorfor skal man saa være Ægtefolk?

Eva. Stakkels Knudsen! De elsker ham ikke.

Margrete. Det er jeg ogsaa bange for. De maa endelig tro, at jeg holder saa inderlig meget af Knudsen. Han er som en kjær Broder for mig; jeg vilde saa gjerne leve ham nær og tale med ham hver Dag.

Eva. Men naar nu han blev syg? Naar han blev svagelig for Livstid?

Margrete. Jeg har tænkt paa det. Saa vilde jeg gifte mig med ham for at faa Lov til at pleje ham.

Eva. Og naar han nu bliver træt af at vente paa Dem og gifter sig med en anden?

Margrete (heftig). Det er umuligt! Tror De vel, han kunde gjøre det?

Eva. Jeg kunde ikke fortænke ham i det, naar han fandt en god Pige, der vilde være ham mere end en Veninde.

Margrete. Ja, men jeg kunde aldrig gjøre det. Var det saa ikke troløst af ham?

Eva. Hvor kan det være troløst mod en Søster at tage sig en Hustru? De behøver jo slet ikke at staa hinanden i Vejen.

Margrete (med Haanden paa Panden). Det synes mig dog — men maaske — (afbrydende) Ja Tak, kjære Frue, fordi De vil tale saadan med mig! Jeg har trængt til et Menneske som Dem (rækker hende Haanden).

Eva (beholder den). Vi vil tale mere derom.

Margrete. De er saa god, men jeg er ond, det veed jeg godt; jeg er mistænksom.

Eva (beholder hendes Haand). De har i Grunden været syg, men det bliver snart godt igjen. Vi to vil være Venner, Margrete. (gaar ud i Haven.)

Margrete. Ja, hun er min Ven, det føler jeg. — Hvis han nu var her; men det er maaske bedst, at jeg faar Tid til at betænke mig. (gaar.)

Lyngøre Krohave. I Baggrunden et Stykke af Kroen med en Udgangsdør til Haven. Ved siden deraf et Stakit, hvorover der er Udsigt til et jysk Landskab. I Forgrunden Bord og Bænke.

Tredie Scene.

Der høres Hurraraab fra Kroen. **Rønnov** med Skrivematerialier i Haanden og **Hatting** kommer ud af Kroen.

Rønnov (sætter Skrivesagerne paa Bordet). Se her kan vi da faa lidt frisk Luft igjen. Der var forfærdelig varmt derinde. (sætter sig og skriver.)

Hatting. Ja, den er noget varm, den Vej, der gaar til Folkethinget. — Naa, De er paa Kontoret?

Rønnov. Det er kun et Par Ord. Holm paa Overgaard har indbudt mig til at blive hos ham i Nat, saa vil han i Morgen Formiddag kjøre om med mig til nogle af de formaaende Vælgere her i Omegnen. Det Tilbud synes jeg ikke, jeg kan vise fra mig.

Hatting. Nej paa ingen Maade. Vi kan godt behøve al den Assistance, vi kan faa.

Rønnov (skriver igjen). Det er kun et Par Ord til min Kone om, at jeg ikke kommer hjem i Nat. Saa skulde jeg se at finde nogen, som kunde besørge det.

Hatting. Jeg kan tage det med; vi kjører jo lige Deres Dør forbi. Ja, tag endelig mod Holms Tilbud! Vi maa lægge al vor Kraft i den Sag, om vi skal sætte den igjennem.

Rønnov. Det tror jeg ogsaa. Og jeg gaar nu paa med Dødsforagt og vil ikke lægge Fingrene imellem.

Hatting. Saadan skal det være. Imidlertid forekom det mig, at De i Dag tog noget for lindt paa Knudsen. — Og naar vi saa bare ikke havde Deres Frue imod os.

Rønnov. Aa, hun er ikke inde i de Sager. Men hun har da heller ingen Stemme.

Hatting. Jo hun har, det forsikrer jeg Dem. Det er mærkværdigt, som hun i den korte Tid er bleven anset her i Egnen. De taler allevegne om hende.

Rønnov. Ja, hun har et stort Hjerte for andre Mennesker, og det mærker de snart.

Hatting. Ja, det er en udmærket Kone, De har. Men netop derfor var det grumme slemt, om det kom ud, at hun ikke staar paa Deres Side.

Rønnov. Hun staar sandelig paa min Side — tvivl ikke derom. Men hun har faaet en Frygt for, at jeg maaske hellere burde —

Hatting. Begrave Deres Talenter i Deres Brakmark — ja, ganske vist, hun har naturligvis de allerbedste Hensigter. Men er De ganske vis paa, at hun, af Omsorg for Dem, ikke kunde anse det for sin Pligt at modarbejde Deres Valg?

Rønnov (tøvende). Det tror jeg ikke.

Hatting. Naar hun føler det som sit Kald at hjælpe Dem til det bedste og mener, at De gaar lige mod en Afgrund?

Rønnov. Saa galt er det ikke.

Hatting. Hm! De er dog ikke ganske sikker.

Rønnov. Jeg kan ikke nægte, at hun staar fast paa, hvad hun anser for Ret, og at hun er meget energisk.

Hatting. Der har vi det. De vil snart komme til at mærke, at Deres Frue virkelig har en Stemme med i den Sag.

Rønnov. Til en vis Grad er det jo ogsaa i sin Orden, da det er hendes Mands Sag.

Hatting. Er der da slet ingen Sag, hvori Manden har Lov til at være eneraadig?

Rønnov. Naturligvis! Det er jo ogsaa mig, der raader alene, naar jeg stiller mig til Valg, skjønt min Kone har imod det.

Hatting. Men hvis hun nu sætter igjennem, at De ikke bliver valgt, saa er det jo hende, der raader.

Rønnov. De mener, at hun slet ikke maa blande sig deri, slet ikke have nogen Mening om den Sag. Men vi skal jo dog være fælles om alt.

Hatting. Om alt? Skulde det ikke være en Talemaade, Hr. Rønnov? Hvordan gaar det i Deres Husvæsen? Er De med til at bestemme, naar der skal være Vask? Blander De Dem i Tilsynet med Lagner og Dækketøj? — Saa er der altsaa noget, hvori Deres Frue er eneraadig.

Rønnov. Aa ja!

Hatting. Hør, De har en udmærket Kone; men De har gjort Uret imod hende.

Rønnov. Har jeg?

Hatting. Skal en Kone hjælpe sin Mand, saa skulde Manden da ogsaa hjælpe sin Kone. Men er det da ikke Uret af ham, naar han ikke hjælper hende til at se, hvor langt hun maa gaa, hvad der er Grænsen for hendes Raadighed?

Rønnov. Ja, hvor er da Grænsen?

Hatting. Mandens Villie.

Rønnov. Ja, hvor han har Ret.

Hatting. Mandens Raadighed har naturligvis ogsaa sin Grænse. Den har Loven sat.

Rønnov. Loven — ja —

Fjerde Scene.

Tokslund (fra Kroen). De forrige.

Tokslund. Goddag, Hr. Rønnov!

Rønnov. Tokslund, De her? Har De været med til Mødet?

Tokslund. Aa ja! Man skulde jo tage det med.

Rønnov. Naa, De har vel talt med mange Folk? Hvordan synes De saa om Stemningen?

Tokslund. Aa, der var jo ikke Stemning i Dag.

Rønnov. Synes De ikke?

Tokslund. Nej, det er jo først paa Valgdagen.

Rønnov. Naa De mener Afstemning. Ja, det er sandt. Men hvad synes De om Folk? Er der mange paa vores Side?

Tokslund. Paa vores? Mener De paa Deres Side og paa min Side?

Rønnov. Ja, det mener jeg.

Tokslund. Ja saa er de allesammen paa vores Side.

Rønnov. Nej, tror De virkelig?

Tokslund. Jo! for de, som ikke er paa Deres Side, er paa min Side, og de, som ikke er paa min Side, er paa Deres.

Hatting. Halløj, Menneske! Stemmer De ikke paa Proprietæren?

Tokslund. Nej, det er netop det, jeg ikke gjør.

Hatting. Men hvorfor gjør De det ikke?

Rønnov. Nu, enhver maa jo stemme efter sin Overbevisning.

Tokslund. Er det ikke sandt? Ja, jeg sagde ogsaa til Fruen: jeg har god Tro til Hr. Rønnov, rigtig god Tro; men til Knudsen har jeg Fidus.

Hatting. Jeg forstaar ikke rigtig den Distinktion. Hvad er da Forskjellen paa Tro og Fidus? Er da Fidus mere end Tro?

Tokslund. Nej, nej! men Fidus — det er saadan politisk.

Hatting. Ja saa? Det har jeg aldrig vidst.

Tokslund. Ja, jeg er jo ikke lærd, som Prokuratoren; men det er saadan, som Folk bruger det.

Hatting. Saa?

Toksund. Men jeg har kjendt Knudsen længe, og jeg var i Spidsen, da vi sendte ham den Adresse om at stille sig. Det var længe før, Hr. Rønnov tænkte paa det.

Rønnov. De behøver ikke at undskylde Dem.

Toksund. Nej, nej! det sagde Fruen ogsaa. Gaa kun lige til Rønnov, sagde hun, og sig ham det saadan og saadan — det var hendes egne Ord, og hun er paa vores Side.

Hatting. Paa Deres?

Toksund. Ja, det sagde hun selv; hun vil have Knudsen — forstaar sig — saadan politisk — til Thinget.

Hatting. Ja, det er jo rimeligt, at hun ikke saa gjerne vil af med sin Mand om Vinteren, naar han skal ind til Rigsdagen.

Toksund. Naa, saa De tror, det er derfor?

Hatting. Naturligvis! tror De, hun anser Knudsen for dygtigere end hendes egen Mand?

Toksund. Nej, det gjør hun ikke. Saa vilde hun ikke være den Kone, som hun er. Ja det kan jeg forstaa. Men, Hr. Rønnov, De kan jo ogsaa nok forstaa mig. Og hvis De skulde have Lyst til at komme ind i Sogneraadet — — eller blive Snefoged — —

Rønnov. Nej Tak!

Toksund. Ja, for saa skulde De faa min Stemme, og det skal være vist, og jeg gjælder dog noget i Sognet, om jeg selv skal sige det. Men kanske De hellere vil til Folkethinget?

Rønnov. Ja, det andet vil jeg helst være fri for.

Toksund. Men De bliver ikke fri. For det siger vi alle, at Hr. Rønnov er en dygtig Mand og en Stadsmand.

Rønnov. Aa det er der jo ogsaa andre, som er.

Toksund. Ja men de vil ogsaa helst være fri. — Ja jeg skal nok se at hitte hjem. Farvel, Hr. Rønnov! Farvel, Prokurator! (gaar.)

Femte Scene.

Rønnov. Hatting.

Hatting. Det var en slem Historie.

Rønnov. Aa det var een Stemme mindre.

Hatting. Det var mange Stemmer mindre.

Rønnov. Aa hvad! Tokslund er en skikkelig Mand; men til hans politiske Betydning har jeg ingen „Fidus".

Hatting. Deri tager De fejl. Han er slet ikke saa ringe som Landsby-Agitator. Han læser sin Avis hver Dag og gjør ingen Røverkule af sit Hjerte, men snakker med alle Folk om løst og fast, og de forstaar ham meget bedre, end de forstaar os. I Morgen veed hele Egnen, at Deres Frue ikke ønsker Dem valgt. Men det hjælper maaske noget, om Tokslund siger, at det er fordi hun nødig vil af med Dem, for det kan Bønderne forstaa.

Rønnov. Ja men det er jo ikke derfor.

Hatting. Meget mere, end De tror, og meget mere, end hun selv veed. Kvinderne tager alting personligt.

Rønnov. Eva er alligevel det uegennyttigste Menneske, jeg kjender.

Hatting. Ja ofre sig selv, det kan de. Men se upersonligt paa en Sag, glemme Personen over Sagen, det lærer de aldrig. Derfor er en Kone paa gal Vej, naar hun blander sig i Politik, men det var Synd at være vred paa hende derfor; det er Mandens egen Skyld, naar det sker.

Rønnov. Tror De, at det vil hindre mit Valg?

Hatting. Jeg veed, det vil skade Deres Valg, for vi faar mere at høre fra den Kant, det er jeg vis paa. Og vil De vide, hvad jeg tror, saa er det det, at vi ligesaa gjerne kan gaa hjem at lægge os, hvis der ikke bliver sat en Stopper derfor. Men hvis jeg nu tager fejl, og De alligevel kommer paa Rigsdagen, hvad saa? Deres Frue vil i Aanden følge sin Mand — — hun holder Rigsdagstidenden.

Rønnov. Det er rimeligt nok.

Hatting. Hun følger Dem med Argusøjne. Hver Gang, De siger et Ord, hver Gang, De stemmer, hver Gang, De omtales, er hun med, altid paa Vagt. Hvad der er i Samfundets Interesse, hvad det hele kræver, det har hun ikke Øje for, men om De svarer til Idealet, om De holder Dem engleren mellem Thingets Røvere, det passer hun paa som en Smed. Og naar De saa kommer hjem, saa ligger Synderegistret og venter paa Dem, saa kommer Kritiken.

Rønnov. De tror nu, De kjender alle Kvinder.

Hatting. Ja dem, der ikke er mere indviklede end Deres og min Kone. Men det, jeg har sagt, passer ikke paa min, det passer kun paa Deres. Det er det bedste, det er der ingen Tvivl om. Min Kone hører ikke til Nummer-Etterne, skjønt hun er god nok til mig.

Rønnov (leende). Hvorpaa kjender De da Nummer-Etterne?

Hatting. Paa deres Moderlighed — det er Kvindens Specialitet. Men naar en Kone af Nummer-Etterne ikke faar sin Grænse sat, saa vil hun ogsaa være Mo'r for sin Mand, og det duer ikke.

Rønnov. Der er intet at gjøre derved.

Hatting. Jo der er. Sæt Grænsen! sig: jeg vil.

Rønnov. Det har jeg gjort. Jeg vil være Rigsdagsmand.

Hatting. Men De er det ikke. Hun har Lov til at haabe — og arbejde.

Rønnov. Ja men naar jeg nu bliver det!

Hatting. Hjælper alligevel ikke. Hun bliver ved at passe paa. Giv hende noget andet at tænke paa!

Rønnov. Ja det er ikke saa let.

Hatting. Det er ikke vanskeligt. De husker jo nok, at vi i Dag ved Bordet talte om Deres Søn. Deres Frue vilde ikke have ham i Skole, i det mindste ikke endnu, men De syntes at være stemt derfor.

Rønnov. Ja de Lærere, som jeg traf hos Dem i Aftes, tilraadede det stærkt for Haralds Skyld. Og jeg lægger Vægt paa, hvad de sagkyndige siger.

Hatting. Naturligvis! Hvem andre kan vi bygge paa? En Dreng har bedst af at komme tidlig ud af sit Hjem. Men Deres Frue vil nødig af med ham.

Rønnov. Tror De, det har nogen Indflydelse paa hendes Betragtning af denne Sag?

Hatting. Hvor kan det andet, da hun er Kvinde?

Rønnov. Jeg vil ogsaa nødig af med Harald, men det er vel rigtigt alligevel. Jeg vil tale alvorlig med Eva derom.

Hatting. Men saa sker det ikke.

Rønnov. Tror De ikke?

Hatting. De tror det heller ikke. Saa hjælper De hverken Deres Søn eller Deres Frue, og hjælper heller ikke Dem selv. De har altid talt med hende, før De handlede; prøv nu paa at handle, før De taler!

Rønnov. Jeg forstaar Dem ikke.

Hatting. Vil De sætte Deres Søn i Skole, saa gjør det strax!

Rønnov. Strax? her?

Hatting. Ja her paa Stedet. De beder mig strax indmelde Deres Søn i Skolen, naar jeg kommer til Byen i Aften — saa er det afgjort. Og saa tilmelder De Deres Frue, at De har bestemt det saaledes; De skriver jo netop paa et Brev til hende — og tilføjer saa den Underretning uden Undskyldning eller Motivering, men som en Afgjørelse, De har truffet.

Rønnov. Og saa?

Hatting. Og saa faar jeg Brevet, og saa har Deres Frue det om en halv Time.

Rønnov. Men saa vil hun ganske vist bede Dem om at vente med Indmeldelsen, til hun har talt med mig.

Hatting. Meget muligt, men det kan jeg jo ikke, da Sagen er afgjort ved Deres Bestemmelse og Aftale med mig.

Rønnov. Og saa?

Hatting. Saa vil hun lære, hvad De aldrig har lært hende før, at hendes Magt har en Grænse, at hun har en Mand. Og jeg forsikrer Dem paa, at saa vil hun aldrig glemme det mere. Og saa har De oprettet den Uret, De før har gjort hende; saa har De en Kone, som kun faa Mænd har Mage til.

Rønnov. Nej det er Synd imod hende at gjøre det.

Hatting. Er det ikke Synd mod Deres Søn ikke at gjøre det?

Rønnov. Det vil være hende en Hjertesorg, at Harald skal bort — og paa denne Maade.

Hatting. Hvordan finder de andre Mødre sig deri, som maa gjøre det samme? Det er ogsaa dem en Sorg, lige i Begyndelsen, men saa føjer de sig derunder, og det vil hun ogsaa gjøre. Hendes Søn kan jo komme hjem hver Søndag, og hun kan besøge ham saa tidt hun vil. Folk har virkelig godt af, at der en Gang imellem tages lidt fast paa dem; man bliver syg af den løse Behandling.

Rønnov (alvorlig). Der er før bleven taget fast paa Eva, men det var ikke hendes Mand, som gjorde det. Jeg skal imidlertid tænke derpaa. Det kan dog ikke ske strax, da vi først maa finde et godt Sted, hvor vi kan sætte Harald i Kost.

Sjette Scene.

Rønnov. Hatting. Fru Hatting (fra Kroen).

Fru Hatting. Naa, vil Herrerne ikke snart hjem igjen? Kusken spurgte mig, om han ikke skulde spænde for.

Hatting. Jo, lad ham det! Hr. Rønnov bliver paa Overgaard i Nat, saa vi to kommer til at kjøre alene.

Fru Hatting (til Rønnov). Tusind Tak for Deres Tale; den var endnu yndigere end igaar.

Rønnov. Naar det blot kan hjælpe noget!

Fru Hatting. Det kan saamænd ikke andet end hjælpe. Det er jeg saa vis paa. Fru Holm og Frøken Petersen var ogsaa saa glade over den.

Hatting. Hør, Lili, du skulde vel ikke kjende nogen Familie, hvor Hr. Rønnov kan faa sin Søn anbragt, naar han sætter ham i Skole?

Fru Hatting. Naa saa De vil sætte Harald i Skole? Ja det faar De Fornøjelse af, det er jeg saa vis paa. Og det er vel heller ikke saa vanskeligt at finde et Sted til ham. Hør, Hatting! (taler sagte med ham.)

Hatting. Aa ja! (til Rønnov) Min Kone foreslaar, at vi skal tilbyde Dem vort Hus. Og hvis De synes om det, har jeg heller ikke noget imod det.

Rønnov. Det takker jeg Dem særdeles for; jeg kan ikke tænke mig noget bedre Sted. Naar De blot kan finde Dem i, at Harald er noget forkjælet. Han er ellers en god Dreng.

Fru Hatting. Aa jeg holder allerede saa meget af ham. Og han skal nok faa det godt hos os. Jeg har et sødt lille Kammer til ham lige ud til Haven. Og vi skal lege saa yndig sammen, naar han har lært sine Lektier.

Hatting. Ja Lili er en stor Nar efter Børn, men de hænger ogsaa ved hende allesammen. Deres Søn vil snart faa fuld Fortrolighed til hende.

Fru Hatting. Ja vi skal faa det saa yndigt med hinanden. — Aa, Hr. Rønnov, De maa endelig sætte ham i Kost hos os. Men De skulde rigtig nok gjøre det snart, for i næste Uge begynder det ny Skoleaar. Ja det er sandt, de ny Elever skal prøves i Morgen tidlig.

Hatting. Det er rigtigt. — Hør, veed De hvad, saa er det bedst, vi tager Harald hjem med os i Dag; ellers kommer han forjaget til Prøven i Morgen.

Rønnov. Det bliver saa hovedkulds. Nej, naar det haster saa stærkt, saa vil jeg hellere tage hjem i Aften og opgive Holm.

Hatting. De maa endelig ikke opgive Holm; vi kan ikke undvære den Hjælp. Og saaledes bliver det netop allerbedst. Det er en fuld Afgjørelse, vi behøver, som er fast og uforanderlig, og som ikke levner Haab. Ellers hjælper det ikke. (Lavs Hjort kommer ud af Kroen.) Men det er jo Lars Hjort — den ene af vore Virum-Mænd.

Fru Hatting. Saa lader jeg spænde for.

Hatting. Ja gjør det! (Fru Hatting gaar.)

Syvende Scene.

Rønnov. Hatting. Lavs Hjort.

Hatting. Goddag igjen, Lars Hjort! Har De ogsaa været til Mødet?

Lavs Hjort. Ja de æ da wis. — Goddaw, Rønnov!

Rønnov. Goddag! ja saa kommer jeg til Dem i Morgen.

Lavs Hjort. Aa ja — men mæ og Pe Wolle, vi sku jo først hjem aa sej Beskejen te æ Mænd i Virum og Mellerup.

Rønnov. Jeg har jo sagt Dem Besked; vi tales nærmere ved i Morgen.

Lavs Hjort. Ja hvissommensti de ku blyw te not, men a ha spuhr, te de itt ka nytt.

Rønnov. Hvorfor skulde det ikke kunne nytte?

Lavs Hjort. A ha hør', te Rønnov ha tawen de i sæ ijen, hvad De saah te wos fahr, saa de æ Djer Mjenning, at De allyvl itt ve ha æ Ban' te Virum.

Rønnov. Hvem har sagt Dem det?

Lavs Hjort. Ja de veed a itt om a ka sej'. Men den, som ha fotaahl mæ'ed, han veed Beskejen — de æ rele nok.

Hatting. Hør, Lars Hjort! De maa sige os, hvem det er, der har sagt Dem det. Det bliver mellem os, det kan De stole paa.

Lavs Hjort. A veed itt, hvad a ska sej'! A skjøtter itte om aa komm i Faatræ saa den Saw.

Hatting. Det skal De ikke være bange for. Jeg lover Dem, at De ikke skal komme i nogen Ulejlighed for det. Og Rønnov hører jo, at jeg giver Dem det Løfte. Hvem er det saa, der har sagt Dem det?

Lavs Hjort. De æ Jens Tokslund.

Rønnov. Tokslund?

Lavs Hjort. Ja han saah, te Rønnov var saa møj inmed, te æ Ban' kam te Virum.

Rønnov. Jeg har aldrig talt med Tokslund om den Sag.

Lavs Hjort. Nej, det saah Jens Tokslund osse; men han vist'ed hejsen saa møj grandgywle, faa han haad hør'ed a Djer ejen Kuen — ja a Frowen sku a sej'.

Rønnov (farer sammen, men tvinger sig strax).

Hatting (afsides til Rønnov). Der kan De se, jeg havde Ret. (til Lavs Hjort) Er det ikke andet end det? Det behøver De da ikke at bryde Dem om.

Lavs Hjort. Ja hudden ska de faastoes?

Hatting. Det er ganske ligefrem. Fru Rønnov har bare sagt, at hendes Mand før har været imod den Plan, men det har han jo selv fortalt Dem i Dag.

Lavs Hjort. Ja men Jens Tokslund saah, te Rønnov aaller will go ind aa den Ban'. Aa de haad han fra Fru Rønnov sjæl — de æ saa møj wis.

Hatting. Der maa han have forstaaet fejl. De kan stole paa, at Rønnov vil staa ved, hvad han sagde til Dem i Formiddags. (til Rønnov) Er det ikke sandt?

Rønnov. Jeg har lovet Dem, at jeg vil sætte mig nærmere ind i den Sag og gjøre for Dem hvad jeg kan. Og det staar jeg ved, men andet kan jeg ikke love endnu.

Lavs Hjort. Aa ja, de æ jo aalti not.

Hatting. Og det er mere, end Knudsen vil love Dem.

Lavs Hjort. Aa nærensti Rønnov ve gi æ Ban' det bitte kun Swing te Virum, saa ku De jo draw'en te

Sallinggoer me de samm, saa den kam lihg te Djer ejen Dahr.

Hatting. De siger noget.

Lavs Hjort. Sie, de ha vi itt immed. Nær vi maa fo æ Ban' te wos, maa De gjahn fo'en te Dem. Fo jen ska jo aalti gi not for not.

Rønnov. Ja saa tales vi ved i Morgen.

Lavs Hjort. De æ Uer nok. — Faawal!

(Lavs Hjort gaar.)

Ottende Scene.

Ronnov. Hatting. Siden **Fru Hatting.**

Rønnov (skriver og lægger Brevet i en Konvolut). Vil De saa besørge det Brev til min Kone og indmelde Harald i Skolen? Han følger saa hjem med Dem.

Hatting. Har De skrevet det til hende?

Rønnov. Altsammen.

Hatting. De vil ikke komme til at fortryde det.

Rønnov. Det haaber jeg.

Fru Hatting (kommer). Vognen er forspændt.

Hatting. Ja lad os saa komme afsted. Farvel, Hr. Ronnov!

Rønnov (til Fru Hatting). De vil altsaa huse min Søn i Nat og saa optage ham i Deres Hjem i næste Uge?

Fru Hatting. Det vil jeg saa inderlig gjerne. — Tak, Hr. Ronnov! Farvel! (Hatting og Fru Hatting gaa.)

Rønnov (staar et Øjeblik tankefuld og gaar saa langsomt mod Udgangen).

Tredie Akt.

Havestuen hos Rønnovs.

Første Scene.

Eva. Siden Margrete.

Eva (sidder ved et Haandarbejde. Der høres en Vogn). Der er han! (iler hen mod Entreedøren).

Margrete (kommer ind ad samme Dør).

Eva. Er det Rønnov?

Margrete. Nej, det var Tokslund og Knudsen.

Eva (skuffet). Naa!

Margrete. Men saa maa Herren vist snart være her.

Eva. Har De ikke set noget til Harald?

Margrete. Jo han løber ude i Haven.

Eva. Jeg længes efter Rønnov — længes netop saa stærkt i Dag. — Men Hattings kommer vel med?

Margrete. Ja de ser vel nok herind med det samme.

Eva (resigneret). Det gjør de vel. Naar han blot kommer snart! — Ja De undrer Dem vel over, at en Kone saadan kan længes efter sin Mand, naar han kun har været tre Timer borte, og de har været gift i elleve Aar?

Margrete. Jeg er saa glad over det.

Eva. Ja De kan tro, det er ogsaa en god Mand, jeg har. Og det er saa mageløst at dele Livet med en, som man er helt sikker paa, saa hvad der end kommer, veed man saa vist — (en Vogn høres) Der er han!

(iler ud, Margrete følger.)

Anden Scene.

Eva. Fru Hatting. Siden Hatting.

Eva. Værsgo, Fru Hatting! — Hvorfor kom Rønnov ikke med?

Fru Hatting. Han har nok faaet Forretninger og bliver borte i Nat. Hatting har et Brev med til Dem.

Hatting. Ja jeg skulde hilse fra Proprietæren. Han er ikke til at stole paa i disse Dage. Han maa gjøre sig lidt behagelig for Vælgerne.

Eva. Deres Frue sagde, at De har et Brev til mig.

Hatting. Ja det er sandt. — Værsgo!

Eva. Tør jeg ikke byde Dem noget?

Hatting. Nej Tak, vi vil hellere sætte os lidt ud i Haven. (Hatting og Fru Hatting gaar.)

Tredie Scene.

Eva (læser Brevet). „Min egen, kjære Eva! Holm paa Overgaard vil i Morgen kjøre mig om til en Del ansete Vælgere og har derfor bedt mig blive hos ham i Nat. Det synes jeg ikke jeg kunde sige Nej til, hvor svært det end falder mig at være saa længe borte fra dig og Harald. Jeg har nu bestemt mig til at sætte Harald ind i Realskolen" — i Realskolen? — „da alle Lærerne tilraade det. Prokurator Hatting indmelder ham i Aften, naar han kommer til Byen" — hvad skal det sige? „Jeg har sat ham i Kost hos Hattings" — (heftig) Hvad er det for noget? har sat ham i Kost? Men hvad gaar der af ham? — Jo det er hans egen Skrift. (iler til Havedøren) Hr. Prokurator!

Fjerde Scene.

Eva. Hatting.

Hatting. Kaldte De paa mig?

Eva. Ja maa jeg ikke tale et Ord med Dem? Jeg har faaet saadan et underligt Brev fra Rønnov, som jeg slet ikke kan forstaa. Var det ham selv, som leverede det til Dem?

Hatting. Ja det var, og han skrev det i min Nærværelse.

Eva. Mærkede De ikke, om der ikke var noget i Vejen med ham. Han var da ikke syg?

Hatting. Nej han var i allerbedste Velgaaende.

Eva. Saa veed De maaske; hvad hans Brev handler om?

Hatting. Ja jeg kan tænke mig det. Han har formodentlig skrevet, at han har givet mig i Kommission i Aften at indmelde hans Søn i Realskolen.

Eva. Men det bliver der ikke noget af.

Hatting. Ikke det? Aa, det tror jeg dog.

Eva. Nej, Rønnov har gjort Regning paa, at jeg skulde give mit Samtykke dertil; men det gjør jeg ikke. Harald skal ikke indmeldes i Skolen i Aften.

Hatting. Jeg beder Fruen meget undskylde, det skal han.

Eva. Hvor kan De sige, han skal, naar de, der raader over ham, ikke giver deres Samtykke dertil? Jeg vil først tale med Rønnov, før jeg giver mit Minde.

Hatting. Jeg maa bede bemærket, at Hr. Rønnov nu har afsluttet Forhandlingen om den Sag. Han har taget sin endelige Bestemmelse.

Eva. Ja *sin* maaske! Men han har da ikke taget *min*.

Hatting. Deres?

Eva. Ja en Mo'r maa da have en Mening om, hvordan hendes Barn skal behandles.

Hatting. Unægtelig. Hr. Rønnov har jo ogsaa tidligere taget alt muligt Hensyn til Deres Mening, men efterat han har talt med de sagkyndige —

Eva. De sagkyndige! hvem er det?

Hatting. Det er Lærerne ved Skolen. De offentlig ansatte Lærere.

Eva. Lærerne! hvad veed de om mit Barn? De kjender ham jo slet ikke.

Hatting. De maa da bedst vide, hvordan Børn skal behandles. De er jo uddannede og beskikkede dertil.

Eva. Og saa skulde nogle Lærere, der maaske ikke en Gang har Børn selv eller har nogle Dukker til Koner,

saa skulde de vide bedre Besked om hvad en ni Aars Dreng trænger til end hans egen Mo'r? Hvor kan De dog tro det?

Hatting. Jeg tror, at mange Mødre helst vil beholde deres Børn hjemme altid.

Eva. Ja det er rimeligt. Men tror De, jeg ikke vilde sætte Harald ud, hvis det var godt for ham, saa tager De fejl. Han skal dog ikke ud for det første, det er sikkert. Jeg kaster ham ikke hen til fremmede, saa længe jeg selv bedst kan vogte over ham; jeg overgiver ham ikke, saa ubefæstet som han nu er, til en Flok Kammerater, jeg ikke kjender det mindste til, og lader dem fordærve min lille, uskyldige Dreng, som de saa tidt har gjort i Skolerne. Og saa skal han om et Aar eller to endnu længer bort, saa naar jeg slipper ham nu, har jeg tabt ham og faar ham aldrig mere tilbage.

Hatting. Jeg tvivler ikke paa, at De har Grunde for Deres Mening, som tilfredsstiller Dem selv. Men de vedkommer ikke mig, da jeg har paataget mig et Hverv for Deres Mand, som jeg maa udføre.

Eva. De vil da ikke sige, at De har Ret til at indmelde en Dreng i Skolen, naar hans Mo'r udtrykkelig forbyder det?

Hatting. Jo, Frue, naar hans Fa'r udtrykkelig befaler det.

Eva. Hør, De forstaar ikke det Forhold, som er mellem Ronnov og mig. Det er ikke som — som i saa mange andre Ægteskaber. Der er ingen af os, der hersker over den anden; vi afgjør alt i Fællesskab, og det er det rette.

Hatting. Ja som Regel finder jeg det meget priseligt. Men hvad gjør De ved Undtagelserne?

Eva. Undtagelserne?

Hatting. Ja, naar Mand og Kone er uenige?

Eva. Saa maa de blive enige.

Hatting. Meget rigtig! Men hvem af dem skal raade saa længe, til de bliver enige?

Eva. Saa længe, til de bliver enige! Saa skal ingen af dem raade.

Hatting. Tror De, det lader sig gjøre? Tænk Dem om! Deres Mand vil have sin Søn i Skole, De vil ikke. Kommer Sønnen i Skole, hvem raader saa?

Eva. Ja saa raader Ronnov, men det maa han ikke.

Hatting. Kommer han ikke i Skole, saa raader Fru Ronnov, og hun maa nok.

Eva. Nej!

Hatting. Der bliver altsaa en, der raader, og De mener, at det skal være Konen.

Eva. Nej det mener jeg slet ikke, og De misforstaar mig aldeles.

Hatting. Turde jeg da bede Dem vise mig, hvorledes Deres Mand i dette Tilfælde beholder Raadigheden over sit Barn? Eller skal han maaske slet ingen Raadighed have over det?

Eva. Jo han skal, men han skal ikke have Eneraadighed.

Hatting. Det vil sige: han raader, naar han er enig med Dem. Men naar De er uenige, saa raader De ganske alene. Det er altsaa det, De vil?

Eva. Nej, nej! Aa jeg kan ikke disputere med en Prokurator. Men jeg er overbevist om, og det maa De selv kunne føle, at det slet ikke gik an, at det var blodig Uret, om man tog et Barn bort fra dets Hjem imod Mo'rens Villie.

Hatting. Ganske rigtig, naar der ingen Fa'r var. Men forudsat, at han ogsaa har en Villie —

Eva. Aa, jeg kan ikke hamle op med Dem; der kommer ikke noget ud af, at vi to disputerer med hinanden.

Hatting. I dette Tilfælde er jeg ganske enig med Dem, da jeg har en bestemt Ordre at følge.

(gaar ud ad Havedøren.)

Femte Scene.

Eva. Det er et utaaleligt Menneske. At han ikke kan forstaa det! Men han vil ikke; det er ham, der har sat det i Rønnov, det er jeg ganske vis paa. — Jeg svarede ham ikke, som jeg skulde, skjønt jeg har Ret. Det løb rundt for mig, jeg har aldrig tænkt derpaa før. (grunder) Naar Mand og Kone er uenige — Bi lidt! — (glad) Nu har jeg det. (løber til Havedøren) Hr. Prokurator!

Sjette Scene.

Eva. Hatting.

Hatting. Frue!

Eva. De maa undskylde, at jeg blev heftig! Jeg vilde saa gjerne tale et Ord med Dem endnu.

Hatting. Det er mig en Fornøjelse.

Eva. Der er jo en Uenighed for Øjeblikket mellem Rønnov og mig, og det er ikke om Smaating, for i Smaating giver jeg altid efter for min Mand, men det drejer sig om det største, om mit Barn, og saa kan en Mo'r ikke give efter. De siger jo, at naar Manden ikke faar sin Villie i saadan en Sag, saa er det Konen, der hersker? Ikke sandt?

Hatting. Jo, det siger jeg.

Eva. Det forvirrede mig i Øjeblikket, som De stillede det frem; men det var galt — nu skal jeg vise Dem det. Jeg vil nu bruge et Billede. Der er jo paa Rigsdagen to Thing — ikke sandt? Landsthinget og Folkethinget.

Hatting. Det glæder mig, at De har saa megen politisk Interesse, saa De har lagt Mærke til det.

Eva. Hør nu en Gang! Naar nu Landsthinget antager en Lov — —

Hatting (rettende). Vedtager et Lovforslag.

Eva. Ja det var det, jeg mente. Naar nu Landsthinget vedtager et Lovforslag, og Folkethinget ikke synes

om det, saa bliver det jo ikke til noget. Er det ikke rigtigt?

Hatting. Ganske rigtigt.

Eva. Men derfor kan man jo ikke sige, at Folkethinget hersker over Landsthinget, eller at det raader alene. Det bliver kun ved det gamle, som det har været før, for der kan ikke blive Forandringer, uden at begge Thingene er enige derom.

Hatting. Det er fuldkommen rigtigt. Deres politiske Indsigt overrasker mig.

Eva. Ser De nu, Hr. Hatting! Rønnov er Landsthinget, og jeg er Folkethinget.

Hatting. Stop, lille Frue, det passer ikke.

Eva. Lad mig blot tale ud! Naar Rønnov vedtager — — naar han foreslaar —

Hatting (rettende). Fordrer, det er mere adækvat.

Eva. Naar Rønnov fordrer, at min Søn skal ud af Huset, og jeg ikke synes om det, saa sker det heller ikke, saa bliver det ved det gamle. Og dog er det ikke mig, der hersker.

Hatting. Deres Bevisførelse er meget skarpsindig, meget klar baade fra Tankens og Fremstillingens Side, men der er den Mangel derved, at det anvendte Billede halter meget betydelig. Forholdet mellem begge Thingene kan ikke sammenstilles med Forholdet mellem Mand og Hustru.

Eva. Nej det forstaar sig, da det er et Kjærlighedsforhold.

Hatting. Men de kan heller ikke i retslig Henseende sammenstilles. Skulde vi søge et politisk Billede paa Retsforholdet mellem Ægtefolk, saa maa man hente det fra en Enevoldskonge og hans raadgivende Stænder.

Eva. Hvordan gaar det da der?

Hatting. De Forandringer, Kongen vil foretage, kan han forelægge sine Stænder, og de kan da billige eller fraraade dem.

Eva. Og naar de saa forkaster dem? —

Hatting (rettende). Fraraader dem?

Eva. Ja — naar de saa fraraader dem?

Hatting. Saa kan Kongen gjøre, som han vil, følge Raadet eller vrage det.

Eva. Saa det faar slet intet at betyde?

Hatting. Ikke mere, end Kongen vil.

Eva. Men, Menneske, De vil da ikke sige, at det er saadan mellem Mand og Hustru?

Hatting. Jo det er netop saadan, det er.

Eva. Aa De taler om de daarlige Ægteskaber, hvor Kvinderne er forkuede.

Hatting. Nej jeg taler om alle Ægteskaber, om den Stilling, som Loven hjemler en Mand overfor hans Hustru.

Eva. Loven! hvad for en Lov?

Hatting. Den Lov, som vi alle staar under, den borgerlige Lov.

Eva. De vil da ikke sige, at det er Loven her i Danmark, den danske Lov?

Hatting. Jeg kan ikke sige andet, og jeg kjender Loven, Frue — jeg er Jurist.

Eva. Nej, jeg har aldrig hørt noget lignende. En Mand skulde have Lov til i sit Hus at gjøre hvad han vil uden at tage mindste Hensyn til, hvad hans Kone siger!

Hatting. Der er naturligvis Grænser. Han har ikke Lov til at slaa hende ihjel eller tilføje hende legemlig Mishandling.

Eva. Naa det har han dog ikke? Men han kan tage Barnet fra dets Mo'r og overgive det til hvem han vil, om hun ogsaa siger Nej dertil?

Hatting. Ja ganske vist, naar han finder det rigtigt. Den Ret hjemler Loven ham.

Eva. Her, i Danmark?

Hatting. Ja her, i Danmark.

Eva. Hr. Hatting, De maa anse mig for meget dum, siden De tror, at De kan bilde mig saadan noget

ind. Hvis vi levede under saadanne forfærdelige Forhold, saa maatte vi da have hørt noget derom.

Hatting. Jeg veed ikke, hvad Fruen har hørt, men jeg vil blot forsikre Dem som lovkyndig, at Deres Mand ifølge Loven er i sin fulde Ret, naar han, uden længere at tage Hensyn til Deres Mening, sætter sin Søn i Skole.

Eva. Og i Huset hos Dem?

Hatting. Og i Huset hos mig.

Eva. Og jeg vil svare, at om De saa var ti Gange Jurist, saa vilde jeg ikke tro et Ord af hvad De siger. Skulde en Mo'r ikke have Spor af Ret over sit eget Barn, som hun selv har født med Smerte? Hvad har en Fa'r gjort for sit Barn, at han skulde være eneraadig over det? Har han lidt for det? har han delt sit Blod med det? Hvad har han ofret for det, som kan sammenlignes med hvad hun har ofret og ofrer hver Dag? Aa jeg er en Tosse, at jeg lægger nogen Vægt derpaa. Der er ikke et sandt Ord deri.

Hatting. Hvad jeg har sagt, er sikkert og vist. Men enten Fruen tror derpaa eller ikke, bliver Resultatet det samme. (gaar ud i Haven.)

Syvende Scene.

Eva. Det er ikke muligt. Det er noget, han vil bilde mig ind, fordi han tror, at jeg er en Gaas, som hans egen Kone. Nej, nej, det kan ikke være saadan, det er komplet Afsind. Hvordan er det, Ronnov skriver? (tager Brevet frem) „Min egen kjære" . . . (løber mumlende Begyndelsen af Brevet igjennem) Her er det! „Jeg har nu bestemt mig til at sætte Harald i Realskolen" . . . ja det kan han nok sige, han har bestemt det for sit Vedkommende . . . „da alle Lærerne tilraade det" . . . aa de Lærere! „Prokurator Hatting indmelder ham i Skolen i Aften, naar han kommer til Byen. Jeg har sat ham i Kost hos Hattings. — Der faar han det rigtig godt" (krøller heftig

Brevet sammen) Og hans Kone har selv sagt, at han er en Tyran mod Børn — at de maa lystre som Soldater! — Men jeg veed ikke, hvad jeg skal tænke om Rønnov. Ikke Spor af Ret indrømmer han mig — heller ikke han — Prokuratoren maa have bildt ham det ind, for det kan ikke være saadan. Aa blot jeg havde nogen at tale med! (Margrete og Knudsen træde ind) Knudsen!

Ottende Scene.

Eva. Knudsen. Margrete.

Knudsen. Jeg vilde saa gjerne takke Fru Rønnov for hvad De har gjort for os to.

Eva For Dem! Hvad har jeg gjort for Dem?

Knudsen. De har gjort mere, end nogen anden kunde gjøre. Deres Ord til Margrete er faldne i rigtig god Jord.

Margrete. Ja Frue, jeg har faaet saadan godt Mod ved at tale med Dem. Nu tror jeg nok, at jeg tør vove —

Eva (adspredt). Hvad er det, De tør vove?

Knudsen. Margrete har nu givet mig Haab om, at hun vil blive min Kone.

Eva. Naa det glæder mig for Dem begge — rigtig meget. Ja undskyld, at jeg var saa underlig fraværende; men den Prokurator har staaet og prædiket mig noget for, som jeg ikke kan faa ud af Hovedet igjen, hvor ravgalt det er. — Knudsen, De kjender vel nok, hvad der er Lov og Ret her i Landet?

Knudsen. Det er ikke ret meget. Jeg har sat mig lidt ind i, hvad der har været til Forhandling i de sidste Aar.

Eva. De kjender nok mere dertil, end jeg. Det var om Ægteskab, vi talte, og Prokuratoren paastod, at en Fa'r efter Loven alene raader for, hvorledes der skal

forholdes med Børnene, og at Mo'ren slet ingen afgjørende Stemme har i den Sag. Det er jo da umuligt?

Knudsen. Ja det er jeg vis paa. Det kan ikke være rigtigt.

Margrete. Nej det var dog altfor galt!

Eva (glad). Ja er det ikke sandt? Men tænk, han paastod, at en Fa'r kunde tage Børnene fra deres egen Mo'r og sætte dem ud i et fremmed Hus, skjønt hun vilde beholde dem hjemme, og hun hverken var gal eller fordrukken. Og naar hun saa klagede derover, vilde Loven holde med ham.

Knudsen. Hatting har vist villet gjøre Løjer med Dem.

Eva. Ja er det ikke tosset, at man kan lade sig skræmme af saadan noget Vrøvl? Men de Prokuratorer kan stille det saa underlig frem. Han vilde bevise mig, at en Mand var Konge i sit eget Hus, saa naar han og hans Kone ikke var enige i en Sag, der vedkom dem begge lige meget, saa havde han Lov til at afgjøre det paa egen Haand. Men jeg sagde, de var fælles om Livet, og derfor kunde der ingen Forandring gjøres, uden at de var enige derom, ellers maatte alt blive ved det gamle . . . Er det ikke soleklart?

Knudsen (betænkelig). Jo — det er det nok.

Margrete. Knudsen, du er ikke vis derpaa.

Eva. Sig mig, hvad De mener!

Knudsen. Jeg kom blot til at tænke paa, hvordan det er med Familiens Formue.

Eva. Ja den er jo fælles.

Knudsen. Ja — men Manden behøver ikke Konens Samtykke for at kunne bruge den, som han vil, og hun —

Margrete (heftig). Hun kan ikke give en Øre ud uden Mandens Tilladelse. Det veed jeg — det har jeg selv set.

Eva. Det er, naar Konerne lader sig tyrannisere. Det kan ikke være efter Loven.

Knudsen: Jo det er det dog nok.

Eva. Men, Knudsen!

Margrete. Ja er det ikke forfærdeligt? Den Pige, som gifter sig, har ingen Ret mere.

Knudsen. Jo, Margrete! naar hun faar en god Mand, beholder hun al sin Ret og faar en fuldere, end hun havde før, og faar hun en daarlig Mand, saa kan Loven dog ikke sikre den. Spørg Fru Rønnov, om hun nogensinde har mærket, at hun ikke raadede ligesaa godt, som hendes Mand!

Eva. Hvad Formuen angaar, har jeg aldrig tænkt derpaa, skjønt Knudsen jo nok har Ret i den Henseende. Men hvad Børnene angaar, kan det ikke være saadan, det er en Umulighed — det kan De ikke nægte.

Knudsen. Kjære Fru Rønnov, kan det ikke være det samme, naar man har en god Mand, der anerkjender sin Hustrus Ret?

Margrete. Nej, det kan ikke være det samme, for saa har hun ingen Ret, saa er det kun hendes Mands Naade, hun skal leve af.

Eva (til Knudsen). Hvorfor svarer De ikke paa mit Spørgsmaal? Sig mig rent ud, hvad De mener derom!

Knudsen. Jeg forstaar ikke, hvorfor De spørger derom.

Eva. Hør nu! Jeg har en god Mand, men han er vist bleven vred paa mig, fordi jeg ikke syntes om, at han stillede sig til Valg. Det var maaske Uret af mig, men jeg mente ham det godt, og Hatting har vist ægget ham op, og saa har han sendt mig det Bud, at vor ni Aars Dreng skal sættes i Skole i Kjøbstaden, og har aftalt med Hatting, at han (med Taarer) skal ud af sin Mo'rs Hus og sættes i Kost hos Hattings.

Margrete (udbrydende). Frue!

Eva. Det er Synd mod mit Barn, det veed jeg bedre, end han. Men har han Ret til det? har jeg ingen Ret? har jeg ikke Lov til at sige: Det sker ikke — jeg tillader det ikke.

Knudsen. Fru Rønnov! tal med Deres Mand derom, saa er jeg vis paa —

Eva. Hvorfor svarer De mig ikke, om jeg har Ret eller ej?

Knudsen. Fordi man i Ægteskabet ikke skal raabe paa sin Ret, men tale sig til Rette med hinanden.

Eva. Jeg har aldrig spurgt om min Ret overfor Rønnov før i denne Time. Men nu maa jeg vide, om jeg har nogen Ret, for nu skal jeg bruge den.

Knudsen. Spørg saa Hr. Rønnov derom! det vil De ikke fortryde.

Margrete. Du mener altsaa, at en Kone ingen Ret har over sine Børn, uden den, hendes Mand vil indrømme hende.

Knudsen. Jeg veed det ikke. Det Tilfælde har aldrig mødt mig før.

Eva. Hør, Knudsen! jeg havde talt med Rønnov og med ingen anden, hvis han havde været her, men han kommer først hjem i Morgen Aften, og Hatting har faaet Ordre, hans egen Ordre til at indmelde Harald i Realskolen endnu i Dag.

Knudsen. Det er slemt, for saa bliver det vanskeligere at forandre det. Bed Hatting om at opsætte Indmeldelsen!

Eva. Hvorfor skal jeg bede, naar jeg har Ret til at forbyde. For jeg har dog vel Ret dertil?

Knudsen (sagte). Jeg veed ikke.

Eva. De veed ikke? — Margrete!

Margrete. Kjære Frue!

Eva. Det er nok dog dig, der har haft Ret.

Knudsen. Hun skal ikke faa Ret. Lad mig tale med Prokuratoren, saa skal De se, det skal snart blive godt igjen. — Hvor er han?

Margrete. Han sidder ude paa Verandaen — Kjære Frue, følg ind med mig! jeg svigter Dem aldrig.

(Eva og Margrete gaar ind i Evas Værelse.)

Niende Scene.

Knudsen. Hatting.

Knudsen (gaar til Havedøren). Hr. Prokurator!

Hatting. Hr. Knudsen! skal vi igjen mødes her? Ja vi mødes tidt i disse Dage.

Knudsen. Jeg har hørt, at Hr. Rønnov har anmodet Dem om endnu i Dag at indmelde hans Søn i Realskolen.

Hatting. Naa har De ogsaa hørt det? Ja det er ganske rigtigt.

Knudsen. Det er, som De jo nok veed, Fru Rønnov meget imod.

Hatting. Jeg havde, oprigtigt talt, ventet det. De kjære Mødre vil saa gjerne forkjæle deres Sønner.

Knudsen. Der ligger vel for Skolens Skyld ingen videre Magt paa, om denne Indmeldelse sker i Dag eller i Morgen?

Hatting. Aa nej! Hr. Rønnovs Søn modtager enhver Skole med Kyshaand, naar han kommer.

Knudsen. Det mente jeg ogsaa, og derfor vilde jeg bede Dem opsætte Indmeldelsen til i Morgen.

Hatting. Hvor kan det interessere Dem at faa den opsat?

Knudsen. Det gaar Fru Rønnov meget nær til Hjerte, ikke blot selve Sagen, men ogsaa det, at Hr. Rønnov ikke forinden har talt med hende derom.

Hatting. Aa den Sag er tilstrækkelig forhandlet imellem dem. Den har længe været uddebatteret og moden til Afgjørelse, og nu har han afgjort den.

Knudsen. Jeg maa dog bede Dem opsætte Indmeldelsen, da jeg frygter for, det vil forstyrre et lykkeligt Ægteskab.

Hatting (ironisk). Tror De virkelig?

Knudsen. Ja jeg har Grund til at tro det. De kjender ikke Fru Rønnov.

Hatting. Jeg har ikke saa gammelt Bekjendtskab til hende, som Hr. Knudsen, men hun er ingen sammensat Natur, hun er let at blive klog paa. — Men alt det kommer nu ikke Sagen ved, jeg har min bestemte Ordre fra Hr. Rønnov, og jeg er Forretningsmand.

Knudsen. Hør, Hr. Prokurator! De ønsker Hr. Rønnov til Folkethingsmand for denne Kreds og ikke mig.

Hatting. Hvad kommer det den Sag ved?

Knudsen. De skal faa Deres Ønske opfyldt, hvis De opsætter Haralds Indmeldelse i Skolen til i Morgen Eftermiddag. Paa denne Betingelse trækker jeg mig nemlig frivillig tilbage og overlader Pladsen til Hr. Rønnov.

Hatting. Det var et mærkeligt Forslag. Men hvad har egentlig de to Sager at gjøre med hinanden? Hvad kommer det Valget ved, hvad Hr. Rønnov bestemmer med sin Søn?

Knudsen. Jeg er bange for, at den Uenighed, som er opkommen her i Huset, staar i nogen Forbindelse med Valghistorien. Jeg skylder Rønnovs Familie saa meget, saa —

Hatting. Saa De for Konens Skyld viger for Manden.

Knudsen. For begges Skyld, det forsikrer jeg Dem.

Hatting. Nu Tilbudet er smukt, og for mig er det unægtelig fristende. Men jeg har mit Mandat, som jeg ikke kan svigte.

Knudsen. I dette Tilfælde vil Hr. Rønnov selv takke Dem, hvis De gjør det.

Hatting. Men han vil faa mere Grund til at takke mig, hvis jeg ikke gjør det. Det er ikke, som De mener, een Sag, det er to Sager, og vi opgiver ikke den ene for den anden. Baade Hr. Rønnov og jeg staar os bedst ved at føre igjennem hvad vi har begyndt.

Knudsen. De modtager altsaa ikke mit Tilbud?

Hatting. Hvis De vil træde tilbage paa andre Betingelser, som er mere rimelige, saa kan vi jo tale derom.

Knudsen. Jeg har ingen andre. Men maa jeg saa

blot gjøre Dem et Spørgsmaal som Jurist? Er der virkelig intet i vor Lovgivning, der værner om Hustruens Ret over Børnene?

Hatting. Jo naturligvis. Loven indrømmer Mo'ren al mulig Ret, og naar hun er gift, paalægger den Manden at raadføre sig med hende i alt hvad der vedkommer Børnene.

Knudsen. Saa kan en Ægtemand altsaa ikke sætte sit Barn ud af Huset uden Mo'rens Samtykke?

Hatting. Stop, Hr. Knudsen! Hvis De vil være Lovgiver, maa De ikke gjøre den Slags Slutninger. Loven indrømmer den gifte Kvinde al mulig Ret, men ingen umulige Rettigheder. Den paalægger Manden at raadføre sig med sin Hustru, men ikke at lystre sin Hustru.

Knudsen. Det forlanges ikke her, men kun at Mo'rens Stemme, hvor det angaar Børnene, har Betydning for Afgjørelsen.

Hatting. Det faar den ikke, før De bliver Minister. Manden er Konge i sit Hus, det er derpaa hele Samfundet hviler. De gifte Kvinders Ret til at tage Bestemmelser, det er hvad Deres Mænd indrømmer dem og hvad de kan snige sig til, og det forstaar de godt at hjælpe sig med. Farvel, Hr. Knudsen! (Gaar ud i Haven.)

Tiende Scene.

Knudsen. Eva. Margrete.

Eva (aabner sagte Døren og ser ind). Knudsen!

(Eva og Margrete træder ind.)

Knudsen. Fru Rønnov!

Eva. Hvad sagde han saa?

Knudsen. Desværre vil han ikke opsætte Sagen. Jeg havde tænkt, det skulde lykkes mig, jeg lagde ham det saa nær som —

Eva. Talte De ikke med ham om Retsspørgsmaalet?

Knudsen. Jo vi talte lidt derom, men —

Eva. Jeg har altsaa ikke Spor af Ret. (Sætter sig med Hovedet i Hænderne.)

Knudsen. Prokuratoren paastod bestemt, at De ikke kan faa det forandret. Men jeg veed, at De kan.

Margrete. Nej, du narrer os ikke længer. Der er ikke noget affindigere for en Kvinde end at gifte sig.

Knudsen. Stille, Margrete! — Kjære Fru Rønnov, lad kun Prokuratoren gjøre hvad han vil i Dag, det kan dog lige godt forandres i Morgen. Naar De selv faar talt med Deres Mand, er jeg vis paa, at han vil tage denne Bestemmelse tilbage. Hør, Margrete! (hviskende) hvor er Rønnov i Aften?

Margrete (ligesaa). Hos Holm paa Overgaard.

Knudsen (hviskende). Jeg vil strax faa fat paa en Vogn for at hente ham. Jeg er vis paa, at han følger med. Søg at berolige Fruen — ægg hende ikke!

Margrete (haardt). Jeg venter mig ikke noget af hvad du gjør. Jeg kan ikke lyve, kan ikke dysse hende i Søvn, naar hun har faaet Øjnene op.

Knudsen (som før). Kjære Margrete! det bliver godt igjen.

Margrete. Aldrig ad den Vej, du mener. Jeg har fortrudt saa inderlig, hvad jeg før sagde til dig. Jeg var selv bleven forblindet et Øjeblik, men jeg gifter mig aldrig.

Knudsen (gaar hen til Eva). Jeg skal et Øjeblik bort. Men jeg vil bede Dem ikke at lægge Vægt paa, hvad Margrete siger. Hun er syg paa det Punkt.

Eva. Nej, hun er den eneste sunde. Hun var vaagen, medens jeg drømte.

Knudsen. Gaa ind i Deres Kammer og tag en Bog — eller læg Dem lidt og vent en Stund, saa lover jeg —

Eva. Tak, Knudsen, for Deres gode Villie! Men jeg har intet at vente efter. (Knudsen gaar ud ad Entreedøren.) Jeg maa endnu en Gang tale med Prokuratoren. Margrete, vil du ikke se efter Harald!

(Margrete gaar ud i Haven.)

Ellevte Scene.

Eva. Hatting.

Eva (ved Havedøren). Prokurator Hatting!

Hatting (kommer). Jeg er altid til Tjeneste.

Eva (med tilkæmpet Ro). Det er altsaa vist, at en Fa'r kan tage Børnene fra deres Mo'r og sætte — —

Hatting. Og sætte dem i Skole — ja ganske vist!

Eva. Og sætte dem ud til fremmede Folk, hvor meget dette saa er Mo'ren imod?

Hatting. Intet er vissere.

Eva. Fra hvad Alder kan han gjøre det?

Hatting. Hvad mener De?

Eva. Hvor gamle skal Børnene være, for at han kan have Ret dertil? For han kan da ikke tage et spædt Barn bort fra dets Mo'r, rive det fra hendes Bryst for at smide det hen til et andet Kvindfolk, som er mange Mile borte?

Hatting. Hvorfor skulde han gjøre det, naar Barnet faar sin gode Pleje i hans Hjem?

Eva. Men naar han nu vil, naar det falder ham ind, kan Mo'ren saa ikke forbyde det?

Hatting. Hvordan skulde hun kunne det?

Eva. Og De kan ikke føle, at det er Uret?

Hatting. Der sker saa megen Uret, som Loven hverken kan forhindre eller straffe. Naar nu en Kone ærgrer Livet af sin Mand —

Eva. Som om han ikke kunde gjøre det samme ved hende! Men Loven betragter hende ikke som et Menneske.

Hatting. Jo, Frue, den sætter hende tvertimod højt. Den tror paa hendes Ord som et Evangelium. — Hvem der er Mo'r til et Barn, ser De, det kan bevises, men hvem Fa'ren er, det kan sgu ingen bevise, det veed man kun deraf, at hun siger det. Loven tror hende paa Ordet. Hele Fa'rens Ret hviler paa Mo'rens Ord.

Eva. Paa en Træls Ord.

Hatting. Hun er ikke Træl, hun er Undersaat. Og det har hun selv gjort sig til. Hvorfor har hun giftet sig?

Eva. Hvorfor har de aldrig sagt os noget derom? hvorfor har de med gyldne Løfter narret os til at afstaa vor Menneskeret? (heftig) Svar mig derpaa!

Hatting. Det er Deres egen Skyld, om De ikke vidste det. Saadan har Ægteskabet været fra Begyndelsen af, saadan maa det være, og det er ogsaa sagt Dem, da De indgik det.

Eva. Mig? aldrig?

Hatting. Blev der ikke sagt til Dem i Kirken ved Deres Bryllup, at De skulde være Deres Mand underdanig?

Eva. Jeg har været ham underdanig — underdanig i Kjærlighed, for det er det, det gjælder om. Jeg har givet ham mit Liv og aldrig villet beholde noget af det for mig selv. Jeg har aldrig villet herske, altid villet tjene ham og mit Barn med alle mine Kræfter. Om de ikke slog til, saa veed jeg dog, at jeg havde en god Villie til at hjælpe ham i alt — til at være hans trofaste Medhjælp.

Hatting. Det er meget smukt, Frue, men „Underdan" betyder ikke Medhjælp, det betyder Undersaat.

Eva (tvinger sig). Tak — mange Tak for god Underretning! Jeg behøver ikke mere.

Hatting. Jeg er fremdeles til Tjeneste. (gaar.)

Tolvte Scene.

Eva. Margrete.

Eva (staar et Øjeblik for at besinde sig. Margrete kommer). Margrete! jeg er Slavinde! (kaster sig om hendes Hals.)

Margrete. Kjæreste Frue! De maa ikke græde saadan! De maa ikke fortvivle! Knudsen har lovet, han vil skaffe Hjælp. Han er taget hen til Hr. Ronnov.

Eva. Det hjælper ikke.

Margrete. Jo hvis han tog det tilbage igjen.

Eva. Det hjælper ikke. Ingen Ting kan hjælpe, naar man ligger retsløs i en andens Haand — Og det er ikke blot Harald, som jeg nu skal miste for aldrig at faa ham igjen, men om jeg nu fik een til —

Margrete. Et Barn, Frue! — De tror —

Eva. Jeg veed det — jeg er nu vis derpaa og vilde just have sagt ham det. Et stakkels Barn, som skal rives fra sin Moder! (græder paa hendes Skulder.)

Margrete. Det kan blive godt igjen, længe før det kommer.

Eva. Det bliver aldrig godt mere paa denne Jord. — Hør nu, jeg blev saa glad derved; vi har mistet to smaa, som han tog bort, der kun gjør det af Kjærlighed — og jeg længtes før saa inderlig efter Rønnov for at fortælle ham det. Der havde været lidt imellem os, men det var ingen Ting; han vidste, at jeg mente det godt. Men paa samme Tid, jeg sad og længtes efter ham, lagde han Raad op imod mig med andre og sendte den Boddel —

Margrete. Frue, der er saa mange kjærlige Forældre, som sender deres Børn til Byen for at gaa i Skole.

Eva. Ja naar de mener, det er godt for dem, eller de ikke har Evne til at hjælpe dem paa anden Maade. Men vi er formuende Folk, og jeg veed, at Harald er for lille dertil, at det er Synd imod ham. Er det saa ikke grueligt, at en Mo'r, som ser det, ikke har Ret til at værne om sit Barn?

Margrete. Hr. Rønnov vil maaske —

Eva. Var jeg for dristig i mine Ord, saa var det hans egen Skyld. Han har selv lært mig det i elleve Aar, at jeg var hans Lige i alt. Men det var Synd, Margrete, blodig Synd. Da vi blev gift, var jeg ung og blød, da kunde han maaske have oplært mig til at blive hans Undersaat, men nu har han ladet mig voxe

op i Frihed til et Menneske, og nu skal jeg være Griseldis — det kan jeg ikke.

Margrete. Nej — aldrig!

Eva. Nu tager han mit ene Barn, og naar saa det andet kommer, saa skal jeg igjen sige: Jeg og mine Børn tilhører dig, du maa gjøre med os, hvad du vil.

Margrete. Det skal De ikke sige.

Eva. Jeg kan ikke sige det — jeg lærer det aldrig. Han har selv gjort mig det umuligt. — Margrete, sig mig, er jeg solgt for Livstid? kan jeg aldrig blive fri igjen? Hvad vilde du gjøre i mit Sted?

Margrete. Hvad jeg vilde gjøre, det er en anden Sag. Det kan De ikke.

Eva. Jo, jo! Jeg kan alt. — Sig mig, hvad du vilde gjøre!

Margrete. Jeg tror — jeg veed, jeg kunde ikke blive her en Dag længer. Jeg vilde flygte.

Eva. Flygte?

Margrete. Flygte med mit Barn — til jeg fandt et godt Sted — langt borte. Der vilde jeg bosætte mig med det, leve og arbejde for det.

Eva. Arbejde — ja det var det bedste.

Margrete. Hvis De vilde gjøre det, vilde jeg følge med. Vi to skulde sammen sørge for Harald — og for den anden — og det kan vi godt, for jeg er dygtig til at sy, og jeg har en god Symaskine. Og jeg kan gjøre meget Arbejde, som De ikke er vant til. Jeg har ogsaa nogle Penge i Sparekassen til at begynde med.

Eva. Tak, Margrete — du er min eneste Ven! Ja vi vil tænke derpaa til i Morgen.

Margrete. Jeg er bange for, det bliver for sent.

Eva. For sent?

Margrete. Da jeg var ude i Haven for at se efter Harald, sad han og snakkede med Fru Hatting. Hun spurgte mig, om vi havde pakket hans Tøj ind.

Eva. Hvis?

Margrete. Haralds. For hun sagde, at han skulde følge dem til Byen.

Eva. I Aften?

Margrete. Ja for at komme tidsnok til Prøven i Morgen. Det havde Hr. Ronnov sagt, og det maatte nok staa i Brevet.

Eva. I Brevet — nej! — Men fik jeg det ogsaa helt læst? (tager Brevet frem) „Min egen, kjære“ — Løgner! . . . „Jeg har sat ham i Kost hos Hattings; der faar han det rigtig godt. Han skal følge med dem til Byen i Dag, da han skal prøves i Skolen i Morgen tidlig. Din“ — Margrete, kald paa Harald, vi maa strax bort.

Margrete. Han er lige her udenfor. Harald!

Trettende Scene.

Eva. Margrete. Harald (fra Haven).

Harald (i Døren). Lille Mo'r.

Eva. Min egen, søde Dreng! kom til din Mo'r (omfavner ham). Er din Frakke ude paa Gangen?

Harald. Ja jeg vilde netop ind at hente den, for jeg skal jo rejse.

Eva. Hvor veed du det?

Harald. Jo, Fruen der ude har sagt mig, at jeg skal ind med hende og hendes Mand til Byen, og jeg skal blive der i Nat.

Eva. Har hun?

Harald. Ja det er saadan en rar Kone. Og jeg vilde netop ind for at hente min Frakke.

Eva. Vil du rejse fra din Mo'r?

Harald. Jeg kommer tilbage i Morgen Middag, naar jeg har været til Prøven. Men saa skal jeg ind til hende igjen i næste Uge for at gaa i Skole. Og hun siger, det er saa morsomt, for der er saadan nogle raske Drenge, og vi skal lege sammen hver Dag i Frikvarteret. Og saa skal jeg bo hos hende og have mit eget Værelse

med Bord og Stole og Kakkelovn. Og der er ogsaa en Have med mange Æbler og Pærer, og saa er der en stor Hund, som hedder Hektor.

Eva. Men, Harald, kan du virkelig nænne at tage bort fra din egen Mo'r?

Harald. Nej, lille Mo'r! jeg tager ikke fra dig, jeg kommer hjem hver Søndag. Men det er saadan en god Kone, og hun fortalte mig saa mange Historier, og hun sagde, jeg skulde kalde hende Tante, og hun vilde være som en Mo'r for mig.

Eva. Sagde du da ikke, at du havde en Mo'r?

Harald. Det veed hun jo nok. Men hun sagde, det skulde blive saa morsomt, for hun vilde lege med mig hver Dag, naar jeg kom fra Skole, og saa skulde vi gaa ned til Stranden og sejle ud med en Baad og se paa alle de store Skibe. Og saa næste Aar skal jeg til Kjøbenhavn. — Men, lille Mo'r, hvorfor græder du?

Eva. Min egen Dreng, du maa ikke rejse fra mig. Jeg kan ikke bære det — jeg har kun dig. Nej, vi to vil rejse sammen.

Harald. Vi to? Men kommer jeg saa ikke til Byen og ud at sejle?

Eva. Du kan maaske nok komme til at sejle paa et stort Skib. Men nu skal Margrete give dig dit Tøj paa, for vi skal rejse strax.

Harald. Strax? Men jeg maa først sige det til Fruen, for de vil ogsaa rejse strax.

Eva. Det behøves ikke. Margrete, gaa ind med ham og tag i Hast noget Tøj til os. Jeg kommer lige efter. Margrete og Harald gaar ind i Evas Værelse.)

Fjortende Scene.

Eva. Strax efter Ronnov. Siden Fru Hatting og Margrete.

Eva. Nej, jeg kan ikke — jeg kan ikke! De stjæler hans Hjerte fra mig. — Og hvad kan det nu blive til?

— Hvor kan man leve i et Fængsel? — Nej, jeg maa bort!

Rønnov (som er traadt ind). Bort?

Eva (farer sammen, men fatter sig igjen). Ja bort! bort herfra! ud af Slaveriet! Jeg kan ikke holde det ud.

Rønnov. Min egen, kjære —

Eva. Du lyver — den Tid er forbi. Nu spørges der kun om Ret.

Rønnov. Hør blot —

Eva. Du er kommen med Rettens Hjælp for at tage alt, hvad jeg ejer — for at pante mig ud.

Rønnov. Lad mig kun sige —

Eva. Du har ventet i elleve Aar — du har været taalmodig — men Enden er kommen — al Ting skal have en Ende —

Rønnov (som stadig søger at faa et Ord ind). Eva, du maa ikke —

Eva. Men har du ogsaa tænkt paa, at hele din Ret hviler paa mit Ord; naar jeg tager det tilbage, saa ligger den i Støvet.

Rønnov (heftig). Men saa lad mig dog tale —

Eva. Hvad vil du gjøre, naar jeg slaar min Arm om Harald og siger: Slip ham! han er min — jeg er hans Moder, men — du — du er ikke hans Fader.

(Under Slutningen af den sidste Replik har Fru Hatting vist sig i den aabne Havedør og Margrete i Døren til Evas Værelse. Efter det sidste Ord gaar Eva, forbi Margrete, ind i sit Værelse og laaser Døren efter sig.)

Rønnov (iler efter Eva). Eva!

Fjerde Akt.

Havestuen.

Første Scene.

Margrete. Siden Tokslund.

Margrete (gaar hen til Evas Dør). Frue — kjære Frue — luk op. Det er Margrete. — Nej, hun vil ikke tale med et eneste Menneske.

Tokslund (kigger ind ad Havedøren, halvhøjt). Margrete — hør!

Margrete. Tokslund, hvad vil De?

Tokslund. Hør, hvad er der i Vejen med Fruen? Jeg var oppe paa Højen og kunde se lige ind i hendes Værelse! Hun sad og lagde Hovedet ned paa Bordet — saadan ned i sine Hænder. Det plejer hun aldrig van. Det var mig saa underligt, saa jeg syntes, jeg skulde gaa hen og tale med hende.

Margrete. Hun vil ikke tale med nogen. Hun har lukket sin Dør af.

Tokslund. Herregud, hvad har de gjort ved hende? Er der nogen, der har gjort ondt ved Fruen, saa siger jeg, at det er en skammelig Gjerning. Sig mig noget derom, for jeg vil gjøre for hende, hvad det skulde være!

Margrete. Jeg kan ingen Ting sige. Har De ikke set noget til Knudsen?

Tokslund. Jo, han kom jo før ind til mig — han vilde have min Vogn for at kjøre efter Hr. Ronnov. Men mine Bæster var ikke hjemme, og saa gik han ud i Byen for at faa Vogn et andet Sted.

Margrete. Var det da ikke ham, der hentede Herren?

Tokslund. Nej paa det Lav! Hr. Ronnov kom af sig selv, efterat Knudsen var gaaet fra mig. Han kom gaaende paa sine Ben og var saa hed og støvet og saae

mig slet ikke, da han gik forbi, saa jeg blev hel løjerlig ved det. Og Knudsen er vel sagtens kjørt lige til Overgaard. Men kan jeg ikke gjøre noget ved den Sag?

Margrete. Der er ingen Ting at gjøre.

Tokslund. Men hvis der skal gjøres noget, vil De saa love at sige det til mig! For Fruen vil jeg gjøre, hvad det skal være, og sige Tak til. For vel er jeg en simpel Mand, men jeg har dog noget at sige her i Egnen. — Husk vel paa det!

Margrete. Ja, kjære Tokslund, De skal have Tak for Deres gode Villie. Men der kommer Prokuratorens — lad os saa gaa herud! (De gaar ud ad Entreedøren.)

Anden Scene.

Hatting. Fru Hatting.

Hatting. Hun har lukket sig inde i sit Værelse. Rønnov har flere Gange været ved Døren og tigget og tryglet hende, om han maatte komme ind, om hun blot vilde give ham Lov til at tale med hende, men hun svarer ikke et Ord.

Fru Hatting. Er der slet ingen hos hende?

Hatting. Nej, ikke en Gang Harald. Han løber nu derude, som om der ingen Ting var i Vejen, saa jeg syntes, vi skulde tage ham med os uden videre, men det vil Rønnov ikke.

Fru Hatting. Ja men hvad tror du da, hun vil?

Hatting. Det veed hun vist ikke selv. Ja saadan er de Kvinder.

Fru Hatting. Du vil da ikke kalde hende en Kvinde?

Hatting. Jo, det vil jeg rigtig nok. Hun er det til Gavns.

Fru Hatting. Men, Hatting, du vil da ikke sige, at en sand Kvinde kan bære sig saadan ad?

Hatting. Naa, saa du tror virkelig den Historie om Harald, som hun vilde bilde Rønnov ind?

Fru Hatting. Ja hvem kan tvivle paa det? Det var jo da umuligt, at en Kvinde kunde sige noget saa forfærdeligt om sig selv, hvis det ikke var Sandhed.

Hatting. Men du siger jo selv, at hun ikke er nogen Kvinde.

Fru Hatting. Aa!

Hatting. Jeg skal sige dig, Lili, du forstaar dig ikke paa det kvindelige.

Fru Hatting (oprørt). Jeg — ikke?

Hatting. Nej, ikke paa Kvindeligheden i Naturstanden, paa den, der voxer vildt; den kjender du ikke, dertil er du selv altfor kultiveret. Men du forstaar dig udmærket godt paa, hvad der er kvindeligt i Selskabslivet, paa hvad der klæder en Kvinde, hvad der tager sig ud.

Fru Hatting. Og det er dog den rette Kvindelighed.

Hatting. Naturligvis! den anden hører kun hjemme i Urskoven eller i Paradiset, saa hvis den ikke bliver holdt i Ave, lægger den hele Samfundet øde.

Fru Hatting. Men hvorfor skulde hun sige saadan noget om sig selv, hvis det ikke var sandt?

Hatting. Af Stædighed og slet ikke andet. Saadan et utæmmet Fruentimmer, som der ikke er lagt Bidsel og Tømmer paa, vil ikke give tabt; hun vil før lade sig radbrække, end hun viger en eneste Tomme. Hun har aldrig mærket før, at Rønnov havde noget at sige over sin egen Søn, og da hun saa faar det at vide og ikke vil finde sig deri, saa hitter hun paa den Udvej, at han slet ikke er Haralds Fader, for saa mener hun, at hans Ret falder bort. Det er naturligvis det pære Vrøvl, der ikke hjælper hende det allermindste, men det har hun nu udspekuleret, for hun har ikke Spor af Retsbegreber.

Fru Hatting. Nej, det skal du ikke faa mig til at tro. Men hvad siger hendes stakkels Mand?

Hatting. Aa han har tabt Hovedet. Havde han blot Halvdelen af hendes Kraft, var alting snart i Orden. Men nu sigter han mig for, at jeg har været brutal imod

hende, skjønt jeg har været Hofligheden selv og med den største Taalmodighed har hørt paa alt det Vaas, som hun og hendes Ven, Hr. Knudsen, har disket op med.

Fru Hatting. Knudsen! Er det Rigsdagsmanden?

Hatting. Ja ham, som vil være det.

Fru Hatting. Ja han er jo kommen meget i deres Hus for en Del Aar siden. Og hun talte om ham ved Bordet med saadan en forunderlig Varme.

Hatting. Ja det er vist meget hedt imellem dem.

Fru Hatting. Hatting! skulde det ikke være ham?

Hatting. Naa har du nu faaet det at spekulere paa? Men vi skulde vel snart hjem?

Fru Hatting. Aa vent blot en halv Times Tid! Vi maa dog først faa lidt Rede paa det.

Hatting. Aa ja! jeg kan vel finde en Cigar og en Avis inde i Rønnovs Værelse. (gaar ind i Spisestuen.)

Tredie Scene.

Fru Hatting. Rønnov.

Fru Hatting. Naar der blot var et gammelt Tjenestetyende her i Huset, som vidste Besked. — Men jeg har ikke set nogen.

Rønnov (kommer fra Entreen).

Fru Hatting. Hr. Rønnov! De har endnu ikke talt med hende?

Rønnov. Nej! jeg forsøgte at komme ind til hende fra den anden Side. Men hun har lukket sig helt inde. Hun svarer ikke, naar jeg kalder paa hende.

Fru Hatting. Det gjør mig saa ondt for Dem. Kan jeg ikke gjøre noget?

Rønnov. Det hjælper ikke. Jeg har baaret mig uforsvarligt ad imod hende.

Fru Hatting. De?

Rønnov. Jeg burde selv have sagt det til hende, hvis det var det rette — hvis det var det. Jeg følte

det strax, da De var kjørt. Jeg kunde ikke tage til Holms. Jeg skyndte mig hjem efter Vognen, men jeg kom for sent.

Fru Hatting. Hr. Rønnov, De veed, at jeg kom lige herind, da Deres Frue sagde det sidste, ulykkelige Ord.

Rønnov. Det var en mishandlet Hustrus Ord.

Fru Hatting. De maa ikke tage mig det ilde op, men jeg synes ikke, at De paa nogen Maade har mishandlet hende. De har jo kun gjort, hvad der er en Mands Ret og Pligt.

Rønnov. Det kan De ikke dømme om.

Fru Hatting. Det være langt fra mig at dømme nogen, men hvis man vil lægge Vægt paa Deres Frues Ord, saa er det jo snarere hende, der har mishandlet —

Rønnov. Fru Hatting! Eva er Sanddruheden og Troskaben selv. Hun har aldrig løjet for mig.

Fru Hatting. Saa maa det jo ogsaa være Sandhed, hun har sagt i Dag.

Rønnov. Jeg maa sige Dem, at min Hustru er højt hævet over Deres Mistanke. (gaar hen i Havedøren.)

Fru Hatting. Jeg mistænker sandelig ingen. Aa disse blinde Ægtemænd!

Fjerde Scene.

Fru Hatting. Margrete. Rønnov (staar i Havedøren og ser ud).

Fru Hatting (afsides). Det er nok hendes fortrolige. (gaar hen til Margrete) De har vel ikke hørt noget til Fruen?

Margrete. Nej!

Fru Hatting. Hvad skal man gjøre? Tror De ikke, det var godt, om man kunde faa fat paa Hr. Knudsen?

Margrete. Knudsen!

Fru Hatting. Ja, Fru Rønnov har saa megen Tillid til ham.

Margrete. Det er sandt, men jeg veed ikke, hvor han er.

Fru Hatting. Det var Skade; Hr. Knudsen sætter vel ogsaa megen Pris paa hende?

Margrete. Ja der er ingen, som han sætter saa højt. Han har æret og elsket hende fra sin første Ungdom.

Fru Hatting. Ja de har nok staaet hinanden nær i mange Aar. — Det er vel omtrent en ti Aar siden, at de gjorde Bekjendtskab?

Margrete. Ja det er lige ti Aar siden; det var, før Harald blev født.

Fru Hatting. Ja det kan jeg tænke. Harald er ni.

Margrete. Knudsen var den Gang ved Gartneriet, da de anlagde deres Have paa Sjælland.

Fru Hatting. Og saa var Fruen og han meget sammen i den Tid? — Hvor gammel er vel Hr. Knudsen?

Margrete. Hvor gammel?

Fru Hatting. Jeg mener, han var vel hel voxen den Gang?

Margrete. Han var nok en tre og tyve Aar — han er lige paa Alder med Fruen.

Fru Hatting. Ja lige Børn —

Margrete. Frue!

Fru Hatting. De hørte selv før, hvad Fru Rønnov sagde. Og det er dog lidt paafaldende, at Knudsen netop kom her i Huset for ti Aar siden.

Margrete. De maa ikke tro noget ondt om Fru Rønnov. Hun er det reneste og bedste Menneske.

Fru Hatting. Ja det er hun ganske vist nu. Men den Gang var hun saa ung. Og De siger selv, at Knudsen elskede hende.

Margrete. Men det var ikke saadan. Han saae op til hende. Hun var saa god imod ham.

Fru Hatting. Ja!

Margrete. Ja men det var paa en hel anden Maade, end De mener; det var som en Moder.

Fru Hatting. Hun var tre og tyve Aar.

Margrete. Der er aldrig nogen, der skal faa mig til at tro andet end godt om Fru Rønnov.

Fru Hatting. Jeg vil saamænd ogsaa helst tro, at hun ikke vidste, hvad hun sagde. Men der plejer dog altid at være noget i, hvad man siger. Og det er dog paafaldende, at Hr. Knudsen kom her i Huset netop for ti Aar siden, og at han, som De selv siger, fra den Tid har elsket hende.

Margrete. Ja men det var ikke paa den Maade.

Fru Hatting. Hm! jeg tror ikke, Mændene har mere end en Maade at elske paa. (gaar ud ad Havedøren.)

Femte Scene.

Rønnov. Margrete.

(Fra Midten af denne Scene ses Fru Hatting og Knudsen i Samtale ude paa Verandaen.)

Margrete (afsides). Skulde det være muligt? Skulde han virkelig have elsket hende?

Rønnov. Hvad var det, De talte om med Fru Hatting? Det var om min Hustru — ikke sandt?

Margrete. Jo!

Rønnov. Jeg hørte ogsaa, hun nævnede Knudsen. Hvad sagde hun om ham?

Margrete. Hun spurgte om, naar Fruen havde lært ham at kjende?

Rønnov. Hør, Margrete! De holder jo af Eva — af min Hustru?

Margrete. Ja, af mit hele Hjerte.

Rønnov. Hold fast paa hende! hun er det værd. Tro ikke, hvad Fru Hatting siger!

Margrete. Jeg tror aldrig ondt om Fruen.

Rønnov. De er jo forlovet med Knudsen? Det er en brav Mand; det har han altid været. Stol ogsaa paa ham!

Margrete. Jeg veed ikke —

Rønnov. De veed ikke?

Margrete. Om man kan stole paa en Mand.

(gaar ud i Entreen.)

Sjette Scene.

Rønnov. Siden Hatting.

Rønnov. Ja, Eva har ikke kunnet stole paa mig — jeg har forraadt hende til fremmede. — Aa hvor jeg trænger til at tale ud! Hvad skal jeg dog gjøre?

Hatting (kommer). Hør, Hr. Rønnov, nu har jeg fundet paa Raad, og det er probat. De gaar ud i Haven, lige under hendes Vinduer, og raaber paa Harald — dygtig højt. Og sig saa til ham, at nu skal han komme for at kjøre med mig til Byen! — Gjør det strax, saa skal De se, saa kommer hun.

Rønnov. Nej!

Hatting. Tror De ikke, hun saa kommer?

Rønnov. Jo, men jeg gjør det ikke.

Hatting. Saa er Sagen tabt. For hver Gang, De staar ved Døren og beder om godt Vejr, forlænger De hendes frivillige Indespærrelse en hel Time — det forsikrer jeg Dem paa.

Rønnov. Det faar være, men nu skal Harald ikke til Byen.

Hatting. Saa har De tabt. Saa kommer han heller ikke til Prøven i Morgen.

Rønnov. Nej, han skal slet ikke i Skole endnu.

Hatting. Ja saa? Og Deres Rigsdagsvalg har De vel ogsaa opgivet?

Rønnov. For denne Gang.

Hatting. Det er unægtelig konsekvent. Nu, det bliver Deres egen Sag. Hver Mand sin Lyst!

Syvende Scene.

Rønnov. Hatting. Knudsen.

Knudsen. Hr. Rønnov!

Rønnov. Knudsen! De her?

Knudsen. Jeg var kjørt ud for at hente Dem, for der trængtes til Dem her i Huset. Paa Vejen fik jeg at vide, at man havde set Dem gaa hjemad, og saa vendte jeg strax om. Men her fortæller Fru Hatting mig, hvad der er foregaaet, og jeg maa nu paa det indstændigste bede Dem om at tale med Deres Frue. Det er ganske nødvendigt.

Rønnov. Jeg har prøvet paa at faa hende i Tale, men hun vil ikke komme ud.

Knudsen. De maa forlange det af hende; det kan ikke opsættes længer. Det er jo en Mands Ret at tale med sin Kone, naar han vil. Brug Deres Ret! Sig, hun maa komme!

Hatting. Hvad for noget? Vil De have det?

Knudsen. Ja, jeg er vis paa, der er Tider, hvor Mand og Kone maa kunne sige: du skal! til hinanden, hvor de skylder hinanden det.

Hatting. Naa, hun skal ogsaa have den Ret? Nej, Tak for mig! — Hr. Rønnov, skjønt De ikke vil følge mit Raad, maa jeg dog sige Dem, at det fra Deres Standpunkt er det galeste, De kan gjøre. Kom kun med et: „du skal“ eller „du maa“, saa bliver hun derinde, til hun er sultet ihjel.

Rønnov. Nej, det er ganske rigtigt, hvad Knudsen siger. — Vil De ikke gaa udenfor.

(Hatting og Knudsen gaar ud i Haven, Rønnov lukker Havedøren.)

Ottende Scene.

Rønnov. Siden Eva.

Rønnov (gaar hen til Evas Dør og siger bestemt). Eva, det er mig, det er din Mand, som vil tale med dig. Jeg kan

ikke vente længere — du maa lukke mig ind eller komme ud til mig!

Eva (kommer).

Rønnov. Eva! kjæreste!

Eva. Undskyld, at jeg ikke svarede før, da du kaldte! Jeg kunde ikke.

Rønnov. Kom hen til mig!

Eva. Maa jeg først tale ud! Jeg har saa meget at sige.

Rønnov. Der var jo ikke noget i det, du sagde om Harald? Jeg tror det ikke, ikke en Gang naar du siger det. Men sig dog, at det ikke var sandt!

Eva. Nej, men det var Synd.

Rønnov. Ja imod dig selv.

Eva. Nej, imod dig; det var Oprør. Jeg kjendte ikke min Stilling, har aldrig kjendt den. Hvorfor skjulte du den for mig? Hvor kunde du nænne at bilde mig ind, at vi to stod lige?

Rønnov. Eva, hør mig! Vi staar lige.

Eva. Ja for Gud — det veed jeg godt — det behøver du ikke at sige mig. Men her — i Verden — er jeg din Tjenerinde.

Rønnov. Nej!

Eva. Jo! Havde du sagt mig det forinden, var jeg maaske aldrig bleven det.

Rønnov. Eva, jeg kan ikke taale at høre det. Du ser galt derpaa.

Eva. Du skal lade mig tale, det skylder du mig. Havde du talt, saa havde jeg ikke tilbragt elleve Aar i en Rus. Og det er saa bittert at vaagne, dobbelt bittert, naar man vaagner saa sent. Jeg anede intet, jeg havde drømt mig saa fri som den frieste Fugl under Himmelen, og da du saa paa en Gang rev Sløret fra mine Øjne og viste mig de haarde Jernstænger, som spærrede mig inde —

Rønnov. Eva!

Eva. Saa maatte jeg bryde ud, hvad det saa skulde koste, jeg maatte ud under Guds aabne Himmel, hvor jeg fik Lov til at følge mit Hjerte og være Mo'r for mit Barn. Men det var ogsaa en Drøm — jeg kunde ikke.

Rønnov. Lad mig tale!

Eva. Nej, jeg vil tale først — een Gang endnu, saa skal jeg tie. Jeg kan ikke bryde ud, det veed jeg nu, kan det ikke for Haralds Skyld og kan det heller ikke for din. Jeg er bunden for dette Liv og maa blive i Baandet. — Tilgiv mig, at jeg ikke har agtet din Ret! Jeg har været forfærdelig dristig lige over for dig — jeg veed det godt — tilgiv mig!

Rønnov. Jeg — tilgive!

Eva. Og bær saa over med mig, om jeg ikke lærer det paa een Gang, hvad jeg har trængt til at lære. Og saa har jeg kun een Bøn endnu, een eneste Bøn, som du ikke maa sige Nej til. Jeg vil tigge dig derom paa mine Knæ, til du opfylder den. Naar nu Harald skal i Skole og skal til Byen eller endnu længere bort, lad saa mig følge med! Lej et Værelse til os derinde, saa han kan bo hos sin Mo'r, og hver Dag fra Skolen gaa hjem til mig. Tro mig, der er ingen, der vil være for ham, hvad jeg vil være, og der er heller ingen, som kan. Og saa vilde jeg bede dig om, at det maatte blive saaledes ved, hvor han saa skal hen, til jeg selv finder det forsvarligt at sætte ham ud til fremmede.

Rønnov. Eva, maa jeg nu tale?

Eva. Svar først paa min Bøn!

Rønnov. Nej, nu skal du først høre mig. Hvad du siger du har lært i Dag, er en falsk Lærdom, grundfalsk.

Eva. Nej.

Rønnov. Jo. Mand og Hustru er ikke som Herre og Tjener; de har lige Ret, de er fælles om alt.

Eva. Du maa ikke tro, du kan narre mig længer.

Rønnov. Jeg har aldrig narret dig. Dit første Syn derpaa var det rigtige.

Eva. Har du da ikke efter Loven Ret til at gjøre, hvad du gjorde, til at raade ene, til at tage Harald fra mig?

Rønnov. Jo!

Eva. Og dog siger du —

Rønnov. Hør mig, den Lov gjælder ikke imellem os to, den er kun for de ulykkelige Ægteskaber.

Eva. Er det da altid Kvindernes Skyld, at de er ulykkelige?

Rønnov. Det siger jeg ikke. Men vi to har ikke med den Lov at gjøre. Den er ophævet i Kjærligheden.

Eva. Og det siger du!

Rønnov. Ja det siger jeg, min egen, elskede Hustru, fordi du har haft Ret og jeg den blodigste Uret. Ja, tilgiv mig nu! for jeg har været ond imod dig, saa ond, saa jeg er forfærdet derover.

Eva. Rønnov!

Rønnov. Der kom en ond Aand over mig, saa jeg glemte, at vi to var eet. Jeg havde faaet Lyst til at blive Rigsdagsmand. Det var ikke blot Forfængelighed; jeg troede, jeg havde Kræfter, som kunde bruges der, og mente ogsaa, at jeg kunde udrette noget godt. Men saa forekom det mig, at du hos andre modarbejdede mit Valg.

Eva. Det har jeg aldrig gjort eller tænkt paa. Hvor kunde du tro det om mig?

Rønnov. Det kom til at staa saaledes for mig — jeg var forblindet. Og saa var der een Ting til — det pinte mig, at andre skulde tro, at du havde Magten over mig, og at jeg ingen Kraft havde til at gjøre Modstand. De skulde se, at jeg var Herre.

Eva. Sig mig oprigtig: var du vis paa, at jeg havde Uret med Harald?

Rønnov. Jeg frygtede for det. De sagde jo alle, at han burde sættes i Skole. Men vis derpaa var jeg ikke. Jeg greb det som et Middel —

Eva. Dit Barn som et Middel! Det var din største Uret. Det kunde jeg aldrig gjøre.

Rønnov. Ja hvad har jeg ikke gjort? Og ligesom jeg havde afsendt det ulykkelige Brev, faldt det over mig. Vognen var kjørt bort, og jeg ilede hjem til Fods, med en Følelse af, at jeg i et ondt Øjeblik havde forgrebet mig paa det helligste, i en dødelig Angest for, at jeg havde nedbrudt, hvad der aldrig lod sig oprette mere.

Eva. Stakkels Rønnov! Nej det har du ikke — tro ikke det!

Rønnov. Kan det blive godt imellem os to igjen? rigtig godt, som det har været før?

Eva. Ja det kan det, min elskede Ven! Men du maa aldrig mere tage mig med det onde, for saa gjør du ogsaa mig ond. Og vi skulde dog hjælpe hinanden til at blive gode.

Rønnov. Det maa være forfærdeligt, hvad du har gaaet igjennem, min stakkels lille Eva! Du havde rent tabt Troen paa mig?

Eva. Ja det var min Synd imod dig. Da du krævede blind Underkastelse, og jeg hørte, du havde Ret dertil, saa var det mig, som al min Lykke havde været Løgn, og jeg nu først saa' dig i din sande Skikkelse. Men nu er det glemt altsammen. Nej ikke alt — jeg har ogsaa lært noget, som jeg aldrig skal glemme.

Rønnov. Glem det endelig!

Eva. Nej, ikke det, at jeg har faaet at vide, hvad Ret en Ægtemand har. Det skal hjælpe mig til at skjønne paa, at jeg har en god Mand, som ikke vil bruge sin Ret, (klapper ham paa Kinden) en god, kjærlig Tosse af en Mand, der glemmer, at han er Skabningens Herre, og ikke bryder sig om sin Kongemagt, men vil dele den med saadan et lavere Væsen, som en stakkels, retsløs Kvinde.

Rønnov. Og saa bliver det med Harald, som vi to

kan blive enige om. Vi vil jo begge give ham det bedste, vi kan.

Eva. Ja, Rønnov, det vil vi. Og saa er der en Ting endnu, som var bleven mig en stor Sorg, men nu er det Glæde igjen. (Lægger sig op til ham og hvisker ham i Øret.)

Rønnov (omfavner hende). Du søde, elskede!

Niende Scene.

Rønnov. Eva. Margrete med **Harald** (fra Entreen).

Eva. Harald, min egen Dreng! Nu har jeg dig igjen (knæler for ham). Og sig saa Goddag til din Fader, og kys ham, for han har fortjent det af dig! — Margrete, trofaste Veninde, nu er alting blevet godt.

Margrete. Var det da ikke, som Prokuratoren sagde?

Rønnov. Jo! men det bryder vi os ikke om. Vi bruger ingen Prokurator længer.

Eva. Nej, vi følger vor egen Lov, og det er den, vi altid har fulgt. Nu har den staaet sin Prøve.

Margrete (betænkelig). Gid De maa faa Lykke dertil!

Eva. Du slemme, vantro Pige! Hvor kan du tvivle, efter hvad du har set i Dag?

Margrete. Kjære Frue — jeg maa tro paa Dem, enten jeg vil eller ej.

Eva. Men se, hvor de staar udenfor Døren! Rønnov, de venter nok paa, hvad det bliver til med os.

Rønnov. De skal komme ind. (Lukker Havedøren op). Værsgo, Hr. Prokurator — kom kun ind! — Knudsen, Tokslund — kom ind allesammen!

Tiende Scene.

De forrige. Hatting. Fru Hatting. Knudsen. Tokslund.

(Solen er imidlertid gaaet ned, og Haven ligger i Aftenbelysning.)

Rønnov. De vil sagtens gjerne høre et Ord fra os, og jeg veed næppe, hvordan jeg skal faa det sagt.

Jeg mærker nu først, at det er blevet Aften. Sommeraftenens Guld har lagt sig paa alle Trætoppe, og jeg har en underlig Følelse, som om det var min Bryllupsaften, ja — le nu ikke af mig! — som det var vort Guldbryllup, og vi to, Eva og jeg, var bleven færdige med Livets lange Strid og nu sad stille sammen i Aftenfreden. Jeg ønsker det jo ikke; jeg er glad ved, at vi er unge Folk endnu, og haaber, at vi længe skal faa Lov til at vandre sammen; men hvis det forundes os at faa saadan en fredelig Livsaften med hinanden her paa Jorden, saa veed jeg, at jeg vil sige, som jeg siger i Aften, at en bedre Hustru har aldrig nogen Mand haft. Der var vel ikke mange — jeg haaber det ikke, for hvem hun kunde være bleven, hvad hun altid var for mig, men for mig var hun den bedste, jeg kunde faa, og jeg skylder hende mere end nogen anden. Og vilde man saa spørge, hvorved hun gjorde mig til en lykkelig Mand, saa vilde jeg svare: Hun var det kjærligste Menneske, jeg har kjendt, hun havde Hjertet med i alle sine Forhold. Og saa vilde jeg sige om hende, der nu gjemmer sig bag min Ryg som en ung, rødmende Pige: Hun var tro, altid til at stole paa, altid mig tro, altid sig selv tro, Sandheden tro. Der var en Gang i hendes unge Dage, da hun sagde noget om, at jeg ikke var hendes Barns Fader, men ogsaa den Gang var det Sandhed, for jeg var det ikke den Gang, var ingen Fader for min Søn, da jeg med Magt vilde rive ham fra hende. Og saa haaber jeg, jeg vil kunne sige: det var ogsaa kun den ene Gang; siden gav jeg hende aldrig Grund til at sige det mere.

(Fru Hatting tørrer sine Øjne.)

Toksl und. Hør, Hr. Rønnov, De er en Stadsmand, det har jeg altid sagt. Og De har en Frue, som hver Mand kunde ønske sig. Men De fortjener hende ogsaa — det forsikrer jeg Dem paa.

Ronnov (spøgende). Ja, Tokslund! De har nu ikke rigtig „Fidus“ til mig.

Tokslund. Jo, Hr. Ronnov, det har jeg, det maa De tro. Og hvis jeg ikke havde skrevet den Adresse til Knudsen, saa skulde De ogsaa faa min Stemme, det kan De stole paa, og jeg skulde ogsaa skaffe Dem mange flere, for jeg har alligevel noget at sige her i Egnen.

Ronnov. Ja det behøves nu ikke, for jeg har besluttet at træde tilbage for denne Gang.

Tokslund. Det er da vel ikke, fordi De ikke faar min Stemme?

Ronnov. Nej jeg træder tilbage, fordi der er meget, jeg først maa have Klarhed over, saa det var med Rette, at Eva savnede en Overbevisning hos mig. Min Tid er ikke kommen endnu, men jeg tror, den vil komme, jeg føler, at jeg nu har faaet en Opgave. — Knudsen, jeg veed jo, at De er en besindig Mand, saa jeg tør nok vige Pladsen for Dem.

Knudsen. Jeg haaber, at De ikke skal fortryde det.

(Rækker Ronnov og Eva Haanden.)

Hatting. Naa saa har De altsaa ingen Brug for Prokuratoren, og saa er det vel bedst, vi kommer hjem.

Eva. Ja men De besøger os da snart igjen? De skulde dog se Sallinggaard i stille Vejr, saa er her smukkest.

Hatting. Det tror jeg med, lille Frue. Og De skal ikke være bange for, at jeg vil lære Dem mere Lovkyndighed. De har, oprigtig talt, ingen Anlæg dertil.

Eva. Jeg er bange for det. — Og, Fru Hatting, De kommer da med herud?

Fru Hatting. Fru Ronnov, jeg har gjort Dem Uret.

Eva (rækker hende Haanden). Det har jeg ogsaa gjort Dem. Men vi maa se at gjøre det godt igjen. — Kom saa snart herud, De synes jo godt om Harald.

Fru Hatting. Ja Tak, jeg vil saa gjerne komme —

baade for Deres og hans Skyld. (afsides til Hatting) Der er dog noget kvindeligt ved hende.

Margrete (afsides til Knudsen). Knudsen! naar skal vi to saa holde Bryllup?

Knudsen. Vil du? er det sandt?

Margrete. Nu er det sandt. Det var godt, du fik mig hertil, jeg har lært saa meget i Dag.

Knudsen. At Ægteskabet kan blive rigtig godt?

Margrete. Ja — og saa een Ting til — at der er noget, som jeg ikke kan taale, som jeg maa sikre mig imod.

Knudsen. Og hvad er da det?

Margrete. At du elsker en anden.

Rønnov. Hvad vi har oplevet i Dag, kan kun gjælde for Smaating i den store Verden, men det var vor Lykke, at det ikke blev større. Og det unge Par, som har delt det med os, kan lære deraf, at jo inderligere Forholdet er mellem Mand og Hustru, des ømmere maa der værnes om det fra begge Sider, des mindre kan det taale.

Eva. Nej, Rønnov, des mere kan det taale, naar der blot er Kjærlighed.

Dramatiske Smaating.

Prolog.

Til Studenterforeningens Forestilling for de skandinaviske Naturforskere 1847.

Regissøren kommer hastig. Stort Skjænderi udenfor Scenen.

Regissøren.

Højstærede Publikum! ganske betuttet,
forknyt, slukøret De her mig ser; (Skjænderiet tiltager.)
dog knap jeg behøver at sige mer,
De faar det at vide paa Minuttet. (standser et Øjeblik.)
Nu bliver det stille. Tør jeg da tale,
tør jeg da regne paa Skaansel hos Dem,
naar jeg fortæller Dem ligefrem,
hvorfor De der inde er bleven saa gale?
Det hele — stille! kommer der nogen?
det hele drejer sig om Prologen.
De veed, en Prolog var averteret,
og nu skulde just den til at gaa;
Aktøren, som havde den indstuderet,
stod pyntet i sort fra Top til Taa
med Hatten i Haand og Glaceehandsker paa;
det hele syntes os klappet og klart,
nu skulde det gaa — jo det gik rart!
Just nu da Orkestret havde begyndt,
og Prologus stod i sin hele Pynt,

kom en af vore Skuespillerinder
med Harmens Glød paa de sminkede Kinder;
hun paastod, at hun vilde sige Prologen,
hun havde laant den af vor Poet
og hjemme behørig sig forberedt,
og hun deklamerte saa godt som nogen.
Der blev da en Larm — Gud, sikken en Skrigen!
den hele Bande sig delte i to
(en holdt med Karlen og en med Pigen)
og støjede som i en Bondekro.
Først talte de smukt om Theatrets Ære —
det er altid den, som Skylden maa bære —
men snart i sin Iver man kastede Masken
og viste Forfængeligheden klart;
dog Striden kunde man gjerne spart,
for Følgen bliver da aabenbart,
at hele Prologen gaar i Vasken.
Nu maa De ikke tage Dem nær,
at Tæppet vi atter ned maa trække
og saa spille Stykket — Men hvem kommer der?
Naa, Gud forbarme sig! der er de begge.

Han og **Hun** (træde ind).

Regissøren (til Ham).

Men Herre Gud! hvad vil De her inde?

Han.

Jeg vil sige Prologen.

Regissøren (til Hende).

Men hvad vil da De?

Hun.

Det samme.

Regissøren.

Men, kjære! hvad har De i Sinde?
skal Publikum selv nu ej være fri
for dette afskyelige Skjænderi?

Han.

Vær bare rolig!

Hun.

Tab ikke Forstanden!

Han.

Nu er vi bleven alvorligt forligt.

Hun.

Og nu vil vi hjælpes ad med hinanden.

Regissøren.

Skal der være to Prologer, for Fanden?
nu har jeg dog aldrig hørt noget sligt.

Hun.

Naa lad ham nu vrøvle, og lad os begynde?

Regissøren.

Jeg protesterer.

Han.

Gjør De?

Regissøren.

Ja, min Fa'r!
for Publikum vil jeg højt det forkynde.

Han.

Pas bare Dem selv!

Hun.

Den vigtige Nar!

Regissøren.

Den Løn man for sin Iverighed har.
Nu vil jeg dog blive bagest i Salen,
maaske jeg kan bøde lidt paa Skandalen.

Han (til Publikum).

O ædle Gjæster, som saa højt i Dag
har med Besøget hædret os her inde!
velkommen under dette ringe Tag
vi byde Dem som Vært —

Hun.

Og som Værtinde. (Pavse.)

Hun.

Men hvorfor tier De?

Han.

Nu skal De tale.

Hun.

Nej bliv De kun ved, det gik saa godt.

Han.

Men Turen er Deres.

Hun.

Aa gjør det nu blot,
som jeg vil ha' det!

Han.

De har at befale.

(til Publikum)

Vi os fordristet har Dem hid at stævne;
det skulde være — Grunden vel De veed —
et Vidnesbyrd, alt efter fattig Evne,
om vor Beundring og Erkjendtlighed.
Dem, som saa tidt til os med Bistand kom,
som hjalp os op ad Videnskabens Stige,
vi vilde gi' — om lige ej for lige —
saa dog et Offer, som De syntes om;
men ak, desværre! De er altfor rige,
hvad evne vi da med vor Fattigdom?
Dog et vi forud har nok for de fleste,
et Væld, hvoraf man noget vel kan hente,
en Kapital, som selv De maatte miste,
om end De stadig deraf trækker Rente.
Det er vor Ungdom. Og det livsfro Sind,
den lette Lystighed, som intet trætter,
den raske Selvtillid — det er de Retter,
hvorpaa vi har i Aften budt Dem ind. (til Hende.)
Vil De saa ta' fat!

Hun.

Nej Tak!

Han.

Aa jeg be'r!

Hun.

Nej, nu har De snakket et halvt Kvarter,
nu maa De helst snakke af med det samme.

Han.

Nu ja, som De vil.
(til Publikum) Jeg maa mig skamme,
ifald jeg —

Hun.

Stille! nu vil jeg tale.

Han.

Nej hør! nu bliver det mig for drøjt.

Hun.

Ti stille, eller jeg skriger højt!

Regissøren.

Jeg tror, ved Gud, De er splittergale.
Men Kjære, tænk dog lidt paa Kritikken!
hvad tror De, Publikum siger dertil?

Han.

Ja men hun standser mig midt i Replikken.

Hun.

Ja nu kan De snakke til Jul, om De vil.

Regissøren.

Men hør! da ikke De lære kan
at tale ordentlig, en ad Gangen,
saa var det vel bedst, ifald det gaar an,
at opgive Talen og ty til Sangen.
Saa blive vi for Dissonanserne fri,
thi der de opløses i Harmoni;
og det kan maaske lyde ganske net,
naar Skjænderiet bli'r en Duet.

Han.

Ja deri har De sikkerlig Ret.

Hun.

Vil De da begynde paa en Vise.

Regisseren (afsides).

Jeg vil passe paa dem bag en Kulisse. (gaar.)

Mel. Fr. S. 13.

1.

Han.

Et Skuespil vilde vi opføre her;
ja Tanken er dristig og Gjerningen svær.
Ej Kunstpræstationer vi byde Dem kan,
vi bare vil more, naar blot det gaar an.

2.

Thi Stykket er født af Studenternes Lyst,
med Ungdommens Fortrin og Ungdommens Brøst;
og vort Personale, vor Skuespillerflok,
det er Dillettanter, saa har De vel nok.

Mel. af en Spurv i Tr.: O min Ven, jeg maa dig sige.

1.

Hun.

Ja og jeg kan ikke nægte,
vi en større Mangel har:
vore Damer er ej ægte,
som De strax vil blive var.
Deres Ansigt er markeret,
Midjen den er altfor trind,
Elskerinden blev barberet,
den Gang før jeg kom her ind.

2.

Stemmen trænger til at klares
ikke just saa grumme lidt;
og saa Gangen — Gud bevares!
vi ta'r altfor lange Skridt.
Ja De sikkert mere finder,
som De ej vil synes om;
men vi stakkels falske Kvinder
haabe paa en skaansom Dom.

Mel. af Fr. Ep. 33.

1.

Hun.

Naar De vil —

Han.

Naar De vil —

Hun.

Lytte til —

Han.

Lytte til —

Begge.

Forklarer jeg Dem det hele Skuespil —

Hun.

Og hvis ej —

Han.

Og hvis ej —

Hun.

Naa lad mig!

Han.

Nej lad mig!

Hun.

Men Herregud! nu taler jeg.

Han.

Nu taler jeg.

Hun (rækker ham Haanden).

Nu saa kom!

Han.

Nu saa kom!

Hun.

Vi vil enes —

Han.

Derom.

Hun.

Det klæ'r bedst at være føjelig og from.
Ikke sandt?

Han.

Aa jo!

Hun.

Nu saa tal!

Han.

Værsgo!

Hun.

Nej nu vil vi tale som en —

Han.

Begge to.

(De tage hinanden i Haanden.)

2.

Hun.

Er De nu —

Han.

Forberedt?

Hun.

Hvad De ser —

Han.

Og har set —

Hun.

Er som af sig selv skudt op i vort Gebet;
blot en Blomst —

Han.

Af vor Lyst —

Hun.

Blot en Sang —

Han.

Fra vort Bryst —

Hun.

Den flygtige Gjenlyd af Ungdommens Rost.
Men ifald —

Han.

I vort Spil —

Hun.

Der er Liv —

Han.

O saa vil —

Hun.

Som strenge Censorer ej De træde til.
Jag paa Dør —

Han.

Al Kritik!

Hun.

Se med ven —

Han.

lige Blik!

Hun.

Saa har De forstaaet vor Prolog —

Han.

Paa en Prik.

En Scene i Nyboder.

(Privat opført for Kong Frederik den syvende paa hans Fødselsdag i Aaret 1848.

Thomas (Matros). **Mads** (Soldat, træder ind ad Døren).

Mads. God Dag, Thomas! Se her har du mig.

Thomas. God Dag, Mads! velkommen til Byen!

Mads. Ja jeg kom igaar, og jeg skulde dog ud at se, hvordan du havde det.

Thomas. Naa saa se dig om! se saadan bor man nu i Nyboder.

Mads. Nej hille den — hvor her er pænt! Ja du er vel ellers gift?

Thomas. Ja Kors, det er baade jeg og min Kone. Vi har nu gaaet i Spillet sammen i fem Aar. Men jeg kan nu ikke have den Ære at forestille dig for Fruen, for hun er nu ude at kjøbe lidt apartig til Middag i Anledning af Dagens Højtidelighed. Men hvordan er du kommen her til Byen? jeg troede, du var ovre i Jylland.

Mads. Ja det er vi da ogsaa. Men ser du, jeg har en Kjæreste, som tjener henne hos Kammerraaden i Akademigaden, og hun var nu saa bedrøvet og saa ynkelig, fordi jeg var i Krigen. Og en Nat saa drømte hun, at jeg havde mistet det ene Ben, og hvordan det

nu kunde være, saa satte hun sig det i Hovedet, og det blev da rent galt.

Thomas. Men hvorfor skrev du da ikke til hende, at hun kunde spare sig saadanne Vidtløftigheder?

Mads. Jeg skrev jo ogsaa, men det hjalp ikke noget, for hun blev nu ved at klynke, og saa svarede hun, at jeg fixerede hende, og at jeg havde bestemt ikke mere end det ene Ben, og det kunde hun ikke lide.

Thomas. Kan hun ikke lide dit ene Ben?

Mads. Nej men mine Ben ere ikke ret lange, saa jeg har sgu ikke Raad til at undvære nogen af dem. Og saa tænkte jeg, det var det bedste, at jeg kom over og viste mig for hende i min hele Fuldkommenhed.

Thomas. Det skulde du ikke have gjort, Mads! Mærker hun først, at hun kan dreje dig paa den Façon, saa kommer du snart der ned, hvor hun har sin Kommodenøgle?

Mads. Ja hvor har hun sin Kommodenøgle?

Thomas. Jeg tænker hun har den i Lommen, og der faar hun ogsaa nok dig.

Mads. Aa Herregud! de Kvindfolk er saa bløde om Hjertet, og man har Synd af at være for streng. — Naa — og saa var der Per Næblerød, han vilde ogsaa hjem et Par Dage og se til sin gamle Moder, og saa sagde vi det til vores Løjtnant, og han lavede det for os, saa vi kom afsted.

Thomas. Ja jeg er ogsaa blot et lille Stød her ovre, for jeg tænker ikke det varer længe, inden Kongen faar Brug for os igjen.

Mads. Ja jeg er ikke bange for at gaa paa, for jeg tror nu, at der er ingen Kugle, der kan ramme mig.

Thomas. Nej du kan tro, Fjenden tør ikke skyde paa dig. Han er bange for, at du skal blive vred.

Mads. Aa nej! Men jeg har da ellers været saa nær efter det som nogen, for kan du huske der ved Dybbøl,

der kom en Djævel af en Kugle og gik lukt igjennem min Madpose.

Thomas. Gik den igjennem dit Rugbrød med?

Mads. Nej det havde jeg spist, for man skal jo have lidt at staa imod med. Men saa drejer den Satans Tingest om og slaar oven i Kjøbet Proppen af min Feltflaske. Men jeg tog da ingen Skade.

Thomas. Det var vist den samme Kugle, som saa svingede ud til os i Kanonbaaden og slog mig Skraaen ud af Munden.

Mads. Nej hihihi! nu narrer du mig. Men kan du huske den Gang vi gjorde Bekjendtskab?

Thomas. Ja det var den Gang, Tyskerne havde taget dig ved Vingebenet.

Mads. Nej det var ikke Tyskere, det var Hannoveranere.

Mel. af Fr. Ep. 4.

1.

Det var en Aften ved Sommerens Helding,
jeg var paa Feltvagt, men hør hvad som sker:
da fik jeg Ordre at skaffe en Melding
over til Als, til vort Hovedkvarter.
Natten var kulsort, og Maanen gik bort,
om jeg i Mørke og Mulm maatte trave,
da kom jeg af Lave
og sank til min Mave
i Grøfter og Grave.

Thomas.

Ja det var sgu haardt.

Mads. Ja det er et farligt Føre, der er der ovre. Og jeg veed ikke, hvordan jeg gik og tossede, for jeg kom da ad en rent gal Vej. Men jeg maatte jo finde mig i det.

2.

Taalig jeg nu lod af Lykken mig føre,
tænkte vel ogsaa at slippe derfra,
men da paa en Gang jeg tæt ved mit Øre
hører en Stemme, som raaber: „Wer da!"

Jeg var nu modig, for det har jeg lovt,
derfor jeg tænker: den Hund skal krapire,
og trækker min Slire,
men Døvlen regire,
saa kommer der fire.

Thomas.

Og det var for grovt.

Mads. Det var nu en hanoveransk Patrouille, skal jeg sige os.

3.

De trak mig med sig, for de var saa mange,
men da jeg lugted, at Soen var nær,
tænkte jeg: kunde blot der ned du lange,
saa var du sikker for Fjendernes Sværd.
Her maatte Næven da bane mig Vej,
ham ved min Side i Synet jeg hug den,
og saa tog jeg Flugten
og løb efter Lugten
og kom saa til Bugten —

Thomas.

Og der traf du mig.

Ja, Mads! du er en flink Karl; men det var da din Lykke, at jeg just laa der nede med Baaden.

Mads. Aa hvis Baaden ikke havde været der, saa havde jeg sprunget i Soen, for jeg skal sige dig, jeg kan svømme.

Thomas. Ja vist, og saa havde du svømmet dig en lille Tur over til Fyen eller Langeland. Ja du er en Helvedes Karl, Mads! Men hør — du skulde rigtig nok være bleven ovre i Jylland i Dag; du kan tro, der er stor Stads i Anledning af Kongens Geburtsdag.

Mads. Ja det burde man vel ogsaa. Men hør, Thomas! der er en Ting, jeg ikke kan begribe.

Thomas. Naa der er kun en Ting? — ja saa har du ingen Nød.

Mads. Nej — ser du — jeg kan ikke begribe, hvorfor Kongerne, som er forud for os i alt andet, ikke skal have mere end en Geburtsdag om Aaret.

Thomas. Det skal jeg sige dig, det er fordi Kongerne ikke er som du, Mads!

Mads. Nej, var jeg Konge, saa blev jeg nødt til at holde flere, for jeg veed ikke rigtig, om jeg er født den 7de eller den 15de Juli.

Thomas. Skal jeg sige dig, hvoraf det kommer, at du ikke veed det?

Mads. Ja.

Thomas. Det kommer sig deraf, at du ikke huskede at skrive det op i det Øjeblik, du blev født.

Mads. Haha! hvor kunde jeg det?

Thomas. Men kan du nu sige mig, hvorfor vi her til Lands holder saa meget af vores Konge, mens de i alle andre Lande gjør Brøvl og sætter sig paa Bagbenene?

Mads. Aa det er vel fordi det er en god Konge, vi har.

Thomas. Men hvorfor er det en god Konge, vi har? Det skal jeg sige dig. Det er fordi han forstaar sit Sømandsskab.

Mads. Ja den Besked kan nu være god nok i Nyboder.

Thomas. Det er som jeg siger. For — ser du — den som skal regjere et Land, han maa først kunne styre et Skib.

Mel. af C. J. Hansen.

1.

Se Danmark, det ligner jo ganske
en Snekke med Sejl og med Ror,
og Folket, som kaldes det danske,
er Ladningen, det har ombord.
Paa Tidernes Strom skyder Fartojet hen,
Matroserne kaldes Kongens Embedsmænd,
og Styrmænd gi'r Raad, naar en Kuling er fæl,
men Chefen — det er han selv.

2.

Mads.

Men Chefen dog ej det regjerer,
han bor i Kahytten saa rart.

Thomas.

Ja naar ingen Nod det passerer,
saa la'r han det skyde sin Fart.
Men piber saa Stormen i Takkel og Tov,
og vælter sig Søer over Skibets Bov,
saa kommer han op, og i Larmen med Trost
man hor hans mægtige Rost.

3.

Ja tro mig, de store det baader
at tumle paa gyngende Stævn,
for der ikkun Dygtighed raader,
og der bli'r man ærlig og jævn,
og der skylles Nykkerne strax overbord,
for Stormen den synger ingen Smigersord.
Men den, som fra So'n sig til Thronen begi'r,
en Folkekonge han bli'r.

Mads. Hør, Thomas! jeg havde saadan Lyst til at snakke med Kongen.

Thomas. Hvad vilde du da snakke med ham om?

Mads. Aa jeg vilde bare prøve hvordan det var. For der paa Dampskibet, som jeg sejlede med, der var en Deputation, som vilde over at gratulere Kongen — ja det var da nogle Bondeøg.

Thomas. Ligesom du.

Mads. Ja akkurat! Og de havde da lavet en Kompresse eller saadan noget, som de skulde levere ham. Men det var da saadan noget bedrøveligt noget.

Thomas. Var det bedrøveligt?

Mads. Ja det var saadan noget højtideligt noget om Skjæbner og Kabinetter og Protokoller og de Historier. Men saadan vilde jeg nu ikke sige til Kongen.

Thomas. Det er vel betænkt af dig, for du har nu dine apartige Aarsager.

Mads. Ja du mener, at jeg kan ikke. Ja det er

ogsaa sandt. — Nej naar jeg kom til Kongen, saa vilde jeg nu først bukke, og saa vilde jeg sige: „Deres Højvelbaarenhed!“ — Ja hvordan var det nu? Jeg er dog ogsaa et Fæ.

Thomas. Er det kanske det, du vil fortælle Kongen?

Mads. Nej bi lidt! nu kommer det. „Deres Højvelbaarenhed!“ — Nej jeg har rent glemt det.

Thomas. Saa kommer jeg nok til at hjælpe dig.

Mel. Långt ner på slätterna.

1.

Konge! med dig i Dag
glædes hver Mand.

Begge.

Konge! med dig i Dag
glædes hver Mand.

Thomas.

Du er vor gode Drot,
maa da din Undersaat
ønske til Lykke blot
dig og dit Land!

Begge.

Du er vor gode Drot osv.

2.

Thomas.

Fjender i Hobetal
true vor Ret.

Begge.

Fjender i Hobetal osv.

Thomas.

Men du har vist i Aar,
at du dit Folk forstaar,
at du vil dele Kaar
trofast med det.

Begge.

Men du har vist i Aar osv.

3.

Thomas.

Jeg er en fattig Mand,
dansk dog af Rod.

Begge.

Jeg er en fattig Mand osv.

Thomas.

Og man har sagt, at hver
Dannemand er dig kjær,
derfor jeg kommer her,
det gav mig Mod.

Begge.

Og man har sagt, at hver osv.

4.

Thomas.

Ord til at takke gav
Himlen mig ej.

Begge.

Ord til at takke gav osv.

Thomas.

Hvad den mig overlod:
Sundhed og Liv og Blod,
vover med frejdigt Mod,
Drot! jeg for dig.

Begge.

Hvad den mig overlod osv.

En Børnekomedie.

(Opført af voxne ved Studenter-Karnevalet i Kasino 1854.)

Paa en Kommode eller lignende Møbel staar en Syltekrukke. Foran et Bord staar **Julius** i Færd med at opstille nogle Huse og Figurer. **Ida** sidder paa en lille Stol foran en stor, hvorpaa hun reder Seng til en Dukke.

Ida.

Mel. Vuggevise.

1.

Visselulle, lille Barn!
Moder sidder og vinder Garn,
Fader gaar paa Langebro;
nu skal du sove til Klokken to,
saa skal du vaagne rod og glad,
og saa skal vi alle sammen spise Middagsmad.

2.

Visselulle, lille Nor!
saa skal du sidde ved det store Bord,
saa skal den dejligste Grod du faa
og Lammesteg med Sukker paa;
saa skal du faa Kage til
og Syltetoj saa meget, ja saa meget som du vil.

3.

Visselulle, lille Gris!
sover du inte, saa faar du Ris,
saa kommer Far med sin store Stok,
den gjor ondt, det veed du nok.
Men du maa ligge som en artig en,
og du maa la' være nu at sprælle med dine Ben.

Julius. Saa springer jeg op paa Hesten og rider hen til Madam Skov. Nu banker jeg paa Døren. — God Dag, Madam Skov! hvordan har du det? — Jo Tak! Værsgo at komme indenfor! — Saa rider jeg lige ind i Stuen. — Fy, den Hest er snavset paa Benene. Vil du gaa din Vej, Hest! — Saa slaar hun den med et Spanskrør. — Hvad? siger Hesten, og saa sparker den Madam Skov i Maven, saa hun dejser om i Spyttebakken. Du maa ikke være vred, lille Hest! vil du have en Kage? — Ja Tak, det smager godt. Og saa faar jeg lidt med. A! — Adjøs, Madam Skov! — Hvor vil du ride hen? — Jeg skal en lille Tur til — til — til Jerusalem, men jeg kommer igjen om en Time. Adjøs! Hyp, hyp! rigtig Galop!

Ida (til Dukken). Hvorfor er du saadan en uartig Pige? Er du ikke rask, saa skal du have Kinderpulver. (piber som et Barn) Fy, lad være at skrige saadan, saa skal du netop have Kinderpulver. (rejser sig og gaar med Dukken paa Armen vissende op og ned ad Gulvet.)

Julius. Saa kommer der tre Røvere. Hu! (med dyb Stemme) Nu kommer vi og tager dig, og saa æder vi dig rent op. — Saa trækker jeg min Sabel. — Hej! der ligger den ene — og hu — pu — buf! (river alt Legetøjet om) Nu er de døde allesammen.

Ida. Julius!

Julius. Hvad skal jeg?

Ida. Hør, kom nu! Du skal være Doktor og komme til Margrete, for hun er syg. (trækker i ham) Hører du, Julius, kom nu!

Julius. Naa, saa er jeg da Doktor. Nu kommer jeg. (banker paa) God Dag, Frue! hvordan har Deres Datter det?

Ida. Jo Tak, hun er daarlig. Hun har ondt for Tænder — nej, hun har ondt i Benet. Hun har det ligesom Bedstemoder.

Julius. Hvad, har hun Koldskaal i Benet?

Ida. Ja jeg tror nok, det er Koldskaal. Vil De føle!

Julius. Ja det er meget slemt. Vi maa skære Benet af hende. Nej — nej — hun skal ud at svømme, det er saa godt for Koldskaal.

Ida. Ja men hun kan ikke svømme. Saa skriger hun.

Julius. Det gjør ikke noget. Hun skal ud i Søen. Vi leger, at det er den store Balle, som staar ude i Køkkenet. (vil gaa med Dukken.)

Ida. Nej, Julius! det maa du ved Gud ikke. Moder har selv sagt, at hun maa ikke komme i Vandet. Giv slip, Julius!

Julius. Du er ogsaa en tosset Tos. Saa vil jeg slet ikke lege med dig.

Ida. Det kan ogsaa være det samme. Kom, Margrete! nu skal vi to ud at spasere. Nu skal du i Kirsebærgangen. (faar Øje paa Syltekrukken) Hvad er det for en Krukke?

Julius. Aa det er en, som Tante Lise satte der op, førend hun gik ud at spasere med Moder. Jeg tænker, det er Smør eller grøn Sæbe.

Ida. Nej, Julius! du kan tro, det er Syltetøj.

Julius. Syltetøj!

Ida. Ja — man kommer ikke Smør eller Sæbe i saadanne Krukker. Hør, du har jo lært Bogstaverne. Kan du ikke læse, hvad der staar paa det Papir?

Julius. Nej, jeg kan kun læse i ABC'en, men Peter kan nok læse det.

Peter (kommer med en trekantet Papirshat paa Hovedet og en Pisk i Haanden sugende paa en Appelsin). Nu skal I bare se, hvad jeg har faaet.

Julius. En Appelsin!

Ida. Men Peter, hvem har givet dig den?

Peter. Ja nu skal du bare høre.

Mel. Hr. Brynnings Vise.

1.

Vi leged Hest i Gaarden,
det gik i Galop,
saa kom — I veed nok Svenden
fra Urteboden op.

Ida.

Fra Urteboden op.

Julius.

Fra Urteboden op.

Peter.

Han spurgte hvad jeg hed
og tog mig med der ned.

2.

Saa viste han mig Trofast,
hans engelske Hund,
og saa tog han en Sveske
og putted i min Mund.

Ida.

Og putted i din Mund.

Julius.

Og putted i din Mund.

Peter.

Han gav mig hele to,
de smagte — kan I tro.

3.

Saa spurgte han om Mo'r og
om alle vos her,
men dog om Tante Lise
han snakkede især.

Ida.

Han snakkede især.

Julius

Han snakkede især.

Peter.

Ja jeg tror nok, at han
vil være hendes Mand.

Ida. Men hvor fik du da den dejlige Appelsin?

Peter. Jo den gav han mig bag efter. Og den er knob, det kan I tro.

Julius. Aa lad mig bide med!

Ida. Ja Peter, lad mig ogsaa bide — blot lidt!

Peter. Nej.

Ida. Lad mig bare slikke paa den!

Peter. Nej nu er der ikke andet tilbage end den bare Skal, og den maa I ikke spise, det har Moder sagt. Men hvad er det for en Krukke, der staar!

Ida. Jeg tror nok, det er Syltetøj. Kan du læse, hvad der staar skrevet?

Peter. Ja det kan jeg magelig. (trækker Stolen der hen og kryber op) Ja det er rigtig — det er Syltetøj.

Ida. Hvad staar der paa? Er det Stikkelsbær eller Ribs?

Peter. Nu skal vi se. AB — ab — siger Stik — BA — ba — siger Stikkelsbær. Ja det er Stikkelsbær. Skal vi nu se, hvad der er inden i? Skal jeg lukke den op, hvad?

Julius. Nej Peter! det maa du ikke, saa bliver Moder saa vred.

Peter. Ja men hun faar det jo ikke at vide — der er jo ingen hjemme. Men er I bange, saa kan det være det samme. Det er mere knobsig med Appelsin; og nu vil jeg gaa ned i Gaarden og se, om jeg kan faa nok en af Svenden. Jeg hilser fra Tante Lise. Naa! (knalder) Hyp! rider ud).

Julius. Det er ogsaa en Skam, at vi ikke maa gaa ned i Gaarden, saa faar vi ingen Appelsiner og Svesker. (begynder at stille sine Huse op igjen.)

Ida. Naa Margrete! vil du nu være en artig Pige. Nu skal du sætte dig og strikke. Kom nu — jeg vil ikke vide af Vrovl. Hvad vil du have? — Stikkelsbær? Nej du faar ikke. Jo du skal faa Lov til at lugte til Krukken. (løfter Dukken op over Kommoden) Se saa — hvordan

saae de ud? — Aa du er en dum Tos — du skal have Bank.

Julius (river Husene om). Det er ogsaa kjedeligt. U, hvor jeg er arrig, at jeg ikke maa gaa ned i Gaarden. (stiller op igjen.)

Ida (visser Dukken).

Mel. Sah ein Knab' ein Röslein stehn.

1.

Visselulle nu paa ny,
Visselulle, du søde!

Julius.

Her jeg bygge vil en By,
Taarnet knejser højt mod Sky,
alle Tagen' er røde.

Ida (vissende).

Stikkels — Stikkels — Stikkelsbær,
Stikkelsbær de søde.

2.

Visselulle — græd ej mer,
sov nu sødt i Vuggen!

Julius.

Her er Træer, fler og fler,
her der gaar en Offiser,
men hans Sabel er brukken.

Ida.

Stikkels — Stikkels — Stikkelsbær,
Stikkelsbær i Krukken.

3.

Visselulle nu, du smaa!
spark ej ud med Foden!

Julius.

Her skal Tante Lise gaa,
her i Døren skal Svenden staa,
det er Urteboden.

Ida.

Stikkels — Stikkels — Stikkelsbær,
Stikkelsbær paa Kommoden.

Aa det er ret en kjedelig Unge. Hør, Julius! du maa gjerne tage hende og lade hende svømme i Ballen, for hun er saa ækel.

Julius. Jeg har slet ikke Lyst til at lade hende svømme.

Ida. Hør, Julius! skal vi ikke krybe op paa Stolen og se paa den Krukke? Det kan da ikke gjøre noget.

Julius. Ja men naar Moder nu kommer.

Ida. Aa, hun kommer ikke endnu. Kom nu, Julius! (de kryber op paa Stolen.)

Julius. Man kan slet ikke se gjennem Krukken. Tør du løse Sejlgarnet op?

Ida. Vi kan nok binde det igjen. (løser op.)

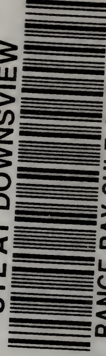
En Stemme (udenfor). Julius!

Julius. Gud, der er Tante Lise.

Tante Lise (kommer). Ida — Julius!

(Tæppet falder.)

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 05 03 02 002 6